FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Franckesche Stiftungen zu Halle

Georgii Pasoris Lexicon Graeco-Latinvm In Novvm Domini Nostri Iesv Christi Testamentvm

Pasor, Georg

Lipsiae, Anno MDCCII.

VD18 12314374

E

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-199681

Visual Library

mortuus. frustra, hoc est, sine scopo, consilio, sine eventu & fructu, sine necessitate, & sine causa.

Δωρέω, ῶ, *dono.* Fut. δωρήσω. P. δεδώρηκα. *a. 1.* ἐδώρησα. *Hesiod. ἐργ. 81.* δῶρον ἐδώρησαν, *donum donarunt,* seu *donum contulerunt. Sapius legitur in media forma.* δωρέομαι, ῶμαι, dono, *idem quod* χαρίζομαι, *gratis dono. Prov. 4, 2.* δῶρον ἀγαθὸν δωρεῶμαι ὑμῖν, *Heb. disciplinam bonam trado vobis. Ad verbum, donum bonum dono vobis,* passivè *accipitur Lev. 7, 5.* Fut. med. δωρήσομαι. aor.1.med. ἐδωρησάμην, ω, ατο. *Marc. 15, 45.* ἐδωρήσατο (*3. sing. a. 1. med.*) τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ, *donabit corpus Josepho. Sir. 7, 26.* ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι (*aor. 1. imper. med.*) αὐτὴν, *viro intelligenti da eam.* præt. pass. δεδώρημαι, σαι, ται, donavi. *2. Pet. 1, 4.* τίμια ἐπαγγέλματα δεδώρηται, *pretiosa promissa donavit. 2. Pet. 1, 3.* τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης (*part. præt. pass.*) *quæ ad vitam & pietatem pertinent, donavit. ubi sunt duo genitivi absolutè positi, scilicet* τῆς θείας δυνάμεως δεδωρημένης, *posteaquam divina potentia donavit &c.*

Δώρημα, τος, τὸ, donum, beneficium. *Rom. 5, 16. Jac. 1, 17.* πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, *omne donum perfectum è supernis est, descendens à PATRE luminum.*

Quinta litera, dicta ἐψιλὸν, *e tenue, exile, breve, ad differentiam* ἦτα, *quod est e magnum & longum. In numeris significat* quinque, *ut* κεφάλαιον ε. *caput quintum. Respondet juncto Hebræo* segol, *ut* עֶבֶר *ebir, Luc. 3, 35.*

E'A, vah, hem, *Adv. Admirationis,* ἐπίρρημα ἐκπληκτικὸν. *ab imperativo* ἔα *ab* ἐάω, *q. d. sine me, fac me missum. (sicut* ἄγε, ἄπαγε *ab* ἄγω, ἀπάγω, ἰδὲ, ἰδὺ, *ab* εἴδω *in adverbia degenerarunt) item* ἔα *est adverbium* querentis. *Marc. 1, 24. Luc. 4, 34.* ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ; *vah, quid nobis (negotii) tecum JESU?*

E'AN' *conj. connexiva si. Construitur usitatè cum* subj. & opt. *1. Tim. 3, 15.* ἐὰν δὲ βραδύνω (*1. sing. aor. 1. act. subj.*) *si autem tardius venero. Matth. 8, 2.* ἐὰν θέλῃς (*2. sing. præsent. subj.*) *si velis. 2. Tim. 2, 5.* ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ, *si verò quis certet, non redimitur, nisi legitimè certaverit. Semel cum* indicativo. *1. Joh. 5, 15.* ἐὰν οἴδαμεν, *si scimus. Semel* deest *seu subintelligitur. Joh. 6, 50.* ἵνα τις φάγῃ, *pro* ἵνα ἐάν τις φάγῃ, *ut si quis ex ipso manducaverit, ponitur pro* ἐπειδὰν qvum, postqvam (*ex* ἐπειδὴ ἂν) *1. Joh. 3, 2.* οἴδαμεν δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, *novimus autem fore, ut qvum patefactus fuerit, similes ei simus, pro* ὅταν qvando *Joh. 13, 20.* ἐὰν τινα πέμψω (*1. sing. aor. 1. act. subj.*) *qvando aliqvem misero. Joh. 14, 3.* ἐὰν πορευθῶ, *qvum profectus fuero. pro* qvamvis, etsi, *1. Cor. 4, 15.* ἐὰν ἦς, *nam etsi &c.* ἐὰν μὴ *pro* ἀλλὰ, sed, *Gal. 2, 16. Heb. conf. Gen. 24, 38. ubi* אִם לֹא *ponitur pro* כִּי אִם, *& Græcè vertitur* ἀλλά. *Vertitur* qvin *Marc. 10, 30. pro* ἐὰν *per aphæresin dicitur* ἂν *1. Thess. 2, 7.* ἂν θάλπῃ *si foveat. Joh. 20, 23.* ἄν τινων ἀφῆτε, *si qvorum remiseritis &c. Pro* ἂν potentiali. *Matth. 8, 19.* ἀκολουθήσω σοι, ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, *seqvar te qvocunqve abieris. Luc. 10, 22.* ᾧ ἐὰν βούλῃται, *cuicunqve voluerit. Sic Matth. 15, 5.* ὃ ἐὰν ὠφεληθῇς

Franckesche Stiftungen zu Halle

ὠφεληθῆς quocunque juvari posses. Joh. 20, 26. ὃς ἐὰν θέλῃ, quicunque voluerit. 1. Joh. 3, 22. ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, quicquid petierimus.

Ἐπὰν (ex ἐπὶ ἂν) postquam cum subj. Matth. 2, 8. ἐπὰν δὲ εὕρητε (2. pl. aor. 1. act. subj.) postquam invenieritis.

Κἂν (ex καὶ ἂν ut κἀπὶ pro καὶ ἐπὶ Arist. 3. Eth. c. 8. §. 2.) Sic Latinum etsi est ex et & si. Quamvis, etiamsi, cum subj. vel opt. Matth. 26, 35. κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, etiamsi oportuerit me tecum mori. Marc. 16, 18. κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν (3. pl. a. 2. act. subj.) quamvis letale quid biberint. Joh. 8, 14. κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ (1. sing. præs. act. subj.) etiamsi ego testor. vel Marc. 6, 56. ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου ἅψωνται (3. plur. aor. 1. med. subj.) ut vel fimbriam tangerent. κἂν idem quod καὶ ἐὰν & si Hebr. 12, 20. κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, & si bestia tetigerit montem, aut si vel bestia. Saltem Act. 5, 15. ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν, ut venientis Petri saltem umbra inumbraret aliquem eorum. alioquin. 2. Cor. 11, 16. κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, alioquin ut desipientem recipite me.

Ὅταν (ex ὅτι quando & ἄν) quum Luc. 21, 31. ὅταν ἴδητε (2. plur. aor. 2. act. subj.) quum videritis. Matth. 5, 11. μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν (3. pl. aor. 1. act. subj.) ὑμᾶς, beati estis, quum vos convitiis affecerint. Matth. 6, 5. ὅταν προσεύχῃ (2. sing præs. subj. med.) quum oras. Joh. 16, 21. ὅταν δὲ γένηται, postquam autem pepererit. Hic Nonnus ὅταν reddit per λῶ. λῶ δὲ λοχεύσῃ, quum verò facta fuerit puerpera. Apoc. 9, 5. ὅταν πάσῃ ἄνθρωπον, quum percusserit hominem. Quamdiu. Joh. 9, 5. ὅταν ὦ τοῦ κόσμου ὦ (1. sing. aor. 2. act. subj.) quamdiu in mundo fuero. Pro ἐὰν ponitur etiam

A

Ἂν per aphæresin ἐ & pro ἐὰν Ionicè ἰὼ, si. Joh. 20, 23. ἄν τινων ἀφῆτε (2. plur. aor. 2. act. subj.) τὰς ἁμαρτίας, si quorum remiseritis peccata. ἂν hinc ortum, sæpe est μόριον δυνητικόν, hoc est, particula potentialis, verboque ut plurimùm postponitur. Luc. 7, 39. οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἄν, si hic esset propheta, cognosceret, seu posset cognoscere. Joh. 14, 1. εἶπον ἂν ὑμῖν, dixissem vobis. Luc. 10, 13. πάλαι ἂν μετενόησαν, olim resipuissent. ibid. v. 35. ὅ, τι ἂν προσδαπανήσῃς (2. sing. aor. 2. subj.) quicquid præterea insumpseris. Hic ἂν præcedit verbum ob ὅ, τι. 1. Joh. 2, 19. μεμένηκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν, mansissent utique seu manere potuissent nobiscum. Quandoque ἂν particula potentialis omittitur. Luc. 19, 3. τίς εἴη pro τίς ἂν εἴη, quisnam esset. Act. 25, 22. ἐβουλόμην, ἀκοῦσαι, (hoc est, deest ἄν) καὶ αὐτὸς ἀνθρώπου ἀκοῦσαι, vellem & ipse hominem hunc audire. Rom. 9, 3. ηὐχόμην (deest ἄν) αὐτὸς ἀνάθεμα εἶναι, optarim ipse anathema esse.

B

C

Ἔαρ, αρος, τὸ, ver. Genes. 8, 22.

Ἐαρινός, ἡ, ὸν, vernus.

Ἑαυτοῦ, ῆς, ὗ. vide αὐτὸς.

D

Ἐάω, ῶ, sino, permitto, item facio missum. Apoc. 2, 20. ὅτι ἐᾷς (pro ἐάεις contractè) quòd permittis. Luc. 22, 51. ἐᾶτε (pro ἐάετε 2. pl. præs. act. imper.) ἕως τούτου, sinite hucusque. imperf. ἔαον contractè ἔων, ασς ας, ας α. augetur non mutatione ᾶ α in η, sed epenthesi ᾶ ι. Luc. 4, 41. οὐκ ἔα (3. sing. imperf. act.) non sinebat. Act. 19, 30. οὐκ ἔων (3. pl. imperf. act.) αὐτὸν οἱ μαθηταί non sinerunt eum prodire discipuli. Fut. ἐάσω, εις, ει.

1. Cor. 10, 13. οὐκ ἐάσει (3. sing. fut. act.) ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, non sinet vos tentari supra id, quod potestis. a. 1. act. ἔασα, ας, ε, sibi. Act 14, 16. ἔασε (3. sing. a. 1. act. indic.) πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, sibit omnes gentes incedere in viis suis. Act. 27, 32. καὶ ἔασαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) αὐτὴν ἐκπεσεῖν, & siverunt eam excidere. Job. 10, 20 ἔασόν (2. sing. aor. 1. act. imper.) με ἀναπτύσασθαι μικρόν, sine me paululum requiescere. Act. 5, 38. ἐάσατε (2. pl. aor. 1. act. imper.) αὐτοὺς, missos illos facite. 2. Macc. 13, 11. μὴ ἐάσαι (aor. 1. inf. act.) τοῖς δυσφήμοις, non permittere infamibus. Act. 23, 32. ἐάσαντες (part. aor. 1. act.) τοὺς ἱππεῖς, relictis equitibus. præt. act. ἔαμαι, ας, ε. præs. pass. ἐάομαι ὦμαι. Strab. ἐκεῖνοι ἐάθησαν, illi missi fiant. aor. 1. pass. ἐάθην, ης, η. 3 Macc. 5. τίνος ἕνεκεν αἰτίας ἐάθησαν παραβεβιωκότες; quam ob causam permissi sunt supervivere? Arist. οὕτως ἐαθεὶς σὺν τῇ ψυχῇ, frumentum relictum in frigore.

Παραπάω ῶ Ὁ ἐμποδίζω permitto. Act. 27, 7. μὴ παρασιωντος (part. præs. act.) ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, non permittente nobis vento, hoc est, vento nobis reflante & obstante. Fut. παρασάσω. aor. 1. act. παρέσασα. præt. παρεσάκα.

† ΕΒΕΡ, ὁ, Heber. ἄκλιτον, Luc. 3, 35. Hebr. עֵבֶר filius Sale, de quo Gen. 10, 23. Hinc est patronymicum עִבְרִי Hebræus, q. Heberus, ex familiâ Heberi ortus, quo nomine Abrahamus primùm à Chananæis fuit appellatus. Gen. 14, 13. Mansit hoc nomen in Abrahami posteris, Gen. 39, 14. 15. usque ad Israëlem, unde dicti fuere Israëlitæ, & tandem scis-

A so regno post Salomonem, à tribu Judâ Judæi fuerunt nominati. vide R. Aben-Esram. Exod. 21, 2. LXX. interpp. Gen. 14, 13. vertunt Ἀβραὰμ τοῦ περατῆ, transitori, secuti opinionem, quâ Abraham existimatur ita appellatus ab עֵבֶר trans, & עָבַר transivit. quod trans Euphratem in Mesopotamia habitaverit, & inde in terram Chanaan transierit. Hinc formatur

B Ἑβραῖος Act. 6, 1. 2. Cor. 11, 22. Phil. 3, 5.

Ἑβραϊκός. Luc. 23, 38.

Ἑβραΐς, ίδος, ἡ, Hebræa. Act. 21, 40. & cap. 22, 2. & cap. 26, 14. τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ, lingua Hebræa.

Ἑβραϊστὶ, Hebraicè Job. 19, 20. item τῇ Syriacè. Job. 5, 2. & c. 19, 13. 17. 20. Videmus etiam in hoc nomine Y Hebraum redditum fuisse per

C spiritum asperum.

ΕΓΓΥΗ, ης, ἡ, expromissio, fidejussio, sponsio, q. d. ὑπὸ χείροις (hoc est χεροὶ) τιθεῖσα, quum manu stipulatâ promisimus seu spondimus pro alio. γεῖρ, ος, τὸ, membrum, manus. Prov. 22, 26. μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην, ad verbum, ne des te in sponsionem, hoc est, ne spondeas. in Hebr. ne sis ex complodentibus manu.

D Ἐγγυάω, ῶ, fidejubeo pro alio, spondeo, manu stipulatâ polliceor. prov. ἐγγύα, πάρα (pro πάρεσι) δὲ ἄτῃ spondeas, præstò noxa est. item q. εἰς χεῖρα, hoc est, in manus trado. Herod. ἐγγυῶ τοῦ παῖδά σοι, filiam tibi desponsam trado. Fut. ἐγγυήσω. præt. ἐγγεγύηκα, ας, ε. aor. 1. ἐγγύησα. Scil. verbum hoc variè augetur, modò χρανικῶς, modò συλλαβικῶς. præs. med. ἐγγυάομαι, ῶμαι. fut. ἐγγυήσομαι. aor. 1. ἐγγυησάμην. Sir. 8, 16. μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δυνα-

δωσαμίν σε, καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ (2. sing. aor. 1. subj. med.) ne spondeas ultra vires, quod si sponderis.

Ἔγγυος, ου, ὁ, idem quod

Ἐγγυητής, οῦ, ὁ, vas vadis, fidejussor, sponsor, præs. ἐγγυητὴν καταστῆσαι, fidejussorem dare, einen Bürgen stellen. Hebr. 7, 22 κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς, potioris pacti sponsor factus est JESVS. Sir. 29, 18. χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ, gratias sponsoris ne obliviscaris. 2. Macc. 10, 28. οἱ μὲν ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας, hi quidem sponsorem habentes successus.

ΕΓΓΥΣ. Adv. propè, comparatur ἐγγύτερος, ἐγγύτατος & ἐγγίων ἔγγιος, propior, proximus. construitur cum genit. frequentissimè. Job 6, 19. ἐγγὺς δὲ πλόιν prope navem. ibid. v. 23. ἐγγὺς δὲ τόπου, prope locum. Joh. 11, 18. ἐγγὺς τῶν Ἱερουσαλήμων. & Luc. 19, 11. ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, propè Hierosolymam. Joh. 19, 20. ἐγγὺς τῆς πόλεως, prope urbem. Rom. 10, 8. ἐγγύς σου, prope te. Rom. 13, 11. ἐγγύτερον ἡμῶν, propiùs nos. Heb. 6, 8. καταρᾶς ἐγγύς, maledictioni proxima. Heb. 8, 13. ἐγγὺς ἀφανισμοῦ, prope est, ut evanescat. Semel cum Dativo Act. 27, 8. ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις, cui propinqua erat civitas. Sæpe absolutè ponitur sine casu. Matth. 26, 18. ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι, præstitutum illud tempus meum propè est, non longè abest. Marc. 13, 28. ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστὶν, propè est æstas, imminet, instat. Luc. 19, 11. ἀφὸ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι, eò quod esset propè. Joh. 2, 13. ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα, imminebat paschæ, Phil. 4, 5. ὁ Κύριος ἐγγύς, DOMINVS propè est. Matth. 24, 33. ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις, propè est & ad fores.

Ἐγγύθεν, adv. depropè, in vicino. Jos. 6, 14.

A Ἐγγίζω, appropinquo, instio, immineo, accedo. construitur cum Dat. item sequente ἐπὶ cum Accus. & εἰς cum Accus. Sæpè etiam absolutè legitur, ut seqq. exempla ostendent. Matth. 15, 8. ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι, appropinquat mihi hic populus ore suo. Luc. 12, 33. ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, quò fur non appropinquat. Luc. 21, 28. διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν, quoniam appro-
B pinquat redemtio vestra. Heb. 7, 19. δι' οὗ (ἐλπίδος) ἐγγίζομεν (1. pl. præs.) τῷ θεῷ, quâ spe appropinquamus Deo. Marc. 11, 1. ὅτε ἐγγίζουσιν (3. pl. præs.) εἰς Ἱεροσολύμα, quum appropinquarent Hierosolymæ. ἀναλογὴ, temporis, ἐγγίζουσιν pro ἤγγιζον. Hebraismus, εἰς Ἱεροσολύμα, pro τῇ Ἱερουσαλὴμ. Articulus Dativi casus ⌉ sæpè per εἰς reddi solet. Vide infrà εἰς. Actor. 9, 3. ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν
C (præs. inf.) τῇ Δαμασκῷ, factum est, ut appropinquaret Damasco. part. præs. ἐγγίζων, οντος, ὁ, appropinquans. Act. 10, 9. & c. 22, 6. in f. g. ἐγγίζουσα, ης, ὑ. Heb. 10, 25. βλέπετε τὴν ἐγγίζουσαν ἡμέραν, videtis appropinquantem diem. Hellenismus. participium hic ponitur pro infinitivo. imperf. ἤγγιζον, ες, ε. Luc. 22, 1. ἤγγιζε (3. sing. imperf.) δὲ ἡ ἑορτὴ, appropinquabat autem festum. Act. 7, 17. καθὼς δὲ ἤγ-
D γιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας, quum autem appropinquaret tempus promissionis. Luc. 15, 1. ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες (pro ἤγγιζον) αὐτῷ, accedebant autem ad eum. Fut. ἐγγίσω & Atticè ἐγγιῶ, ἰσῷς ἰεῖς, ἰσει ἰεῖ. Jac. 4, 8. ἐγγίσατε (2. pl. aor. 1. act. imper.) τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ (3 sing fut. 1. act.) ὑμῖν appropinquate Deo, & (tunc) appropinquabit vobis. aor. 1. act. ἤγγισα, ας, ε. Luc. 7, 12. ὡς δὲ ἤγγισε (3 sing. aor. 1. act. indic.) τῇ πύλῃ τῆς πόλεως,

πόλεως, ut autem appropinqvabit portæ civitatis. Luc. 22, 47. ἤγγισε (προσδότης) τοῦ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν, appropinqvabit Jesu, ut oscularetur eum. Matth. 21, 1. ὅτε ἤγγισαν (3 pl. a. 1. act. indic.) εἰς Ἱεροσόλυμα, qvum appropinqvassent Hierosolymis. Luc. 24, 28. ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην, appropinqvarunt vico. per Hebraismum εἰς hic notat Dativum. a. 1. imper. ἔγγισον, ἄτω. Jac. 4, 8. ἐγγίσατε appropinqvate. Sir. 51, 23. ἐγγίσατε πρός με ἀπαίδευτοι, appropinqvate ad me ineruditi. Ubi notetur constructio verbi cum præpos. πρός. Act. 23, 15. πρὶν ἐγγίσαι (a. 1. act. inf.) αὐτόν, priusqvam appropinqvet. part. aor. 1. act. ἐγγίσας, αντος, ὁ. Luc. 24, 15. καὶ αὐτὸς ἐγγίσας, & ipse accederet. Luc. 18, 40. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, qvum autem is appropinqvasset. præt. act. ἤγγικα, ας, ε. appropinqvabi & appropinqvo. Matth. 3, 2. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, appropinqvabit enim regnum cœlorum. Matth. 26, 45. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, ecce appropinqvat hora illa, * hoc „ est, NB. tempus illud ab æterno à „ Deo decretum. Seqvente ἐπὶ cum accus. Luc. 10, 9. ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, appropinqvabit ad vos regnum DEI. absolutè. 1. Pet. 4, 7. πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε, omnium verò finis imminet. Scilicet est ex numero illorum verborum, qvæ in præterito qvoqve admittunt significationem præsentis, qvalia sunt οἶδα novi, μέμνημαι memini, recordor, πέποιθα confido, ἐπεποίθειν confidebam, Luc. 11, 24. Sic ᾔδειν sciebam. (vide infrà εἴδω seu εἴδημι scio) ἔρρωμαι valeo. Sic 2. Tim. 4, 6. ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε, tempus meæ remigrationis instat. Rom. 13, 12. ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν, nox abiit, dies verò appropinqvat. Sic 1. Tim. 6, 7. ἤλπικε (pro ἐλπίζει) sperat &c.

Πρόσεγγίζω, appropinqvo, accedo. Fut. προσεγγίσω. præt. προσήγγικα. aor. 1. act. προσήγγισα, ας, ε. Marc. 2, 4. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι (aor. 1. act. inf.) αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, & qvum non possent ad eum accedere propter turbam.

Σωεγγίζω, appropinqvo, 2. Macc. 10, 25. 27. ab

Σώεγγυς, adv. propè, proximè; construitur itidem cum Genit. Sir. 14. ὁ καταλύων σώεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς, qvi diversatur proximè ædes illius.

ΕΓΕΙΡΩ, excito ex mortuis, suscito, expergefacio, erigo, ex morbo excito. Joh. 5, 21. ὥσπερ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκρούς, sicut PATER excitat mortuos. præs. imper. ἔγειρε, ἔτω. Matth. 10, 8. νεκροὺς ἐγείρετε (2. pl. præs. imper.) mortuos suscitate. part. præs. ἐγείρων, οντος, ὁ. 2. Cor. 1, 9. ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ, τῷ ἐγείροντι (part. præs. act.) τοὺς νεκρούς, ne confideremus in nobis ipsis, sed in Deo, suscitante mortuos. Fut. ἐγερῶ, εῖς, εῖ. Matth. 12, 11. οὐχὶ κρατήσει αὐτοῦ καὶ ἐγερεῖ, nonne apprehendet eum, & eriget. Joh. 2, 19. ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν, intra triduum reædificabo illud. Jac. 5, 15. ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος, ex morbo excitabit eum DOMINUS. 2. Cor. 4, 14. εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας (part. a. 1. act.) τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, scientes fore, ut qvi suscitavit DOMINUM JESUM, nos qvoqve per JESUM suscitet. Præt. act. ἔγηρκα & Atticè ἐγήγερκα. a. 1. act.

* hora illa, h. e. tempus passionis meæ.

a. 1. act. ἤγειρα, ας, ε. *Marc. 9, 27.* ἤγειρεν (3. *sing. a. 1. act.*) αὐτὸν, καὶ ἀνέστη, erexit *eum*, (*manu*) & *ille constitit. Joh. 12, 1.* ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, *quem excitabit ex mortuis. Matth. 8, 25.* ἤγειραν (3. *pl. aor. 1. act. ind.*) αὐτὸν *expergefecerunt* (*excitarunt è somno*) *eum. Luc. 3, 8.* ἐγεῖραι (*a. 1. act. inf.*) τέκνα τῷ Ἀβραὰμ *excitare* (*producere, creare*) *liberos Abrahamo.* part. aor. 1. act. ἐγείρας, ας, αντος, ὁ. *Rom. 8, 11.* εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας (*part. a. 1. act.*) τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, *si Spiritus ejus, qui excitavit* JESVM *ex mortuis, habitat in vobis, vivificabit etiam mortalia corpora vestra.* aor. 2. act. ἤγερον, ες, ε. præs. pass. ἐγείρομαι, η, εται *excitor, expergefio, surgo, resurgo. Matth. 27, 63.* μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι, *post tres dies resurgam.* Enallage temporis. ἐγείρομαι *pro* ἐγερθήσομαι. *Sic Luc. 20, 37.* ὅτι ἐγείρονται νεκροὶ, *pro* ἐγερθήσονται. *quod resurrecturi sint mortui. 1. Cor. 15, 42.* σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ, *seritur cum corruptione, suscitatur cum incorruptione. Matth. 11, 5.* κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, *surdi audiunt, mortui excitantur.* præs. imper. ἐγείρου, ἐόω *surge. Matth. 26, 46.* ἐγείρεσθε (*2. pl. præs. pass. imper.*) καὶ ἄγωμεν, surgite, *eamus.* præt. pass. ἐγήγερμαι *Atticè* (*pro* ἤγερμαι) *Matth. 11, 11.* οὐκ ἐγήγερται, *non excitatus fuit, seu non* exortus fuit *propheta major. Luc. 7, 16.* προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, *propheta magnus suscitatus fuit inter nos. Marc. 16, 14.* θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον (*part. præs. pass.*) *qui ipsum conspexerant suscitatum è mortuis.* aor. 1. pass. ἠγέρθην, ης, η, *surrexi. Matth. 27, 52.* πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, *multa corpora sanctorum, qui obdormierant, surrexerunt. Matth. 28, 6.* οὐκ ἔστιν ὧδε, ἠγέρθη, *non est hic, surrexit. Matth. 25, 7.* τότε ἠγέρθησαν (*3. pl. a. 1. pass. indic.*) *tunc surrexerunt, scilicet virgines illæ, ut obviam irent.* aor. 1. pass. imper. ἐγέρθητι, ἔτω, *Matth. 17, 7.* ἐγέρθητε (*2. pl. a. 1. pass. imper.*) & μὴ φοβεῖσθε, *surgite & ne metuite. Matth. 16, 21.* τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι, (*aor. 1. pass. inf.*) *tertio die suscitari. Matth. 26, 32.* μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, *postquam suscitatus fuero.* part. a. 1. pass. ἐγερθεὶς, έντος, ὁ. *Matth. 2, 20.* ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον, *experrectus* (*è somno*) *accipe puerulum. Rom. 7, 4.* τοῦ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντος, εἰς *qui ex mortuis excitatus fuit.* fut. 1. pass. ἐγερθήσομαι, η, εται, *surgam, suscitabor, exoriar. Matth. 12, 42.* βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται (*3. sing. fut. 1. pass.*) ἐν τῇ κρίσει, *regina Austri surget* (prodibit) *in judicio. Matth. 17, 23.* τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται, *tertio die suscitabitur ex mortuis. Matth. 24, 11.* ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται (*3. plur. fut. 1. pass. indic.*) *falsi prophetæ* exorientur. aor. 1. med. ἠγειρόμην, ω, ατο. *Matth. 9, 5.* ἔγειραι (*2. sing. a. 1. med. imper.*) καὶ περιπάτει, *surge & ambula. Marc. 10, 49.* λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε. *dicentes ei: esto bono animo, surge: vocat te.* A 2. *sing. præt. pass.* ἐγήγερσαι *vel* ἤγερσαι *derivatur*

Ἔγερσις, εως, ἡ, resurrectio. *Matth. 27, 53.* μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, *post ejus resurrectionem, item* expergefactio, surrectio. *Ps. 139, 2.* σὺ ἔγνως τὴν ἔγερσίν μου, *tu nosti surgere meum.* extructio, *Herod.* ἔγερσις τοῦ τειχέος, *mœnium extructio. 3. Esd. 5, 83.* ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ οἴκου, *super extructione domus.*

Ἀνεγείρω, resuscito, excito. *Sir.* 49, 15.

Διεγείρω, expergefacio. *per metaph.* memoriam réfrico. 2. *Petr.* 3, 1. ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν τὴν διάνοιαν, *quibus literis vobis in mentem revoco. Marc.* 4, 38. διεγείρουσιν (3. *plur. præs. act. indic.*) αὐτὸν, *expergefaciunt eum, è somno excitant.* 2. *Pet.* 1, 13. διεγείρειν (*præs. act. inf.*) ὑμᾶς, *excitare vos, reddere attentos.* aor. 1. act. διήγειρα, ας, ε. *Luc.* 8, 24. διήγειραν (3. *pl. aor.* 1. *act. indic.*) αὐτὸν, *expergefecerunt eum.* præs. pass. διεγείρομαι, *excitor, surgo.* imperf. pass. διηγειρόμην, ν, ετο. *Joh.* 6, 18. ἡ θάλασσα, ἀνέμου μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο, *mare, vento magno flante, insurgebat,* intumescebat. *aor.* 1 *pass.* διηγέρθην *excitatus fui, part. aor.* 1. *pass.* διεγερθεὶς, έντος, ὁ, *expergefactus. Matth.* 1, 24.

Ἐξεγείρω, excito. *Fut.* ἐξεγερῶ. 1. *Cor.* 6, 14. καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ (3. *sing. fut. act. indic.*) διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, *nos suscitabit potentiâ suâ.* aor. 1. act. ἐξήγειρα, ας, ε. *Rom.* 9, 17. εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, *in hoc ipsum te excitavi, hoc est, creavi. Præt.* ἐξέγερκα & *Atticè* ἐξεγήγερκα.

Ἐπεγείρω, excito. *Fut.* ἐπεγερῶ, εῖς, εῖ. præt. act. ἐπήγερκα, & *Atticè* ἐπεγήγερκα. aor. 1. act. ἐπήγειρα, ας, ε. *Act.* 13, 50. ἐπήγειραν (3 *pl. aor.* 1. *act. indic.*) διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον, *excitarunt persecutionem in Paulum.*

Συνεγείρω, *unà excito. Fut.* συνεγερῶ. præt. συνήγερκα. aor. 1. act. συνήγειρα, ας, ε. *Eph.* 2, 6. καὶ συνήγειρε, & (*Deus nos*) *unà excitavit.* præs. pass. συνεγείρομαι, unà resurgo. *Col.* 2, 12. ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε (2. *plur. aor.* 1. *pass. indic.*) *per quem etiam unà resurrexistis.*

A ΕΓΚΑΤΑ, ων, τὰ, intestina, viscera. *Sir.* 21, 14. *Ab*

Ἔγκατος, ν, interior; *quod est ab* ἐν & κεῖμαι.

Ἐγκάς, in profundo.

ΕΓΡΗΓΟΡΟΣ, ν, ὁ, vigil. *Thren.* 4, 14. ἐσαλεύθησαν οἱ ἐγρήγοροι αὐτῆς, *commoti sunt vigiles ejus. Derivatur ab* ἐγείρω, *excito, cujus aor.* 2. *act. est* ἤγερον. *Hinc fit præt. med.* ἤγρεγα, *sicut* ἔπιον πέπομα, *ab* ἔλεγον λέλογα, B *ubi* ε *mutatur in* ο *pro* ἤγερμαι, *Atticæ reduplicatione* ἐγήγερμαι, & *per epenthesin* ρ ἐγρήγορα, vigilavi, *Jer.* 44, 27. *Hinc fit nomen* ἐγρήγορος, ν, ὁ, vigil. & *verbum*

Ἐγρηγορέω, ῶ, & *per aphæresin* γρηγορέω, ῶ, vigilo. præs. imper. γρηγόρει, εἰπὸ εἰπὸ, *Matth.* 24, 42 c. 26, 41. γρηγορεῖτε (2. *pl. præs. act. imper.*) *vigilate.* præs. subj. γρηγορέω ῶ, ῇς ῇς, ῇ ῇ. 1. *Thess.* 5, 6. γρηγορῶμεν (1. *pl. præs. act. subj.*) καὶ νηφωμεν, C *vigilemus & sobrii simus.* part. præs. act. γρηγορέων ῶν, ῶντος ῶντος, ὁ, vigilans. *Apoc.* 3, 2. γίνου γρηγορῶν, *esto vigilans. Col.* 4, 2. γρηγορῶντες ἐν αὐτῇ (*scilicet* προσευχῇ) invigilantes, *hoc est, operam dantes* precibus. *Luc.* 12, 37. ὁ Κύριος εὑρήσει γρηγορῶντας, DOMINUS *inveniet vigilantes.* F. γρηγορήσω, εις, ει. *præt.* ἐγρηγόρηκα, ας, ε. *Jer.* 1, 12. aor. 1. activ. ἐγρηγόρησα, ας, ε. *Matth.* 24, 43. ἐγρη- D γόρησεν (3. *sing. a.* 1. *act. indic.*) ἂν, *vigilaret.* aor. 1. act. imper. γρηγόρησον, ήτω, ατε. 1. *Petr.* 5 8. νήψατε, γρηγορήσατε (2. *pl. a.* 1. *act. imper.*) *sobrii estote, vigilate.* aor. 1. act. subj. γρηγορήσω, ῇς, ῇ. *Apoc.* 3, 3. ἐὰν μὴ γρηγορήσῃς, *si non vigilaveris.* a. 1. act. inf. γρηγορῆσαι, *vigilare. Marc.* 14, 37. οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι, *nequivisti unam horam vigilare.*

Διαγρηγορέω, ῶ, evigilo. *Luc* 9, 31.

ἀγρηγορήσαντες ἢ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, quum autem evigilassent, viderunt gloriam ejus. ἀγρ. auget significationem.

Γρηγόρησις, εως, ἡ, vigilantia. *Dan.* 5, 12.

Ἐγώ, *Atticè* ἔγωγε, ego, pronomen primæ personæ. g. o. *Joh.* 8, 58. πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι. prius quam Abrahamus existeret, ego sum, scilicet secundùm deitatem.

Κἀγὼ pro καὶ ἐγώ, & ego. *Luc.* 22, 29. *Joh.* 1, 33. & c. 10, 15. ἐμφατικῶς cum verbo sæpè exprimitur, *Joh.* 18, 37. βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι. *Rex ego sum, ego in hoc natus sum. Matth.* 28, 20. ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι, ego vobiscum sum. Genit. ἐμοῦ vel μου mei. *Matth.* 12, 30. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι, qui non est mecum, adversus me est. Quamvis verò μου affixa Hebræorum referat, tamen eleganter præponi solet, ut *Matth.* 8, 8. ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς, ut sub tectum meum ingrediaris. Sic *Luc.* 7, 45. μου τοὺς πόδας pro τοὺς πόδας μου, pedes meos. *Col.* 4, 18. μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν, memores estote vinculorum meorum. Dat. ἐμοὶ vel μοι mihi. *Joh.* 6, 56. ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. *1. Cor.* 15, 8. κἀμοὶ pro καὶ ἐμοὶ, & mihi. *1. Cor.* 5, 12. τί γάρ μοι; nam quid mea referi? *Joh.* 2, 4. τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; Quid mihi negotii tecum est, mulier? Accus. *Joh.* 7, 28. κἀμὲ pro καὶ ἐμέ. *Matth.* 27, 11. ἐμὲ δὲ πάντοτε οὐκ ἔχετε, ,,me non semper habetis, * nempe ,,NB. secundum carnem, *Joh.* 8, 29. ὁ πέμψας με, qui misit me.

Ἐμός, ἡ, ὸν, meus, a, um. *eleganter ante se habet* articulum præpositi-

A vum. *Joh.* 8, 37. ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν, *sermo meus non habet locum apud vos. Joh.* 18, 36. ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, *regnum meum. 1. Cor.* 26, 21. τῇ ἐμῇ χειρὶ *manu mea. Joh.* 4, 34. ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, *esca mea est exsequi voluntatem ejus, qui misit me. Matth.* 20, 23. οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, *non est meum dare. Joh.* 18, 36. οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ (*nomin. plur. gen. masc.*) ministri mei. *Joh.* 14, 15. τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε, *mandata mea servate. Joh.* 10, 27. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ *oves meæ. ibid.* v. 14. γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν (*gen. pl. g. n.*) *cognoscor à meis.*

B Ἡμέτερος, α, ον, noster, a, um. *Act.* 24, 6. κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον, *secundùm legem nostram. Rom.* 15, 4. εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν, *ad doctrinam nostram. 1. Joh.* 1, 3. ἡ κοινωνία ἡ ἡμετέρα, *communio nostra. Tit.* 3, 14. ἡμέτεροι scilicet ἀδελφοὶ, *fratres nostri, hoc est, Christiani.*

C Ἐ΄ΔΑΦΟΣ, εος, τὸ, solum. (*ab* ἕζομαι *sedeo. F.* ἑδεῖμαι) *Act.* 22, 7. ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, *cecidique in solum.*

Ἐδαφίζω, solo adæquo, pavio. *item* humi sterno, allido. *Fut.* ἐδαφίσω & *Atticè* ἐδαφιῶ. *Luc.* 19, 44. καὶ ἐδαφιοῦσί (*3. pl. fut. act.*) σε, *teque solo æquabunt.* a. 1. act. ἐδάφισα, ας, τ. *Ezech.* 31, 12. ἐδάφισαν αὐτὸν, *straverunt eum. Hos.* 10, 14. μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἐδάφισαν, *matrem super filios allisérunt.* præt. act. ἐδάφικα. præt. pass. ἐδάφισμαι. *Amos.* 9, 14. οἰκοδομήσουσι πόλεις ἐδαφισμένας, *alii legunt* ἐφενομένας, *ædificabunt urbes solo adæquatas.* aor. 1. passiv. ἐδαφίσθην, ης, η. fut. 1. passiv. ἐδαφισθήσο-

* *nempe visibiliter præsentem.*

ἀνίσημαι, ῃ, αται, *Esa.* 3, 26. *Hos.* 14, 1.

Ἔ΄ΔΩ, med. ἔδομαι, edo. *Sir.* 30, 18.

Ἔδεσμα, ατος, τὸ, edulium. *Sap.* 19, 12.

† Ε΄ΖΕΚΙΆΣ, ου, ὁ, Ezechias, *women Regis Judæ. Matth.* 1, 9. 10. *Heb.* חִזְקִיָּהוּ chiskijáhu, *qui* DOMINVM *apprehendit. ex* חָזַק *apprehendit & יָהּ pro* יְהוָה, *quod est* DEI *nomen proprium, h. e.* adhærens Domino. חזק *etiam significat* fortem esse. *unde quidam vertunt,* fortem à DOMINO. *Scilicet ille solus fortis est & vivit, qui* DEO *adhæret fide. Rom.* 1, 17. *Justus enim ex fide vivit vel (quod malim)* fortitudo mea est DOMINVS חִזְקִי *fortitudo mea.* jod *sic est affixum ex* אֲנִי *ego. vox separata* חֶזֶק robur *à Rad.* חָזַק. *Sensus est idem.*

Ἕ΄ΖΩ, *sedere facio.* imperf. ἕζον *collocabam.* ἕζομαι sedeo. Ἰλιαδ. β. ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς, *sedebat erectus.* ἕζετο 3. *sing. imperf. pro* εἵζετο. *Poëtæ, quoties metrum requirit, augmentum abjiciunt. Fut.* ἑδοῦμαι. *Dicitur eodem sensu* ἵζω, ἵζομαι. *F.* ἵσω, *mutato* τὸ ε *in* ι, *vel contrà.*

Ἕδρα, ας, ἡ, sella, *sessitatio, consessus. item anus, i, podex, nates, Deut.* 28, 27. *1 Sam.* 6, 17. ἕδραις χρυσαῖς *nates aureæ.*

Ἑδραζω, colloco. *F.* ἑδράσω. *Prov.* 8, 25. πρὸ τοῦ ὄρη ἑδραζωθῆναι. (*aor.* 1. *inf. pass.*) *anteqvam montes collocati essent. Sir.* 22, 18. καρδία ἠδραασμένη ἐπὶ διανοίας συνέσεως, *cor fundatum super cogitatione intelligentiæ.*

Ἔδρασμα, τος, τὸ, *fundamentum.*

Ἑδραῖος, ου, ὁ, *sedentarius.* οἶος ὁ ἑδραῖος, *vita sedentaria.*

Ἑδραῖος, αία, αῖον, stabilis, firmus, *inconcussus. 1. Cor.* 7, 37. ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος, *qui verò perstat firmus. 1. Cor.* 15, 58. ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, *firmi estote, immoti. Col.* 1, 23. τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, *fundati & stabiles.*

Ἑδραιόω, ῶ, stabilio, *firmo, unde est* ἑδραίωμα, τος, τὸ, fundamentum, *stabilimentum. 1. Tim.* 3, 15. στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας, *columna & stabilimentum veritatis.*

Ἄφεδρος, ου, ἡ, *purgatio menstrua mulierum, menstruum. Ez.* 18, 6. πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ (ὄσαν) οὐ προσεγγιεῖ, *ad uxorem menstruo laborantem non appropinqvabit.*

Ἀφεδρὼν, ῶνος, ὁ, latrina, *q. d. lavatrina, ut Varroni placet. Medici in sua Schola sic vocant* rectum intestinum, *qvæ significatio etiam hic locum habere potest. Matth.* 15, 17. καὶ εἰς ἀφεδρῶνα χωρεῖ. *& in latrinam ejicitur.*

Ἐνέδρα, ας, ἡ, insidiæ. *Act.* 25, 3. ἐνέδραν ποιοῦντες, *insidias struentes.*

Ἔνεδρον, ου, τὸ, idem. *Act.* 23, 16. τὸ ἔνεδρον ἀκούσας, *insidias istas qvum audivisset. Judic.* 9, 25. ἔθεντο αὐτῷ ἔνεδρα, *posuerunt ei insidias.*

Ἐνεδρεύω, insidior. *cum acc. Act.* 23, 21. ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν, *insidiantur enim illi. Luc.* 11, 54. ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, *insidiantes illi, insidiosè eum observantes. imperf.* ἐνήδρευον, ες. Fut. ἐνεδρεύσω. a. 1. pass. ἐνήδρευσε, ας, ε. *Jud.* 9, 34. ἐνήδρευσαν ἐπὶ Σίκιμα. *Jud.* 16, 2. ἐνήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν, *insidias ei struxerunt. Jud.* 9, 32. ἐνέδρευον *pro* ἐνήδρευσον *per syncopen* τοῦ σίγμα. *Jud.* 21, 20. ἐνεδρεύσατε (2. *pl. aor.* 2. *act. imper.*) ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, *insidiamini in vineis. Deut.* 19, 11. ἐνε-

Franckesche Stiftungen zu Halle

ὑνεδρεύσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) ἀυτῶν, insidiatus fuerit ei. Semel cum Dat. quod tamen exemplum videtur mendosum. Jud. 9, 43. ἐνήδρευον ἀυτῷ (in Hebræo ἐν ἀρῷ) insidiatus est ei.

Καθέδρα, ας, ἡ, cáthedra, ex κατὰ & ἕδρα. Matth. 23, 2. ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας, in Mosis cathedra, quæ erat cáthedra docentium. Marc. 11, 15. καθέδρας τῶν πωλούντων, cathedræ vendentium.

Πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, q. d. πρώτη καθέδρα, primus consessus. Matth. 23, 6. Luc. 11, 43. ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν, diligitis (appétitis) primum consessum. Differunt πρωτοκαθεδρία & πρωτοκλισία, quod hæc fieret ἐν τοῖς δείπνοις in convivíis, ubi cœnitabant: illa verò ἐν ταῖς συναγωγαῖς in Synagogis.

Πάρεδρος, ου, ὁ, assessor, qui est à consiliis. Hesych. ὁ παρακαθήμενος, qui assidet. Sap. 9, 4.

Εὐπάρεδρος, ον. 1. Cor. 7, 35. aptè conveniens. Alia exemplaria eodem sensu habent εὐπρόσεδρον, de quo paulò post.

Πρόσεδρος, ου, ὁ, assessor. item, assiduè occupatus (χολάζων)

Προσεδρεύω, propriè assideo. cum Dat. 1. Cor. 9, 13. τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, altari assidentes. item, assiduus sum, gnaviter incumbo. Fut. εύσω. a. 1. act. προσήδρευσα, ας, ε. Arist. polit. lib. 2. προσεδρεύειν πρὸς τὸ ἴδιον, proprio commodo invigilare.

Προσεδρία, ας, ἡ, assiduitas, qualis est ejus qui semper alicui assidet; perseverantia, 3. Macc. 4.

Εὐπρόσεδρος, ου, ὁ, ἡ, constanter seu aptè adhærescens. 1. Cor. 7, 35.

Σύνεδρος, ου, ὁ, consessor, assessor.

Συνεδρεύω, consideo. Sir. 42, 13. ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέδρευε, inter mulieres ne conside. item sum ejusdem curiæ, sum collega, quo sensu Ovidius utitur verbo consideo, in Metamorphos. consedére duces, inquit.

Συνέδριον, ου, τὸ, propriè consessus. item synedrium, consessus judicum. item locus, ubi convenitebant, Act. 6, 15. compositum ex σὺν & ἕδρα, ας, ἡ, sessio, sella, sedes. Act. 23, 6. ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, clamavit in consessu. Hæc vox à Syris, tanquam Syriaca, prout in pluribus facere consueverunt, scribitur סַנְהֶדְרִין sanhedrin. quamvis non semper, ut Matth. 5, 22. Erat autem Sanhedrin duplex, majus & minus. Majus constabat assessoribus 71. utque summa curiæ seu supremus senatus Judæorum, quemadmodum apud nos in Germania est curia Spirensis, apud Anglos comitia regni, apud Gallos curia Parisiensis, quæ vulgo voce Gallica vocatur parlamentum. Minus constabat senatoribus 23. Habebant verò Judæi in majori synedrio LXXI. senatores ex priscâ DEI institutione. Num. 11, 16. segrega mihi septuaginta seniores, quibus si addatur Moses, erunt LXXI. Ab hoc Sanhedrin CHRISTUS fuit damnatus & Apostoli judicati. Act. 5, 27. Matth. 5, 22. ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ, tenebitur Synedrio. Metonymicè senatores ipsi. Act. 22, 30. κελεύσας ἐλθεῖν ὅλον τὸ συνέδριον, jussit venire totum Synedrium. Marc. 13, 9. παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια (pro τοῖς συνεδρίοις, Hebraismus) tradent enim vos Synedriis, scilicet judicandos.

Συνεδρία, ας, ἡ, consessus; hinc

Συνεδριάζω, consideo. Proverb. 3, 32.

Καθί-

Καθέζομαι, sedeo. *Luc. 2, 46.* καθεζόμενον (*part. præs.*) ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, *sedentem in medio doctorum. Job. 20, 12.* ἐν λευκοῖς (ἱματίοις) καθεζομένους, *albis vestimentis indutos, seu albatos sedentes.* imperf. ἐκαθεζόμην, ου, ετο. *Matth. 26, 55.* καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην, *quotidiè apud vos sedebam. Joh. 4, 6.* ἐκαθέζετο (*3. sing. imperf.*) ἔτως ἐπὶ τῇ πηγῇ, *ita sedit ad fontem.* Fut. καθεδοῦμαι, *Ez. 26, 16. aor. 1. pass.* ἐκαθέσθην, ης, η, *Job. 39, 27.* καθεσθεὶς (*part. aor. 1. pass.*) fut. 1. pass. καθεσθήσομαι, ῃ, εται. *Lev. 12, 5.*

Ἱδρύω, *seu* ἵδρυμι, *f.* ύσω, sedere facio, statuo, colloco, *q. ab* ἵζω.

Ἵδρυμα, ατος, τὸ, firmamentum.

Ἵδρυσις, εως, ἡ, constitutio, fundatio.

Καθιδρύω, *vel* καθιδρύω, colloco, construo. *f.* ύσω. *a. 1.* καθίδρυσα, *2. Macc. 4, 21.* Præs. pass. καθίδρυμαι, collocor. part. *p. p.* καθιδρυμένος, *collocatus, Epist. Jer. v. 17.*

Καθίζω (*ex* κατὰ & ἵζω) *propriè* facio sedere, colloco, constituo, *item* consido. *Sæpiùs* sedeo, maneo, commoror, *1. Cor. 6, 4.* τούτους καθίζετε, *eos collocate.* F. καθίσω *Atticè* καθιῶ, constituam. *Jer. 32, 37.* καθιῶ αὐτοὺς πεποιθότως. *Matth. 25, 31.* τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, *tunc sedebit in throno gloriæ suæ. Atticè* καθιεῖ *sedebit, Job. 36, 7.* aor. 1. act. ἐκάθισα *sedi. Apoc. 3, 21.* ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου, & *sedeo cum Patre meo. Eph. 1, 20.* ὃν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ, *quem collocavit ad dextram. Act. 18, 11.* ἐκάθισε ἐνιαυτὸν, commoratus est *annum. 1. Cor. 10, 7.* ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν, *sedit populus ad edendum. Act. 13, 14.* ἐκάθισαν (*3. pl. aor. 1 act. indic.*) *ingressi Synagogam,* consederunt. *Apoc. 20, 4.* sederunt. a. 1. act. imper. κάθισον, άτω, *confide,* setz dich/ *confidite,* setzet euch/ sedere, sitzen/ *significat quietem in loco, sed* sidere *seu considere* sich setzen/ *motum ad locum. prout ex Vergiliano illo apparet Æn. 3.* Linqvere tunc portus jubeo, & considere transtris. *Sic Æn. 7.* Considere mensis *pro accumbere. Et Ilium dicitur* considere in ignes, *Æn. 2. Matth. 26, 36.* καθίσατε (*2. pl. a. 1. act. imper.*) ὧδε, *considite hic. Luc. 24, 49.* καθίσατε ἐν τῇ πόλει, manete *in urbe.* aor. 1. act. subj. καθίσω, ῃς, ῃ. *Matth. 19, 28.* ὅταν καθίσῃ (*3. sing. a. 1. subj.*) *quum sederit. Matth. 19, 28.* καθίσωμεν (*1. pl. aor. 1. act. subj.*) *sedeamus. Matth. 20, 21.* ἵνα καθίσωσιν (*3. pl. a. 1. act. subj.*) *ut sedeant, ut tantum consequantur honorem, & sint proximi à te.* aor. 1. act. inf. καθίσαι *sedere. Matth. 20, 23.* τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου, *sedere autem à dexteris meis.* part. aor. 1. act. καθίσας, αντος, ὁ, *sedens. Act. 25, 6.* καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, *sedens pro tribunali. Marc. 9, 35.* καθίσαντες *sedentes. Act. 16, 13.* præt. act. κεκάθικα, ας, ε, *sedi. Marc. 11, 2.* ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε, *in quo nullus hominum sedit.* Fut. καθίσομαι, ῃ, εται & καθιεῖται *Atticè. Deut. 21, 13. 1. Reg. 1, 13. 17. Matth. 19, 28.* καθισεῖσθε (*2. pl. fut. med.*) καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, *sedebitis etiamvos in duodecim thronis. 3. pl. fut. med.* καθίσονται & *Atticè* καθιοῦνται *Hos. 14, 7. sessuri sunt.* aor. 1. med. ἐκαθισάμην, ω, ατο. a. 1. med. subj. καθισωμαι, ῃ, ηται. *Luc. 22, 30.* καὶ καθισεῖσθε (*2. pl. a. 1. med. subj.*) & *sederitis.*

Ἀνακαθίζω, resideo. *Fut.* σω. *a. 1.* ἀνεκάθισα, *resedi. Luc. 7, 15.* & ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, *tunc resedit, qui fuerat mortuus.*

Ἐγκα-

Ἐγκαθίζω, insideo; *it.* colloco. *Sir. 8, 11.* ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ (*3. sing. a. 1. subj. act.*) ὡς ἔνεδρον τῷ στόματί σου, *ne velut insidias collocet ori tuo.* Drusius *neutraliter: ne insideat.*

Ἐπικαθίζω, colloco. *Matth. 21, 7.* καὶ ἐπεκάθισαν (*3. plur. a. 1. act. ind.*) ἐπάνω αὐτῶν, *& collocarunt ipsum super ea.*

Παρακαθίζω, assideo. *Luc. 10, 39.* παρακαθίσασα (*part. a. 1. act. g. f.*) παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, *assidens* (*imperf. temporis*) *ad pedes* JESV.

Περικαθίζω, hostiliter circumsideo, obsideo, *1. Macc. 6, 20.* περικάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, *obsederunt eos; notetur syntaxis. Sed & sine præposit. 2. Macc. 10, 33.* περικάθισαν τὸ φρούριον, *obsederunt præsidium.*

Συγκαθίζω, unà colloco. *Eph. 2, 6.* συνεκάθισεν (*3. sing. a. 1. act. ind.*) ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, *unà collocavit in cœlis. Ex dictis patet verba hæc tam intransitivè capi, quàm transitivè,* unà sedeo. *Luc. 22, 55.* συγκαθισάντων (*part. a. 1. act. gen. pl. g. m.*) αὐτῶν, *quum unà consedissent.*

ΕΘΕΛΩ. *Fut.* θελήσω volo. *Vide* θέλω.

ΕΘΝΟΣ, ου, τὸ, gens, familia, natio. *Luc. 7, 5.* ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος ἡμῶν, *diligit gentem nostram, scilicet Judæos. Joh. 18, 35.* τὸ ἔθνος τὸ σὸν, *gens tua, hoc est, populares tui.* populus, λαὸς, οῦ, ὁ. *Joh. 11, 48.* ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος, *tollunt tum locum nostrum, tum populum. Act. 2, 5.* ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, *ex omni populo, quia* ἔθνος *est nomen multitudinis. Act. 10, 22.* ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, *à toto populo Judæorum. Matth. 4, 15.* Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, *Galilæa populorum, hoc est, populosa. Hebraismus, seu* Galilæa gentium, *sic dicta, quod eam diversæ gentes, Tyrii, Sidonii, Ægyptii, Arabes &c. incolerent. vide Schindl. in* גלל. populus alienus ab Ecclesia, *cujus descriptionem lege Eph. 2, 12. 1. Cor. 12, 3. Rom. 1, 21, 22, 23. Matth. 10, 5.* εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, *in viam gentium ne abieritis. Act. 14, 16.* εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, *sivit gentes incedere in viis suis.* Populus ad Ecclesiam *NB. vocandus, sed nondum "vocatus.* * *Rom. 10, 19.* παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, *ad æmulationem provocabo vos per gentem, quæ non est gens. Heb.* בְּלֹא עַם *beloh ham. Deut. 32, 21. conf. Hos. 2, 22.* populus Christianus. *1. Petr. 2, 9.* ἔθνος ἅγιον, *populus sanctus. Rom. 4, 17.* πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, *patrem multarum gentium constitui te. Rom. 15, 11.* αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, *laudate* DOMINVM *omnes gentes.*

Ἐθνικὸς, ὴ, ὸν, *propriè* gentilis, e, *ad gentem pertinens. Sic* Αἰγύπτιος ὄνομά ἐστιν ἐθνικὸν, *est nomen gentile. item* ethnicus, *homo profanus & ab Ecclesia alienus. Matth. 18. 17.* ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης, *sit tibi tanquam ethnicus & publicanus.*

Ἐθνικῶς *adv.* gentiliter, *more gentium seu Græcorum. Gal. 2, 14.* ἐθνικῶς ζῆς, *gentiliter vivis. ubi opponitur τοῦ* Ἰουδαΐζειν.

Ὁμοεθνὴς, ές, ὁ, ἡ, qui est ejusdem gentis *seu nationis; Ex* ὁμὸς, *similis,*

* Populus ad Ecclesiam *traducendus nondum traductus.* (*vocatus enim omnis populus est*) *sed*

similis, & ἔθος. *Oppositum*

Ἀλλοεθνής, ές, ὁ, ἡ, qui est alterius gentis, alienigena, *peregrinus*, 3. Macc. 4. Dicitur &

Ἀλλόεθνης, ές, ὁ, ἡ, idem.

ΕΘΟΣ, εος, τὸ, consvetudo, mos. (*ab* ἔθω, *ex consvetudine facio*) Luc. 22, 39. κατὰ τὸ ἔθος, *pro more*. Luc. 2, 42. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, *ex more festi*. Joh. 19, 40. καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν, *sicut mos est Judæis funerare*. Act. 25, 16. οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις, *non est mos Romanorum, seu non est moris apud Romanos*. Hebr. 10, 25. καθὼς ἔθος τισίν, *sicut mos est quibusdam*. Isocr. ἔθος φαῦλον, *prava consvetudo*. ritus, ceremoniæ. Luc. 1, 9. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, *secundum ritum functionis sacerdotalis*. Act. 6, 14. ἀλλάξει τὰ ἔθη, *mutabit ceremonias*. Act. 15, 1. ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει Μωυσέως, *nisi circumcidamini ritu Mosis*. Act. 16, 21. καταγγέλλουσιν ἔθη, *annunciant ritus*. Act. 28, 17. ἔθη πατρῷα, *ritus patrii, hoc est, à patribus accepti*.

ΕΘΩ, *ex consvetudine facio*. *item assvefio, assvesco*. Ἰλιαδ. κ. (*ab* אתה *ire*. *Sic mos à meo*, as, are) *unde est* præt. perf. medium εἴωθα, as, a, *solitus sum, consvevi*. *Dicitur* εἴωθα *pro* εἴθα *per epenthesin* τοῦ ω. *Est ex numero illorum verborum, quæ pro augmento assumunt jota*. Sir 37, 18. plusq. perf. med. εἰώθειν, εις, ει, *consvebam, solebam*. Matth. 27, 15. εἰώθει ὁ ἡγεμών, *consvebat præses*. Marc. 10, 1. ὡς εἰώθει, *ut solebat*. part. præt. med. εἰωθὼς, ῦῖα, ὸς, *consvetus, a, um*. Luc. 4, 16. εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, *intravit pro more suo, seu sicut consvebat*. Act. 17, 2. κατὰ τὸ εἰωθὸς (part. præt. med. g. n.) τῷ Παύλῳ, *sicut Paulus consvebat, seu pro more suo, seu ut solebat*. παρὰ τὸ εἰωθὸς, *præter morem*.

Ἐθίζω, assvefacio. Lucian. πρὸς τὰς πόνους τὰ σώματα ἐθίζειν, *ad labores corpora assvefacere*. imperf. ἐθίζον. Fut. ἐθίσω. Præt. ἔθικα. a. 1. act. ἔθισα, ας, ε. Sir. 23, 9. ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς (2. *sing. aor. 1. act. subj.*) τὸ στόμα σου, *juramento ne assvefacias os tuum*. præs. pass. ἐθίζομαι, *assvesco*, assvefio. præt. pass. ἐθίσμαι, σαι, ται. Luc. 2, 27. κατὰ τὸ εἰθισμένον (*part. præt. pass. gen. n.*) τοῦ νόμου, *quod secundum legem fieri consvescebat*. Xenoph. ἐθιστέον τὸ σῶμα ὑπηρετεῖν τῇ γνώμῃ, *corpus est assvefaciendum, ut animo seu rationi pareat*.

Συνεθίζω, consvefacio, assvefacio. *Pass.* συνεθίζομαι, assvefio, *Sir.* 23, 9. 13. 15.

ΕΙ, si. *Chald.* אין & *Thalmudistæ abjecto* nun אי, *conjunctio connexiva*, *construitur cum* indicativo. Matth. 4, 3. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, *si es filius Dei*. Matth. 11, 14. εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας, *si vultis recipere, ipse* (Johannes) *est Elias*. quod. Marc. 15, 44. εἰ ἤδη τέθνηκε, *quod jam mortuus esset*. Rarius cum optativo. Act. 17, 11. εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως, *an hæc ita se haberent*. Act. 24, 19. εἴ τι ἔχοιεν κατὰ με, *si quid haberent adversus me*. Act. 25, 20. εἰ βούλοιτο, *si vellet*. Act. 27, 39. εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον, *an possent extrudere navem*. 1. Cor. 15, 37. εἰ τύχοι (3. *sing. a. 1. act. opt.*) *si casus tulerit*. 1. Petr. 3, 14. εἰ πάσχοιτε, *si patimini*. Rarissimè cum subjunctivo modo. 1. Cor. 14, 5. ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, *excepto nisi interpretetur*. Phil. 3, 12. quamvis. 2. Cor. 13, 4. Sæpè pro adverbio interrogandi ἆρα utrùm adhibetur. Luc. 6, 7. παρετήρουν δὲ αὐτὸν, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, *observabant eum, utrùm*

utrùm sabbato sanaturus esset. Luc. 22, 49. εἰ παταξοῦμεν ἐν μαχαίρᾳ; percutiemusne gladio? Hebraismus. Act. 21, 37. εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι; Licétne mihi aliqvid dicere? 2. Cor. 2, 9. εἰ εἰς πάντα (pro ἐν πᾶσι) ὑπήκοοί ἐστε, utrum in omnibus sitis obsequiosi. it. pro μῶν, num. Luc 22, 40. Act. 21, 37. Act. 22, 25. εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν, num hominem Romanum licet vobis flagellare? Act. 25, 20. εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι, num velit proficisci. Particula εἰ in jurando vim habet negantis. Marc 8, 12. εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον, si dabitur generationi hac signum, h. e. non dabitur. conf. versionem Syriacam. Alias est Hebraismus, nempe elliptica oratio Hebraeis familiaris, ubi subauditur sim vanus, vel patiar haberi mendax, vel hæc faciat mihi DOMINUS, vel aliqvid simile. Ellipsis hæc ut plurimùm convenit graviter commotis. Vide Gen. 14, 23. & c. 21, 23. Aliqvando nulla est ellipsis, ut 1. Sam 3, 17. 2. Sam. 19, 13. & c. 20, 10. 2. Reg. 6, 31. & cap. 20, 10. Ethnici dixerunt dispeream, emoriar,

Ἰλιαδ. θ. 183.

Τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών. Tunc mihi debiscat lata terra.

Æneid. 4. 29.

Sed mihi vel tellus optem
priùs ima dehiscat.

Qvæ profanæ voces à nobis Christianis, qvi Spiritus S. nos profitemur discipulos, longe abesse debent. A natura abhorret, sibi ipsi malum imprecari: à charitate, alii cuicunqve. Sic Hebr. 4, 3. ex Num. 14, 23. & Ps. 95, 11. ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, jura-

A vi in irâ meâ, si introibunt in reqviem meam. Ellipsis conseqventis in enunciato connexivo, usitata in juramentis apud Hebræos. pro juravi in irâ meâ, dicens, si introibunt in reqviem meam, non ero Deus. εἰ qvandoqve valet ἐπεὶ qvandoqvidem. Act. 4, 9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα, qvandoqvidem de nobis hodiè qvæstio habetur. Qvia Rom. 8, 31. εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τις καθ' ἡμῶν; Qvia

B Deus pro nobis, qvis contra nos? vertitur qvod si, vel etiamsi εἰ καὶ. 2. Cor. 2, 5. εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, qvod si qvis tristitiam attulit, non mihi tristitiam attulit. εἰ ponitur pro ὅτι qvod Act. 26, 23. εἰ παθητὸς ὁ Χριστός. prophetæ & Moses prædixerunt, nempe qvod Christus sit passurus. Demosth. Olynth. 2. non procul à fine: ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω,

C εἰ Λακεδαιμονίοις ποτὲ ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε &c. Sed illud miror, qvod Lacedæmoniis qvondam bellum intuleritis pro jure Græcorum &c. Hic εἰ ponitur pro ὅτι qvod. Budæus in commentariis plura id genus exempla ex profanis Græcis autoribus allegat. Nonnunqvam ἐλλείπει deest. Jac 5, 13. εὐθυμεῖ τις; ψαλέτω (pro εἰ εὐθυμεῖ τις) bono animo est aliqvis? oret. εἰ μὴ nisi.

D Marc 8, 14. καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον, & non nisi unum panem secum habebant. præterqvam. 1. Cor. 1, 14. εἰ μὴ Κρίσπον, præterqvam Crispum, &c. Sed Joh. 17, 12. καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, & nemo ex iis periit, sed filius perditionis. 1. Cor. 7, 17. εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, sed ut unicuiqve partitus est Deus. εἰ ὃ μὴ alioqvi. Joh. 14, 2. εἰ ὃ μὴ εἶπον ὑμῖν, alioqvi dixissem vobis.

Ἐπεὶ componitur ex ἐπὶ & εἰ qvoniam, qvandoqvidem. *Luc. 1, 34.* πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; qvomodo erit istud, (vel qvî fiet istud) qvandoqvidem virum non novi? Qvum. *Luc. 7, 1.* Alióqvin. *Rom. 11, 6.* ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίνεται χάρις, alioqvi gratia jam non est gratia. *1. Cor. 7, 14.* ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, alióqvi certè liberi vestri impuri essent. *1. Cor. 15, 29.* ἐπεὶ τί ποιήσουσιν; alióqvi qvid facient? *Heb. 9, 26.* ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν. alióqvin oportuisset ipsum sæpe passum fuisse. ἐπεὶ κἄν alioqvin. *Heb. 10, 2.* ἐπεὶ κἂν ἐπαύσαντο, alióqvin desiissent. Alii ἐπὶ ἂν pro ἐπεὶ κἄν.

Ὡσεὶ compositum ex ὡς & εἰ, tanqvam, *Adv.* similitudinis. *Matth. 28, 3.* ὡσεὶ χιών, tanqvam nix. *Luc. 9, 28.* ὡσεὶ ἡμέρᾳ ὀκτώ, qvasi dies octo, scilicet qvum intercessissent, *Act. 2, 3.* ὡσεὶ (scilicet γλῶσσαι) πυρός, instar ignis, seu qvasi igneæ. item circiter *Act. 19, 7.* ferè *Matth. 14, 21.* οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, & qvi comederant, erant viri ferè qvinqvies mille. *Luc. 22, 41.* αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, & ille abscessit ab iis ferè ad jactum lapidis.

Ὡσπερεὶ compositum ex ὥσπερ (& hoc ex ὡς & περ) & εἰ, sicut. *1. Cor. 15, 8.* ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί, veluti abortivo visus etiam est mihi, hoc est, visus fuit etiam à me. ἐπείπερ vide in περ. ἐπειδὴ in δή.

ΕΙΔΕΩ ὦ vel εἴδημι, scio, cognosco, intelligo. (*affine* τῷ יָדַע) εἴδημι esse usitatius, liqvet ex præsenti act. opt. εἰδείη ης, η, qvod usitatissimum est & legitur apud Xenoph. pæd. lib. 1. item Ἰλιαδ. π. 73. Ὀδυσσ. ε. 206. &c. Notum est adagium

A λῷ εἰδείη, ἕκαστος ἔργοισι τέχνῃ, qvam sciverit qvisqve, exerceat artem. Hic εἰδείη non est ab εἰδέω sed εἴδημι, ad formam πθείη. præs. subj. εἰδῶ, ῇς, ῇ. *1. Cor. 14, 11.* ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ (1. sing. præs. subj.) τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, nisi sciam vim vocis. *1. Tim. 3, 15.* ἵνα εἰδῇς (2. sing. præs. act. subj.) πῶς δεῖ σε ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ut nôris, qvomodo oporteat in domo DEI versari. *1. Cor. 2, 12.* ἵνα εἰδῶμεν (1. pl.

B præs. act. subj.) ut sciamus. *Matth. 9, 6.* ἵνα δὲ εἰδῆτε (2. pl. præs. act. subj.) ut autem sciatis, hoc est, ut autem vobis constet. Fut. εἰδήσω, εις, ει. *Heb. 8, 11.* ὅτι πάντες εἰδήσουσί (3. pl. fut. act. ind.) με, qvia omnes me cognoscent. præt. act. εἴδηκα, ας, ε. præt. act. inf. εἰδέναι pro εἰδηκέναι, per syncopen duarum literarum, ηκ. (Qvamvis videri possit præsens infinitivi ab εἴδημι, ad formam & πθέναι à πίθημι.)

C *Tit. 1, 16.* θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, DEUM profitentur se scire seu cognoscere. *Joh. 14, 5.* profiteri seu facere, ut aliqvis sciat. *1. Cor. 2, 2.* οὐ γὰρ ἔκρινα εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, non enim statui qvicqvam profiteri inter vos. *1. Thess. 5, 12.* ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, rogamus autem vos, ut agnoscatis, (hoc est, debita reverentia proseqvamini) eos, qvi laborant inter vos. part. præt. act.

D g. m. εἰδὼς ὅτος ὁ (per syncopen pro εἰδηκώς) *Marc. 6, 20.* εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον, sciens eum esse virum justum. *Matth. 22, 29.* πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, erratis nescientes scripturas, hoc est, non intelligentes, & ἐπὶ qvidem callebant, sed non τὴν ἀξίωσιν, hoc est, sensum. *2. Thess. 1, 8.* διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι (dat. pl.) θεόν, infligens ultionem iis, qvi non norunt DEUM. *2. Pet. 1, 12.* καίπερ εἰδότας (acc. plur.) qvamvis peritos,

peritos, gnaros. part. præt. act. *g. f.* εἰδυῖα, ύιας, ή, quæ novit. *Marc.* 5, 33. εἰδυῖα ὁ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, quum sciret, quod in se factum fuerat. *Act.* 5, 7. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς, uxor quoque ipsius nesciens, quod acciderat. part. præt. act. *g. n.* εἰδός, ότος, τό. 1. *Thess.* 4, 5. καὶ τὰ ἔθνη, τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν, & gentes, quæ non noverunt DEUM. plusqvamp. act. εἰδήκειν, εις, ει, & per *syncopen* εἴδειν, εις, ει. *Atticè* verò ᾔδειν, εις, ει, noveram, sciebam, quod solum est usitatum. *Job.* 1, 33. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτὸν, & ego non noveram ipsum. *Job.* 4, 10. εἰ ᾔδεις (2. *sing. plusqvamperf. act.*) τὸν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, si scires donum DEI. *Luc.* 6, 8. αὐτὸς ὁ ᾔδη (3. *sing. plusqvamp. act.*) τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, at ipse sciebat cogitationes eorum. *Luc.* 2, 49. οὐκ ᾔδειτε (2. *plur. plusqvamp. act.*) an nesciebatis? *Job.* 8, 19. οὐδ' ἂν ἤδειτε, nosset is. *Joh.* 20, 9. οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν (3. *pl. plusqvamp. act.*) τὴν γραφὴν, nondum enim intelligebant *scripturam. pro Attico* ᾔδειν, εις, ει, *Iones* ἤδεα Ἰλιαδ. ξ. 71. & *contractè* ᾔδη, ᾔδεας & *contractè apud Homer.* ᾔδης, Ὀδυσ. τ. 93. ᾔδησθα. *in* 3. *sing.* ᾔδεε, *contractè* ᾔδη noverat. Ἰλιαδ. α. *scilicet* εα *itemqve* εε *contrahuntur in* η.

Εἴδησις, εως, ἡ, scientia. *Sir.* 42, 25.

Συνειδέω ῶ *vel* συνείδημι conscius sum. *Fut.* συνειδήσω. *Præt.* συνείδηκα. præt. act. inf. *per syncopen* συνειδέναι. part. præt. act. συνειδὼς, ότος, ὁ, conscius, *in f. g.* συνειδυῖα, ύας, ἡ, conscia. Τὸ συνειδὸς *ponitur etiam substantivè*, conscientia. *Act.* 5, 2. συνειδύας καὶ τὸ γυναικὸς αὐτοῦ, etiam ipsius uxore conscia.

Συνείδησις, εως, ἡ, conscientia. *Rom.* 2, 15. συμμαρτυρούσης αὐτῶν συνειδήσεως, attestante eorum conscientia. *Joh.* 8, 9. ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, à conscientia convicti. 2. *Cor.* 1, 12. τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως, testimonium conscientiæ. συνείδησις ἀγαθὴ, 1. *Tim.* 1, 5. καθαρὰ, 2. *Tim.* 1, 3. καλὴ, *Heb.* 13, 18. ἀπρόσκοπος, *Act.* 24, 16. hoc est, conscientia bona, pura, salva, offendiculi expers. συνείδησις πονηρὰ, *Hebr.* 10, 22. μεμιασμένη, *Tit.* 1, 15. hoc est, conscientia mala, læsa, contaminata. συνείδησις ἀλλοτρία, aliena conscientia. 1. *Cor.* 10, 29. συνείδησις ἰδία, propria conscientia. 1. *Tim.* 4, 2. τῇ συνειδήσει τῶν εἰδώλων cum conscientiâ idoli, hoc est, putantes idolum aliqvid esse. συνείδησις ἀσθενοῦσα, conscientia infirma. 1. *Cor.* 8, 10. τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, vulnerantes ipsorum conscientiam infirmam.

ΕΙΔΩ, video (ידע *scivit*) cognosco. F. εἴσομαι *vel* ἴσομαι videbo; & *per metaph.* sciam. Ἰλιαδ. α. ϛ. 547. εἴσει) *sciet.* aor. 2 εἶδον vidi. *Act.* 11, 5. καὶ εἶδον ὅραμα & vidi visum. *Marc.* 1, 10. ἀναβαίνων (*pro* τοῦ ἀναβαίνοντος *scilicet* Ἰησοῦ *Atticè*) εἶδε, conspexit, *scil.* ὁ Ἰωάννης. *Joh.* 8, 56. καὶ εἶδε, & vidit, hoc est, prævidit, *scilicet ex singulari Dei revelatione. Hinc Prophetæ V. T. dicebantur* οἱ βλέποντες. 1. *Chr.* 29, 29. *Matth.* 2, 2. εἴδομεν (1. *plur. a.* 2.) vidimus. *Matth.* 25, 38. πότε δέ σε εἴδομεν ξένον; quando TE vidimus peregrinum? *Phil.* 4, 9. καὶ εἴδετε (2 *pl. aor.* 2.) & vidistis. *Act.* 12, 16. εἶδον (3. *pl. a.* 2.) αὐτὸν, viderunt eum, *scilicet Petrum liberatum ex vinculis per angelum. pro* εἶδον *usitatum etiam est* ἴδον, *in indicativo quidem raro; in reliquis verò modis semper, & quidem solùm. Nunqvam enim legeris* εἶδα, εἴδοιμι &c. *Phil.* 1, 30. οἷον ἴδετε (2. *pl. a.* 2. *act.*)

ἐν ἐμοὶ, qvale certamen vidistis in me. a. 2. imper. ἴδε communiter (vel Atticè ἰδὲ) Joh. 20, 27. ἴδε τὰς χεῖράς μου, vide manus meas. Joh. 11, 3. ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ, en, qvem diligis, ægrotat. ubi adverbialiter capitur, & idem valet qvod ἰδὲ en, ecce, (qvod legitur Matth. 2, 13. 2. Cor. 6, 2.) estqve particula attentionis. Sic Joh. 19, 5. ἴδε ὁ ἄνθρωπος, ecce homo. Ps. 46, 9. δεῦτε καὶ ἴδετε (2. pl. aor. 2. act. imper.) τὰ ἔργα Κυρίου, venite & videte opera DOMINI. a. 2. opt. ἴδοιμι, οις, οι. Gen. 33, 10. a. 2. subj. ἴδω, videro. Joh. 20, 25. ἐὰν μὴ ἴδω, nisi viderim. Apoc. 18, 7. πένθος οὐ μὴ ἴδω (1. sing. a. 2. act. subj) luctum non videro. Ex. 23, 5. ἐὰν δὲ ἴδῃς (2. sing. aor. 2 subj.) τὸ ὑποζύγιον σου ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτὸ, ἀλλὰ συναγερεῖς αὐτό, si verò videris jumentũ hostis tui collapsum sub onere, non præteribis, sed eriges illud. Joh. 8, 56 ἵνα ἴδῃ (3. sing. aor. 2. subj) ut videret diem meum. Joh. 6, 30. ἴδωμεν (1. pl. aor. 2.) videamus. Luc. 2, 15. ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο, videamus factum istud. Joh. 4, 48. ἐὰν μὴ ἴδητε (2. pl. a. 2. subj.) nisi videritis. Matth. 23, 39. οὐ μή με ἴδητε (pro ὄψεσθε) neqvaqvam me videbitis. Joh. 12, 9. ἵνα τὸν Λάζαρον ἴδωσιν (3. pl. a. 2. subj. act.) ut Lazarum viderent. Matth. 5, 16. ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, ut videant vestra bona opera. a. 2. inf. ἰδεῖν, videre. Matth. 11, 9. τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; qvi exiistis visuri? Luc. 2, 26. μὴ ἰδεῖν τὸν θάνατον, πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, ipsum non visurum mortem, priusqvam vidisset CHRISTUM illum DOMINI. adire, convenire aliqvem. Luc. 8, 20. ἰδεῖν σε θέλοντες, hoc est, adire te volentes sive te visitaturi. Et λαλῆσαι, qvod habet Matth. 12, 46. non explicat sensum. A ἰδεῖν, ut qvidam volunt, qvasi ἰδεῖν Luc. 8, 20. idem sit ac colloqvi, sed tantùm visitationis scopum. part. aor. 2. ἰδὼν, ὄντος, ὁ. Matth. 9, 2. καὶ ἰδὼν qvum manifesto signo cognovisset. ibid. v. 4. ἰδὼν τὰς ἐνθυμήσεις & qvum cognovisset cogitationes &c. Act. 7, 34. ἰδὼν εἶδον Th. B. vidi, vidi. Hebraismus videns vidi, hoc est, omninò vidi. Luc. 1, 12. & c. 9, 47. & c. 18, 43. ἰδόντες Matth 9, 8. Luc. 20, 21. 29. B ἰδοῦσα, ης, ἡ. Luc. 1, 29. præt. med. οἶδα novi (sicut ἀ πείθω πέποιθα, ἀ λείπω λέλοιπα, ab εἴκω οἴκα & Atticè ἔοικα &c. Sic etiam ab εἴδω οἶδα, descendit) qvod tempus in solo indicativo omnium est usitatissimum. 2. Cor. 12, 2. οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, haud novi, DEUS novit. Joh. 13, 18. οἶδα, ὃς ἐξελεξάμην, novi qvos elegerim. Joh. 3, 8. οὐκ οἶδας, nescis. Joh. 21, 16. σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. v. 17. σὺ C πάντα οἶδας, tu omnia explorata habes & perspecta. Deut. 9, 2. οἶδα (per syncopen pro οἴδαδα Æolicè) pro οἶδας, nosti. 2. Cor. 5, 1. οἴδαμεν, scimus, certò scimus, non putamus. Sic Rom. 8, 28. Scimus. & ibid. v. 38. ait Paulus certus sum. 2. Cor. 5, 16. οὐδένα οἴδαμεν (1. plur. præt. med.) κατὰ σάρκα, neminem novimus secundùm carnem, hoc est, neminem ex externis æstimamus. Joh. 4, 22. ὃ οὐκ οἴδατε D (2. plur.) qvod non intelligitis. Judæ v. 10. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι (3. plur. præt. med.) βλασφημοῦσι, qvæ non intelligunt, vituperant.

ἰδέα, ας, ἡ, visus. Matth. 28, 3. ἦν δὲ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, visus ejus erat tanqvam fulgur. item forma, species. Dan. 1, 13. 15. Plutarch. in Pericle: τὴν ἰδέαν τοῦ σώματος ἄμεμπτος, qvoad formam corporis irreprehensibilis. figura. Gen. 5, 3. ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, genuit secundùm figu-

figuram suam, ἰδέᾳ, ῶν, αἱ, *apud Platonem* species abstractæ.

Ἐιδος, εος, τὸ, species. *Luc. 3, 22.* σωματικῷ εἴδει, *corporeâ* specie *scilicet apparuit Spiritus S.* Apparentia (*ut ita loqvar*) *1. Thess. 5, 22.* ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε, *ab omni re, qvæ etiam videtur mala, abstinete.* aspectus, *2. Cor. 5, 7.* διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους, *hoc est, non per fidem enim ambulamus, non per aspectum. Multa sunt ex εἴδος eleganter composita, ut*

Ἀλλοειδὴς, ές, ὁ, ἡ, formam aliam habens.

Δυσειδὴς, deformis.

Ἐυειδὴς, formosus.

Θεοειδὴς, Deo similis; *pro qvo per contr. dicitur*

Θεοῦδὴς, *unde*

Θεοῦδεια, ας, ἡ, pietas: *qvippe qva Deo similes esse studeamus. Sunt tamen qvi à θεὸς & ἀδέω, placeo, deducant.*

Μονοειδὴς, uniformis.

Πολυειδὴς, diversas species habens.

Κρυσταλλοειδὴς, crystalli *vel* glaciei similis, *Sap. 19, 20.*

Χρυσοειδὴς, auri speciem vel colorem habens, *3. Esd. 8, 57.*

Ἐιδάλλομαι, similis videor vel appareo. *Pro eodem freqventius est*

Ἰνδάλλομαι, idem. *Hinc*

Ἴνδαλμα, ατος, τὸ, simulachrum, species, *Sap. 17, 3.*

Ἴδωλον, ου, τὸ, simulacrum, imago, idólum. *1. Cor. 8, 4.* οἴδαμεν, ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, *scimus, idolum nihil esse in mundo. 1. Chr. 16, 26.* οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα, *dii gentium sunt idola. 1. Cor. 12, 2.* ὡς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι, *ad idola muta, prout ducebamini, vos abripi. Habac 2, 18.* ποιῆσαι εἴδωλα κωφὰ, *fingere simulacra muta. 1. Joh. 5, 21.* φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων, *vetus interpres hæc vertit*, custodite vos à simulacris. *Apoc. 9, 20.* εἴδωλα χρυσᾶ, *simulacra aurea. Hippocrates aphorism. 18. lib. 8.* corpus humanum, *à qvo anima discessit*, *vocat* εἴδωλον, simulacrum. *Hebraicè dicuntur* idola תהו, *hoc est, ut Græci verterunt*, τὰ μὴ ὄντα, *non entia. 1. Sam. 12, 21.* μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηδὲν ὄντων, *ne transgredimini ad non entia, vel ne seqvimini ipsam inanitatem. Es. 27, 9.* τὰ εἴδωλα συγκεκαμμένα, *simulacra exsculpta.* χειροποίητα, *manu facta Es. 30, 22.* τὰ εἴδωλα τὰ κεκρυσωμένα καὶ τὰ εἴκη χρυσωμένα λεπτὰ ποιήσεις, *simulacra argentata & aurata in frustula rediges. 2. Chr. 15, 16.* κατέκοψε τὸ εἴδωλον, *comminuit seu concidit imaginem, nempe obscœnam & visu turpissimum Priapi simulacrum. Ps. 96, 5.* πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν (אֱלִילִים) εἴδωλα, ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησε, *omnes dii gentium sunt idola, sed* (יְהוָה) *DOMINUS cœlos fecit. In Scriptura laudantur iconoclastæ seu idoloclastæ. Ex. 32, 20. 1. Reg. 15, 13. 2. Reg. 11, 18. & 2. Reg. 18, 4. Graphicam idolorum seu imaginum descriptionem lege Psal. 115. & 135, 15. 16. 17.*

Ἐιδωλεῖον, ου, τὸ, idolium, delubrum. *1. Cor. 8, 10.*

Κατείδωλος, ου, ὁ, ἡ, idolis deditus, refertus. *Act. 17, 16* θεωρῶν κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν, *qvum conspiceret urbem idolis esse refertam.*

Ἀπείδω, respicio. *F.* ἀπείσομαι. *aor. 2. act.* ἀπεῖδον, ες, ε. *Phil. 2, 23.* ὡς ἂν ἀπίδω (*1. sing. a. 2. act. subj.*) *simulatq; videro.*

Ἐπείδω, intueor. *F.* ἐπείσομαι. *a. 2.*

ἐπεῖδον, ες, ε. Luc. 1, 25. ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖδεν (3. sing. a. 2. act. indic.) ita mihi fecit DOMINVS diebus, quibus me intuitus est. Act. 4, 29. ἔπιδε (aor. 2. act. imper.) ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, respice minas eorum.

Κατείδω, video, respicio, attendo vel pœnæ infligendæ vel auxilii ferendi causa, a. 1. κατεῖδον, imper. κάτιδε, Judith 6, 20. Bar. 2, 16.

Περείδω, despicio, contemno, negligo. Sir. 28, 7. καὶ πέρειδε ἄγνοιαν, & despice ignorantiam.

Προσείδω, adspicio, a. 2. προσεῖδον, adspexi, inf. προσιδεῖν, Sap. 17, 9.

Προείδω, prævideo, præscio. F. προείσομαι. aor. 2. act. προεῖδον. Act. 2, 31. προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, præscius locutus est de resurrectione CHRISTI. Gal. 3, 8. προϊδοῦσα (part. a. 2. act. g. f.) ἡ γραφή, quum prævidisset autem scriptura.

Συνείδω, considero. Fut. συνείσομαι. aor. 2. act. συνεῖδον, ες, ε. Act. 12, 12. συνιδὼν. (part. a. 2. act.) τε ἦλθε ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας, & re considerata venit domum Mariæ. Præt. med. σύνοιδα, ας, ε, conscius sum. 1. Cor. 4, 4. οὐδὲν ἐμαυτῷ σύνοιδα, nullius rei, (inhonestæ) mihi conscius sum. Act. 5, 2. συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, etiam ipsius uxore conscia. συνειδυίας est part. præt. act. g. f. à συνειδὼς, ότος, ὁ, per syncopen pro συνειδηκὼς, ότος, ὁ, vide suprà συνείδω. ubi obiter notandum σύνοιδα, ας, ε, legi in solo indicativo, in infinitivo verò συνειδέναι & in part. συνειδὼς, ότος, ὁ. Sunt verò hæc verba εἰδέω & εἴδω valdè cognata, ut vel ex hoc solo composito liqvere potest. Inter εἴδω, ὁράω, βλέπω, θεάομαι, θωρέω, hoc videtur interesse, qvod εἴδω sit

A perspicio, ὁράω intueor, βλέπω video, θεάομαι specto, θωρέω, cum admiratione video, Marc. 4, 12. ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι, ut videntes videant, & non cernant, hoc est, intelligant. Hîc τὸ ἰδεῖν plus est, qvam τὸ βλέπειν.

Ὑπερείδω, idem qvod ὑποβλέπω, ῶ, ich übersehe/ conniventia dissimulo. Fut. ὑπερείσομαι. (F. ὑποβλέψομαι usitatum) aor. 2. act. ὑπερεῖδον. Act.

B 17, 30. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερεῖδον (part. aor. 2. act.) ὁ θεὸς, DEVS igitur temporibus ignorantiæ connivendo dissimulatis.

ΕΙΚΗ Adv. temerè, inconsideratè, sine ratione, ἀπὸ τοῦ εἴκω cedo, qvum qvis in agendo cedit malis affectibus, ab iisqve vincitur. Matth. 5, 22. ὃς ἂν ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, qvicunqve irascitur fratri suo temere. frustra, μάτην, sine ullo rei ef-

C fectu, sine ulla causa finali. Rom. 13, 4. οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ, non enim frustra gladium gestat.

ΕΙΚΩ, cedo, non repugno, non resisto. cum Dat. F. εἴξω. aor. 1. act. εἶξα, ας, ε. Gal. 2, 5. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν, qvibus ne ad momentum cessimus. Thuc. εἴκειν ταῖς ξυμφοραῖς, succumbere calamitatibus.

Ὑπείκω, obsecundo. Hebr. 13, 17.

D πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε, obedite ductoribus vestris, iisqve obsecundate. Plat.

Ἀνύπεικτος, ου, ὁ, ἡ, immorigerus. Hinc est ἑκὼν, ὄντος, ὁ, cedens, voluntarius, & ἄκων, οντος, ὁ, invitus, vide infrà.

ΕΙΚΩ (ab Hebr. דָּמָה sicut) similis sum. in præt. med. ἔοικα, ας, ε. Atticè pro οἶκα similis sum (ad formam τοῦ λέλοιπα à λείπω.) Jac. 1, 6. & 23. ὅτος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμι-

ἀνεμιζομένῳ, *similis est fluctui maris à ventis agitato.*

Ἐικὼν, όνος, ἡ, imago (*q. d. imitago*) *Matth.* 22, 20. τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη; *cujus est ista imago?* forma expressa, *quæ opponitur* τῇ σκιᾷ, τουτέστι τῇ σκιαγραφίᾳ *umbræ, h. e. adumbrationi. Heb.* 10, 1. σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα, *lex enim umbram obtinens futurorum bonorum, non ipsam expressam formam rerum.* Metaphora *est desumpta à pictoribus, qui primò picturam adumbrant* (*& hæc est* umbra ἡ σκιαγραφία.) *Deinde lineamenta adduunt* (*& hæc est* figura χρῶμα.) *Tertiò penitus eam effingunt, & hæc est ipsa* εἰκὼν imago, forma expressa. *Arist. inquit 1. Eth.* 7. §. 8. δεῖ ὑποτυπῶσαι πρῶτον, εἶθ' ὕστερον ἀναγράφειν, *oportet priùs adumbrare, vel adumbratim delineare, postea autem vivis depingere coloribus item* imago essentialis. *Col.* 1, 15. ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, *qui est imago Dei invisibilis.* imago accidentalis. *1. Cor.* 11, 7. εἰκὼν θεοῦ ὑπάρχων, *qui scilicet vir est imago Dei. Col.* 3, 10. κατὰ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, *secundùm imaginem ejus, qui condidit ipsum. Gen* 1, 26. ποιήσωμεν (*1. plur. a. 1.*) ἄνθρωπον καθ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν, *faciamus hominem NB secundum (non ad) imaginem nostram & secundum similitudinem nostram.* Similitudo. *Rom.* 8, 29. προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, *prædestinavit conformandos imagini Filii sui. scilicet ut priùs paterentur, anteqvam ad gloriam cœlestem eveherentur. Sic ab Ovidio somnus dicitur* mortis imago, *hoc est, aliqvid morti simile. somnus ut est mortis, sic lectus imago sepulcri. 1. Cor.* 15, 49. καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου, *sicut gessimus imaginem terreni (Adami) geremus etiam imaginem cœlestis, nempe* CHRISTI. *Sic Apoc.* 13, 15. ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, *imago bestiæ.*

Ἐικάζω, fut. άσω. aor. 1. ἔικασα. assimilo, conjicio, repræsento. *Sap.* 8, 9. τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, *futura conjicere vel repræsentare.* εἰκάσαι (*aor. 1. inf. act.*) *conjicere. Sap.* 19, 17.

Ἀπεικάζω, assimilo, comparo. *Sap.* 13, 13.

Ἀπείκασμα, ατος, τὸ, simulacrum, imago. *Sap.* 13, 10.

Ἀπείκαστος, ος, ὸν, ἡ, incomparabilis, nulli assimilandus, *3. Macc.* 1.

Ἐικονίζω, *effingo.*

Ἐξεικονίζω, *imaginem omnibus lineamentis ad exemplar exprimo. Ex.* 21, 23. καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον, *& egrediatur infans ejus non effictus. Notetur* Hebr. *Rom.* 1, 23. καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, *mutarunt gloriam incorruptibilis Dei in simulacrum imaginis corruptibilis hominis.* εἰκόνος *hic est* genitivus speciei. *conf. Rom.* 4, 11. σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, *signum accepit circumcisionis. Matth.* 24, 15.

Ἀεικὴς, ές, ὸς, ὴς, *non consentaneus, indignus.*

Ἐπεικὴς, ές, ὸς, ὴς, *consentaneus, decens. item, qui æqvitatem stricto juri anteponit, qui miti est ingenio, qui de jure suo remittit. 1. Tim.* 3, 3. ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, *sed æqvum, alienum à pugnis. Arist. Eth.* 5. c. 10. ὁ μὴ ἀκριβοδίκαιος ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀλλὰ ἐλαττωτικὸς, καίπερ ἔχων νόμον βοηθοῦν, ἐπιεικής ἐστι, *hoc est, qui non exaqvisitè & strictè jus suum persequitur in detrimentum (adversarii) sed qui ipse exte-*

extenuat factum, quambis habeat legem pro se, ille est ἐπιεικής. indulgens. *Ps 86, 5.* ὅτι σὺ Κύριε χρηστὸς καὶ ἐπιεικής, *quia tu* DOMINE *benignus es & indulgens.*

Ἐπιεικὲς, ίου, τὸ, *idem quod* ἡ ἐπιείκεια, *æquitas. Hellenismus. Phil. 4, 5.* ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, *æquitas vestra innotescat omnibus hominibus.*

Ἐπιείκεια, ας, ἡ, æqvitas. *Act. 24, 4.* τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ, *pro tua æquitate, seu facilitate, seu humanitate. Sic 2. Macc. 9, 27.*

Ἐπιεικῶς & φιλανθρώπως, *indulgenter & humaniter conjunguntur. 2. Cor. 10, 1.* Δι' τῆς πραότητος & ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, *per clementiam & æquitatem* CHRISTI.

ΕΙ'ΚΟΣΙ, viginti, *nomen numerale, pluralis numeri tantùm.* οἱ, αἱ, τά. ἄκλιτον. *Apoc. 4, 10.* εἴκοσι καὶ τέσσαρες, *viginti quatuor. item* εἰκοσιτρεῖς *viginti tres,* εἰκοσιτέσσαρες *viginti quatuor,* εἰκοσιπέντε *viginti quinque, tanquam composita leguntur. 1. Cor. 10, 8. Apoc. 5, 8. Joh. 6, 19.* στάδιοι εἰκοσιπέντε *stadia viginti quinque. Act. 1, 15.* εἴκοσιν *pro* εἴκοσι *sequenti vocali, quæ* παραγωγὴ τοῦ ν *notanda est. 2. Reg. 10, 36.* εἰκοσιοκτὼ *viginti octo. Gen. 23, 1.* εἰκοσιεπτὰ *viginti septem. 1. Chr. 7, 40.* εἰκοσιὲξ *1. Reg. 9, 10.* εἴκοσι ἔτη *non* εἴκοσιν ἔτη. *viginti anni. at 2. Sam. 3, 20.* εἴκοσιν ἄνδρες, *viginti viri. conf. Gen. 6, 3. Ex. 26, 19. Num 3, 47. legimus* εἴκοσι ὀβολοὶ, *& Num. 18, 16.* εἴκοσιν ὀβολοὶ, *viginti oboli.* ν *ergò modò additur, modò non. Act. 27, 28.* βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι. *demissâ bolide invenerunt passus quindecim.*

Ἐικὰς, άδος, ἡ, vicenarius numerus; vigesima mensis dies, *Gen. 7, 11.*

Ἐικοστὸς, ἡ, ὸν, vigesimus, *3. Reg. 15, 9.*

A ΕΙ'ΛΕΩ, volvo, verso, circumago. (εἰλέω *verò cum tenui* concludo, coarcto, cogo. *unde est*

Εἴλη & ἕλη, ης, ἡ, agmen. *2. Macc. 5, 3.* εἴλας ἵππων, *agmina (cursus) equorum.*

Ἐνειλέω, ῶ, involvo, *quod legitur Marc. 15, 46. est ex* ἐν & εἰλέω. καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε (3. *sing. aor. 1. act. indic.*) τῇ σινδόνι, *eum demissum involverunt sindone. ab* εἰλέω *est*

B Εἴλημα, ατος, τὸ, volumen.

ΕΙ'ΛΙ'ΣΣΩ *vel Atticè* τλω, circumvolvo, *pro quo etiam dicitur* εἱλίσσω *vel* εἱλίττω. Fut. εἱλίξω. *Heb. 1, 12.* ὡσεὶ περιβόλαιον εἱλίξεις (2. *sing. fut. 1. act.*) αὐτοὺς, *velut amictum involves illos.* Præt. εἵλιχα. præs. pass. εἱλίσσομαι, *unde est part. præs. pass.* εἱλισσόμενος, convolutus. *Apoc. 6, 14.* præt. pass. εἵλιγμαι, ξαι, κται, *unde est*

Εἴλιγμα, τος, τὸ, involutio.

C Ἕλιγμος, ου, ὁ, vortex, *gyrus.*

Εἶλιξ *vel* ἕλιξ, ικος, ἡ, involucrum, *item species hederæ, quæ arboribus circumvolvitur.* Geometris *etiam helix vocatur, linea, quæ distat inæqualiter à medio, utcunque compressi spatii. Ursa major Astronomis dicitur*

Ἑλίκη, ης, ἡ, παρὰ τὸ ἑλίσσεσθαι περὶ τὸν πόλον, *quòd volvatur circa polum.*

ΕΙ'ΜΙ', sum. (*ab* ἴω, *quod est ab* D (הוה) ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, *hoc est, verbum substantivum. Matth. 27, 24.* ἀθῶός εἰμι *innocens sum. Act. 25, 10.* ἑστώς εἰμι, sto, *ubi postponitur part. præt. & tamen præsentem habet significationem. Matth. 8, 8.* οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, *non sum dignus. Joh. 10, 11.* ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, *ego sum pastor ille bonus. in secunda persona* εἶ *vel* εἶς, es, *quorum illud in prosa, hoc in ligata oratione est usitatissimum. Vide* Ἰλιαδ. π. 515 538. φ. 150. ψ. 835.

ψ. 835. ω. 43. 407. & c. Ὀδυσσ. α. 170. 207. δ. 371. & c. Quæ propterea annoto, quia non nemo negabit, εἷς esse usitatum. Marc. 14, 70. ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ, verè ex ipsis es. Luc. 19, 21. αὐστηρὸς εἶ, austerus es. Marc. 5, 14. τί ἐστι τὸ γεγονὸς, quidnam accidisset. Joh. 12, 31. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, nunc damnatio adest hujus mundi.

Τουτέστι, hoc est, Act. 1, 19. Marc. 7, 2. Rom. 7, 18. pro τουτέστι ponitur ὃ λέγω) Joh. 1, 39 item Marc. 3, 17. ὅ ἐστι. Dividè cum apostropho, eodem sensu legitur Rom. 9, 8. & c. 10, 6. 7. 8. τοῦτ' ἔστι, & tum ἐστι accentum retinet in prima, quemadmodum etiam post seqq. dictiones οὐκ, ὡς, ᾧ, ἀλλὰ, εἰ, Col. 3, 25. οὐκ ἔστι προσωπολημψία, non est faciei acceptio. 2 Reg. 10, 24. ἴδετε εἰ ἔστι μεθ' ὑμῶν (τῶν) τῶν δούλων Κυρίου, videte, si sit vobiscum aliquis ex servis DOMINI. Legitur etiam sine apostropho, quamvis non eadem ratione ἐστὶ ἐστι, hoc est. Marc. 14, 22. interdum idem est quod σημαίνω, significo. Hebr. 7, 2. βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, Rex Salem, quod significat (seu vertitur) rex pacis. (vel ὅ ἐστι hic idem est quod τουτέστι, de quo paulò ante, vel idem quod ὃ ἑρμηνεύεται, quod interpretatur. Johan. 9, 7.) Matth. 13, 39. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὸ, ἔστιν ὁ διάβολος, ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνος, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν, messores autem (in hac parabola) sunt, hoc est, significant angelos. ἐστὶ hic accentum in prima habet, quia in principio distinctionis est. Scilicet non tantùm in principio periodi, sed etiam post distinctionem quamcunque, ut post κόμμα, sicuti in hoc loco. Hebr. 9, 5. περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος, de quibus dicere jam non licet singulatim. Hic ἐστὶ accentum habet in prima post οὐκ, de quare paulò ante. Deinde ἐστὶ hic idem est quod ἔξεστι. Quandoque deest & subintelligitur. Marc. 5, 7. τί ἐμοὶ καὶ σοί; quid mihi & tibi? subintell. ἐστὶ. Hebraismus. Joh. 2, 4. τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; quid rei mihi tecum est, mulier? Joh. 4, 24 πνεῦμα ὁ θεὸς scilicet ἐστὶ. Spiritus Deus est. 1. Cor. 1, 9. πιστὸς ὁ θεὸς scilicet ἐστὶ. Fidelis est Deus. 1. Cor. 3, 9. θεοῦ ἐσμεν συνεργοὶ, Dei sumus ministri. 1. Cor. 6, 19. οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, non estis vestri ipsorum. 1. Cor 14, 22. αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσι, linguæ sunt signum. Hebraism. Imperat. præs. ἴσθι esto pro ἴσο. Matth. 2, 13. ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι, esto illic, usque dum dixero tibi. Act. 1, 20. ἔστω (3. sing. imper præs.) vel Atticè ἤτω. 1. Cor. 16, 22. 1. Pet 3, 3. ὧν ἔστω (3. sing. imper. præs.) οὐχ ὁ ἔξωθεν κόσμος, quarum ornatus non sit externus. ἤτω pro ἔστω esto, tanquam ab ἴω. in imperat. ἴε, εἴτω & crasi duorum ε ψιλῶν in η. 2. Cor. 16, 22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω (3. sing. imper.) ἀνάθημα. Si quis non amat Dominum Jesum Christum, esto anathema. Matth. 5, 37. ἔστω ὑμῶν λόγος ναὶ ναὶ, οὐ οὔ. Sermo vester sit etiam etiam, non non. Subintelligitur Rom. 15, 33. ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν scilicet ἔστω, Deus pacis sit vobiscum omnibus. 2. pl. ἔστε differt à 2. pl. præs. ἐστὲ solo accentu. 3. pl. ἔστωσαν sint. 1. Tim. 3, 12. διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, diaconi sint unius uxoris mariti. optat. præs. εἴλω, εἴης, εἴη. Apoc. 3, 15. ὄφελον ψυχρὸς εἴης, utinam frigidus esses. Luc. 22, 23. ὃ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν, ecquis ex ipsis esset. subj. præs. ὦ, ᾖς, ᾖ, sim. 2. Tim. 3, 17. ἵνα ἄρτιος ᾖ, ut perfectus sit. 2. Cor. 13, 7. ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν, (1. pl. præs. subj.)

nos verò tanqvam rejectanei simus. Jac.1, 4. ἵνα τέλειοι ἦτε (2. plur. præs. subj.) ut perfecti sitis. Joh.17, 21. ἵνα πάντες ἓν ὦσι, ut omnes unum sint. inf. præs. εἶναι. Luc. 9, 18. ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας, qvum ipse seorsim precaretur. (part. præs. ὢν ens. Tribuitur Deo, tanqvam nomen ipsi proprium. Exod. 3, 14. ὁ ὢν ἀπέστειλέ με, ENS, nempe Deus, misit me. Apoc.1, 4. ἀπὸ ὁ ὤν, ἀπὸ (scilicet ὃς λέγει), est ellipsis. vel cujus nomen est, ὃ ὄνομά ἐστιν) ὁ ὤν, hoc est, ut legimus Gen.24,50. מֵיהוָה ἀπὸ Κυρίου. vide infra nomen θεὸς & יְהוָה in nominibus propriis. Joh.3, 4. γέρων ὤν qvi sit senex. Luc.22, 53. ὄντος μεθ' ὑμῶν, qvi vobiscum essem. Act. 24,10. ὄντα σε κριτὴν (pro εἶναί σε κριτὴν) te esse judicem. ubi participium more Atticorum ponitur pro infinitivo. Luc. 23, 7. ὄντα καὶ αὐτὸν pro ὃς καὶ ἦν, qvi etiam erat. Heb. 8, 4. ὄντων τῶν ἱερέων, manentibus sacerdotibus. Hinc Adv.

Ὄντως verè (opponitur τῷ φαινομένως, apparenter) Luc 23, 47. ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν, verè hic homo justus fuit. 1. Tim.5, 5. ἡ δὲ ὄντως χήρα, qvæ autem verè vidua est. Sæpè participium ἐλλείπει deficit. Joh. 13, 1. ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ scilicet ὄντας, qvum dilexisset suos, qvi erant in mundo. Eleganter qvandoqve redundat. Rom.8, 28. τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν, ex proposito vocatis. οὖσα, ης, ὄν. Act. 9, 39. imperf. ἦν eram, ἦς eras, & per dialectum Bœoticam ἦθα. Matth. 26, 69. καὶ τὸ ἦθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου, & tu cum Jesu Galilæo eras. ἦ vel Attice ἦν, (qvod solum in N. T. usitatum est) erat. Joh. 1, 1. ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, in principio erat SERMO. Luc. 5, 17. καὶ δύναμις Κυρίου ἦν (ἐπ' αὐτὸν) εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς, & virtus Domini adesset ei ad sanandum illos. Joh. 10, 6. οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει, non intellexerunt, qvænam illa essent, qvæ loqvebatur eis. Luc. 5, 1. αὐτὸς ἦν ἑστὼς, ipse stabat, pro αὐτὸς ἵστατο. Sic Luc. 5, 17. αὐτὸς ἦν διδάσκων pro ἐδίδασκε, ipse docebat, & passim, ubi eleganter per verbum subst. cum participio qvocunqve modus indicativus indicatur. Est verò periphrasis hæc apud Græcos elegans Arist.3. top.1. ἀνηρηκὼς ἔσομαι tollam, negabo. δεδειχὼς ἔσομαι demonstrabo &c. 1. Thess.3, 4. ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν (1.plur. imperf.) qvum apud vos essemus. 1. Cor. 6, 11. καὶ ταῦτα τινὲς ἦτε, & hæc eratis qvidam. Eph. 5, 8. ἦτε γάρ ποτε σκότος, eratis enim olim tenebræ. Marc. 14, 56. καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν, sed paria eorum testimonia non erant, hoc est, non congruebant. Luc.5, 29. ἦσαν κατακείμενοι pro κατέκειντο, accumbebant. Luc. 2, 33. ἦν ponitur pro ἦσαν, prout Hesiodus in Theog.v. 32. ait, τὰ δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, pro ἦσαν τρεῖς κεφαλαί. Aor. 2. ἦν fui cum imperfecto coincidit, qvæ significatio & contextus tantum distinguit. Joh. 11, 21. εἰ ἦς (2. sing. aor. 2. indic.) ὧδε, si hic fuisses. Joh. 9, 18. οὐκ ἐπίστευσαν ἐν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν, non crediderunt igitur Judæi de eo, qvod cæcus fuisset. ibid. v. 24. ὃς ἦν τυφλός, qvi fuerat cæcus. Matth.2, 15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, & fuit illic usqve ad mortem Herodis. Marc.11, 32. ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, qvod verè propheta fuisset. Joh.9, 5. ὅταν ἐν κόσμῳ ὦ, (a.2. subj. 1. pers.) qvamdiu fuero in mundo. plusqvamp. ἤμην, fueram, ἦσθα, ἦτο. Joh. 16, 4. ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην, qvia vobiscum eram. 1. Cor. 13, 11. ὅτε

ὅτι ἤμην νήπιος, quum essem infans. A
Gal. 1, 10. Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην, Christi servus non forem. Act. 10, 30. ἤμην νηστεύων, eram jejunus. F. ἔσομαι, ῃ, εται, ero. Heb. 8, 10. ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, ero illorum Deus. Hebraismus. Luc 23, 43. σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ, hodie mecum eris in paradiso. Joh. 12, 26. ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται, ubi ego fuero, illic & minister meus erit. ἔσῃ per syncopen pro ἔσεται. Marc. 11, 24. καὶ ἔσται ὑμῖν, & dabitur vobis. Rom. 9, 9. ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱὸς, erit Saræ filius. Luc. 21, 24. ἔσται πατουμένη pro πατηθήσεται conculcabitur. ἔσῃ subintelligitur Rom. 9, 29. λόγον συντελῶν scilicet ἔσῃ rem conficiens erit, hoc est, rem conficiet. 1. Thess. 4, 17. σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. (1. pl. fut.) cum DOMINO erimus. Act. 1, 8. καὶ ἔσεσθέ (2. pl. fut.) μοι μάρτυρες, & eritis mihi testes. Matth. 24, 9. ἔσεσθε μισούμενοι, pro μισηθήσεσθε odio habebimini seu exosi eritis. Matth. 12, 27. αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταὶ, ipsi erunt vestri judices. Subj. Fut. med. 1. ἔσωμαι, ῃ, ηται, sim. Eph. 6, 3. ἵνα σοι γένηται καὶ ἔσῃ (2. sing. fut. 1. subj.) μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς, ut bene tibi sit, & sis longævus in hac terra. Alii ajunt (ἔσῃ) esse a. 1. med. subj. Sed deficiente aliquo tempore in indicativo, in reliquis modis idem quoque deficit. Derivemus ergò hoc à suo futuro indicativo. præsertim quum alia id genus occurrant plura. v. g. Joh. 17, 3. δώσῃ (3. sing. fut. 1. subj.) à δώσω, ῃς, ῃ, non ab a. 1. indic. ἔδωκα. Sic 1. Pet. 3, 1. κερδηθήσονται) est 3. plur. fut. 1. pass. ab indic. κερδηθήσομαι à verbo κερδαίνω, lucror, sed suis singula locis fusius explicabuntur. Col. 2, 8. βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται (pro ἔσῃ)) συλαγωγῶν videte, ne quis vos deprædetur. Heb. 3, 12. βλέπετε μήπως ἔσται (pro ἔσῃ)) videte ne quando sit. Fut. 1. inf. ἔσεσθαι. Act. 23, 30. εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν (pro μελλήσεις) ἔσεσθαι, viro illi eventuris. A participio f. gen. ἐστὶ derivatur

Οὐσία, ας, ἡ, essentia, substantia, facultates, opes. Luc. 15, 13. διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, dilapidavit substantiam suam, hoc est, pecuniam suam.

B Περιούσιος, ου, ὁ, peculiaris. Tit. 2, 14. καθαρίσῃ αὐτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων, purificaret sibi ipsi populum peculiarem, accensum studio bonorum operum. Derivatur verò περιούσιος à verbo περίειμι, superstes sum. 2. Macc. 14, 10. ἄχρι οὗ Ἰούδας περίεστιν, donec enim Judas superstes est. Cap. 7, 24. ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, adhuc juniore superstite.

C οἱ περιόντες superstites. item præsto, antecello. Ἰλιαδ. α. ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει πολὺ πάντων ἔμμεναι ἄριστος, sed hic scilicet Achilles vult omnibus antecellere. Querela Agamemnonis. Hinc Græci Bibliorum interpretes formarunt vocem περιούσιος, ad exprimendam vocem Hebræam סְגֻלָּה Deut. 7, 6. ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καί σε προείλετο Κύριος ὁ θεός σου, εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον. Nam

D populus sanctus es Domino Deo tuo, & te elegit Dominus Deus tuus, ut esses ipsi populus peculiaris. Eandem vocem Hebræam etiam vertunt περιουσιασμὸν possessionem. Ps. 135, 4. à verbo περιουσιάζω, suppetunt mihi opes.

Περιουσία, ας, ἡ, copia q. d. copia, hoc est, cum opibus, abundantia, quæ superest. Hinc ἄφενος, ου, ὁ, & ου, τὸ exponitur ἡ ἀφ' ἑνὸς ἐνιαυτοῦ περιουσία, proventus ex uno anno reliquus,

reliqvus. (πλῆτος, vide suo loco.)

Ἄπειμι, absum. Col. 2, 5. τῇ σαρκὶ ἄπειμι, corpore absum. Joh. 6, 13. ἄπιμι desistit. Fut. ἀπίσομαι, ῃ, εται. imperf. & aor. 2. ἀπῄειν, ῆς, ῆ. præs. inf. ἀπεῖναι abesse. part. ἀπὼν, ὄντος, ὁ, absens. 1. Cor. 5, 3. ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, ut absens corpore, 2. Cor. 10, 11. ἀπόντες absentes. in f. gen. ἀπουσι, ὄσης, ἡ, unde est

Ἀπουσία, ας, ἡ, absentia. Phil. 2, 12. ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, in absentia mea.

Ἔνειμι insum. ἔνι pro ἔνεστι & hoc pro ἔστι. Gal. 3, 28. Col. 3, 11. Jac. 1, 17. παρ᾽ ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, apud qvem non est transmutatio. οὐκ verò poëticè pro οὐ est ἐξόν τινος. Luc. 11, 41. τὰ ἐνόντα (part. præs.) qvæ penes nos sunt, propriè, qvæ insunt nobis. ellipsis est τῶν. pro iis qvæ adsunt vel qvantum ferre facultates vestræ qveunt. Sic vertit Steph. videtur verò his verbis intelligi ipse hominis animus. De lotione enim manuum & externa puritate est qvæstio, cui CHRISTVS opponit τὸ ἔσωθεν, & τὰ ἐνόντα, hoc est, internam animi puritatem (de qva Act. 15, 9.) qvam expositionem etiam reqvirunt sequentia, ubi Christus ait, & ecce omnia vobis erunt pura. Nam ab animo seu fonte pendent & æstimantur omnes actiones exteriores, qvo puro omnia sunt pura, & contrà.

Ἐξειμι sum ab aliqvo scilicet natus. Sic accipitur Ἰλιαδ. ζ. v. 99. Hinc est ἔξεστι licet, in tertia persona tantùm usitatum. Luc. 6, 4. ὃς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν, εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἱερεῖς (pro μόνοις τοῖς ἱερεῦσι, prout Marcus habet c. 2, 26.) qvibus non licet vesci, nisi solis sacerdotibus. Est verò Atticismus, qvum pro Dat. ponitur Accusativus. Plato ἥτις αὐτὸν δέοιτο, qvæ ipsi placeat. Plat. Epist. 7. πολλὰ κακὰ δρᾶν τοὺς ἄλλους omnia mala facere aliis &c. Vide Syntaxin P. Rami de Rectione c. 17. Sic Theognis v. 26.

——— οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
οὔθ᾽ ὕων πάντας ἀνδάνει, οὔτ᾽ ἀνέχων.

Neqve enim Jupiter omnibus placet, neqve qvando pluit, neqve qvando pluere cessat.

Theocritus εἰδύλλ. κη. v. 22.

πολλοί με μνώοντο, νόον δ᾽ ἐμὸν ἄπτε ἔαδε. Multi me memorabant, sed animo meo nullus placuit.

Matth. 12, 4. οὐκ ἐξὸν (part. præs. g. n.) οἷς φαγεῖν αὐτῷ, non licebat ei vesci. Fut. ἐξέσται (pro ἐξόν τι)) licebit. Subintelligitur Rom. 14, 2. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν scilicet ἐξεῖναι, alius qvidem credit vesci licere. Sicut à Latino verbo licet derivatur licentia, ita à Græco ἔξεστι oritur

Ἐξουσία, ας, ἡ, licentia. 1. Cor. 8, 9. & c. 9. 4. 5. autoritas. Matth. 7, 29. οὗ διδάσκων ὡς ἐξουσίαν ἔχων, docebat, ut autoritatem habens. potestas. Matth. 8, 9. ἐγώ εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ego sum sub alterius potestate. Joh. 17, 2. ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, dedisti ei potestatem in omnem carnem. Rom. 9, 21. οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ; annon figulus habet potestatem in lutum? Hinc

Ὑπεξούσιος, ου, ὁ, alienæ potestati subjectus. jurisdictio. Luc. 23, 7. ὅτι ἐκ τῆς Ἡρῴδου ἐξουσίας ἐστὶ, qvod ex Herodis jurisdictione esset. jus. Marc. 3, 15. ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τοὺς νόσους, haberent jus sanandi ægrotos. Dignitas. ἀξίωμα. Joh. 1, 12. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, qvotqvot autem receperunt (fide) eum, dedit eis hanc dignitatem, ut filii Dei fierent, seu hoc honore dignatus est, ut eos in filios adopta-

adoptaret. ἐξουσίαν, ῶν, αἱ, potestates, magistratus. *Luc.12, 11.* πᾶς ἐξουσίας, *eodem sensu. Rom.13, 1. Tit.3, 1. Graeci Patres* liberum arbitrium *videntur nominasse* αὐτεξούσιον, ου, τὸ, *ex 1. Cor. 7, 37.* ἐξουσίαν δ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, *sed in potestate habet propriam voluntatem, scilicet in conjugio contrahendo. Potest ducere uxorem, & potest non ducere. Alia tamen est ratio rerum spiritualium, pertinentium ad gloriam DEI & aeternam nostram salutem, quas homo ψυχικὸς animalis 1. Cor. 2, 14. non intelligit, tantùm abest, ut eas viribus suis eligere, aut velle dici possit. Praecisè verò loquendo solus Deus est αὐτεξούσιος, hoc est, nulli potestati subjectus, cujus unius voluntas est liberrima.*

Ἐξουσιάζω. *Fut.* σω. *Eccles. 6, 2.* potestatem *seu* copiam alicui facio. καὶ οὐκ ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν, *non faciet copiam illi DEUS, fruendi illis bonis. item* potestatem exerceo, dominor *cum Genit. 1. Cor.7, 4.* ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, *uxor proprium corpus non habet in potestate. Luc. 22, 25.* ἐξουσιάζοντες (*part. praes.*) αὐτῶν, *& potestatem in eas exercent. 1. Cor. 6, 12.* ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι (*fut. 1. pass. indic.*) ὑπό τινος, *at ego non redigar sub ullius rei potestatem.*

Ἐνεξουσιάζομαι, potestatem mihi vendico. *Sir. 20, 8.* in potestatem (*alienam*) redigor. *Sir. 47, 19.* καὶ ἐνεξουσιάσθης σὺ τῷ σώματί σου, *& in potestatem (alienam) redactus es corpore tuo.*

Κατεξουσιάζω, potestatem exerceo in aliquem. *Matth. 20, 25.* οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν, *& magnates potestatem exercent in eas.*

Πάρειμι, adsum, *ex* παρὰ *apud & εἰμὶ sum. Matth. 26, 50.* ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ παρεῖ; (*2. sing. praes.*) *amice, quorsum ades? Joh. 7, 6.* ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστι (*3. sing. praes.*) *tempus meum (scilicet à Deo decretum) nondum adest, Act. 10, 33.* νῦν οὖν πάντες ἐσμὲν (*1. plur. praes.*) *in conspectu Dei adsumus. Act. 10, 21.* δι' ὃν πάρεστε, (*2. plur. praes.*) *propter quam adestis. Act.17, 6.* ὅτι καὶ τοῦτο πάρεισιν (*3. plur. praes.*) *& hìc sunt praestò, vulg. huc venerunt.* imperf. παρῆν, ῆς, ῆ, aderam. *Luc. 13, 1.* παρῆσαν (*2. plur. imperf.*) δέ τινες, *aderant verò quidam. Alii vertunt* adfuerunt. *& sic foret 3. pl. a. 2. Vide suprà verbum simplex. Gal. 4, 18.* εὖ τῷ παρεῖναί (*praes. inf.*) με, *quum praesens sum. ib. 20.* ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς, *velim nunc adesse apud vos.* part. praes. *1. Cor. 5, 3.* παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, *praesens autem spiritu. Heb. 12, 11.* πρὸς μὲν τὸ παρὸν (*part. praes. g. n.*) *hoc quidem praesenti tempore. Angl. for the present. 2. Cor. 10, 11.* παρόντες *praesentes.*

Παρουσία, ας, ἡ, praesentia (*derivatur à part. praes. g. f.* παροῦσα, ούσης, ἡ.) *Phil. 2, 12.* Adventus. *1. Thess. 3, 13.* ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ, *in adventum Domini nostri* JESU CHRISTI *cum omnibus sanctis ejus.* εἰς τὴν παρουσίαν *pro* εἰς τὸν παρουσίαν.

Συμπάρειμι, unà adsum. (συμ pro σὺν εὐφωνίας ἕνεκα. *litera ν mutatur in μ ante literas labii, nempe ante* β. μ. π. φ.) *Act. 25, 24.* συμπαρόντες (*part. praes. nomin. pl. g. m.*) ἡμῖν ἄνδρες, *& viri, qui adestis nobiscum.*

Σύνειμι, sum cum alio. *Luc. 9, 18.* σὺν αὐτῷ οἱ μαθηταί, *erant cum eo discipuli. Regit Dat. vi praepositionis*

tionis σῶ. Act. 22, 11. χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, manuductus ab iis, qui mecum erant.

Συνουσία, ας, ἡ, consvetudo, conversatio, concubitus.

Συνουσιάζω, coëo; unde

Συνουσιασμός, ῶ, ὁ, coitus. Sir. 23, 6. κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με, ventris appetentia & coitus ne comprehendant me.

ΕΙΜΙ, vado, eo. εἶς is, εἶσι it. verbum anomalon, ab antiquo & obsoleto ἴω, unde εἴω, ἕμι & ἵημι. Joh. 2, 34. & 7, 36. ὅπου εἶμι ἐγὼ quo ego vado. Ex obsoleto εἴω adhuc remansit aor. 2. ἶον, εἶς, ε. sicut à λείπω aor. 2. ἔλιπον. penultima aor. 2. est corripienda; duarum ergo vocalium tollitur prior. Ex ἵημι verò est ἶε, ἵς, ἵ, præs. imper. εἶ (ἐς contracte εἶ ab ἴω) pro quo usitatius ἴθι i. ἴτω eat. Ex. 22, 26. ἴτω πρός με, veniat ad me. aor. 1. med. εἰσέμολω, ω, ατο penetravi. Didymus exponit διῆλθε. Ἰλιαδ. δ. 138. Ἰλιαδ. ε. 538. & c. Quod tempus quum à Grammaticis, nec non Lexicographis, quos ego viderim, omissum fuerit, hic interserere libuit.

Ἄπειμι, abeo. Fut. ἀπείσω. Act. 17, 10. εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπήεσαν, ierunt in synagogam Judæorum. ἀπήεσαν est 3. pl. plusquamp. med. pro ἀπήεισαν. Præs. imper. ἄπει & ἄπιθι abi. veterum heluonum dicterium ἢ πίθι, ἢ ἄπιθι, aut bibe, aut abi. præs. inf. ἀπεῖναι & ἀπίναι ab ἀπίημι. nam pro ἕμι eo dicitur etiam ἵημι. præt. med. ἀπεῖα, Atticè ἀπῆα. plusq. perf. med. ἀπείειν, Atticè ἀπῄειν. Hinc est 3. pl. ἀπήεισαν & ejecto jota ἀπήεσαν.

Εἴσειμι, ingredior. Hebr. 9, 6. οἱ ἱερεῖς εἰσίασιν, sacerdotes intrant. εἰσίασιν Ionicè pro εἰσῶσι 3. pl. præs. indic. A Legitur inf. præs. εἰσίναι (ad formam τιθέναι ab εἰσίημι) ingredi. Act. 3, 3. μέλλοντας εἰσίναι εἰς τὸ ἱερὸν, ingressuros in templum. præs. imper. εἴσει vel εἴσιθι, intra. Act. 21, 18. 26. εἰσῆει εἰς τὸ ἱερὸν, ingressus est in templum. εἰσῆει est 3. sing. plusq. perf. medii (pro perfecto) à prima persona εἰσῆειν, εις, ει.

Ἔπειμι succedo, sequor. aor. 2. ἕπομαι. part. a. 2. ἑπών, ῶσα, ὸν, succe- B dens, sequens. Act. 16, 11. τῇ ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, sequenti die Neapolim, scilicet pervenimus. τῇ ἐπιούσῃ subintellige ἡμέρᾳ (uti quoque Act. 20, 15. & c. 21, 18.) quæ vox additur Act. 7, 26. Sic τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ, sequenti nocte, Act. 23, 11. Hinc ἐπιούσιος succedaneus, adjectitio, adventitio, quotidianus. Matth. 6, 11. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, panem nostrum quotidianum da nobis hodiè. Quid C enim ἄρτον ἐπιούσιον, vel panem futurum, vel super-substantialem, vel vitæ & substantiæ conservativum, nothdürfftige Nahrung/ vertunt, nativam hujus vocis significationem non videntur assequi. Non enim περὶ τὸ ἐπιεῖναι, à superesse, sed περὶ τὸ ἐπίναι à succedendo derivatur. Quanquam enim ille ipse panis, quem hic petimus, ad substantiæ nostræ conservationem pertinet; hoc tamen præ- D cipuè vox hæc infert, quod panem, qui singulis diebus sufficiat, diurnum, diarium suo diei convenientem intendamus. Wir bitten daß uns GOTT täglich unsere Parthecken wolle zuwerffen. Sicut Dan. 1, 5. dicitur: & constituit eis Rex דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ rem diei in die suo. Hinc Luc. 11, 3. post ἐπιούσιον additur τὸ καθ' ἡμέραν, quotidie. hic est ille panis, quem Jacobus ἐφήμερον τροφὴν, quotidianum nutrimen-

tum vocat c. 2, 15. & v. 16. τὰ ἐπιτήδεια τῷ σώματος, *commoda corporis. Agur Prov. 30, 8. ubi ita orat:* ale me pane demensi mei. *LXX. egregiè:* σώτειξον δέ μοι δέοντα τὰ ὑπάρχοντα, *constituè verò mihi necessaria, & sufficientia. Luc. 12, 42.* τὸ σιτομέτριον, *demensum. Matth. 24, 45.* τροφὴν ἐν καιρῷ, *alimentum in tempore. Nulla igitur hic tautologia, ut quidam putant, est, si sic explicetur: panem nostrum quotidianum, hoc est, demensum nostrum, quod nec superfluit, nec deficit, da nobis hodiè, i. e. hac quoque die & in posterum nobis suppedita &c. Uti quoque cœnam quotidianam hoc ferè sensu Plin. l. IX. 35. & victum quotidianum Cic. pro Roscio Amer. dixerunt. Monemur nimirum hoc ipso etiam, ut habentes victum & amictum contenti simus juxta 1. Tim. 6, 8.*

Ἔξειμι, exeo, abeo. *Act. 20, 7.* μέλλον ἐξιέναι (*præs. inf. ad formam* ἔῃ ἔῃ) τῇ ἐπαύριον *scilicet* ἡμέρᾳ, *abiturus postridiè. Act. 17, 15.* ἐξῆεσαν, abierunt. *Vulgata versio,* profecti sunt. ἐξῆεσαν *est 3. plur. plusq. perf. med. indic. pro* ἐξῆεισαν *sublato* ἰῶτα, *à prima persona* ἐξῆειν, εις, ει. *D.* ἐξῆειτον, εἴτων. *P.* ἐξῆειμεν, ἐξῆειτε, ἐξῆεισαν, *& sublato* ἰῶτα ἐξῆσαν. *Act. 13, 42.* ἐξιόντων τῶν Ἰουδαίων, *egressis autem Judæis.* ἐξιόντων *est gen. pl. a. 2. act. part. à singulari* ἐξιὼν, ὖσα, ὸν, *ab aor. 2. indic.* ἔξιον, ες, ε, *tanquam ab* ἐξέω, *pro quo dicimus* ἐξειμι *exeo.*

Πάρειμι, accedo, pervenio, progredior. *Act. 12, 20.* παρῆσαν (*3. pl. aor. 2. act. indic. à 1. perf.* παρεῖμαι, ῆς, ῆ) πρὸς αὐτὸν, *accesserunt ad eum. Col. 1, 6.* τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, *quod evangelium ad vos pervenit.* τοῦ παρόντος *pro* παρεόντος, *part. a. 2. à* πάρειμι. *in a. 2.* παρεῖν *&* πάρεον, ες, ε, *nisi velimus referre ad* πάρειμι *adsum. Alii tamen hic distinguunt* παρεῖν *deducentes à* παρέιμι, *quod idem est cum* πάρειμι. *Nam pro* εἶμι eo, *etiam* ἴειμι eo *dicitur, unde 3. sing.* ἴειν *idem quod* εἶσι. it. πάρεον *vero à* πάρειμι *accedo.*

Πρόσειμι, accedo.

Ἀπρόσιτος, ον, ὁ, ἡ, inaccessus. *1. Tim. 6, 16.* φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, *lucem habitans inaccessam.*

Δυσπρόσιτος, ον, ὁ, ἡ, difficilis accessu. *2. Macc. 12, 21.*

Συνείμι, coëo, convenio, congredior, *ex* σὺν *&* εἶμι eo. *a. 2.* σύνιον, ες, ε. *hinc part. a. 2.* συνιὼν, ὄντος. *Luc. 8, 4.* συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, *conveniente autem turbâ multâ.*

ΕΙΡΓΩ, arceo, prohibeo. fut. εἴρξω. *imperf.* εἶργον, *3. Esd. 5, 73.* Pass. εἴργομαι, *perf.* εἴργμαι. *aor. 1.* εἴρχθην, *3. Esd. 5, 73.* εἴρχθησαν τῆς οἰκοδομῆς, *depulsi sunt à fabrica sive ædificatione templi & urbis.*

Ἀπείργω, *idem. 2. Maccab. 12, 40.*

ΕΙΡΓΩ. fut. ξω. *a. 1.* εἷρξα, includo, in carcerem conjicio.

Εἱρκτὴ, ῆς, ἡ, carcer. *Sap. 17, 16.*

Ἕρκος, εος, τὸ, septum.

Πολιορκέω, ῶ, urbem obsideo. *3. Esd. 5, 73.*

Πολιορκία, ας, ἡ, urbis obsessio. *3. Esd 2, 23.*

Πολιορκητὴς, οῦ, ὁ, urbium obsessor.

Πολιορκητικὸς, ὴ, ὸν, obsidionalis.

Δυσπολιόρκητος, ον, ὁ, ἡ, qui difficulter obsideri potest, vix expugnabilis. *2. Macc. 12, 21.*

Ἐμπολιορκέω, obsideo, *Sirac. 50, 4.*

ΕΙΡΗ-

ΕΙ'ΡΗ'ΝΗ, ης, ἡ, *propriè* pax, & *opponitur bello. Sic dicta* παρὰ τὸ εἰς ἓν ἔιρειν, *à connectendo in unum, sicut* πόλεμος παρὰ τὸ πολεῖν, *bellum à versando, quod omnia verset sursum deorsumque. Pax animos conciliat, conjungit, at bellum eosdem distrahit. Marc.* 5, 34. ὕπαγε εἰς εἰρήνην (*pro* εἰς εἰρήνῃ, *conf. Act.* 16, 36.) *abi cum pace.* Hebraismus. *Sic Luc.* 7, 50. πορεύου εἰς εἰρήνην, *vade cum pace. Act.* 12, 20. ἠτοῦντο εἰρήνην, *petebant pacem.* 2. *Cor.* 13, 11. ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν, *Deus charitatis ac pacis erit vobiscum. Per Hebr. idiotismum accipitur pro* felici & prospero *rerum* successu. *Joh.* 20, 19. 21. 26. εἰρήνη ὑμῖν pax vobis, *prout Latini dicunt* salvete, *& Græci* χαίρετε, *Germani* GOtt grüsse euch! *hoc est,* DEVS *vos magnos reddat. Hebr.* שָׁלוֹם לָכֶם *Joh.* 16, 33. ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε, *ut in me pacem haberetis, hoc est, ut per me vobis bene esset.* 2. *Sam.* 18, 29. εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; *Estne pax puero? hoc est, an adhuc bene habet? Est ne adhuc salvus filius meus?* Reconciliatio cum DEO. *Rom.* 5, 1. Justus paterni DEI favoris, *quod NB. electi* * *discernuntur ab impiis, quoque majus bonum homini in hac vita obtingere nequit, Phil.* 4, 7.

Εἰρηνεύω, *in pace ago, seu vivo, pace fruor.* 2. *Cor.* 13, 11. εἰρηνεύετε *in pace agite.* 1. *Thess.* 5, 13. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς, *pacem colite inter vos mutuò. Rom.* 12, 18. μετὰ πάντων εἰρηνεύοντες, *cum omnibus pacem colentes.* Fut. εἰρηνεύσω. *Job.* 5, 23. aor. 1. act. εἰρήνευσα, ας, ε. *Job.* 3, 26. οὔτε εἰρήνευσα, οὔτε ἡσύχασα, *nonne pacem habui, nonne quievi? 2. Par.* 20, 30. καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφάτ, *& pacem habuit regnum Josaphati.* præt. act. εἰρήνευκα, ας, ε.

Εἰρηνικός, ἡ, ὸν, pacificus, tranquillus, a, um. *Jac.* 3, 17. εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς, εὐπειθὴς, *pacifica, aqua, obediens.*

Εἰρηνικῶς, pacificè. 1. *Maccab.* 5, 25.

Εἰρηνοποιὸς, ὅ, ὁ, pacificus. *Matth.* 5, 9. μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ, *beati pacifici.*

Εἰρηνοποιέω, ῶ, reconcilio. *F. ησω. P.* εἰρηνοποίηκα. aor. 1. act. εἰρηνοποίησα. *Col.* 1, 20. εἰρηνοποιήσας (*part. a.* 1. *act.*) διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ, *pace per sanguinem crucis facta, Prov.* 10, 10. ὁ ἐλέγχων μετὰ παῤῥησίας, εἰρηνοποιεῖ, *qui liberè reprehendit, pacem stabilit.*

ΕΙ'ΡΩ, *propriè* necto. *item per Syn. gen.* dico, *quòd sermo nihil aliud sit, quàm concinna verborum connexio. Sic sermo (pro serimo) & sertum ejusdem est originis.* Ὀδυσ. λ. πάσδε τοι νημερτέα εἴρω, *hæc tibi vera dico, seu narro. usitatissimum est in* fut. act. ἐρῶ *dicam,* ἐρεῖς, εῖ, ει, ἐροῦμεν, εῖτε, ἐροῦσι. 2. *Cor.* 12, 6. ἀλήθειαν ἐρῶ, *veritatem dicam. Act.* 23, 5. οὐκ ἐρεῖς κακῶς τὸν ἄρχοντα, *principi populi tui non maledices.* ἄρχοντα *pro* τοῦ ἄρχοντος Hellenismus. *Gen.* 46, 36. ἐρεῖτε, ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν, *dicetis, pecuarii sumus. A fut.* ἐρῶ *poëtica dialysi fit* ἐρέω, ῶ, nuntio, *interrogo,* dico, inquam. *Phil.* 4, 4. χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε. πάλιν ἐρῶ χαίρετε, *gaudete in* DOMINO *semper: rursus, inquam, gaudete. Matth.* 21, 3. ἐρεῖτε (2. *plur. præs. act. imper.*) *dicite.*

* *melius pii.*

dicite. Sed in præsenti usitatum est λαλέω, λέγω. v. gr. Gal. 1, 9. ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, ut anteà diximus, etiam nunc iterum dico. Hic non est ἐρέω vel ἔρω, sed λέγω. Ergo verbum hoc dico Græcè exprimitur in præsenti per λέγω, λαλέω, in præt. act. per εἴρηκα. in aor. 2. act. per εἶπον, in fut. act. per ἐρῶ, εἷς, εῖ &c. ubi semper videndum, quid usus ferat. Nonnulli ab ἐρέω deriuant præt. act. εἴρηκα, ας, ε, dixi, de quo vide infrà ῥέω. Fut. ῥήσω dico. Sed illos aberrare, aliàs & alibi facilè demonstrârò. Si enim (ut hæc obiter addam) εἴρηκα est ab ἐρέω, etiam ἐρρέθω & ἐρρήθω, item ῥηθεὶς, εἶπα, ἐν, item ῥηθήσομαι, item ῥῆμα, ῥήτωρ, ῥήτρα, ας, ἡ, &c. quæ omnia sunt usitatissima, ab eodem fuerint themate. Hoc falsum esse, quilibet Græcarum literarum mediocriter gnarus intelligit. Vera ergo analysis Grammatica verbi εἴρηκα dixi hæc est, ut Thema ejus statuatur ῥέω, in Fut. ῥήσω. in præt. act. ἔρρηκα & Atticè εἴρηκα. Sicut pro λέληφα accepi Attici dicunt εἴληφα, pro συλλέλεγμαι collocutus fui, διείλεγμαι &c.

Εἰρων, ωνος, ὁ, dissimulator in oratione, qui aliter loquitur, ac sentit.

Εἰρωνεία, ας, ἡ, dissimulatio in oratione, est etiam genus Tropi Rhetorici, cum ex re nominata intelligitur ejus contrarium.

Εἰρωνεύομαι, utor dissimulatione in loquendo; illudo, cavillor. 2. Macc. 13, 3.

Ἀντερῶ, ῶ, & ἀντέρομαι sive ἀντερόμαι, vicissim interrogo, contradico. Judith. 12, 13.

ΕΙΣ præpositio ad (differt à πρὸς, quod hoc usitatè animatis, illud (εἰς) inanimatis præponi soleat. Gaza in Grammat. lib. 4.) usitatè dico, quia Homerus Ὀδυσ. γ. 386. ait τοῖσιν δ' ἠγεμόνευεν ἐὰ πρὸς δώματα Νέστωρ, hisce præibat domum suam Nestor, scilicet licentia hæc est poëtica. cum verbis significantibus modum ad locum vertitur in, & regit Accus. Marc. 16, 19. ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, Dominus itaque postquam locutus fuisset eis, sursum receptus est in coelum. 2. Cor. 2, 12. ἐλθὼν εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον, quum venissem Troadem ad prædicandum Evangelium. Luc. 5, 3. εἰς ἓν τῶν πλοίων, in unum istorum navigiorum. Rom. 11, 24. εἰς καλλιέλαιον, in veram oleam. Nec tantùm de loco, sed etiam de tempore dicitur. Luc. 12, 19. κεῖμαι εἰς ἔτη πολλὰ, reposita in annos multos. item de persona. Joh. 5, 45. εἰς ὃν ἠλπίκατε, in quem speratis. Sæpe ponitur pro ἐν in, quæ præpositio significat quietem in loco. idque more Hebræorum Gen. 49, 29. ubi אל ponitur pro ב. Sic sæpe ל quod redditur per εἰς ponitur pro ב, ut Ps. 16, 10. οὐ καταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, non relinques animam meam in inferno. imò etiam more aliorum disertissimorum Græcorum, ne quis putet, solos Hebræos ita fuisse locutos. Hesiod. α. 293. 296. εἰς πιθάρας pro ἐν πιθάρῃς in calathis. Phocyl. v. 105. οὐκ ἐν εἰς ᾅδου ὄλβον ἔχειν, non licet in tumulo habere opes. Terentius: ubi videt me esse in tantum honorem, &c. Matth. 2, 23. κατῴκησεν εἰς πόλιν, pro ἐν πόλει, habitavit in urbe. Matth. 10, 41. εἰς ὄνομα προφήτου, pro ἐν ὀνόματι nomine prophetæ, hoc est, tanquam prophetam. Marc. 13, 16. ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν (pro ἐν τῷ ἀγρῷ) scilicet ὢν, qui est ruri. Luc. 11, 7. τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοί-

τῳ, pro ἐν τῇ κοίτῃ, pueruli mei mecum sunt in cubiculo. Luc. 12, 21. μὴ εἰς θεὸν (pro ἐν θεῷ) πλουτῶν, non divites in Deo. Marc. 5, 34. ὑπαγε εἰς εἰρήνην pro ἐν εἰρήνῃ. Filia, abi in pace. Sic Luc. 8, 48. πορεύου εἰς εἰρήνην, vade cum pace. Joh. 1, 18. ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον pro ἐν τῷ κόλπῳ, qui est in sinu Patris. Act. 23, 11. εἰς ῥώμην pro ἐν ῥώμῃ, Romae. Vertitur inter, 1. Thess. 1, 5. εἰς ὑμᾶς inter vos. pro ἐν ὑμῖν. Joh. 6, 9. εἰς τοσούτους, inter tam multos. Apud. Luc. 24, 47. κηρυχθῆναι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, praedicari apud omnes gentes. Rom. 15, 16. εἰς τὰ ἔθνη, apud gentes. 2. Cor. 8, 23. συνεργὸς εἰς ὑμᾶς, adjutor apud vos. coram. Act. 22, 30. ἔστησεν εἰς αὐτοὺς, statuit (eum) coram illis. propter. 1. Pet. 4, 7. νήψατε εἰς τὰς προσευχάς, propter preces. Pro ἀντί. 1. Cor. 4, 3. ἐμοὶ εἰς ἐλάχιστον, pro ἀντὶ ἐλαχίστου, mihi verò pro minimo est, hoc est, ego plane non moror vestra de me sinistra judicia. Per. 1. Cor. 10, 2. πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο, omnes per Mosen baptizati sunt. Hebraismus. εἰς τὸν Μωσῆν pro ἐν τῷ Μωσῆ & hoc pro ἀπὸ & Μωσέως בְּמֹשֶׁה hoc est, per Mosen. Ad πρός. Matth. 15, 24. οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ, non sum missus (scilicet tanquam propheta) nisi ad oves perditas domus Israël. Luc. 11, 49. ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας, mittam ad eos prophetas. Joh. 1, 7. ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, venit ad testimonium, hoc est, ut testaretur (ut ipse textus explicat) usque ad Joh. 13, 1. εἰς τέλος usque ad finem. Eph. 1, 14. εἰς ἀπολύτρωσιν, usque ad redemptionem. Erga Hebr. 6, 10. εἰς τὸ ὄνομα, erga nomen. Matth. 26, 10. εἰς ἐμὲ, erga me. Rom. 16, 6. εἰς ἡμᾶς, erga nos. De περὶ. Eph. 5, 32. ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ego verò loquor de CHRISTO & de Ecclesia. 2. Cor. 12, 6. μή τις εἰς ἐμὲ λογίσῃ, ne quis de me cogitet. Per ἀπὸ. Act. 7, 53. εἰς διαταγὰς pro ἀπὸ διαταγῶν Hebraismus. Graecè ἀπὸ διαταγῶν, hoc est, per dispositiones (ministerium) angelorum. Adversus. Act. 25, 8. ὅτι εἰς Καίσαρα ἡμάρτον, neque adversus Cesarem peccavi. Luc. 7, 30. εἰς ἑαυτοὺς, adversus seipsos. Luc. 12, 10. ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, quisquis aliquid locutus fuerit adversus filium hominis. Rom. 8, 7. ἔχθρα εἰς θεὸν, inimicitia adversus Deum. Finem notat Matth. 10, 18. εἰς μαρτύριον αὐτοῖς pro ἐπ' αὐτοὺς, in testimonium contra eos. Luc. 9, 5. εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτοὺς, ut sit testimonium adversus eos. Matth. 28, 19. βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα in nomen, hoc est, baptizantes eos in cultum Patris, Filii & Spiritus S. 1. Tim. 4, 3. ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας, abstinere à cibis, quos DEUS condidit ad participandum cum gratiarum actione. Ponitur pro Genitivo. 1. Tim. 2, 7. εἰς ὃ pro οὗ. Sæpius per Hebraismum Dativum indicat & respondet τοῦ ל articulo Dativi casus. Matth. 5, 22. εἰς τὴν γέενναν pro τῇ γεέννῃ Gehennae. Matth. 24, 9. παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν, pro τῇ θλίψει, tradent vos afflictioni. Joh. 8, 26. ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον, pro τῷ κόσμῳ, hæc loquor mundo. Marc. 11, 1. ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσολύμα, pro τῇ Ἱεροσολύμοις, quum appropinquarent Hierosolymis. Heb. 2, 3. εἰς ἡμᾶς pro ἡμῖν. Marc. 13, 10. εἰς πάντα τὰ ἔθνη pro πᾶσιν ἔθνεσιν, omnibus gentibus. Luc. 8, 34. ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν, pro τῇ πόλει, annunciarunt urbi. Luc. 9, 13. εἰς πάντα λαὸν, pro τῷ παντὶ λαῷ,

omni

omni populo. Rom. 16, 26. εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, pro πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, quod omnibus gentibus innotuit. Gal. 6, 8. ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, pro τῇ σαρκὶ ἑαυτοῦ, qui seminat carni suae. Col. 1, 20. εἰς αὐτὸν pro αὐτῷ, sibi reconciliaret. 1. Pet. 1, 25. εἰς ὑμᾶς pro ὑμῖν, vobis evangelizatum est. 1. Joh. 5, 10. ὁ πιστεύων εἰς τὴν μαρτυρίαν pro τῇ μαρτυρίᾳ, non crediderunt testimonio. Graeci etiam ita loquuntur, sed rarissimè. Demosth. olynth. 1. βοηθησάντων εἰς ὅλεθρον pro τῷ ὀλέθρῳ, eorum, qui juverunt Olyntho. Notandus quoque hic est Hebraismus alius, ubi εἰς ponitur non pro ל articulo sed pro ב, quod valet praepositionem in. Matth. 19, 5. ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, hoc est, οἱ δύο ἔσονται σὰρξ μία, hi duo erunt caro una. 1. Pet. 2, 7. Gen. 20, 12. γένοιτό μοι εἰς γυναῖκα, pro ἐγένετό μοι γυνή, & facta est uxor mea. Latinè, nupsit mihi. Jer. 31, 33. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν לֵאלֹהִים pro καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, & ero illis DEUS. Sine Hebraismo haec leguntur 2. Cor. 6, 16. Apoc. 21, 7. Sic 1. Joh. 5, 8. εἰς τὸ ἕν εἰσιν, hoc est, ἕν εἰσι, unum sunt. 1. Cor. 15, 45. ἐγένετο Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Hebraismus duplex, pro ἐγένετο Ἀδὰμ ψυχὴ ζῶσα. ψυχὴ hic ponitur pro persona. Et factus est Adamus persona viva. Construitur cum genitivo per ellipsin casus proprii. Act. 2, 31. εἰς ᾅδου scilicet δῶμα seu τόπον. Th. B. vertit apud inferos. Sic Ἰλιαδ. φ. 48. eadem est ellipsis πέμψειν εἰς ἀΐδαο, καὶ σύκ ἐθέλοντα νέεσθαι, missurum ad Plutonis domum, licet non volentem ire. Caeterum εἰς τὸ eleganter infinitivis praeponi solet, & gerundium in dum significat. Resolvi potest in conjunctionem causalem ἵνα, ὅπως, quod causa finalis ea notetur. ut Matth. 6, 1. εἰς τὸ θεαθῆναι, pro ὅπως θεαθῶσι, ut viderentur, vel ut ibidem continenter subjicitur, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ut glorificentur ab hominibus. Rom. 1, 20. εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, ut sint inexcusabiles. Rom. 4, 11. εἰς τὸ λογισθῆναι, ut imputetur. ibid. v. 18. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα, fore, ut ipse fieret pater. 1. Cor. 11, 22. εἰς τὸ ἐσθίειν ad edendum. ibid. v. 33. εἰς τὸ φαγεῖν ad vescendum. 2. Cor. 4, 4. εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν, ne irradiet eos illustratio Evangelii. Eph. 1, 12. εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης, ut simus laudi gloriae ipsius. Saepe omittitur. Matth. 2, 2. ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ (pro εἰς τὸ προσκυνῆσαι) venimus ut adoremus eum. Matth. 18, 11. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι (pro εἰς τὸ σῶσαι) τὸ ἀπολωλός, venit filius hominis ad servandum, quod perierat. Luc. 19, 10. ἦλθε ζητῆσαι, pro εἰς τὸ ζητῆσαι, seu τοῦ ζητῆσαι ἕνεκα, venit ut quaerat. Cum infinitivo ponitur pro ὅτι δίκα. Heb. 11, 3. εἰς τὸ μὴ γεγονέναι, quod videlicet ea, quae videmus, non sint facta &c. Hic infinitivus non potest resolvi per ut, sed per quod, quippe ubi non finis, sed modus & res gesta notatur. Adverbialiter capitur. εἰς τέλος Joh. Pisc. indesinenter immerdar. Luc. 18, 5. Alii vertunt tandem. Mart. Luth. zuletzt. Galli finalement. Joh. 6, 66. εἰς τὰ ὀπίσω, retrò.

Εἷς, μία, ἕν, unus, a, um. (ab εἰμὶ sum. ens est unum. Hebr. אֶחָד est Arab. أَحَد ens, res) Eph. 4, 5. εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, unus DOMINUS, una fides, unum baptisma. Apoc. 9, 12 ἡ οὐαὶ ἡ μία οὐαὶ unum. Hebraismus duplex. 1. ubi foeminino genus ponitur pro neutro q. d. ἡ οὐαὶ τὸ πρῶτον, vae primum. 2. ubi

μία ponitur pro πρώτη. Sic Apoc. 11, 14. ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα, vae alterum. Genit. ἑνός, μιᾶς, ἑνός. Luc. 10, 42. ἑνὸς δέ ἐστι χρεία, unius verò est necessitas, hoc est, unum est necessarium, videlicet ut credamus in JESUM CHRISTUM. Nam qui non crediderit, damnabitur. 1. Tim. 3, 2. μιᾶς pro μίας. Dat. ἑνί, μιᾷ, ἑνί. Luc. 15, 7. 10. ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ, super uno peccatore. Luc. 5, 17. ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν quodam dierum illorum. Sic ἐν ἑνὶ ἡμέρᾳ uno die (pro ἑῶ) ab ἕος, ἕα, ἕον, unus, a, um. Accus. ἕνα, μίαν, ἕν. Marc. 15, 27. ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων, unum à dextris, alterum à sinistris. Luc. 17, 22. μίαν τῶν ἡμερῶν, unum ex diebus. Ps. 27, 7. μίαν ἠτησάμην παρὰ Κυρίου, unum petivi à DOMINO, μίαν pro ἑν per Hebraismum. Luc. 5, 3. εἰς ἐν τῶν πλοίων, in unum istorum navigiorum, εἰς καθ' εἷς, alius post alium, sigillatim. καθ' pro καὶ εἶπα, & deinde. Joh. 8, 9. Marc. 14, 19. q. d. unus & deinde alius. ἕι καθ' ἕνα singuli, Eph. 5, 33. καθ' ἕνα πάντες. 1. Cor. 14, 31. sigillatim. Rom. 3, 12. οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός, non est usque ad unum. Latini dicunt omnes ad unum, hoc est, nullo excepto. Rom. 12, 5. ὁ δὲ καθ' εἷς, pro οἱ δὲ καθ' ἕνα, singuli. εἷς τις unus quidam Marc. 14, 51. εἷς ἕκαστος unusquisque Luc. 4, 40. Eph. 4, 16. ubi εἷς more Latinorum redundat. εἷς τῶν δώδεκα, Marc. 14, 43. unus illorum duodecim. & ibid. v. 20. εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, unus ex illis duodecim. quæ phrases sunt ἰσοδυναμοῦσαι. 1. Thess. 5, 11. οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα (pro ἀλλήλους) ædificate singuli singulos. Matth. 24, 40. ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται, unus assumitur, alter verò relinquitur. Luc. 18, 10. ὁ εἷς τελώνης, ὁ ἕτερος φαρισαῖος, unus erat publicanus, alter Pharisæus. Luc. 14, 18. ἀπὸ μιᾶς scilicet φωνῆς sive ψυχῆς, uno consensu. Marc. 16, 2. τῇ μιᾷ σαββάτων uno (die) Sabbathorum, seu primô die hebdomadæ, sicut ibidem ille Hebraismus v. 9. explicatur, ubi Marcus scribit, τῇ πρώτῃ σαββάτου, primô (die) Sabbathi. Sic Joh. 20, 19. ἐν ἡμέρᾳ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, die uno, hoc est, die primo sabbatorum, id est, hebdomadæ, quem diem scriptura etiam vocat dominicum. Apoc. 1, 12. Conf. Gen. 1, 5. & ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα μία (hoc est, πρώτη) & fuit mane dies primus. Joh. 21, 25. ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, si scribantur singula. Act. 28, 25. ῥῆμα ἕν, verbum hoc, seu hoc prophetæ dictum. Ponitur pro τις aliquis. Matth. 8, 19. εἷς γραμματεύς, quidam scriba, idem quod γραμματεύς τις. Marc. 9, 17. εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου, quidam è turba. Luc. 9, 19. προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη, propheta quidam ex priscis resurrexit. Luc. 5, 12. ἐν μιᾷ πόλεων, in quadam urbe. Pro μόνος solus. Marc. 2, 7. τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; Quis potest remittere peccata, nisi solus Deus?

Ἑνότης, ητος, ἡ, unitas. Eph. 4, 3. 13. σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος, studentes conservare unitatem Spiritus.

Οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, nullus, a, um. Matth. 19, 17. οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός, nullus est bonus, nisi unus DEUS. Es. 40, 17. πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν ἐστι, omnes gentes velut nihil sunt. Act. 25, 10. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, Judæos non affeci injuria. confer Vulgatam versionem. οὐδὲν hic ponitur pro οὐκ. Sic Demosth. Olynth. prima: καὶ μὰ δι' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως, & profectò non est incredibile fortassis &c. in Genit. οὐδενός, οὐδεμιᾶς, Deut. 16, 5. οὐδενός.

ὀδενός. Joh. 26, 7. κρεμάζων γῆν ἐπὶ ὀδενὸς, suspendit terram super nihilum. Divisè legitur Matth. 27, 14. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς ὀδὲ ἓν ῥῆμα, & non respondit ei ad ullum verbum. Joh. 1, 3. χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο ὀδὲ ἕν, absque eo factum est nihil. 2. Sam. 13, 30. ὀ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν ὀδὲ εἷς, neque relictus est ex iis unus, seu ne unus quidem superstes mansit. Matth. 5, 13. εἰς ὀδὲν ἰσχύει ἔτι, ad nihil valet amplius. Sic

Μηδεὶς, μηδεμία, μηδὲν, nullus, a, um. Marc. 5, 43. Luc. 4, 35. in Genit. casu μηδενὸς, μηδεμιᾶς, μηδενός. Act. 23, 14. μηδενὸς γεύσασθαι (pro γεύσεσθαι) nihil gustaturos. Dativ. μηδενὶ, μηδεμιᾷ, Rom. 12, 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, nemini malum pro malo reddentes. Acc. μηδένα, μηδεμίαν, μηδὲν. 2. Cor. 6, 3. μηδεμίαν διδόντες προσκοπὴν, nullum dantes offendiculum. Licet verò εἷς careat plurali numero, composita tamen πληθυντικῶς efferri, didicimus à Sophocle, qui homines vilissimos vocat ὀδένας.

Οὐθεὶς, οὐθεμία, οὐθὲν, nullus, a, um. 1. Sam. 21, 1. ὀθεὶς compositum ex ὀ τε εἷς nullus, a, um. ubi ε abjicitur & τ mutatur in θ propter sequentem vocalem aspiratam. 1. Cor. 13, 2. ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθὲν εἰμι, charitatem autem non habeam, nihil sum.

Ἐξουδενόω, ῶ, nihili facio, pro nihilo habeo, contemno cum Accus. (idem quod ἐκφαυλίζω, vilipendo, ἐξουθενέω, ῶ, sperno, pro nihilo habeo. Fut. ἐξουδενώσω, εις, ει. Ps. 51, 19. τετραυματισμένον ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει, & humiliatum cor Deus non contemnet. aor. 1. ἐξουδένωσα, ας, ε. Jud. 9, 38. 2. Sam. 6, 16. καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτῆς, & vilipendit eum in corde suo. præt. act. ἐξουδένωκα, ας, ε.

A 1. Sam. 10, 19. σήμερον ἐξουδενώκατε (2. pl. præt.) τὸν θεὸν, hodie sprevistis Deum vestrum. præt. pass. ἐξουδένωμαι, σαι, ται. Ps. 15, 4. ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ πονηρεύομενος, in cujus oculis contemptus est malitiosus. aor. 1. pass. ἐξουδενώθην, ης, η, spretus fui. aor. 1. pass. subj. ἐξουδενωθῶ, ῇς, ῇ. Marc. 9, 12. ἵνα πολλὰ παθῇ καὶ ἐξουδενωθῇ, ut multa patiatur, & pro nihilo habeatur.

B Ἐξουδένωσις, εως, ἡ, contemptus. Ps. 119, 22. περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, devolve à me opprobrium & contemptum.

Ἐξουθενέω, ῶ, pro nihilo habeo, sperno, vilipendo. caret augmento, quia ου est διφθογγος ἀμετάβολος, Diphthongus immutabilis cum Accus. Rom. 14, 10. τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; cur pro nihilo habes fratrem tuum? Rom. 14, 3. ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα

C μὴ ἐξουθενείτω (3. sing. præs. imper.) qui comedit, ne pro nihilo habeto non comedentem. 1. Thess. 5, 20. προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε (2. pl. præs. imper.) prophetias ne pro nihilo habete. part. præs. ἐξουθενῶν ὢν, ἐστὶ ὄνος ὁ. Luc. 18, 9. F. ἐξουθενήσω, εις, ει. Prov. 1, 7. σοφίαν καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσι, sapientiam & institutionem impii spernent. præt. perf. ἐξουθένηκα, ας, ε. 1. Sam. 8, 7. ὀ σὲ ἐξ-

D ουθενήκασιν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ, non enim te spreverunt, sed me. præt. pass. ἐξουθένημαι, σαι, ται. 1. Cor. 1, 28. τὰ ἐξουθενημένα (part. præt. pass.) ἐξελέξατο ὁ θεὸς, spreta elegit Deus. 2. Cor. 10, 10. ὁ λόγος ἐξουθενημένος (part. præt. pass.) sermo est nihili. 1 Cor. 6, 4. τοὺς ἐξουθενημένους καθίζετε, vilissimos constituite arbitros. aor. 1. pass. ἐξουθενήθη, ης, η, unde est part. a. 1. pass. ἐξουθενηθεὶς, contemptus, reprobatus Act. 4, 11. a. 1. act. ἐξουθένησα, ας, ε,

spreui. Gal. 4, 14. οὐκ ἐξουθενήσατε (*2. pl. a. 1. act. indic.*) *non pro nihilo habuistis. 1. Cor. 16, 11.* μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ (*3. sing. aor. 1. act. subj*) *ne quis igitur eum pro nihilo habeat. Luc. 23, 11.* ἐξουθενήσας (*part. a. 1. act.*) δὲ αὐτὸν Ἡρώδης, *quum tum pro nihilo habuisset Herodes.*

Ἐξουθένημα, τος, τὸ, contemptus. *Ps. 22, 6.*

Ἐξουθενητής, οῦ, ὁ, contemptor. *Ab* οὐδεὶς *est* Adv.

Οὐδαμοῦ. *Prov. 23, 5. 1. Reg. 2, 37.* & οὐδαμῶς, & *à* μηδεὶς μηδαμῶς. *Ex. 4, 14.* neqvaqvam, nentiqvam *Matth. 2, 6.* καὶ σὺ Βηθλεὲμ οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ, & *tu Bethlehema neqvaqvam es minima.*

ΕΙΤΑ *Adv. ordinis*, (*à* ⊤⊥⊥ *tempus*) deinde *Marc. 4, 28.* αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον, *sua sponte enim terra fructum fert, primò herbam (herba scentes segetes) deinde spicam, deinde plenum frumentum. 1. Cor. 15, 24.* εἶτα τὸ τέλος *deinde erit finis. 1. Tim. 2, 13.* εἶτα Εὔα, *deinde Eva*, itané, itáne verò. *Heb. 12, 9.* ἐλλείπει *deest (ut vult Camerarius) Rom. 2, 9.* Ἰουδαίου τε πρῶτον, & (εἶτα) ἕλληνος, *Judæi primum & (deinde) Græci.*

Ἔπειτα *ex* ἐπὶ & εἶτα *adverb. ord.* deinde. *1. Cor. 12, 28.* ἔπειτα δυνάμεις *deinde virtutes.*

Μετέπειτα, *adverb. decompositum ex* μετὰ, ἐπὶ & εἶτα, postea. *Hebr. 12, 17.* εἰς τὸ μετέπειτα, *inposterum.*

Καθεξῆς, *vox composita ex tribus, nempe ex* καὶ εἶτα εἷς. *Joh. 8, 9.* εἷς καθεξῆς ἐξήρχοντο, *alius post alium exibant*, ἐῶτα *subscriptum solet qvandoqve excidere. Marc. 14, 19.* εἷς καθ' εἷς, *sigillatim. Verbotenus* unus & deinde alter &c. καθ' *pro* καὶ εἶτα.

Ἐκ *vel* ἐξ ex, à, è, *præpositio regit Genit. ἐκ ponitur seqvente consona: ἐξ seq. vocali. Significat* causam efficientem. *Act. 5, 39.* εἰ ἐκ θεοῦ ἐστι, *si à Deo est. Rom. 11, 36.* ἐξ αὐτοῦ, & δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, *ex eo, & per eum, & in (id est, propter) eum sunt omnia. 1. Cor. 11, 12.* τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, *omnia verò à Deo. Matth. 1, 20.* ἐκ πνεύματος ἁγίου, *à Spiritu S. Hebr. 2, 11.* ἐξ ἑνὸς πάντες, *ex uno omnes. Matth. 1, 5.* ἐκ τῆς Ῥοῦθ, *ex Rutha. 2. Cor. 3, 5.* ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ, *qvod idonei sumus, id ex Deo est. Rom. 1, 4.* ἐξ ἀναστάσεως, per *resurrectionem. 1. Joh. 3, 8.* ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶ, *ex diabolo est. Sic Matth. 5, 37.* ἐκ τοῦ πονηροῦ, *ex maligno, hoc est, diabolo. ponitur pro* ὑπὸ *post verba passiva Joh. 6, 65.* ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ (*pro* ὑπὸ) τοῦ πατρός μου, *nisi fuerit ei datum à Patre meo.* instrumentum. *Matth. 21, 16.* ἐκ στόματος νηπίων, *ex ore infantum. Matth. 27, 7.* ἐξ ὧν ἠγόρασαν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, *iis emerunt agrum figuli. Rom. 1, 17.* ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται, *justus ex fide vivet. Rom. 10, 17.* ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, *fides est ex auditu. Negat* instrumentum. *Rom. 11, 6.* οὐκ ἐξ ἔργων, *non ex operibus. Significat* materiam. *Matth. 27, 29.* πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, *contexuerunt coronam ex spinis. 1. Cor. 11, 12.* ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, *mulier est ex viro. Rom. 9, 21.* ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος, *ex eadem massa. Act. 15, 14.* λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαόν, *ut sumeret ex gentibus populum.* Qvasi *materiam. 2. Cor. 4, 6.* ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, *ut è tenebris lux splendesceret.* Effectum. *Matth. 12, 33.* ἐκ τοῦ καρποῦ γινώσκεται τὸ δένδρον, *ex fructu agnoscitur arbor. Matth.*

Matth.12,37. ἐκ τῶν λόγων σου δικαιω-
θήσῃ, *ex sermonibus tuis justificaberis.* Subj. locum. *Matth.2, 15.* ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου, *ex Ægypto vocavi filium meum. Marc.9, 7.* ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, *venit vox è nube, dicens. Act. 27, 30.* φυγεῖν ἐκ πλοίου, *fugere è navi. Act. 28, 4.* διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης, *salvum seu conservatum è mari. Matth. 8, 28.* ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, *è monumentis seu sepulcris prodeuntes.* A
Matth.12, 42. ἐκ περάτων τῆς γῆς, *à finibus terræ. Matth. 24, 31.* ἐκ τεσσάρων ἀνέμων, *à quatuor ventis. Matth. 28, 2.* καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, *postquam descendit è cœlo. Luc.1, 78.* ἐξ ὕψους, *ex alto, hoc est, è cœlo. Act. 23, 34.* ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί; *è quanam jurisdictione est? Marc. 10, 40.* καθίσαι ἐκ δεξιῶν *sedere à dextris, hoc est, proximum dignitatis locum obtinere.* Adj. tempus. *Marc. 10, 20.* ἐκ νεότητός μου, *à juventute mea. Act. 4, 48.* ἐκ κοιλίας μητρὸς, *ab utero matris. Act. 9, 33.* ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ, *ab annis jam octo. Act. 24, 10.* ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε, *ex multis annis te esse. Joh. 19, 12.* ἐκ τούτου (*scil.* χρόνου) *ex eo tempore.* Adj. peccatum. *Rom.7, 24.* τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; *Quis me liberabit ex hoc corpore mortis? Rom. 13, 11.* ὥρα ἐξ ὕπνου ἡμᾶς ἐγερθῆναι, *tempus est, nos è somno expergisci.* Adj. afflictionem. *2. Cor.1, 10.* ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς, *qui ex tanta morte nos eripuit.* Adj. modum. *2. Cor. 2, 4.* ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν, *ex multa afflictione & anxietate cordis scripsi vobis.* Integrum. *Matth. 25, 8.* ἐκ τοῦ ἐλαίου, *ex oleo. Marc.9, 17.* εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου, *unus è turba. 1. Cor. 12, 16.* οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, *non sum è corpore. Apoc. 7, 5.* ἐκ τῆς φυλῆς, *è tribu. Matth. 26, 27.* πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, *bibite ex eo omnes. 1. Cor. 9, 13.* ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσι, *ex sacro edunt.* Genus. *Joh. 21, 14.* ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, *excitatus è mortuis. Luc. 22, 56.* καὶ ἐξ αὐτῶν (μαθητῶν) εἶ, *tu ex illis es, hoc est, tu es discipulus ejus.* Inserbit Adverbiorum *periphrasi. Marc. 14,31.* ἐκ περισσοῦ μᾶλλον, *multò magis. Heb.7, 12.* ἐξ ἀνάγκης, necessariò. B
ἐξ αὐτῆς pro ἐξ αὐτῆς ὥρας. *Act. 21,32.* *eodem momento. 2. Theff. 2, 7.* ἕως ἐκ μέσου γένηται, *donec è medio tollatur. Col.2, 14.* καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ μέσου, *& istud sustulit è medio, hoc est,* penitus. ἐκ μέρους. *1. Cor. 13, 10. ex parte h. e.* aliqvatenus. *Marc.14, 27. Hebr. 9, 28.* ἐκ δευτέρου, *secunda vice seu* secundùm. *Matth. 26, 44.* ἐκ τρίτου, tertiùm. *2. Cor. 8, 13.* ἐξ ἰσότητος *pari conditione, hoc est, aqvaliter,* pa-
C riter. *Joh. 3, 34.* οὐκ ἐκ μέτρου δίδωσι, *non ad mensuram dat, hoc est, non parcè admetitur. Eph.6, 6.* ἐκ ψυχῆς, *ex animo, hoc est, non simulatè. Rom. 12, 18.* τὸ ἐξ ὑμῶν, *qvantum in vobis est.*

Κἀκ (*ex* καὶ ἐκ, *ut* κἂν *etiamsi pro* καὶ ἐὰν) & ex. *Apud Poëtas in usu est. It. Eurip. in Hec.* κἀκ τῶν δοκούντων, *& ex celebribus.*

Ἐκτὸς *Adv. cum Gen.* extra, extrinsecus. *1.Cor.6, 18. & 2. Cor.12, 2.* ἐκτὸς
D τοῦ σώματος, *extra corpo.* Excepto. *1.Cor. 14,5.* ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, *excepto, nisi interpretetur.* Casus *subauditur, Act. 26, 22.* οὐδὲν ἐκτὸς (τούτων) λέγων, ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωσῆς, *nec qvicqvam dicens extra ea, qvæ prophetæ & Moses futura prædixerunt. 1. Cor. 15, 27.* ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα, *excepto eo, qui ei subjecit omnia.* τὸ ἐκτὸς *scilicet ὄν, qvod extra seu foris est. Matth. 23, 26.* ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκ-

τὸ ὁμοῖς αὐτῶν καθαρὸν, *ut id quoque, quod extra est, purum fiat.* Redundat. 1. Cor. 15, 2. ὁμοῖς εἰ μὴ, nisi. *Idem pleonasmus occurrit in Lucian.* ὁμοῖς εἰ μὴ τὸν ἀποδὸν ἀπεῖδε πιστεύκατε, *nisi fortè cinere nos vesci credideritis. Vide Thesaur. Stephani.*

Παρεκτὸς, *idem quod* ὁμοῖς, extra, extrinsecus, excepto. *Matth.* 5, 32. παρεκτὸς λόγου πορνείας, *extra rationem scortationis. Act.* 26, 29. παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων, *exceptis istis vinculis. 2. Cor.* 11, 28. χωρὶς τῶν παρεκτὸς *scilicet* γινομένων, *absque iis quæ extrinsecus eveniunt.*

Παρὲξ, *idem quod* πλὴν, præterquam, *cum Genit. Ps.* 18, 32. τίς θεὸς παρὲξ τοῦ Κυρίου; *Quis Deus præter* DOMINUM?

Ἔξω foris *absolutè. Marc.* 3, 32. οἱ ἀδελφοὶ ἔξω ζητοῦσί σε, *fratres (cognati) tui foris quærunt te. Act.* 5, 23. ἔξω ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, *foris stantes ante januam. 1. Thess.* 4, 12. πρὸς τοὺς ἔξω *scil.* ὄντας *erga extraneos.* foràs. *Matth.* 26, 75. ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε, *egressus foras flevit amarè. Act.* 9, 40. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, *foras quatiens omnes. Joh.* 11, 43. δεῦρο ἔξω, *veni foras,* komm heraus. ὁ ἔξω *scilicet* ὢν exterior (ὁ ἔσωθεν *scil.* ὢν interior.) 2. Cor. 4, 16. εἰ καὶ ὁ ἔξω ἄνθρωπος διαφθείρεται, *etsi externus homo corrumpitur, Act.* 26, 11. εἰ καὶ ἔξω (ἔσω) πόλεως, *in exteras usque urbes.* extraneus. 1. Cor. 5, 12. τί γὰρ μοι τοὺς ἔξω κρίνειν; *Quid enim mea interest etiam de extraneis judicare? Cum* Genitivo. *Matth.* 21, 17. *Marc.* 11, 19. ἔξω τῆς πόλεως, *extra civitatem. Luc.* 20, 15. ἔξω ἀμπελῶνος, *extra vineam. Act.* 14, 19. ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, *traxerunt extra urbem.*

Ἔξωθεν, extra, extrinsecus, quod foris est, *cum Genit.* τὸ ἔξωθεν, *pars exterior. Matth.* 23, 25. καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου, *purgatis exteriorem partem poculi. 1. Pet.* 3, 3. οὗ ἔστω (κόσμος) ὁ ἔξωθεν, *quarum ornatus sit non externus ille. 1. Tim.* 3, 7. ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, (ὄντων) *ab extraneis. Marc.* 7, 15. ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου, *extra hominem.* Foris. *Matth.* 23, 27. ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, *foris quidem apparent sepulcra illa speciosa. 2. Cor.* 7, 5. ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι, *foris fuerunt pugnæ, intus metus.* ἐξώτερος, α, ον, exterior, extimus, a, um. *Matth.* 8, 12. εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, *in tenebras extimas. Ponitur hic comparativus pro superlativo, quæ gradus* enallage *in N. Test. crebra est.*

ΕΚΑΣΤΟΣ, η, ον, unusquisque, singuli, æ, a. *Nomen Adj. partitivum. Legitur tantùm in sing. numero. (Etym.* παρὰ τὸ ἑκὰς, ὁ μὴ πόλας, ἴδιον κεχωρισμένος. *à procul, qui non est prope, utpote separatus, seorsim hic & ille) 1. Cor.* 3, 8. ἕκαστος τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, *unusquisque suam accipiet mercedem. Gal.* 6, 5. ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, *suum quisque onus feret. Hebr.* 3, 13. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, *quotidiè Luc.* 6, 44. ἕκαστον τὸ ἰδίου, *quæ suis arbor.* cum Genit. plurali. *Rom.* 14, 12. ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ, *unusquisque nostrum de seipso rationem reddet Deo. Hebr.* 11, 21. ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε, *singulis filiis Josephi benedixit. Construitur cum omnibus* personis. *Est nomen multitudinis, & potestate plurale, licet non terminatione. Matth.* 26, 22. ἤρξαντο ἕκαστος αὐτῶν λέγειν *cœperunt singuli eorum dicere. Act.* 2, 8. πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος; *Quomodo nos audimus singuli? Joh.* 16, 32. σκορπισθῆτε

ὅτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, dispergemini unusquisque ad sua. Phil. 2, 4. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ne suaquisque spectate. Apoc. 20, 13. ἐκρίθησαν ἕκαστος & judicati fuerunt singuli. Apoc. 5, 8. ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας, habentes singuli citharas. Apoc. 2, 23. δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ dabo unicuique vestrum. Dicitur etiam εἷς ἕκαστος more Latinorum, Apoc. 21, 21. ubi εἷς redundat, nec non ἀνά. ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων, singulae portae. Act. 2, 6. ἤκουον εἷς ἕκαστος, audiebant singuli. Eph. 4, 16. ἑνὸς ἑκάστου, uniuscujusque. Col. 4, 6. ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι, unicuique respondere. Luc. 4, 40. ἑνὶ ἑκάστῳ, unicuique. 1. Thess. 2, 11. ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, quomodo unumquemque vestrum.

Ἑκάστοτε adv. semper, ubivis, subinde. 2. Pet. 1, 13.

ΕΚΑΤΟΝ, g. o. centum, nomen ἄκλιτον pluralis numeri tantum. Luc. 16, 6. ἑκατὸν βάτους ἐλαίου, centum batos olei. Joh. 19, 39. ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν, libras fermè centum. Matth. 18, 12. ἑκατὸν πρόβατα, centum oves.

Ἑκατοστός, ή, ό, centesimus.

Ἑκατοστεύω, centuplico. Genes. 26, 12.

Ἑκατονταπλασίων, ονος, ό, ἡ, & ἑκατονταπλάσιος, ον, ος, ὁ, centuplus, a, um. centuplex. Matth. 19, 29. ἑκατονταπλασίονα λήψεται, centuplicia accipiet. Non est nomen compositum, ut prima fronte videri posset, sed πλάσιος est (ut ita loqvar) λεκτικὸν, hoc est, certa terminationis species. Sic in Latinis se habet terminatio plex in centuplex.

Διακόσιοι, αι, α, ducenti, æ, a. Act. 23, 33. τρισχιλίους ἀφικόσιους (g. m.) milites ducentos. Act. 27, 37. ἀφικόσιαι (g. f.) ψυχαὶ, ducentæ animæ, hoc est, homines. Synecdoche Hebraica. Marc. 6, 37. ἀφικοσίων δηναρίων (g. n.) ducentis denariis. Sic

Τριακόσιοι, trecenti.

Τετρακόσιοι, qvadringenti.

Πεντακόσιοι, qvingenti.

Ἑξακόσιοι, sexcenti &c. Apoc. 13, 18. & c. 14, 20.

ΕΚΕΙ, ibi, illic. Adv. loci. Matth. 2, 23. ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι, esto ibi usque dum dixero tibi. Luc. 17, 21. ἰδὲ ὧδε, ἢ ἰδὲ ἐκεῖ, ecce hic, aut ecce illic. ἐκεῖ pro ἐν τούτῳ. Luc. 22, 12. & pro ἐν αὐτῇ. Tit. 3, 12. ἐκεῖ κέκρικα παραχειμάσαι, illic decrevi hyemare.

Κἀκεῖ, ex καὶ & ἐκεῖ illic. Joh. 3, 22. Act. 14, 7. item & illuc. Act. 17, 13. κἀκεῖ ἦλθον & illuc venerunt. Jac. 2, 3. σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κάθου, tu sta illic, aut sede. εἰς. Matth. 2, 22. ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν, metuit eò abire. Sic Luc. 12, 18. συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου, congregabo eò (in horreum) omnes meos fructus. Hebraismus est. Apoc. 12, 14. ὅπου τρέφεται ἐκεῖ, ubi aleretur.

Ἐκεῖθεν, illinc. Luc. 9, 4. ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε, illinc exite.

Κἀκεῖθεν, & illinc, compositum ex καὶ & ἐκεῖθεν. Act. 14, 25. κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν, & illinc abnavigaverunt. Divisè καὶ ἐκεῖθεν & illinc legitur Marc. 7, 24.

Ἐκεῖσε Adv. illic. Act. 21, 3. ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον, illic enim navis erat.

ΕΚΕΙΝΟΣ, είνη, είνο, ille, illa, illud, Pronomen (Etym. παρὰ τὸ ἐκὰς procul, τὸ γὰρ πόρρω δεῖξιν σημαίνει, ostensionem enim, qvæ procul est, significat.) Joh. 1, 8. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, non erat ille lux illa. Joh. 5, 9. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, in illo die, Marc. 7, 20. ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, illud polluit hominem.

Κἀκεῖνος *pro* καὶ ἐκεῖνος, & ille. *Luc. 22, 12.* κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγεον, *& ille vobis ostendet cœnaculum. Job. 10, 16.* κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, *& illa me oportet adducere. Job. 16, 13.* ὅταν δὲ ἐκεῖνος ἔλθῃ, *quum autem venerit ille.* ἐκεῖνος *pro* ἐκεῖνο *scilicet* πνεῦμα. *Anomalia generis, ubi potius ad rem, quam ad vocem fit relatio. Sic Homerus dixit* φίλε τέκνον, *chare fili, pro* φίλον τέκνον. *Sic Job. 16, 14.* ἐκεῖνος (*scilicet* πνεῦμα ἅγιον) ἐμὲ δοξάσει, *ille me glorificabit.*

Ἐπέκεινα *Adv.* trans *cum Genit.* (ἐπέκεινα, cis, citra.) *Act. 7, 43.* μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα βαβυλῶνος, *transferam vos ultra Babylonem.*

Ὑπερέκεινα *Adv.* idem. *2. Cor. 10, 16.* εἰς τὰ ὑπερέκεινα εὐαγγελίσασθαι, *ut in iis, qui ultra vos sunt, (regionibus) evangelizem, hoc est, Evangelium doceam, seu annunciem salutarem & omni consolatione refertissimam doctrinam de JESU CHRISTO.*

Ἑκών, ὄντος, ὁ, ἑκοῦσα, ης, ἡ, voluntarius, a, (*ab* εἴκω *cedo, non repugno.*) *1. Cor. 9, 17.* εἰ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω, *si volens hoc facio, mercedem habeo. Rom. 8, 20.* ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα, *mundus conditus (vanitati) subjectus est non sponte. ubi* κατὰ μετοφορὰν ὑπερβολικῶς *tribuitur creaturis etiam inanimatis.*

Ἑκουσὶ, ultrò, sponte. *Adv. poëticè* ἕκητι. θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι, *Deo volente.*

Ἑκούσιος, ου, ὁ, ἡ, spontaneus, a. *Philem. v. 14.* κατὰ ἑκούσιον (*g. n.*) *sponte.*

Ἑκουσίως *Adv.* ultrò, sponte. *Heb. 10, 26.* (ἀναγκαστῶς *1. Pet. 5, 2. coactè*) *Lev. 7, 16.* οὐχὶ ἑκούσιος, *votum spontaneum. Ps. 68, 10.* βροχὴν ἑκούσιον, *pluviam liberalissimam.*

A Ἑκουσιάζω *vel* ἄζομαι, sponte offero, *sponte pareo. 1. Macc. 2, 42.* πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ νόμῳ, *omnis qui sponte parebat legi.*

Ἄκων, *crasi* ἄκων, οντος, ὁ, *quod est in prosa usitatum,* invitus. Ἰλιαδ. α. ἄεκοντος ἑοῦ, *me invito.* ἄκων compos. ex α privativo. & ἑκὼν, ὄντος, ὁ. *Job. 14, 17.* ἔτι ἄκων παραβαίνω, *adhuc invitus transgressus sum.*

Ἀκούσιος, ου, ὁ, ἡ, involuntarius, a. B *Num 14, 23. Sic* κατὰ τὸ ἀκούσιον *per imprudentiam.*

Ἀκουσίως *Adv.* non sponte. *Num. 15, 27.* ὃς ἐὰν πταίσῃ ἀκουσίως, *qui non sponte, seu data opera fecerit.*

Ἀκουσιάζω, *involuntariè ago. Num. 15, 26.*

Ἐλαία, ας, ἡ, olea, *arbor.* (*Etym.* παρὰ τὸ λεῖον, τὸ λεαῖνον, τὸ σῶμα, *lævis,* glatt/ *quod lævigat corpus.*) *Rom. 11, 17.* πιότητος τῆς ἐλαίας, *pinguedi-* C *nis oleæ particeps. Rom. 11, 24.* ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἐλαίᾳ, *inserentur oleæ. Apoc. 11, 4.* αἱ δύο ἐλαίαι, *duæ oleæ. Matth. 21, 1.* εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, *ad montem olearum. Joh. 8, 1.* εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. *Luc. 19, 29.* πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, *ad montem, qui vocatur olearum. Matth. 24, 3.* ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, *in monte olearum.*

Ἔλαιον, ου, τὸ, oleum, *fructus.* D *Matth. 25, 3.* οὐκ ἔλαβον μετ' ἑαυτῶν ἔλαιον, *non acceperant secum oleum. ibid. v. 8.* δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, *date nobis ex oleo vestro. Marc. 6, 13.* ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώστους, *ungebant oleo multos ægrotos. Hebr. 1, 9.* ἔχρισέ σε ἔλαιον (*acc. casus*) *unxit te oleo. Luc. 10, 34.* ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, *scilicet* τοῖς τραύμασι, *infundens oleum & vinum vulneribus. Apoc. 6, 6.* τὸ ἔλαιον μὴ ἀδικήσῃς, *oleum ne læseris.*

Ἐλαι-

Ἐλαιών, ῶνος, ὁ, olivétum. *Act.* 1, 12.

Καλλέλαιος, ος, ἡ, vera & frugifera olea. *Rom.* 11, 24. κάλλος, ου, τὸ, *pulchritudo (ut hæc obiter addam) est ab Hebr.* כָּלַל *perfecit. unde* כַּלָּה *kallá* sponsa, *q. d. perfectè ornata.*

Ἀγρέλαιος, ος, ἡ, oleaster, agrestis, oliva, *Rom.* 11, 17. *Theocritus eam vocat* κόπριον, εἰδυλλ. κη ϑ. 9. *quod inscribitur* ὀμφαιτύς.

Ἐλαίινος, η, ον, oleagineus. *Lev.* 24, 2.

Ἐλαιολογέω, ῶ, olivas colligo. *Ex* ἐλαία *&* λέγω. *Deut.* 24, 20.

† Ε'ΛΑΜΙ'ΤΗΣ, ου, ὁ, Elamita. *nomen gentis. ab* עֵילָם Elam, *Es.* 21, 2. *quæ fuit regio Persidis. à radice* עָלַם *in niphal.* latitavit, occultus, abstrusus fuit. *in hiphil* abdidit, celavit, *Act.* 2, 9.

Ε'ΛΑΧΥ'Σ (*Etym.* παρὰ τὸ ἕλω, τὸ ἀφαιρῶ, *ab auferendo*) *pro quo in positivo usitatum est* μικρὸς parvus, *exiguus. Hinc est* comparativus ἐλάσσων *&* Atticè ἐλάττων, ονος, ὁ, ἡ, minor. *Rom.* 9, 12. ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, *major servietminori.* deterior. *Joh.* 2, 10. τὸν ἐλάσσω, *minus bonum. Est verò* ἐλάσσω *hic accus. sing. scil. pro* ἐλάσσονα. *Dicimus* ἐλάσσω *& crasi* ἐλάσσω, *ubi est syncope & crasis.* ἔλαττον, *adverbialiter capitur* 1. *Tim.* 5, 9. Superlativus ἐλάχιστος, η, ον, minimus, a, um. *Matth.* 5, 19. ἐλάχιστος κληθήσεται, *minimus vocabitur.* 1. *Cor.* 15, 9. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, *ego sum apostolorum minimus. Matth.* 2, 6. οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ, *neqvaqvam minima es. Luc.* 12, 26. εἰ οὖν ἐλάχιστον δύνασθε, *ne rem qvidem minimam potestis, scil. præstare.* 1. *Cor.* 4, 3. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστι, *mihi verò pro minimo est, hoc est, ego pro minimo duco. Jac.* 3, 4. πηδάλιον ἐλάχιστον, *gubernaculum minimum. ab* ἐλάχιστος *formatur novus comparativus* ἐλαχιστότερος, minimo minor. *Tam fœcunda est Lingva Græca. Eph.* 3, 8. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων, *mihi longè minimo omnium sanctorum.*

Ἐλαττόω, ῶ, minuo. *F.* ώσω. Præt. ἠλάττωκα. aor. 1. act. ἠλάττωσα, ας, ε. *Hebr.* 2, 7. ἠλάττωσας (2. *sing. aor.* 1. *act. indic.*) αὐτὸν βραχύ τι, *fecisti eum parumper inferiorem.* ἐλαττόομαι, ῶμαι, minuor, decrescо. *Job.* 3, 30. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι, *illum oportet erescere, me verò minui. Hebr.* 2, 9. παρὰ ἀγγέλους ἠλαττωμένον (*part. præt. pass.*) *inferiorem factum angelis, scilicet propter cruciatum mortis, hoc est, ut pati & mori posset.*

Ἐλαττονέω, ῶ, minus habeo. *Fut.* ήσω. *Præt.* ἠλαττόνηκα. aor. 1. act. ἠλαττόνησα, ας, ε. 2. *Cor.* 8, 15. ὁ τὸ ὀλίγον (συναγαγών) οὐκ ἠλαττόνησε, *qui paululum* (*collegit*) *minus non habuit.*

Ἐλάσσωμα *sive* ἐλάττωμα, ατος, τὸ, diminutio, damnum. 2. *Maccab.* 11, 13.

Ἐλάττωσις, εως, ἡ, imminutio, detrimentum. *Sir.* 40, 29. οὐκ ἔστι φόβος κυρίου ἐλάττωσις, *non est* (in) *timore Domini imminutio. Qui Deum honorat, vicissim à Deo honoratur, & est qvæstus magnus pietas.* 1. *Tim.* 6, 6.

Ε'ΛΑΦΡΟ'Σ, ά, όν, levis, e. (*q. d.* ἐλαφερὸς *ab* ἔλαφος, ου, ὁ, ἡ, *cervus, a.*) *Matth.* 11, 30. φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, *onus meum leve est.* 2. *Cor.* 4, 17. τὸ ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, *levitas afflictionis nostræ. ubi* τὸ ἐλαφρὸν *ponitur pro*

Ἐλα-

Ἐλαφρία, ας, ἡ, levitas. 2. Cor. 1, 17. μὴ ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Num in aliqua re levitate sum usus? Ὀδυσ. ε. ὑ. 240. πλώειν ἐλαφρῶς, celeriter navigare.

ΕΛΑΥΝΩ, agito, progredior, provehor. item remigo. κωπηλατῶ. Ὀδυσ. ο. 503. regit Accus. Sic Cic. 2. de Fin. ait, Xerxen maria ambulare, terramque navigare: & Virg. Æn. 1. ὑ. 59. pari ratione navigo, construit cum Accus. Marc. 6, 48. ἐν τῷ ἐλαύνειν, in agitando, hoc est, in agitandis remis, seu dum remigando proveheebantur, seu in remigando. Fut. ἐλάσω (ab ἐλάω ex Hebr. אָרַר) ad Ex. 25. 12. præt. act. ἤλασα & Atticè ἐλήλακα. Job. 6, 19. ἐληλακότες (part. præt. act.) ἢν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε, proveeti itaque ferme stadia viginti quinque. a. 1. act. ἤλασα, ας, ε. præs. pass. ἐλαύνομαι, agitor. 2. Petr. 2, 17. νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, nebulæ à turbine agitatæ. Jac. 3, 4. τὰ πλοῖα ὑπὸ ἀνέμων ἐλαυνόμενα, naves à ventis agitatæ. imperf. pass. ἠλαυνόμην, ου, ετο, agitabar. Luc. 8, 29. ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους, agitabatur à dæmone in deserta. Es. 33, 21. πλοῖον ἐλαυνον (part. præs. act. g. n.) navigium impellens pro ἐλαυνόμενον, remis impulsum. præt. passiv. ἤλαμαι Atticè ἐλήλαμαι.

Ἀπελαύνω (compositum ex ἀπὸ & ἐλαύνω) abigo. F. ἀπελάσω. Præt. ἀπήλακα Atticè ἀπελήλακα. aor. 1. act. ἀπήλασα, ας, ε. Act. 18, 16. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος, & abegit eos à tribunali.

Συνελαύνω, compello, ere, cogo. F. συνελάσω. a. 1. act. συνήλασα, ας, ε. Act. 7, 26. συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, coegit eos ad pacem.

Ἐλάτη, ης, ἡ, abies, etis. Gen. 21, 15. ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω ἐλάτης, abjecit (Hagar) puerulum sub abietem. Sic dicta παρὰ τὸ ἐληλακέναι, ὅ ἐστιν εἰς ὕψος ἀνατετάσθαι, quod est in altum extendi, unde Ὀδυσ. ε. ἐλάτη dicitur οὐρανομήκης, abies cœlum suæ proceritate tangens.

Ἐλάτινος, ίνη, ον, abiegnus. Ez. 27, 6.

Ἐλατός, ἡ, ὸν, ductilis. Num. 16, 38.

Ἁρματηλάτης, ου, ὁ, currus agitator. 2. Macc. 9, 4.

Ἁρματηλασία, ας, ἡ, currus agitatio. Ex ἅρμα, currus, & ἐλαύνω, agito.

Λεηλασία, ας, ἡ, prædatio, actio ejus, qui λεηλατεῖ, i. e. prædam agit.

Λεηλατέω, ῶ, depopulor, prædor. 2. Macc. 2, 22. q. λεήν ἐλαύνω, prædam agito. vel à λεὼς pro λαὸς, & ἄω, noceo.

Σικυήλατον, ου, τὸ, cucumerarium. Epist. Jer. 70. à

Σικύα, ας, ἡ, cucurbita, & ἐλαύνω, quod ibi σικύας ἐλαύνουσι.

† ΕΛΕΑΖΑΡ, ὁ, Eleazar. Nomen proprium viri ἄκλιτον. אֱלִיעֶזֶר Eliézer, Dei auxilium, vel potiùs Deus auxilii, vel à Deo auxilium. q. d. DEI mei auxilium ex Ex. 18, 4. ex אֵל Deus & עֶזֶר auxilium. Matth. 1, 15.

ΕΛΕΓΧΩ, arguo, reprehendo, refello, refuto, disputando vinco, convinco. (Etym. παρὰ τὸ ἕλλω ἴχνη splendorem habere, illuminari) Apoc. 3, 19. ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω, quoscunque amo, arguo, hoc est, reprehendo. Sequitur καὶ παιδεύω, & castigo. Scilicet Deus nos castigando tacitè redarguit, nobiscum expostulat, nobisque peccata nostra exprobrat.

Job.

Job. 8, 46. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; qui ex vobis arguit me (hoc est, arguere potest) de peccato? 1. Tim. 5, 20. τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε (præs. act. imper.) ἁμαρτάνοντας pro ἡμαρτηκότας, eos, qui peccarunt, in conspectu omnium argue, hoc est, reprehende. Tit. 1, 13. ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, redarguito eos præcisè, hoc est, severiter, sine ullis ambagibus. Tit. 1, 9. ἵνα δυνατὸς ᾖ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν, (præs. act. inf.) ut possit contradicentes convincere. Fut. ἐλέγξω. Job. 16, 8. ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας, arguet mundum de peccato. Jer. 2, 19. ἡ κακία σου ἐλέγξει σε, malitia tua te redarguet. præt. act. ἤλεγχα, ας, ε. a. 1. act. ἤλεγξα, ας, ε. Gen 21, 25. καὶ ἤλεγξεν Ἀβραὰμ τὸν Ἀβιμέλεχ, & reprehendit Abrahamus Abimelechum, expostulavit cum eo. Job. 5, 17. μακάριος ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ Κύριος, beatus homo, quem arguit Deus. Matth. 18, 15. ἔλεγξον (aor. 1. act. imper.) αὐτὸν, reprehende eum. 2. Tim. 4, 2 ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, argue, objurga, increpa. Ps. 6, 1. Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς (2. sing. aor. 1. act. subj.) με, Domine ne in ira tua reprehendas me. præs. pass. ἐλέγχομαι, reprehendor, arguor, convincor. 1. Cor. 14, 24. ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, arguitur ab omnibus. Luc. 3, 19. ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος, quum arguereturab eo de Herodiade. Job. 8, 9. ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, qui à conscientia redarguebantur. Jac. 2, 9. ὑπὸ νόμου ἐλεγχόμενοι, à lege redarguimini. Eph. 5, 13. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς, φανερούται, omnia verò illa (peccata) dum arguuntur à luce (verbi divini) manifesta fiunt (ipsi peccatori) præt. pass. ἤλεγμαι, ξαι, κται. a. 1. pass. ἠλέγχθην, ης, η.

A Job. 3, 20. ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ (3. sing. aor. 1. pass. subj.) τὰ ἔργα αὐτοῦ, ne arguantur opera ejus.

Ἔλεγμος, ου, ὁ, correptio. Lev. 19, 17. ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, corripiendo (hoc est liberè) corripe proximum tuum, hoc est, ne dissimula, ne connive in ejus peccatis.

Ἔλεγξις, εως, ἡ, redargutio. 2. Pet. 2, 16.

B Ἐλεγκτὸς, ὴ, ὸν, reprehensione dignus.

Ἐλεγκτικὸς, ὴ, ὸν, qui argumentis convincere potest.

Ἔλεγχος, ου, ὁ, increpatio, index, derivatur à præt. ἔλεγχα. 2. Tim. 3, 16. πρὸς ἔλεγχον, ad redargutionem. Prov. 12, 1. ὁ μισῶν τοὺς ἐλέγχους, ἄφρων, qui odit reprehensionem, amens est.

Ἀπελέγχω, refuto. F. ἀπελέγξω. Præt. ἀπήλεγχα. aor. 1. ἀπήλεγξα.

C præt. passiv. ἀπήλεγμαι, unde est

Ἀπελεγμὸς, ὴ, ὸν, increpatio, exprobratio. Act. 19, 27. εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ad verbum, in increpationem abire, hoc est, ne nobis probrosum evadat.

Διακατελέγχομαι verb. med. magis ac magis redarguo. Verbum decompositum ex διὰ & κατελέγχω, redarguo, convinco. Διὰ hic auget significationem, sicut apud Latinos per.

D Act. 18, 28. τοῖς Ἰουδαίοις διακατελέγχετο (3. sing. imperf. med.) δημοσίᾳ, Judæos magis ac magis convincebat publicè, seu Judæis convictis demonstrabat. Διακατελέγχεσθαι cum ejectione demonstrare.

Διελέγχομαι, reus peragor. Mich. 2, 6. καὶ μὴ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται, (3. sing. fut. 1. pass.)

Ἐξελέγχω, redarguo, refello. Fut. ἐξελέγξω. aor. 1. act. ἐξήλεγξα, ας, ε. Judæ v. 15. ἦλθε Κύριος σὺν μυριάσιν ἁγίοις

ἁγίοις αὐτῷ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐξελέγξαι (aor. 1. act. inf.) πάντας τοὺς ἀσεβεῖς, venit DOMINVS cum sanctis millibus suis, ut ferat judicium adversus omnes, & redarguat omnes impios.

Παρελέγχω juxtim arguo, 2. Macc. 4, 33.

Ἔλεος, ου, τὸ, & ἔλεος, υ, ὁ, misericordia. (à Chald. אֲלַל lamentari) Luc. 1, 50. τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν, misericordia ejus in omnes generationes. in generationes generationum, Hebraismus. Ps. 136, 1. ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, celebrate DOMINVM, quia bonus est, quia in seculum est ejus benignitas. Hæc repetuntur Ps. 136. toties, quot sunt in eo versus. Sic Ps. 119. sunt versus 176. & nullus eorum est, ubi non fiat mentio Sacræ scripturæ, exceptò versu 122. Eph. 2, 4. ὁ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, Deus qui dives est misericordia. Matth. 9, 13. ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, misericordiam volo & non sacrificium, hoc est, misericordiam sacrificio antepono. Conf. 1. Sam. 15, 22. Scilicet charitati cedunt ceremoniæ. Hos. 6, 6. ἔλεος θέλω, misericordiam volo. Hinc

Ἐλεάω, ῶ, misereor. cum Accus. Rom. 9, 18. ὃν θέλει, ἐλεεῖ, cujus vult, miseretur. Judæ v. 22. οὓς μὲν ἐλεᾶτε (2. pl. præs. act. indic.) alios quidem commiseramini. Rom. 12, 8. ὁ ἐλεῶν (part. præs. act.) ἐν ἱλαρότητι, qui miseretur, cum hilaritate. Rom 9, 16. οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ, non verò est currentis, sed Dei miserentis. Fut. ἐλεήσω. Rom. 9, 15. ἐλεήσω (fut. 1. act.) ὃν ἂν ἐλεῶ, miserebor, cujus misertus fuero. ἐλεῶ pro ἐλεήσω (1. sing. a. 1. act. subj.) aor. 1. act. ἠλέησα, ας, ε, misertus sum. Matth. 18, 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι (a. 1. act. inf.) τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα; (1. sing. a. 1. act. indic.) Nonne oportuit & te misereri conservi tui, ut & ego tui misertus sum? Phil. 2, 27. ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν (3. sing. a. 1. act. indic.) Deus misertus est ejus. Matth. 20, 30. ἐλέησον (aor. 1. act. imper.) ἡμᾶς, Κύριε, miserere nostri, DOMINE. Rom. 11, 32. ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ, (3. sing. aor. 1. act. subj.) ut omnium illorum misereretur. Præs. pass. ἐλεείομαι, ῶμαι, misericordiam consequor. præt. pass. ἠλέημαι, σαι, ται. 1. Cor. 7, 25. ὡς ἠλεημένος (part. præt. pass.) ὑπὸ Κυρίου, ut misericordiam consecutus à DOMINO. a. 1. pass. ἠλεήθην, ης, η. 1. Tim. 1, 13. ἀλλ' ἠλεήθην, sed misericordiam fui consecutus. 2. Cor. 4, 1. καθὼς ἠλεήθημεν (1. pl. aor. 1. pass. indic.) prout misericordia donati sumus. Rom. 11, 30. νῦν δὲ ἠλεήθητε (2. pl. a. 1. pass. indic.) nunc verò misericordiam estis consecuti. 1. Pet. 2, 10. οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες (part. a. 1. pass. pl. num.) non consecuti misericordiam, nunc estis misericordia donati. fut. 1. pass. ἐλεηθήσομαι, ῃ, εται, misericordiam consequar. Matth. 5, 7.

Ἐλεεινός, ή, όν, miser, a, um. Apoc. 3, 17. σὺ εἶ παλαίπωρος καὶ ἐλεεινός, tu es pauper & miser. in comparat. ἐλεεινότερος, in superlat. ἐλεεινότατος. 1. Cor. 15, 19. ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν, miserrimi omnium hominum sumus. Ponitur hic comparativus pro superlativo, enallage gradus. à præt. pass. ἠλέημαι, misericordia fui donatus, derivatur

Ἐλεήμων, ονος, ὁ, ἡ, misericors. idem quod οἰκτίρμων, ονος, ὁ, ἡ. Heb. 2, 17. ἵνα

ἵνα ἐλεήμων ᾖτε, ut misericors esset. Matth. 5, 7. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται, beati misericordes, quoniam & ipsi misericordiam consequentur.

Ἀνελεήμων, ονος, ὁ, ἡ, immisericors. Rom. 1, 31.

Ἀνελεής, ές, ὁ, ἡ, immisericors, immitis. 3. Macc. 5. τοὺς ἀνελεεῖς ἐλέφαντας, immites elephantos.

Ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, misericordia. Accipitur in N. T. pro dono, quod erogatur in pauperem, per metonymiam causæ impellentis. Misericordia enim, quam alter alteri debet, nos impellit ad aliis benefaciendum. Luc. 11, 41. δότε ἐλεημοσύνην, date eleemosynam. διδόναι, ποιεῖν ἐλεημοσύνην τινι, alicui præstare eleemosynam, erogare in aliquem eleemosynam. Act. 10, 2. αὐτῶν ἐλεημοσύνας. Act. 3, 2. petere stipem. Sirac. 3, 13. ἐλεημοσύνη οὐκ ἐπιλησθήσεται, eleemosyna non tradetur oblivioni. DEUS nempe centuplum refundet. Hinc ait Servator Matth. 6, 20. θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, recondite vobis thesauros in cœlo. Scilicet omnia bona terrena pereunt, præterquam illa, quæ pauperibus dederimus, prout reste poëta cecinit:

Quas aliis dederis, solus habebis opes.

Et Sirac. 40, 19. ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα παραμένει, eleemosyna in æternum permanet.

Πολυέλεος, multum misericors, multæ miserationis, Ex. 34, 6.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ, α, ὁ, liber, cui opponitur δοῦλος, α, ὁ, servus. Col. 3, 11. δοῦλος καὶ ἐλεύθερος, servus & liber. 1. Cor. 12, 13. εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι, sive servi, sive liberi. Rom. 6, 20. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ, quum enim servi eratis peccati, liberi eratis justitiæ, hoc est, justitiæ nullum in vos erat imperium. Eratis enim peccati jugo prorsus mancipati. ἐλευθέρα, ας, ἡ, libera. Gal. 4, 26. ὁ δὲ τῆς ἐλευθέρας, filius liberæ. Eccles. 10, 17. μακαρία ἡ γῆ, οὗ ὁ βασιλεὺς υἱὸς ἐλευθέρων, beata est illa regio, cujus rex est natus liberis. (Hebr. בֶּן־חוֹרִים) Adjectivè etiam capitur ἐλεύθερος, α, ον, liber, a, um, & construitur cum Genit. ἐλεύθερος φόβου, liber metu. Semel cum dat. Rom. 6, 20. vide paulò antè. it. seq. præp. ἀπὸ. Rom. 7, 3. ἐλεύθερος ἐστιν ἀπὸ τοῦ νόμου, libera est à lege illa. Et seq. præp. ὑπὲρ 1. Cor. 9, 19. ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων, liber ab omnibus.

Ἐλευθέριος, ου, ὁ, ἡ, liberalis, libero homine dignus. Plutarch. ἐλευθέριοι ἀσχολίαι, studia liberalia. (δουλοπρεπής, servilis.)

Ἐλευθερία, ας, ἡ, libertas. 2. Cor. 3, 18. οὗ δὲ τὸ πνεῦμα ἐκεῖ ἐλευθερία, ubi est SPIRITUS DOMINI, ibi libertas est. Gal. 5, 1. τῇ ἐλευθερίᾳ στήκετε, in libertate perstate.

Ἐλευθερόω, ῶ, libero, in libertatem vindico. F. ἐλευθεροῦω. P. ἠλευθέρωκα. Joh. 8, 32. ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς, veritas vos in libertatem vindicabit. a. 1. act. ἠλευθέρωσε, ας, ε. Gal. 5, 1. ὁ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, CHRISTUS nos liberavit. Rom. 8, 2. ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου, liberavit me à lege peccati. Joh. 8, 36. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ (3. sing. a. 1. act. subj.) si igitur Filius vos liberaverit. præs. pass. ἐλευθεροῦμαι, οῦμαι. præt. pass. ἠλευθέρωμαι, σαι, ται. a. 1. pass. ἠλευθερώθην, ης, η, liberatus fui. Rom. 6, 22. νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες (part. aor. 1. pass.) ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, nunc verò libe-

rò liberati à peccato. Fut. 1. pass. ἐλευθερωθήσομαι, ῃ, εται, *liberabor. Rom. 8, 21.*

Ἀπελεύθερος, ου, ὁ, ἡ, libertus, *hoc est, non liber natus, sed libertate donatus. 1. Cor. 7, 22.*

Ἀπελευθερόω, ῶ, libero. *Lev. 19, 20.*

Ε'ΛΕΦΑΣ, αντος, ὁ, elephas, elephantus. (*affine Hebræo* אֶלֶף *bos*) *Ez. 27, 6. item* ebur, *dens elephantis.* ebur. *q. d. à barro, barrus enim etiam elephantem significat.*

Ἐλεφάντινος, η, ον, elephántinus, a, um. *Apoc. 18, 12.* καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, *& omne vas eburneum. 1. Reg. 10, 18.* ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον, *fecit rex solium eburneum. Amos 6, 4.* καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων, *dormientes in lectis eburneis. Ez. 27, 15.* ὀδόντες ἐλεφάντινοι, *dentes elephantini. Adjectiva in* inus *à Græcis videntur habere penultimam brevem, ut elephántinus, adamántinus, cóccinus. à Latinis contrà, ut equinus, vespertinus. Excipe serótinus.*

Ἐλεφαντάρχης, ου, ὁ, elephantorum præfectus. *2. Macc. 14, 12.*

† Ε'ΛΙΑΚΕΙ'Μ, ὁ, Eliakim. *Nomen proprium viri. Matth. 1, 13. Luc. 3, 30. q. d. Deus stabiliet, restituet.* יָקִים אֵל. *Est verò* יָקוּם *3. pers. fut. hiphil. g. m. sing. à R.* קוּם surgere, *1. Reg. 18, 18.*

† Ε'ΛΙΕ'ΖΕΡ, ὁ, Eliezer, *nomen proprium viri indeclinabile, origine Hebræum* אֱלִיעֶזֶר *ex* אֵל Deus *&* עֶזֶר auxilium. *q. d.* à Deo auxilium. *Luc. 3, 29.*

† Ε'ΛΙΟΥ'Δ, ὁ, Eliud. *Nomen proprium viri indeclinabile.* Laus Dei *ex* אֵל Deus *&* הוֹד decus, gloria, laus. *Matth. 1, 14. 15.*

† Ε'ΛΙΣΑ'ΒΕΤ, ἡ, Elisabet. *nomen proprium indeclinabile uxoris Zachariæ, matris Johannis. Luc. 1, 5. Sic quoque dicta fuit uxor Aharonis Ex. 6, 23.* אֱלִישֶׁבַע Elischébah, *hoc est,* Deus juravit. *ex* אֵל Deus *&* שָׁבַע *in niphal* juravit. *ubi admonemur de fœdere gratiæ. Luc. 1, 73. vel* Deus meus saturitas.

† Ε'ΛΙΣΣΑΙ'ΟΣ, ου, ὁ, Elisæus. *Nomen proprium prophetæ. 1. Reg. 19, 16.* אֱלִישָׁע à Deo salus. ex אֵל *&* יֵשַׁע salus. *Luc. 4, 27.*

Ε'ΛΙ'ΤΤΩ *vide suprà in* εἰλίω.

Ε'ΛΚΩ, traho (הָלַךְ *fecit ire, traxit*) *Jac. 2, 6.* οὐχὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια, *& (fœneratores) trahunt vos ad tribunalia.* imperf. εἷλκον, ες, ε, *trahebam. Act. 21, 30.* εἷλκον ἔξω τοῦ ἱεροῦ, *trahebant (Paulum) extra templum.* Fut. ἕλξω.

Ἑλκύω *idem quod* ἕλκω, traho. Fut. ἑλκύσω. *Joh. 12, 32.* πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν, *omnes traham ad me.* aor. 1. act. εἵλκυσα, ας, ε. *Joh. 21, 11.* εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, *traxit rete in terram. Joh. 6, 44.* ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ἑλκύσῃ (*3. sing. aor. 1. act. subj.*) αὐτόν, *nisi PATER traxerit eum. Joh. 21, 6.* οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι (*aor. 1. act. inf.*) ἴσχυσαν *nec amplius illud trahere potuerunt.*

Ἀφέλκω, *abstraho, sed* ἐφέλκω *attraho.*

Ἐφελκύω *idem.* ἐφελκυσθεὶς *attractus. Epist. Jer. v. 37.*

Ἐξέλκω, *extraho. Prov. 30, 33.* ἐξέλκομαι, abstrahor. *Jac. 1, 14.* ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος, *dum à propria cupiditate abstrahitur & inescatur.*

Ἕλκος, εος, τὸ, ulcus *dictum παρὰ τὸ ἕλκειν à trahendo, quod vitiosos attrahat humores. Apoc. 16, 2.* καὶ

καὶ ἐγένετο ἕλκος κακόν, *factumque est ulcus malum. Luc. 16, 21.* ἀπέλειχον τὰ ἕλκη (*contractè pro* ἕλκεα) αὐτῶν, *& lingebant ulcera ejus.* A

Ἑλκόω, ῶ, *exulcero.* ἑλκόομαι, ῶμαι, *exulceror. præt. pass.* ἡλκωμαι, σαι, ται. *unde* part. præt. passivi ἡλκωμένος, η, ον, exulceratus, a, um, *seu* ulcerosus, a, um. *Luc. 16, 20.*

Ὁλκὴ, ῆς, ἡ, tractio; pondus. *Gen. 24, 22.* δέκα χρυσοῦν ὁλκὴ αὐτῶν, *decem aureorum pondus eorum. 1. Macc. 14, 24.* ὁλκῆς μνῶν χιλίων, *ponderis minarum mille. Sir. 8, 2.* μὴ ποτε ἀντήσῃ σοι τὴν ὁλκὴν, *ne fortè contra trahat tuum pondus.* B

Συωλκὴ, ῆς, ἡ, contractio. *Sap. 15, 15.* εἰς συωλκὴν ἀέρος, *in contractionem aëris.*

Ὅλκιον, ου, τὸ, *Polluci est* ἀγγεῖον ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν, vas ad recipiendum & humida & sicca; magnus crater, *Judith. 15, 15. q. ab* ἕλκω, *quod propter molem & pondus tractione sit opus.* ἕλκω, *pro* πίνω bibo, *nonnunquam dixere veteres; & μέγα τὸ φορτίον, est* calix ingentis ponderis, *apud Athenæum l. 10. Deipnosoph. cap. 13. pag. 446. a.* C

Ὁλκεῖον, ου, τὸ, *pro vase quinque amphorarum, idem habet* Athenæus *lib. 5. cap. 7. p. 199.* ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε, *holcea duo, utrumque amphorarum quinque, ut vertit* Dalechampius. *Idem in notis interpretatur* vasa ungventaria. D

Παρελκύω, protraho, remoror, *Sir. 4, 1. 3.*

Παρείλκυσις, εως, ἡ, protractio.

Παρελκυστὴς, οῦ, ὁ, procrastinator.

Ψυχελκοῦμαι, mente distrahor, animo sum suspensus, *3. Macc. 5. Ex* ψυχὴ *&* ἕλκω *vel* ἑλκόω.

† Ἑλλάς, άδος, ἡ, Græcia. *Act. 20, 2.* ἦλθον εἰς ἑλλάδα, *venerunt in Græciam. nomen regionis. usurpatur etiam* adjectivè *Herod. lib. 1.* ἑλλὰς χώρα, *Græcia regio. Derivari videtur à Græco verbo* ἐλλάσαι, *h. e. Hesychio interprete, à* prohibendo. *Est enim regio ex fluminum & marium multitudine munitissima, à qua hostes facilè propulsari possunt: Natalis Comes in Mythologiâ suâ pag. 314. tradit Prometheum genuisse* Hellenem *è Pyrrhâ, à quo deinde dicti fuerint* Græci. *Latinè dicitur Græcia, quod vocabulum affine est Græco* γραῦς edo. *unde* γραῦς anus, γραικός, ῆ, ὁ, anilis, senio confectus. *Lycophron τοὺς ἕλλωας vocat* γραικοὺς, *ubi ait* γραικῶν ἄελτος *versu 532. Græcus ab Hebræis vocatur* יון javani, *, ab Hebraico* יָוָן Javan, *qui fuit filius tertius* Japheti, *Gen. 10, 2. à quo terra, quam incoluit primum, dicta fuit* Jonia. *Jones verò fuêre Græci. Javani nomen hoc inditum fuit à luto.* יָוָן Javen *enim* cœnum *seu* lutum *significat. Sic pius pater eum appellavit, ut hoc nomine admoneretur de humilitate.* Cuncti *enim facti sumus vel (sicut apud Jobum cap. 33, 8. Elihu loquitur)* decisi sumus è luto, *& tandem in lutum revertimur, Gen. 3, 19. Eccles. 12, 7. vide plura in voce* ἕλλω.

Ἕλλην, λληνος, ὁ, Græcus, *propriè quem Hebr.* יון javani *vocant, à* יָוָן Javan, *eorum auctore, de quo Gen. 10, 2. conf. Dan. 8, 21. & Joël. 3, 6. Deinde opponitur non Judæo, q. d.* non Judæus, incircumcisus, *quaviscunque sit, sive Latinus, sive Ægyptius, sive Teuto. Rom. 2, 9. Tertiò opponitur Christiano & idem est, quod* Ethnicus *seu homo ab Ecclesia*

alienus, qvales Paulus 1. Cor. 5, 12. vocat τοὺς ἔξω scilicet ὄντας, *extraneos*. Rom. 2, 9. ἑλλῆνες, ων, οἱ, Gentes. Act. 20, 21. Qvartò idem valet, qvod προσήλυτος, ου, ὁ, ἡ, q. d. accessorius, de qva voce vide infrà προσέρχομαι in Themate ἔρχομαι. Job. 12, 20. ἑλληνιστὴς, οῦ, ὁ, *in Judæorum gentem per circumcisionem ascitus*, alio nomine προσήλυτος, *proselytus*.

Ἑλλὴν, ῆνος, ὁ, ἡ, gentilis, Græca. Marc. 7, 26. γυνὴ ἑλλὴν, συρophoίνισσα τῷ γένει, *mulier Græca, Syrophœnissa gente*. Act. 17, 12. πόλις ἑλλὴν, *urbs Græca*. 2. Macc. 6, 8.

Ἑλληνιστὶ Adverb. Græcè. Act. 21, 37. ἑλληνιστὶ γινώσκεις; *scisne Græcè?*

Ἑλληνικὸς, ἡ, ὸν, Græcus, a, um. ἐν τῇ ἑλληνικῇ (γλώττῃ) *in Græca lingva*. Apoc 9, 11. ἑλληνικὰ γράμματα, *Græcæ literæ*. Luc. 23, 38.

Ἑλληνισμὸς, οῦ, ὁ, Græcismus, gentilismus. 2. Macc. 4, 13.

Ἑλληνίζω cum Græcis facio, *Græcos imitor*, Græcè loqvor. ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, voce tantùm Græcus.

Ἑλληνιστὴς, οῦ, ὁ, qvi natione Græcus, non Judæus. Sic Act. 11, 20. it. qvi natione qvidem Judæus, inter Græcos tamen natus ac educatus, qvi Græcè loqvitur, it Græcanicus, qvi Vetus Testamentum Græcè legvat. Sic Act. 6, 1. & c. 9, 29. συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστὰς, *disceptabat adversus Græcos*. Gentes enim his in locis intelligi neqveunt, de qvorum vocatione Apostoli tunc adhuc valdè ambigeretur. Judæorum verò multos dispersos habitasse inter Gentes docet Jac. 1, 1. Plura vide in Ἑλλὰς.

† Ἐλμωδὰμ, ὁ, Elmodam. Nomen proprium viri ἄκλιτον. Luc. 3, 28. pro qvo in qvodam veteri codice legitur Ἐλμοδὰδ אלמודד *q. d.* DEVS mensurat. *compositum ex* אֵל DEVS & *radice* מודד mensus est.

Ἔλος, εος, τὸ, palus. 1. Macc. 9, 42. 45.

Ἑλώδης, εος, ὁ, ἡ, *palustris*.

Ἐλπὶς, ίδος, ἡ, spes. Rom. 5, 5. ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, *spes verò non confundit*. Nunqvam confusi, DEO confisi. Rom. 15, 13. ὁ θεὸς τῆς ἐλπίδος, Deus spei. 2. Cor. 1, 7. ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία, *spes nostra firma*. 1. Tim. 1, 1. Χριστὸς ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, CHRISTUS *spes nostra*. Ps. 71, 5. Κύριε ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ νεότητός μου, *Domine, qvi es spes mea à pueritia mea*. Res sperata *per meton. adj.* occupati. Col. 1, 5. διὰ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, *propter spem sepositam vobis in cœlis*.

Ἐλπίζω, spero. Phil. 2, 19. ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, *spero autem in DOMINO JESU*. 1. Cor. 13, 7. (ἡ ἀγάπη) πάντα ἐλπίζει, *charitas omnia sperat*. Rom. 8, 25. ὃ δὲ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, qvod non videmus, *speramus*. Seqvente infinitivo. 1. Tim. 3, 14. ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον, *sperans fore, ut celeriùs ad te veniam*. 1. Pet. 3, 5. αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν θεὸν, *mulieres, qvæ sperabant in Deum*. imperf. ἤλπιζον, ες, ε. Luc. 23, 8. ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν, *sperabat se signum (miraculum) aliqvod visurum*. Luc. 24, 21. ἡμεῖς δὲ ἐλπίζομεν (1. pl. imperf. act.) *nos verò sperabamus*. Fut. ἐλπίσω. Atticè ἐλπιῶ. Ps. 91, 2. καταφυγή μου ὁ θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτὸν, *perfugium meum est* DEUS *meus, & sperabo in eum*. Matth. 12, 21. Rom. 15, 12. ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐλπιοῦσι (3. pl. fut. indic. Atticè pro ἐλπίσουσι) *in eum gentes sperabunt*. In Hebr. Es. 11,

Es. 11, 10. est יִדְרְשׁוּ, hoc est, ipsum requirent. Idem verò sensus est. Quærere enim DEUM nihil aliud est, quàm in DEUM sperare. Præt. act. ἤλπικα, ας, ε, spero & sperabi. 1. Tim. 2, 5. ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεὸν, spem posuit in DEO. 2. Cor. 1, 10. εἰς ὃν ἠλπίκαμεν, in quo speramus, in quo spem nostram collocamus. 1. Tim. 4, 10. ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, quod speremus in DEO vivo. Joh. 5, 45. εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε, (2 pl. præt. act.) in quo vos speratis. ponitur hic præteritum pro præsenti, more Hebræorum, qui per præteritum indicare solent actum continuum. Præt. act. inf. ἠλπικέναι sperare. 1. Tim. 6, 17. μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, neque spem ponere in divitiis incertitudine. Hypallage Hebraica, in divitiarum incertitudine, pro in divitiis incertis. 1. Cor. 15, 19. ἠλπικότες (part. præt. act. gen. masc. pl. num.) ἐσμὲν (pro ἠλπίκαμεν) ἐν Χριστῷ, speramus in CHRISTO. Ex his allatis exemplis planum fit ἤλπικα habere significationem præsentis, cujus quoque generis sunt οἶδα novi, μέμνημαι memini, ἔρρωμαι valeo, πέποιθα confido, ἔοικα similis sum, παρεστὼς præsens, astans, ἤγημαι puto, ἄγχικε instat, ἕωδα soleo, ἐκάθημαι sedeo. Apoc. 3, 21. &c. de quibus alibi & aliàs. aor. 1. act. ἤλπισα, ας, ε, sperabi. 2. Cor. 8, 5. οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν (1. pl. a. 1. act. indic.) a. 1. act. imper. ἔλπισον, άτω, ατε. Ps. 42, 26. ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν, spera in DEO. 1. Pet. 1, 13. ἐλπίσατε, sperate.

Ἀνελπίζω, despero.

Ἀνέλπιστος, ου, ὁ, ἡ, insperatus, præter spem, sive insperato, accidens; desperans.

Ἀνελπίστως, adv. insperato, Sap. 11, 8.

Ἀπελπίζω, despero, item inde spero. Luc. 6, 35. δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, mutuum date, nihil inde sperantes. Fut. ἀπελπίσω. præt. act. ἀπήλπικα. præt. pass. ἀπήλπισμαι. part. præt. pass. ἀπηλπισμένος, η, ὁ, spe destitutus.

Προελπίζω, prior spero. Eph. 1, 12. τοὺς προηλπικότας (part. præt. act.) ἐν τῷ Χριστῷ, qui priores spem posuimus in CHRISTO. ἐλπίζω est ab ἔλπω spero. q. d. ἔλδειν ποιῶ, ἔλδομαι, cupio, desidero, facio desiderare.

Εὔελπις, ιδος, ὁ, ἡ, benè sperans. Sap. 12, 19.

Εὐέλπιστος, ου, ὁ, ἡ, idem.

Εὐελπιστί, adv. cum bona spe.

Εὐελπιστία, ας, ἡ, bona spes.

† ΕΛΥΜΑΣ, ας, ὁ, Elymas, h. e. ipso Lucâ interprete Act. 13, 8. magus. Th. B. videtur compositum ex אֵל DEUS, & יוֹעֵץ consiliarius, q. d. consiliarius Dei. Verior notatio videtur illorum, qui derivant ab Arab. עלים sapiens. à Rad. עלם Hebr. latere, Arab. scire.

† ΕΛΩΙ, Deus mi. Marc. 15, 34. אלהי ab אֱלֹהַּ vide infrà θεός.

ΕΜΑΥΤΟΥ vide αὐτός.

ΕΜΕΩ, ῶ, évomo. Es. 19, 14. ὡς ἐμῶν, ut vomens. Fut. ἐμέσω. Præt. ἤμεκα & Atticè ἐμήμεκα. aor. 1. act. ἤμεσα vomui. Apoc. 3, 16. μέλλω σε ἐμέσαι (a. 1. act. inf.) ἐκ τοῦ στόματός μου, volo te evomere ex ore meo. Metaphora, hoc est, repudiabo te.

Ἔμετος, ου, ὁ, vomitus. Prov. 26, 11. κύων ὅταν ἐπιλθῇ ἐπὶ τὸν ἰδιον ἔμετον, canis, quum redierit ad vomitum suum. Sirac. 31, 24. εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα καὶ ἔμεσον (aor. 1. act. imper.) si tibi vis facta in epulis, surge

& bome. ἔνταλμα τόδε ἰατρικόν, *præceptum hoc est medicum.*

† E'MMANOYH'Λ, ὁ, Emmanuel. *Nomen proprium Servatoris* ἄκλιτον, *origine Hebræum* עִמָּנוּאֵל *compositum ex præpositione* עִם cum, *pronomine* אָנוּ nos, *& nomine* אֵל *Deus, qbod est ex radice* אול, *unde est* אוֹל potentia. *Matth. 1, 23. qbo nomine mysterium* ἄῤῥητον *unionis personalis indicatur.*

† E'MMAOY'Σ, ἡ, *Nomen proprium* bici ἄκλιτον, *Hierosolymis distantis stadiis 60. Luc. 24, 13. in hoc pago fuerunt* fontes calidarum aqvarum, *unde nomen accepit, estqbe compositum ex* חם & מים. *bide Joseph. bell. Jud. lib. 4. cap. 1. Aliis bidetur derivari à boce* מָעוֹז, *qbæ* arcem *seu* propugnaculum *significat, à radice* עָזַז *roborabit.* מ *in principio est heemanticum.*

† E'MMO'P, ὁ, Emmor. *nomen biri* ἄκλιτον. *Act. 7, 16. Hebræum origine* חֲמוֹר *à radice* חָמַר turbari, lutosum esse vel fieri, *unde* חֹמֶר lutum.

E'N *præpositio* in, *regit solum* Dativum, *& significat* qvietem (*pro* ἐν *poëticè* ἐνὶ, ἔνι *bero pro* ἔνεστι.) *Sæpe ex Hebraismo redundat. Matth. 3, 11.* βαπτίζω ἐν ὕδατι, *baptizo aqvâ. Lucas, qbi minus interdum bidetur Hebraizare, qbàm reliqbi tres Evangelistæ, præpositionem hanc omittit, cap. 3, 16. Matth. 5, 13.* ἐν τίνι ἁλισθήσεται; *Qbonam salietur? Matth. 7, 2.* ἐν ᾧ κρίματι, *qbo judicio enim. Rom. 15, 6.* ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν, *uno ore glorificetis Deum. Col. 1, 23.* τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει *pro* τῇ πάσῃ κτίσει, *prædicati omni creaturæ. Sæpè etiam* ἐλλείπει deest.

A *Matth. 7, 22.* ἐν τῷ σῷ ὀνόματι, *nonne in nomine tuo. Act. 9, 31.* πορευόμενοι φόβῳ τοῦ Κυρίου (*pro* ἐν φόβῳ) *pergentes in timore DOMINI. Rom. 13, 13.* εὐσχημονήσωμεν μὴ κώμοις, *pro* ἐν κώμοις, *ambulemus non in commessationibus. 1. Cor. 7, 28.* θλῖψιν ἕξετε σαρκὶ *pro* ἐν σαρκὶ, *afflictionem in carne habituri estis. Eph. 5, 19.* λαλοῦντες ἑαυτοῖς *pro* ἐν ἑαυτοῖς, *loqbentes in bobis ipsis. Gal. 5, 1.* τῇ ἐλευθερίᾳ στήκετε *pro* ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ, *in libertate state. Gal. 6, 16.* ὅσοι τῷ κανόνι (*pro* ἐν τῷ κανόνι) τούτῳ στοιχήσουσι, *qbicunqbe secundùm hanc regulam incedent. 2. Cor. 2, 1.* ἔκρινα ἐμαυτῷ *pro* ἐν ἐμαυτῷ, *apud me statui. Act. 1, 19.* τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ (*deest* ἐν) *habitantibus Hierosolymæ. Conf. Act. 2, 5. Sic Rom. 11, 22.* ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι, *si permanseritis in benebolentia, & b. 23.* τῇ ἀπιστίᾳ *pro* ἐν τῇ ἀπιστίᾳ, *in incredulitate. Gal. 2, 8.* ὁ ἐνεργήσας Πέτρῳ *pro* ἐν Πέτρῳ, *qbi efficax fuit per Petrum. ibidem,* ἐνήργησε κἀμοὶ *pro* ἐν ἐμοὶ, *etiam efficax fuit per me. Col. 2, 14.* χειρόγραφον ἐν δόγμασι, *pro* τὸ ἐν δόγμασιν ὂν, *chirographum in ritibus positum. 2. Cor. 2, 13.* οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν (*deest* ἐν) τῷ πνεύματί μου, *non habui relaxationem in spiritu. Tit. 2, 2.* ὑγιαίνοντας τῇ πίστει *pro* ἐν τῇ πίστει, *sanos in fide.* τῷ μὴ εὑρεῖν με, *pro* ἐν τῷ μὴ εὑρεῖν με, *dum non invenirem. Variè accipitur, ut ex seqq. exemplis patebit.* post *Luc. 14, 1.* ἐν τῷ ἐλθεῖν (*pro* μετὰ τὸ ἐλθεῖν) *postqbam benisset. Marc. 13, 24.* ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, *post illos dies.* inter *Matth. 20, 26.* ἐν ὑμῖν, *inter bos. qbi* Hellenismus *etiam Ciceroni arrisit, ubi dixit* in oratoribus, *pro inter oratores. Luc. 16, 15.* τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστι, *qbod inter homines sublime*

sublime est, abominatio est coram Deo. Rom. 16, 7. ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, *insignes inter apostolos.* 1. Cor. 2, 6. ἐν τοῖς τελείοις, *inter adultos.* Rom. 8, 29. εἰ τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς, *ut is sit primogenitus inter multos fratres.* cum σὺν Marc. 1, 23. λῷ ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, *erat quidam cum immundo spiritu, hoc est, erat obsessus.* Luc. 4, 32. ἐν ἐξουσίᾳ λῷ ὁ λόγος αὐτοῦ, *cum autoritate erat sermo ipsius.* Eph. 6, 2. ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, *præceptum primum cum promissione.* Rom. 15, 32. ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω, *ut cum gaudio veniam.* 1. Cor. 2, 3. ἐν τρόμῳ πολλῷ, *magno cum metu.* per, *idque ex Hebraico idiotismo in* jurandi formulis. *conf.* Gen. 22, 6. Jos. 2, 12. *&c.* Matth. 5, 34. ἐν τῷ οὐρανῷ *per cœlum. Græcè diceretur:* νὴ τὸν οὐρανὸν *per cœlum. Virgilius Æn.* 6. per sidera juro. Rom. 9, 1. ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, *veritatem dico per CHRISTUM. idem quod* νὴ τὸν Χριστὸν, *per Christum. prout Germanicè dicunt* bey GOtt/ *quæ verba sunt magni momenti* (es seyn die Worte) *quibus non utendum nisi in re seria, gloria DEI & ædificatione proximi, tantam asseverationem exigente.* Matth. 23, 20. 21. 22. ὀμνύει ἐν αὐτῷ *jurat per eum. item* per, *extra jurandi formulam, itidem per* Hebraismum. Luc. 1, 17. ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ἠλίου (*pro* בְּרוּחַ) *per Spiritum & virtutem Eliæ.* Marc. 9, 29. ἐν οὐδενὶ (*pro* בְּדָבָר) δυνάμενον ἐξελθεῖν, *per nihil potest ejici.* Rom. 12, 21. νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν, *vince bono malum.* propter, *ex Hebraismo.* Matth. 6, 7. ἐν τῇ πολυλογίᾳ, *pro* בְּרֹב מִלּוּת πολυλογίαν, *in multiloquio, hoc est, propter multiloquium.* Eph. 4, 1. δέσμιος ἐν Κυρίῳ *pro* בַּעֲבוּר *vinctus propter Dominum.* Apoc. 14, 13. ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες, *qui (ceu martyres) propter DOMINUM moriuntur.* Hebr. 11, 2. ἐν ταύτῃ *pro* בַּעֲבוּר ταύτης *scilicet πίστεως, propter hanc fidem. Sæpe significat instrumentum, prout Hebræ* בְּ *quod per* ἐν *reddi solet: Hebræi vocant* בְּחֶרֶב *Matth.* 26, 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦν) *gladio peribunt.* Apoc. 13, 10. δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι, *gladio occidendus est.* Apoc. 18, 8. ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, *igni comburetur.* Rom. 1, 9. ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, *cui servio spiritu, hoc est, animo.* 1. Tim. 2, 14. ἡ γυνὴ ἐν παραβάσει γέγονε, *mulier cum transgressione fuit, hoc est, causa fuit. Sic quoque poëta dixit* ἐν βέλεσι πληγεὶς, *telo percussus. valet etiam* Ad, εἰς, *& significat motum ad locum.* Matth. 10, 16. ἀποστέλλω ὑμᾶς ἐν μέσῳ (*pro* εἰς μέσον) τῶν λύκων, *mitto vos in medium luporum.* Luc. 8, 7. ἔμεσεν ἐν μέσῳ ἀκανθῶν, *cecidit in medium spinarum.* Marc. 1, 16. βάλλοντας ἐν τῇ θαλάσσῃ (*pro* εἰς θάλασσαν) *projicientes rete in mare.* Joh. 5, 4. ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, *descendit in piscinam.* 1. Cor. 7, 15. ἐν εἰρήνῃ (*pro* εἰς εἰρήνην) κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεὸς, *ad pacem vocavit nos Deus.* Eph. 6, 24. ἐν ἀφθαρσίᾳ (*pro* εἰς ἀφθαρσίαν) *ad incorruptibilitatem.* 1. Tim. 3, 16. ἐν δόξῃ *pro* εἰς δόξαν, *ad gloriam.* Secundum κατά. Joh. 3, 21. ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα, *quod secundum Deum (hoc est, secundum voluntatem Dei) facta fuerint.* Rom. 8, 34. ὃς καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, *qui etiam est ad dextram Dei.* Hebr. 4, 11. ἐν τῷ αὐτῷ ὑποδείγματι, *juxta idem exemplum. In uno versu duobus modis hæc præpositio exponenda est, per* in, *quatenus refertur ad tabulas: & per* juxta,

quatenus refertur ad reliqua duo. (Heb. 9, 4.) instar Col. 2, 6. ἐν αὐτῷ (Χριστῷ) περιπατεῖτε, vestigiis Christi insistite. idem quod ἐπακολουθεῖτε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, sectamini vestigia ejus, quâ phrasi Petrus utitur 1. Petr. 2, 21. De Matth. 10, 32. ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ pro περὶ αὐτοῦ confitebor & ego de eo. Rom. 11, 2. ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή, de Elia, quid dicat Scripturæ. Gal. 1, 24. ἐν ἐμοὶ de me. Phil. 1, 30. ἀκούετε ἐν ἐμοὶ pro περὶ ἐμοῦ, audite de me. Apud. Rom. 9, 25. ἐν τῷ Ὠσηέ, apud Hoseam. Act. 2, 29. τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν, sepulcrum ejus est apud nos. Act. 18, 11. διδάσκων ἐν αὐτοῖς, docens apud eos. Rom. 1, 12. ἐν ὑμῖν, apud vos. A, ab. ἀπὸ. Luc. 4, 1. ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι (pro ὑπὸ τοῦ πνεύματος) εἰς τὴν ἔρημον, agebatur à Spiritu in desertum. Pro. Rom. 11, 17. ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, insitus es pro ipsis. Eph. 4, 16. ἐν μέτρῳ, pro mensura. Erga. Rom. 15, 5. ἐν ἀλλήλοις, erga vos invicem. 2. Cor. 8, 7. τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ vestra in nos charitate. Nominibus urbium præponitur. Act. 14, 8. καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις, quidam autem vir erat Lystris. Dativum casum notat ex Hebraismo, εἰς enim refert articulum Hebræum ל, itemque ἐν. Rom. 1, 24. παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις, tradidit eos cupiditatibus. Marc. 1, 15. πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Hebraismus. Credite Evangelio. Lege Syntaxin Hebræam Joh. Buxtorfii de verbo האמין hiemin. 2. Cor. 8, 1. τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, gratiam Dei præstitam Ecclesiis. Eleganter verbo infin. tanquam nomini præponitur. Luc. 14, 1. ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, quum venisset. Luc. 24, 30. ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, quum discubuisset cum iis. Rom. 15, 13. ἐν τῷ πιστεύειν, credendo. Periphrasis ex ἐν Hebraica pro nomine adj. Matth. 6, 9. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς scilicet ὤν, idem quod οὐρανίῳ cœlestis, prout exprimitur Joh. 3, 13. ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ, qui est in cœlis. & sine Hebraismo Matth. 6, 14. πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, Pater vester cœlestis. Luc. 11, 13. eâdem periphrasi πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ scilicet ὤν, Pater cœlestis. Marc. 13, 32. οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ scilicet ὄντες, neque angeli cœlestes. apud Matth. c. 24, 36. οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ pro οἱ ἄγγελοι οἱ οὐράνιοι. Adverbiorum periphrasi inserbit, more Hebraici ב valentis præpositionem in. & hi sunt meri Hebraismi. Joh. 7, 10. ἐν κρυπτῷ, hoc est, κρυπτῶς clam, heimlich. Joh. 17, 19. ἐν ἀλήθειᾳ pro ἀληθῶς verò. Matth. 22, 16. ἐν ἀλήθειᾳ verè, sincerè, verè, sine fuco. pro quo Demosthenes dixit ἐπ' ἀληθείας. Act. 17, 31. ἐν δικαιοσύνῃ pro δικαίως justè. Act. 25, 4. ἐν τάχει pro ταχέως citò. Act. 26, 7. ἐν ἐκτενείᾳ pro ἐκτενῶς, in extensione, hoc est, extensè seu assiduè. Rom. 1, 4. ἐν δυνάμει pro δυνατῶς, potenter. ibid. v. 18. ἐν ἀδικίᾳ pro ἀδίκως, injustè. Eph. 3, 1. ἐν ὀλίγῳ idem quod δι' ὀλίγων, paucis, breviter. Luc. 5, 34. ἐν ᾧ (subaudi χρόνῳ) quamdiu. Rom. 8, 3. ἐν ᾧ quum, quoniam, vulgatum. 1. Pet. 2, 12. ἵνα ἐν ᾧ, ut pro eo. Rom. 12, 13. ὡς ἐν ἡμέρᾳ, ut interdiu.

Ἔνδον, intus, adv. οἱ δὲ ἔνδον, qui verò intus (erant,) 2. Macc. 10, 34. intro. cap. 6, 4.

Ἐνδόθεν, adv. ab intro, ab interiori loco.

Ἐνδόθια, τὰ, intestina. Sir. 10, 9.

ΕΝΕΚΑ, ἕνεκεν, poëticè εἵνεκα, εἵνεκεν Adv. causa, propter. Significat causam procreantem. Matth. 19, 5. ἕνεκεν τούτου (pro τοῦ ἕνεκα) καταλείψει ἄνθρω-

Franckesche Stiftungen zu Halle

ἀνθρωπος πατέρα, propterea relinqvet vir patrem suum, & adhærebit uxori suæ. Arctissimæ illius conjunctionis inter maritum & uxorem causa procreans est ipsa DEI creatio & ordinatio. Causam impellentem. Marc. 8, 35. ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, causa mea & Evangelii. Luc. 21, 12. ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, propter nomen meum. Causam finalem, idqve communissimè Arist. 2. phys. cap. 2. τὸ τέλος τὸ οὗ ἕνεκα, αἴτιον τὸ οὗ ἕνεκα causa finalis. Luc. 4, 18. οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με, cujus rei gratia unxit me. Act. 19, 32. οἱ πλείονες οὐκ ἤδεισαν, τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν (3. pl. plusq. act.) plerique nesciebant, cujus rei causa convenissent. Sæpe eleganter subauditur. Matth. 11, 1. μετέβη τοῦ διδάσκειν digressus est illinc ut doceret. τοῦ διδάσκειν scilicet ἕνεκα. Joh. 13, 24. νεύει οὖν τούτῳ Πέτρος πυθέσθαι, pro τοῦ πυθέσθαι ἕνεκα, innuit ergò huic Petrus, ut percontaretur. Significat eventum. Luc. 24, 16. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι (subaudi ἕνεκα) αὐτόν, oculi autem eorum retinebantur, ne eum agnoscerent. ibid. v. 45. τότε διένοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς. τοῦ συνιέναι subaudi ἕνεκα, tunc aperuit eorum mentem, ut intelligerent scripturas. Vel est Hebraismus pro εἰς τὸ συνιέναι. Sæpè enim Lamed ex literis bachlam, ut Grammatici loqvuntur, hoc modo indicatur.

Οὕνεκα ex οὗ ἕνεκα cujus rei causa, qvam ob causam.

Τοῦνεκα ex τοῦ ἕνεκα hujus rei causa, propterea.

Ἐνθα hîc, ibi, ubi. Adverb. loci. Thema est ἐν.

Ἐνθάδε (ex ἔνθα & δέ) hîc. ἐνταῦθα idem. Luc. 24, 41. ἔχετέ τι βρῶσιμον ἐνθάδε; habetisne hic esculentum qvid? hoc est, habetisne in promptu aliqvid cibi? In promptu, hoc est, qvem promere possitis. huc. Joh. 4, 15. 16. μηδὲ ἐρχόμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν, neqve veniam huc ad hauriendum. Sic Act. 25, 17. συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, qvum ergò huc convenissent. Præsto. Act. 16, 28. ἅπαντες γὰρ ἐσμὲν ἐνθάδε, nam cuncti (qvasi conjuncti) sumus præstò.

Ἔνθεν hinc. ἔνθεν καὶ ἔνθεν, hinc & illinc.

Ἐνταῦθα idem. Adv. è loco. Joh. 14, 31. ἄγωμεν ἐντεῦθεν eamus hinc. Joh. 19, 18. ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν hinc atqve illinc, hoc est, ἀμφοτέρωθεν utrinqve, ex utroqve latere.

Ἐνιαυτός, ῶ, ὁ, annus παρὰ τὸ εἰς ἑαυτὸν ἰέναι, ita dictus, qvòd instar annuli in sese recurrat, more Hebr. dictionis שָׁנָה à Rad. שָׁנָה iteravit. Joh. 11, 49. κατ' ἐνιαυτόν qvotannis, singulis annis. Leb. 16, 34. Hebr. 9, 7. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, semel in anno, ubi τοῦ ἐνιαυτοῦ adverbialiter ponitur, sicut καιροῦ Olynth. 2. à Demosthene ponitur pro νῦν nunc. item in N. T. οὗ ubi, αὐτοῦ ibi. de qvibus suo loco. Sic Joh. 11, 51. τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, in illo anno, pro ἐν ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. 1. Reg. 10, 25. τὸ κατ' ἐνιαυτὸν, εἰς ἐνιαυτὸν, singulis annis. Hebraismus. Ex. 23, 14. τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσετέ μοι. Tribus statis temporibus feriabimini mihi singulis annis. Jac. 4, 13. πορευσόμεθα ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, transigemus ibi annum unum.

Ἐνιαύσιος, ος, ὁ, ἡ, anniversarius, a, annuatim rediens, item anniculus. Ex. 12, 5. Leb. 7, 15.

ΕΝΙΟΙ, ων, οἱ, aliqvi.

Ἐνίοτε, aliqvando, interdum. Sir. 37, 14.

ΕΝΝΕΑ, novem g. o. plur. tantùm,

tum, ἄκλιτον. *Luc.17, 17.* οἱ δὲ ἐννέα πῦ; *novem verò illi ubinam?*

Ἔννατος, η, ον, nonus, a, um. *Matth. 20, 5.* περὶ ἐνάτην ὥραν, *circa horam nonam. Marc. 15, 33.* ἕως ὥρας ἐνάτης, *usque ad horam nonam. Act. 3, 1.* ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην, *sub horam orationis, nempe nonam. Marc. 15, 34.* τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ *horâ nonâ*, um neun Uhr.

Ἐννηνηκοντατρία, nonaginta novem. *pl. gen. o. ἄκλιτον compos. ex* ἐννενήκοντα *nonaginta & ἐνία novem. Luc. 15, 4. poëticè ἐνία simplici ν, & ἕνατος pro ἔνατος.*

Ἐνεός, ά, ὸν, ή, *novenarius numerus.*

Ἐννεάκις *Adv.* novies.

Ἐνατάιος, αία, αῖον, *nonanus. Gal.* πυρετὸς ἐνατάιος, *febris, cujus jam est dies nonus.*

Ἐ'ΝΝΕΟΣ, ε, ὁ, mutus, *qui loqui non potest*, ἄφωνος. *Arist. in probl.* ἡμεῖς τὸν χρόνον πολὺν χρόνον, ἐνεοὶ ἐσμεν, εἶτα οὐκέτι πάνυ ψελλίζομεν, *editi in hanc lucem, diu muti sumus, deinde vix tandem balbutimus. Scribitur etiam simplici ν ἐνεός. Scapula deducit ab αὔω clamo, resono, reboo.* Ἰλιαδ. υ. αὖε δ' Ἀθήνη, *clamabat verò Minerva. ἐνεὸς ergo q. ἐναυὸς ἐναυὸς & ἐνεός, ἐν ᾧ ἡ αὐδὴ ἀφανίζεται), in quo vox evanescit, item* attonitus, ἐξεπηλὼς, μετέωρος, *per meton. effecti. Terror enim facit, ut obmutescamus. Act. 9, 7.* ἐστήκεσαν ἐνεοὶ, *stabant attoniti. qui iidem Act. 22, 9. dicuntur* ἔμφοβοι *timore perculsi.*

Ἐ'ΝΤΟΣ, intus, intra, *cum Genit. Adv.* τὰ ἐντὸς *scilicet* ὄντα, *quæ & dicuntur* ἐντόσθια, ων, τὰ, *intestina ab* ἔντεσθαι, *intus. Luc. 17, 21.* ἐνδὸς ὑμῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, *in vobis est regnum Dei, in vobis, hoc est, in medio vestro, in sinu gentis vestræ. Matth. 23, 26.* ἐνδὸς τοῦ ποτηρίου *scilicet* ὄν, *quod est in poculo.* (ἐκτὸς *extra.*) *Dicitur etiam de tempore.* ἐνδὸς τεσσάρων ἐνιαυτῶν, *intra quatuor annos. Xenoph. de Rep. Ath. sub finem:* ἐνδὸς ὀλίγου χρόνου, *intra breve tempus*, brevi, in kurtzer Zeit.

Ἔντερον, ου, τὸ, *intestinum.*

Δυσεντερία, ας, ἡ, dysenteria, *est morbus in intestinis. Act. 28, 8.* δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, *dysenteriâ affectum decumbere.*

Δυσεντερικὸς, ή, ὸν, *qui dysenteriâ laborat. compos. ex* δὺς, *quæ vocula difficultatem significat, & ἔντερον, ου, τὸ, intestinum.*

† Ἐ'ΝΩΣ, ὁ, *Nomen viri ἄκλιτον, origine Hebræum* אֱנוֹשׁ homo, *à radice* אָנַשׁ ægritudine affici. *Luc. 3, 38. Est enim homo infirmus, & pluribus obnoxius morbis, quam vel ipsi cognoverunt medici.*

† Ἐ'ΝΩΧ, ὁ, Enochus. *Nomen viri. Luc. 3, 37. Heb. 11, 5.* חֲנוֹךְ *Hebraicè Gen. 5, 25. à radice* חָנַךְ initiavit, dedicavit, instruxit. *Dicitur ergo* Enochus *q. dedicatus & consecratus Deo. Judæ v. 14.* ἑβδόμος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ. *Septimus ab Adamo Enochus.*

Ἓξ, sex. *g. o. pl. ἄκλιτον. Matth. 17, 1.* μετὰ ἡμέρας ἓξ, *post dies sex. Luc. 4, 25.* μῆνας ἓξ, *menses sex. Joh. 12, 1.* πρὸ ἓξ ἡμερῶν, *ante sex dies.*

Ἑξακόσιοι, αι, α, *sexcenti, a, a. Apoc. 14, 20. vide etiam* ἑκατὸν *centum.*

Ἑξήκοντα, *g. o. pl. num. tantùm, ἄκλιτον.* sexaginta. *Apoc. 13, 18.*

Ἕκτος, η, ον, sextus, a, um. *Matth. 20, 5.* περὶ ἕκτην ὥραν, *circa sextam horam. Matth. 27, 45.* ἀπὸ ἕκτης ὥρας, *ab hora sexta, hoc est, post horam sextam. Marc. 15, 33.* γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης,

ἕκτης, quum autem esset hora sexta. Luc. 1, 26. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, mense sexto.

Πάρεξ, extra, præter, cum genit. Sir. 49, 5.

Ἑ΄ΞΗΣ (ab ἔχομαι, ἕξομαι, proximè sequor, cohæreo) deinceps, ordine, serie perpetua. Adv. ὁ ἑξῆς scilicet ὢν sequens. Luc. 7, 11. ἐν τῇ ἑξῆς scilicet ἡμέρᾳ, die sequenti. & sine præpos. ἐν. Act. 21, 1. τῇ ἑξῆς sequente verò die. Sic τῷ ἑξῆς ἔτει sequente anno. καὶ καθ᾽ ἑξῆς sequentia.

Καθεξῆς idem quod ἑξῆς. Luc. 2, 3. Act. 3, 24. ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τοὺς καθεξῆς, à Samuele & sequentibus. Act. 11, 4. ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, exponebat iis ordine.

Ἑ΄ΟΡΤΗ΄, ῆς, ἡ, Doricè ἑορτά. festum, dies festus, status dies cultui Dei dicatus, ubi & Dei in nos beneficiorum recordamur, & vicissim de nostris singuli admonemur officiis. Solennis dies, feriæ. Scalig. ait esse ab Hebræo עֲצֶרֶת quæ vox Hebræis significat diem feriatum. Deut. 16, 8. 2. Reg. 10, 20. Joel. 1, 4. ab עָצַר clausit, quia diebus festis portæ sunt claudendæ, saltem quibus horis habetur concio. Eustath. παρὰ τὸ δι᾽ αὐτῆς εὐ (h. e. ἀγαθὰ) ὄρνυσθαι, quod per eam nobis bona oriantur. ab εὐ bona & ὄρνυμι vel ὄρνυμαι orior. Th. ὄρω, excito. Matth. 26, 5. ἐν τῇ ἑορτῇ, in festo. Luc. 2, 41. τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα festo paschæ. ibid. v. 42. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, secundum morem illius festi. Luc. 23, 17. κατὰ ἑορτὴν, singulis festis. Dicitur etiam eodem sensu καθ᾽ ἑορτὴν, καθ᾽ ἑκάστην ἑορτὴν, singulis festis. Luc. 22, 1. ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, instabat verò festum azymorum. Joh. 4, 45. ἦλθον εἰς τὴν ἑορτὴν, venerant ad festum, hoc est, Hierosolymam, ubi festum celebrabatur. Metonym. adj. Joh. 5, 1. ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, erat festum Judæorum. Videtur intelligi pascha καθ᾽ ἐξοχὴν, per Syn. gen. consimiliter Sir. 43, 7. ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς, à luna indicium Paschatis. Nam plenilunium succedens æquinoctio verno præstitutum à Deo tempus erat celebrandi Paschatis. Luna ergo super horizontem elevata plena initium festo dabat, hanc elevationem ex montium jugis solicite ac religiosè observantibus olim Judæis, ut accepto inde per accensas pyras signo, qui Palæstinam incolebant, cuncti eadem hora festum inciperent. Et hodiernum cum inter Judæos, tum Christianos, lunaris cursus regula est feriandi Paschalis & consequenter reliquorum festorum omnium.

Ἑορτάζω, festum agito, celebro, sanctifico, ferior. 1. Cor. 5, 8. ὥστε ἑορτάζωμεν (1. plur. præs. act. subj.) itaque festum agitemus: Fut. ἑορτάσω. Lev. 23, 41. ἑορτάσετε ἑορτὴν τῷ Κυρίῳ, celebrabitis festum DOMINO. Præt. ἐόρτακα vel ἐώρτακα, ας, s. a. 1. act. ἐόρτασε, ας, s. Zach. 14, 19. ἀναβήσονται τοῦ ἑορτάσαι (a. 1. act. inf.) τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας, ascendent, ut celebrent festum tabernaculorum. Aperf. pass. est

Ἑόρτασμα, ατος, τὸ, festivitas. Sap. 15, 18.

† Ἐ΄ΠΑΙΝΕΤΟΣ, ου, ὁ, Nomen viri, laudabilis, ab ἐπαινέω, laudo. Rom. 16, 5. Thema est αἶνος. vide suprà.

† Ἐ΄ΠΑΦΡΑΣ, ᾶ, ὁ, Nomen viri, ex ἐπὶ & ἀφρὸς, οῦ, ὁ, spuma, q. d. super quo spuma est. Col. 1, 7. Philem. v. 13. Est diminutivum ex Epaphroditus. Vide Joach. Camerarium in Col. 1, 7.

† Ε'ΠΑΦΡΟ'ΔΙΤΟΣ, ου, ὁ, Epaphroditus. *Nomen viri, & significat* venustum, *compositum ex* ἐπὶ & ἀφροδίτη, ης, ἡ, Venus, *sic dicta* ἀπὸ τῆς ἀφρῶ *à spumâ, ut Arist. tradit, quòd feminis natura sit* ἀφρώδης, *h. e. spumosa. Phil.2,25. & c.4,18.*

Ε'ΠΕΙ'ΓΩ, fut ξω, urgeo, impello. *Drac. p. 30.* ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα, *quod urgeant eum vehementer. 2. Macc.10, 19.* εἰς ἐπείγοντας τόπους, *in urgentes locos.*

Ε'ΠΗΡΕΑ'ΖΩ, infesto, damnô afficio, *cum Accus. Matth.5,44.* ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, *ab iis, qui vos infestant, seu qui vobis sunt infesti.* conviciis proscindo, incesso. *1. Petr. 3, 16.* καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφὴν, *pudefiant, qui incessunt vestram illam in* CHRISTO *bonam conversationem. Videtur derivari à nomine* ἐπήρεια, ας, ἡ, violenta & virulenta calumnia. *item* damnum, injuria, *quæ fit vi, & Suida interprete,* ἐπὶ τῆς πολεμικῆς καταδρομῆς, *de hostili incursione seu irruptione accipitur. Thema ergo videtur esse* ἄρης, ου, *& poeticè* ὁ Mars. *quæ vox inter alia, per metonymiam efficientis Ethnicam,* bellum *significat. Ethnicam dico, quod sciamus bella esse Dei flagella, quibus peccata hominum punire solet, Es.65, 11. Videtur autem* ἄρης *dictus* παρὰ τὸ ἀεραν *à tollendo, auferendo, prout Germanicè* Krieg von Kriegen. *Nec quantitas obstat. Est enim prima syllaba in* ἄρης *anceps. Nec* ἐπὶ *subscriptum id vetat, quippe quod nonnunquam excidere soleat. vel est ex* ἐπὶ *cum accus.* adversus *&* ἐρέω dico.

Ε'ΠΙ', *præpositio cum* Genitivo *significat* in, ἐν *Matth. 6, 10.* ἐπὶ τῆς γῆς, *in terra. Eph. 1, 16.* ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, *in precibus meis. Matth. 23, 2.* ἐπὶ Μωσέως καθέδρας, *in cathedra Mosis. Joh. 6, 2.* ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων, *in malè valentibus.* Ad. εἰς *Joh. 21, 11.* εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, *traxit rete in terram. Act. 25, 26.* προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, *eum ad vos produxi. Luc. 22, 40.* ἐπὶ τὸ τόπον, *ad eum locum.* Supra. *Rom.9, 5. Eph. 4, 6.* εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, *scil.* ὤν, *unus Deus & Pater omnium, qui est supra omnes. Luc. 12, 3.* ἐπὶ τῶν δωμάτων. *Joh. P. supra tecta. Th. B. in solariis. Eras. in tectis.* Super. *Luc. 4, 29.* ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο, *super quo urbs ædificata erat. Joh. 19, 19.* τίτλον ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, *titulum posuit super crucem.* Sub. *Luc.4,27.* ἐπὶ Ἐλισσαίου, *sub* Elisæo; *hoc est, tempore Elisæi. 1. Cor. 6, 1.* κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων, *judicio experiri sub injustis & non sub sanctis.* Apud. *Matth. 28,14.* ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, *apud præsidem. Act. 24, 19.* οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, *quos oportuit apud te esse.* de. *Gal.3, 16.* οὐ λέγει τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, *non dicit seminibus, tanquam de multis, sed tanquam de uno.* Coram. *Act.23,30.* ἐπὶ σοῦ, *coram te, hoc est, te præside. Act. 24, 20.* ἐπὶ συνεδρίου, *coram consessu. Act. 25, 10.* ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, *coram tribunali Cæsaris sto.* ἐπὶ τοῦ βήματος *hic idem valet quod* ἐστῶτα τοῦ βήματος, *quæ phrasis legitur 2. Cor. 5, 10.* juxta. *Joh.21,1.* ἐπὶ τῆς θαλάσσης, *idem quod* παρὰ τὴν θάλασσαν, *juxta mare. sicut legimus Matth. 4,18. Sic Matth. 21, 19.* ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, *juxta viam. Sic* curam *significat, seu præfecturam. Act. 8, 27.* ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, *qui præerat universis ejus opibus, seu ærario. Act.12,20.* ἐπὶ τοῦ κοι-

πῶν τοῦ βασιλέως, qui præerat cubiculo regis, hoc est, qui erat ejus cubicularius. cum Dativo idem quod ἐν in. *Rom.* 5, 12. ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον, *in quo omnes peccarunt. Hebr.* 9, 17. Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, *testamentum enim in mortuis ratum est. ibid.* v. 26. ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, *in consummatione seculorum. Marc.* 2, 4. ἐφ' ᾧ, *in quo. 1. Thess.* 3, 7. ἐπὶ πάσῃ θλίψει, *in omni afflictione. Joh.* 4, 27. ἐπὶ τούτῳ *scilicet* χρόνῳ, interea. *Sic Xenoph. lib.* 2. *de Cyri pæd.* (p. 16.) ἐν τούτῳ δὴ τοῖς μὲν λόγοις βραχυτέροις ἐχρῶντο, *interea verbis brevioribus utatur. ubi ponitur* ἐν τούτῳ *pro* ἐν τούτῳ χρόνῳ, tunc, εἰς in. *Joh* 8, 7. λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω, *lapidem in eam jaciat.* De. *Phil.* 4, 10. ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, *quia de re soliciti eratis.* ἕνεκα, causa. *Luc.* 1, 47. ἐπὶ τῷ θεῷ, *hoc est,* τοῦ θεοῦ ἕνεκα, *propter Deum. Phil.* 3, 12. ἐφ' ᾧ, *pro* οὗ ἕνεκα. *Sic Act.* 2, 38. βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, *baptizetur unusquisque vestrûm in nomen* JESU CHRISTI, *NB. hoc est, in cultum* JESU CHRISTI. *Eph.* 2, 10. *indicat* causam finalem. ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἀγαθοῖς, *conditi ad bona opera. 1. Thess* 4, 7. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, *non enim vocavit nos Deus ad impuritatem. Vertitur etiam* propter. *Luc.* 1, 29. διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, *perturbata est super ejus sermone.* Ad. *Joh* 4, 6. ἐκαθίζετο ἐπὶ τῇ πηγῇ, *sedebat ad fontem. 1. Cor.* 14, 16. πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; *Quomodo dicturus est amen ad tuam gratiarum actionem? Luc.* 16, 26. ἐπὶ πᾶσι τούτοις, *ad hæc omnia. 1. Thess.* 4, 7. ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, *ad impuritatem.* Super. *Luc.* 15, 7. χαρὰ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ, *gaudium erit super uno peccatore.* (ἐπὶ ἑνὶ *pro* ἐφ' ἑνὶ, *sine*

A *apostropho*) *Iones fugiunt apostrophum. Eph.* 2, 20. ἐπὶ τῷ θεμελίῳ, *super fundamentum. Act.* 14, 3. παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, *liberè loquentes super* DOMINO, *scilicet innitentes seu freti auxilio* DOMINI. *1. Thess.* 3, 9. ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ, *super omni gaudio.* Coram. *Apoc.* 10, 11. δεῖ σε προφητεῦσαι ἐπὶ βασιλεῦσι &c. *oportet te prophetare coram regibus.* Ex. *Luc.* 1, 59. καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ

B ὀνόματι τοῦ πατρὸς, *vocabant eum ex nomine patris, hoc est,* juxta *seu* secundùm *nomen patris. Luc.* 5, 5. ἐπὶ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον, *ex jussu tuo demittam rete.* per. *Phil.* 3, 9. ἐπὶ τῇ πίστει, *per fidem. Hebr.* 8, 6. ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται, *quod pactum præstantioribus promissis sancitum est. Hic* ἐπὶ redundat ex *Hebræorum* idiotismo. *Act.* 3, 16. ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,

C *per fidem in nomen ipsius.* Cum. *Phil.* 1, 3. ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, *cum omni memoria vestri.* per. *1. Cor.* 8, 11. καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, *& peribit infirmus frater per cognitionem tuam.* Adversus. *Luc.* 12, 52. τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ τρισί. διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ &c. *dissidebunt tres adversus duos, & duo adversus tres. Dissidebit pater adversus filium &c.* cum

D Accus. *significat* super. *Luc.* 1, 33. βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, *regnabit super domo Jacob. ibid.* v. 35. πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε, *Spir. S. veniet super te. Luc.* 4, 18. πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, *Spiritus Domini super me.* πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν, *Spiritus sanctus erat super eum.* ἐπ' αὐτὸν *hic notat peculiarem* θεόπνευστον *seu inspirationem, ut Num.* 11, 26. *Jud.* 11, 29. *1. Sam.* 10, 10. *cap.* 19, 23. *Luc.* 15, 5. ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ, *im-*

ponit

ponit humeris suis. contra, adversus. Marc. 3, 25. οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν, domus adversus seipsam. Luc. 12, 52. πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην, socrus adversus nurum, &c. Act. 13, 50. ἐπὶ τὸν Παῦλον, contra Paulum. εἰς, in. Hebr 6, 1. πίστις ἐπὶ θεὸν, fides in Deum. Hebr. 8, 10. ἐπὶ καρδίας (actus. pl. pro τῆς καρδίας) αὐτῶν ἐπιγράψω, cordibus eorum inscribam. Motum ad locum. Matth. 18, 12. ἐπὶ τὰ ὄρη, ad montes. Qvietem in loco. Hebr. 10, 21. ἐπὶ τὸν οἶκον, in domo. ἐν in. Matth. 25, 21. ἐπ' ὀλίγα ἦς πιστὸς, in exiguis fuisti fidelis. ad, πρὸς. Luc. 3, 2. ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην, factum est verbum Dei ad Johannem. Luc. 10, 9. ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς βασιλεία τοῦ θεοῦ, appropinqvavit ad vos regnum Dei. Luc. 10, 6. ἀνακάμψει ἐφ' ὑμᾶς, revertetur ad vos. Luc. 12, 11. ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, ad magistratus. ibid. v. 58. ὑπάγεις ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, abis ad magistratum. Luc. 15, 4. πορεύεται ἐπὶ τὸν ἀπολωλὸς, scil. πρόβατον, abit ad amissam ovem. Luc. 19, 5. ἐπὶ τὸν τόπον, ad eum locum. Propter. Luc. 23, 28. μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ, ne flete propter me. Apoc. 1, 7. κόψονται ἐπ' αὐτὸν, & plangent ob eum. Suprà, ἐπάνω. Luc. 3, 22. ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτὸν, tanqvam columbam supra eum. Matth. 27, 29. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν, idem qvod ἐπάνω τῆς κεφαλῆς, qvæ phrasis ibid. legitur v. 37. imposuerunt capiti ejus, vel imposuerunt supra caput ejus. de. Marc. 9, 12. γέγραπται ἐπὶ τὸν, scriptum est de Filio. Erga. Rom. 9, 23. ἐπὶ σκεύη ἐλέους, erga vasa misericordiæ. apud, ad. Luc. 5, 27. καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, sedentem apud telonium. Temporis terminum. Luc. 10, 35. ἐπὶ τὴν αὔριον, scilicet ἡμέραν postero die. circiter sive ad, Hebr. 11, 30. ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, ad dies septem. Luc. 12. post καθίστημι constituo, præpositio ἐπὶ trifariam construitur. 1.) cum accusativo v. 14. τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Qvis me vobis judicem, aut partitorem præfecit? 2.) cum genitivo. v. 42. ὃν καταστήσει ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, qvem dominus constituet super famulitium suum. 3.) cum dativo. v. 44. ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ, super omnia, qvæ ipsi suppetunt. Ponitur pro casu tertio seu dativo. Luc. 7, 44. ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας, aqvam pedibus meis non dedisti. Luc. 19, 23. διὰ τί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν; Qvare non dedisti pecuniam meam mensariis? Mensa ponitur pro trapezitis vel mensariis seu collybistis, per metonymiam subj. Inserbit periphrasi adverbiorum. Act. 3, 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ, simul. Alii vertunt cæterùm. Act. 2, 44. eodem loci. Sed Act. 5, 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ, cæterum. Rom. 7, 1. ἐφ' ὅσον χρόνον, qvamdiu, idem qvod μέχρι οὗ idqve ἀορίστως. Interrogantes enim dicimo ἕως πότε; qvamdiu? Marc. 9, 19. Ps. 13, 3. item ἐφ' ὅσον qvatenus? Rom. 11, 13. ἐφ' ᾧ qvorsum? Matth. 26, 50. ἐφ' ᾧ πάρει; Qvorsum ades?

† Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicuréus. Act. 17, 18. ει in penultima syllaba mutatur non in α, sed in ε longum. Secta Epicureorum sic dicta fuit ab autore, nempe Epicuro, de qva voce leg. ἐπικουρος, jam jam seqvens.

Ἐπίκουρος, ου, ὁ, ἡ, propriè, qvi suppetias fert iis, qvi bello premuntur. Ἰλιαδ. ζ.

Τρῶες ὑπέρθυμοι, πολίκλητοί τ' ἐπίκουροι. Troes elati, clariqve adjutores in bello.

At σύμμαχος, ου, ὁ, ἡ, est belli inferendi socius, per Synecdochen speciei, auxiliator qvivis, βοηθὸς, οῦ, ὁ.

Ἐπικυ-

Ἐπικουρία, ας, ἡ, propriè auxilium, quod fertur bello oppugnatis, copiæ auxiliares. item auxilium quodvis. per Synecd. speciei Act. 26, 22. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τοῦ παρὰ τοῦ θεοῦ, auxilium, quod est à Deo, nactus.

Ἐπικουρέω, ῶ, auxilio venio oppugnatis, item generaliter, auxilior, opem fero quamlibet. Fut. ήσω. a. 1. ἐπικούρησα. Xenoph. νόσοις ἐπικουρῆσαι, morbis auxiliaria adhibere remedia. Etymol. componit ex ἐπὶ, quo significatur τὸ δέον καὶ τὸ πρέπον, decorum & pulchrum. κοῦρος verò pro κόρος, ου, ὁ, juvenis ponitur, quod juvenes deceat πολεμεῖν, arma ferre. Scilicet ἔργα νέων, βουλαί τε μέσων, εὐχαί τε γερόντων: Labores juvenum, consiliaque mediorum (hoc est, virorum) & preces senum.

Ἐπιτήδης, ές, ὁ, ἡ, καὶ τὸ ἐπιτηδὲς (ab ἐπιτάδιος, quod Hesych. vertit ὁ ἱκανὸς, ab ἐπιτείνομαι intendor) aptus, idoneus, a, um.

Ἐπιτήδειος, α, ον, idem. Sap. 4, 5. εἰς οὐδὲν ἐπιτήδειος, ad nihil aptus. Jac. 2, 16. καὶ τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, & quæ sunt commoda corpori.

Ἐπιτηδεύω, data opera aliquid facio. Fut. εύσω. P. ἐπιτετήδευκα. cum Accus. Sap. 19, 13. χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπιτήδευσαν (3. pl. a. 1. indic.) gravius erga peregrinos odium exercuerunt.

Ἐπιτήδευμα, τος, τὸ, studium. Videtur aliis dici q. ἐπὶ τὸ δέον ad id, quod oportet, decet. aliis ab ἡδὺς jucundus, q. d. ἐπὶ τὰ ἡδέα ad jucunda. Quæ enim sunt idonea, ea ipsa nobis jucunda accidunt, nobis arrident.

Ἑπτά, septem g. o. plurale tantùm, ἄκλιτον (ab Heb. שִׁבְעָה Germanicè sieben שִׁבְעָה.) Marc. 12, 20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ septem fratres. Luc. 20, 31. καὶ οἱ ἑπτὰ, & illi septem, scilicet fratres. Matth. 15, 37. ἑπτὰ σπυρίδας, septem corbes. Act. 13, 19. ἔθνη ἑπτὰ, septem gentes. Matth. 12, 45. ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα, septem alios spiritus pejores.

Ἑπτάκις, septies. Luc. 17, 4. ἑπτάκις τῆς ἡμέρας, septies uno die. Matth. 18, 22. οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, non dico tibi usque septies. Gen. 33, 3. προσεκύνησεν ἐπὶ τὸν γῆν ἑπτάκις (Jacobus coram Esavo fratre) incurvavit se in terram septies. 2. Reg. 5, 14. καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις, & immersit se (Nabaman leprosus) in Jordanem septies. seu, & immersus fuit in Jordane septies. Habet enim aor. 1. med. significationem reciprocam. Et poëtæ Latini dicunt terque quaterque, hoc est, perfectè. Septenarium enim numerum habuère pro perfecto. pro ἑπτάκις ponitur ἑπτὰ Matth. 18, 22. idque ex Hebræorum more, ubi שֶׁבַע utrumque declarat.

Ἑπτακόσιοι, αι, α, septingenti. Gen. 5, 26.

Ἑπτάπλασιος, ια, ιον, & ἑπτάπλασίων, ονος, ὁ, ἡ, septuplus. Sir. 35, 11.

Ἑπτάπλασίως, adv. septuplo. Sir. 7, 3.

Ἑβδομάς, άδος, ἡ, hebdomas sive hebdomada; it. septima dies sive sabbatum. 2. Mace. 6, 11. ἄγειν τὴν ἑβδομάδα, celebrare sabbatum.

Ἕβδομος, η, ον, septimus, a, um. Heb. 4, 4. καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, & quievit DEUS die septimo, hoc est, desiit novas creaturarum species creare. Gen. 2, 3. εὐλόγησε τὴν ἡμέραν ἑβδόμην, benedixit diei septimo.

Ἑβδομήκοντα, οἱ, αἱ, τὰ, septuaginta, plur. ἄκλιτον. Luc. 10, 1. Act. 7, 14. ἐν ψυ-

ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε, cum animabus septuaginta qvinqve.

Ἑβδομηκοντάκις Adv. septuagies. Matth.18,22.

Ἔπω, dico. verbum anomalum: in præsenti non est usitatum, sed pro eo adhibetur λέγω. (ab Hebr. אָמַר, ὁμοι.) a. 1. act. εἶπα, ας, ε, dixit. Joh.10,34. ex Ps.81,6. ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε, ego dixi, dii estis. Jos.20,4. ἃς εἶπεν πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωσῆ, de qvibus edixi vobis per Mosen. Joh.4,17. καλῶς εἶπας, bene dixisti. Matth.26,25. σὺ εἶπας, tu dixisti, hoc est, tu ille ipse es. conf. duos locos Matth. 26,64. & Marc.14,62. unde patebit hujus Hebraismi sensus. Nam apud Matthæum legimus σὺ εἶπας, tu dixisti, apud Marcum verò ἐγώ εἰμι, ego sum. Gen. 42,31. εἴπαμεν αὐτῷ, εἰρηνικοὶ ἐσμεν, diximus ipsi, pacifici sumus. Jos.21,2. εἶπαν (3. pl. a. 1. act. indic.) dixerunt. Jer.12,4. ὅτι εἶπαν, οὐκ ὄψεται ὁ θεός, qvia dixerunt, non videbit Deus. a. 1. imper. εἶπον, ἄτε, Apoc.22,17. ὁ ἀκούων εἰπάτω (3. sing. aor. 1. act. imper.) qvi audit, dicat. Matth.22,4. εἴπατε (2. plur. a.1. imper.) τοῖς κεκλημένοις, dicite vocatis. Marc. 14,14. εἴπατε, dicite. Act. 24, 20. ἤτοι εἰπάτωσαν (3. plur.a.1. imper.) εἴ τι δίκην ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα ipsi dicant, si qvam iniqvitatem in me deprehenderint. a. 1. opt. εἴπαιμι, αις, αι. Num.23,19. αὐτὸς εἴπαι (3. sing. aor. 1. act. opt.) ἢ οὐχὶ ποιήσει; An ipse (Deus) dixerit, & non faciet? aor. 2. act. εἶπον, ες, ε, dixi. augmentum manet in omnibus modis. Joh. 3, 12. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον (1. sing. a. 2. act. indic.) ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω (1 sing. a. 2. act. subj.) ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; Si terrena dixi vobis, & non creditis, qvomodo, si dixero vobis cœlestia, credetis? jubeo, Marc. 10, 49. εἶπον (3. sing. aor. 2.) αὐτὸν φωνηθῆναι, jussit eum vocari. Luc. 19, 15. εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους, jussit ad se vocari servos. Luc. 16, 3. εἶπον ἐν ἑαυτῷ, dixit apud se, hoc est, cogitavit. Joh. 7, 38. καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, sicut dixit (Deus in) scriptura. Joh. 12, 19. οἱ φαρισαῖοι εἶπον (3. pl. aor. 2.) πρὸς ἑαυτούς, pharisei dixerunt inter se. Matth. 8, 8. εἰπὲ (aor.2. imper.) λόγῳ, dic verbum. Matth. 4, 3. εἰπὲ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται, jube, ut lapides hi panes fiant. subauditur Act 9,6. καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτὸν scilicet εἶπε, tum DOMINUS ad eum dixit. Et Act. 9, 11. ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτὸν scilicet εἶπε, & DOMINUS ad eum dixit. defero. Matth.18,17. εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ, defer ad ecclesiam (accentum in fine habet ἀνωμάλως, more ἴδε, veni, οὗρε inveni, λαβὲ, cape, ἰδὲ, vide.) Joh. 20, 15. εἰπέ μοι, ποῦ αὐτὸν ἔθηκας, dicito mihi, ubi eum posueris. 2. pl. εἴπατε non est usitata, sed pro ea 2. pl. a. 1. imper. εἴπατε (de qvo paulò ante) legitur, Matth.26,18. & c.28,7. Marc. 11,3. & c.14,14. & c. 16,7. Luc.10,10. Col.4,17. aor.2. subj. εἴπω, ης, η. (qvi ipse cum aor.1. coincidit, & exempla, qvæ hic subjiciuntur, etiam ad aor. 1. subj. referri possunt.) Matth.2,13. καὶ ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι, & esto ibi, donec tibi dixero &c. Joh. 8, 55. ἐὰν εἴπω (1. sing. aor. 2. act. subj.) si dixero. Joh. 12, 49. αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε, τί εἴπω (1. sing. aor. 2 subj.) ipse (Pater) mihi mandavit, qvid dicam. Matth. 8, 4. ὅρα μηδενὶ εἴπῃς (2. sing. aor.2. act. subj.) vide, ut nulli dicas. Rom.10, 6. μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ, ne dicas in corde, hoc est, ne cogites. Marc. 13, 21. ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ (3. sing. a.2. act. subj.) si qvis vobis dixerit.

xerit. Marc.11,31. ἐὰν εἴπωμεν (1. pl. aor.2. subj.) si dixerimus. Matth.17, 9. Luc.9,54. εἴπωμεν, jubeamus. Th. B. μηδενὶ εἴπητε (2. pl. aor. 2. act. subj.) nemini dixeritis. (pro μηδενὶ εἴπωσι) Luc. 6, 26. ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν (3. pl. aor. 2. act. subj.) quum bene dixerint vobis. Hellenismus. aor. 2. inf. εἰπεῖν, dicere. Heb. 7, 9. ὡς ἔπος εἰπεῖν, ut ita loquar. Act. 2, 29. ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς; Licetne liberè loqui apud vos? Act. 21, 37. εἰ ἐξεστί μοι εἰπεῖν τι; An licet mihi aliquid dicere? part. aor. 2. εἰπών. Joh.20, 20. καὶ τοῦτο εἰπὼν, (part. a. 2. g. m.) ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, & quum hæc dixisset, ostendit eis manus. Act.26,29. ἐκ τούτου αὐτὸ εἰπόντος, quum hæc dixisset. Act.21, 14. εἰπόντες dicentes. εἰποῦσι. Joh.20, 14. καὶ ταῦτα εἰποῦσα (part. a. 2. g. f.) & quum hæc dixisset.

Ἔπος, εος, τὸ, verbum. Heb. 7, 9. ὡς ἔπος εἰπεῖν, ut ita loquar. carmen apud profanos autores. ἔπη χρυσᾶ (contractè pro χρύσεα) carmina aurea, hoc est, optima. Sir. 44, 6. ἔπη σὐ γραφῇ, carmina in scriptura, versus scripti; qualia sunt Davidica cantica, à Sp. S. in scripturam relata. metaph. Adag. οὐδὲν πρὸς ἔπος, nihil ad rem.

Ἀντίπω compositum ex ἀντὶ & ἵπω contradico. aor. 2. inf. in N. T. bis legitur. Luc.21,15. Act.4,14. οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν, nihil poterant contradicere. Hellenismus.

Ἀπίπομαι, verb. med. abdico, renuncio. aor. 1. med. ἀπειπάμην, ω, ατο, cum Accus. 2. Cor.4, 2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα (1. pl. a. 1. med. ind) τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, sed renunciavimus pudendis latebris.

Προείπω, prædico, antea dico. Ter legitur in N. T. 1. Thess. 4, 6. καθὼς καὶ προείπαμεν (1. pl. a. 1. act. indic.) ὑμῖν, sicut & antea diximus vobis. Gal. 5, 21. καθὼς καὶ προεῖπον (1. sing. a. 2. act. indic.) sicut & prædixi. Act. 1, 16. ὃν προεῖπε (3. sing. a. 2. act. indic.) τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ, quam prædixit Spiritus S. per os Davidis.

Προσίπω, alloqvor. a. 2. προσεῖπον, alloqvutus, affatus sum, 2. Macc. 7, 8.

Ἕπομαι, operor. item seqvor. Fut. ἕψω. legitur in compos. Ἰλιαδ. φ. πότμον ἐφίψεις fata seqveris. præs. med. ἕπομαι, seqvor cum Dat. F. ἕψομαι, pro qvo in N. T. usitatum est ἀκολουθήσω seqvar. imperf. med. εἱπόμην, ου, ετο. poëticè ἑπόμην, ου, ετο. Hom. μετὰ κῶλον ἕποντο μῆλα, arietem seqvebantur oves.

Διέπω, administro, rego. διέπομαι, idem. Sap.9, 3.

Συνέπομαι comitor. Act.10, 4. συνείπετο δὲ αὐτῷ, comitabatur verò eum. συνείπετο est 3. sing. imperf. med. à 1. perf. συνειπόμην, ου, ετο.

ΕΠΩΜΙΣ, ίδος, ἡ, humerale, scapulare. Sir.45, 8. vid. ὦμος.

ΕΡΑ, ας, ἡ, terra. ἔραζε adv. in terram. Hesiod. φύλλα δ' ἔραζε χέει, abjicit humi folia. idem: φάχυες νεύουσιν ἔραζε, spicæ inclinant versus terram. ἔρα est affine Hebræo אֶרֶץ & Germanico Erd/ Erth.

Ἐράω, ῶ, amo, cum Genit. item aor. 1. inf. ἐρᾶσαι deplere.

Ἐραστής, οῦ, ὁ, amator.

Ἐρασιμος, ου, ὁ,

Ἐρασσὸς &

Ἐραστός, ῆ, ὁ, amabilis.

Ἐρασπίζω, amo, cupio. f. ίσω.

Ἐξεράω, ῶ, evacuo. Fut. ἐξεράσω. aor. 1. ἐξέρασα. in aor. 1. inf. ἐξεράσαι, exinanire, evacuare. Præt. ἐξέρακα.

ερκα. præt. passiv. ἐξέρεμμαι, unde est

Ἐξέρεμμα, τος, τό, vomitus, idem qvod ἔμετος, ου, ὁ, cibus aut potus qvi vomitu rejectus est. 2. Petr. 2, 22. κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέρεμμα, canis rediens ad suum vomitum. Conf. Prov. 26, 11. Hinc est

Ἔρως, ωτος, ὁ, amor. vulgus deriat παρὰ τὸ εἰσρεῖν, qvòd amor influat in animos. Plato ὅτι τοῦ ὁρᾶν τὸ ἐρᾶν γίνεται, qvodex aspectu nascatur amor. Rectè ergo monet Ludovicus Vives, oculos seu animi fenestras esse claudendos.

† Ἔραστος, ου, ὁ, Eraſtus. Act. 19, 22. Rom. 16, 23. 2. Tim. 4, 20. Nomen viri Græcum, à verbo ἐράω, amo. unde est ἐραστὸς, amabilis. in nomine proprio accentus retrahitur differentiæ causâ.

Ἔργον, ου, τό, opus. creationis opera dicuntur Heb. 4, 10. ἔργα θεοῦ ἴδια opera Dei propria. opera bona, Matth. 5, 16. ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, ut videant vestra bona opera. inprimis ministri verbi debent esse Tit. 2, 7. τύπε καλῶν ἔργων, typi bonorum operum; cuncti verò Tit. 2, 14. ζηλωτὰς καλῶν ἔργων, sectatores bonorum operum. fides & studium pietatis vocatur ἔργον Κυρίου, opus DOMINI. 1. Cor. 15, 58. 2. Cor. 11, 15. τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, finis erit secundùm opera illorum. Factum, Luc. 24, 19. δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ, potens reipsa & verbis. Rom. 15, 18. λόγῳ & ἔργῳ, verbis & facto. effectus. Rom. 2, 15. ἔργον τοῦ νόμου, effectus legis, nempe accusare, aut defendere. officium. 1. Tim. 3, 1. καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ, præclarum officium expetit. 2. Tim. 4, 5. ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, officium fac evangelistæ. Eodem sensu accipitur Joh. 17, 4. Act. 13, 2. Et apud Xenophontem dicit Cyrus ad Chrysantam militum tribunum lib. 2. pæd. sub finem, σὸν ἔργον, tuum est officium. facinus. 1. Cor. 5, 2. ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν, ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας, ut tollatur è medio vestri, qvi facinus hoc patrabit. Hebr. 9, 14. ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, à mortuis operibus. Hebr. 4, 10. ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, hoc est, à peccatis suis. Matth. 23, 3. τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, opera eorum ne facite. Hæc impiorum opera vocantur Eph. 5, 11. ἔργα ἄκαρπα τοῦ σκότους, opera sterilia tenebrarum. Col. 1, 12. πονηρὰ mala. 2. Pet. 2, 8. ἄνομα impia. Sic Ἰλιαδ. ε. 872. ὁρῶν τάδε κάρτερα ἔργα, qvi vides hæc violenta facinora. causa, Phil. 2, 30. διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, propter causam CHRISTI. 1. Joh. 3, 8. ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, ut dissolvat opera diaboli, hoc est peccata. Res, 2. Petr. 3, 10. ἡ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται, terraqve & qvæ sunt in ea res exurentur. regeneratio, Phil. 1, 6. Sic Act. 26, 20. πράσσειν μετανοίας ἔργα facere pœnitentiæ opera. doctrina, 1. Cor. 3, 13. fides infirmi fratris, Rom. 14, 20. subintelligitur Rom. 14, 16.

Ἀγαθοεργὸς contractè ἀγαθουργὸς, ός, ή, ὄν, beneficus, a. compos. ex ἀγαθὸς bonus & ἔργον opus.

Ἀγαθοεργέω, ῶ, vel contractè ἀγαθουργέω, ῶ. Fut. ήσω. P. ηκα, beneficio, beneficentia prosequor. 1. Tim. 6, 18.

Ἀργὸς, ός, ὁ, ἡ, otiosus, piger. Prov. 13, 4. & c. 19, 15. ψυχὴ δὲ ἀργοῦ πεινάσει, anima pigri esuriet.

Ἀργία, ας, ἡ, Ionicè ἀργίη, ης, ἡ, pigritia. Hesiod. οὐδὲν δ' ἔργον ὄνειδος, ἀργίη δὲ ὄνειδος, hoc est, nullus labor est cuipiam probro, pigritia verò est probrosa. in N.T. pro ἀργὸς, ός, ὁ, ἡ, legitur contractè

Ἀργὸν

Ἀργὸς, ἡ, ὸν. & ἀργὸς, ῆ, ὸ, ἡ, piger, a, um. *Matth. 20, 3.* εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς, *vidit alios stantes in foro otiosos. 1. Tim. 5, 13.* ἅμα καὶ αἱ ἀργαὶ, *simul etiam otiosæ.* inutilis. *2. Petr. 1, 8. Matth. 12, 36.* πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον, ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, *quodcunque verbum otiosum locuti fuerint homines, de eo reddent rationem in die judicii.* edax, *Tit. 1, 12.* γαστέρες ἀργαὶ *ventres edaces, ubi* ἀργαὶ *pro* μάργαι *per poëticam aphæresin & μ.* γαστέρες ἀργαὶ *verò pro* γαστριμαργοι, *heluones, ventri ad insaniam usque indulgentes. Arist. 3. Eth. c. 11. §. 2.* ὡς πυρὸν τὸ δίον τῶν γαστέρας πληροῦντες, *velut ventrem præter modum replentes. Ejusmodi aphæreses occurrunt in* γαῖα, αἶα, *terra,* ἔξοχα, ὄχα, *excellenter,* φημὶ, ἠμὶ *ajo, &c. Beza tamen sequitur vulgatam, & vertit* ventres pigri.

Ἀργία, ας, ἡ, otium. *Sir. 33, 27.* πολλὴν κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία, *multam malitiam docuit otium.*

Ἀργάω, ῶ, otior. *F.* ἀργήσω. *P.* ἤργηκα. *2. Petr. 2, 3.* οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, *quibus damnatio jam olim non otiatur, hoc est, parata illis jam sunt à Deo gravissima supplicia, quæ ipsos opinione citiùs obruent.*

Καταργέω, ῶ, *facio cessare, otiosum,* inutilem reddo. *Luc. 13, 7.* ἱνατί καὶ τὸν γῆν καταργεῖ; *Quorsum etiam terram otiosam seu inutilem reddit?* aboleo. *Rom. 3, 31.* νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο. *Num igitur legem abolemus per fidem? absit.* Fut. καταργήσω. *Rom. 3, 3.* μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν καταργήσει; *Num illorum infidelitas fidem Dei cassam reddet?* Præt. perf. κατήργηκα, ας, ε, *ut inutilia sustuli. 1. Cor. 13, 11.* ὅτε γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου, *postquam autem factus sum vir, ut inutilia sustuli, quæ infantis erant.* aor. 1. act. κατήργησα, ας, ε. *Hebr. 2, 14.* ἵνα τοῦ θανάτου καταργήσῃ (*3. sing. aor. 1. subj.*) τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, *ut per mortem evanescere faceret eum, qui mortis habet imperium. 2. Tim. 1, 10.* καταργήσαντος (*part. a. 1. act.*) μὲν τὸν θάνατον, *qui mortem destruxit.* Præt. pass. καταργέομαι, οῦμαι, destruor, aboleor. *1. Cor. 15, 26.* ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται, θάνατος, *ultimus hostis aboletur, mors.* præt. pass. κατήργημαι, σαι, ται, evanui. *Rom. 4, 14.* καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία, *& cassa reddita est illa promissio.* a 1. pass. καταργήθω, ης, ῃ, liberatus fui. *Rom. 7, 6.* νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, *nunc autem liberati sumus à lege.* evanui. *Gal. 5, 4.* κατηργήθητε (*2. pl. a. 1. pass. indic.*) ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, *evanuistis tanquam separati à* CHRISTO. F. pass. καταργηθήσομαι, ῃ, εται, destruar. *1. Cor. 13, 10.* τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται, *tunc quod est aliquatenus, abolebitur.*

Δημιουργὸς, ῆ, ὸ, (*ex* δῆμος, ου, ὁ, ἡ, *publicus & ἔργον opus*) *contractè pro* δημιοεργὸς, opifex publicus. *Hebr. 11, 10.* οὗ (πόλεως) τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεὸς, *cujus (civitatis cœlestis) artifex & conditor est* DEUS.

Δημιουργέω, ῶ, fabricor, condo, *efficio, f.* ήσω, perf. ηκα, *p. pass.* δεδημιούργημαι, part. δεδημιουργημένος, conditus, *structus, 2. Macc. 10, 2.*

Ἐνεργὴς, ές, ὁ, ἡ, efficax. *Hebr. 4, 12.* ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς, *vivus est enim sermo Dei & efficax.*

Ἐνέργεια, ας, ἡ, efficacitas. *1. Thess. 2, 11. 12.* διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, *propterea immittet iis Deus efficaciam erroris. Hebraismus,*

ſmus, pro πλάνῳ ἐνεργουμένῳ, erro- A
rem efficacem, hoc eſt, pro juſto ſuo judicio tradet eos Satanæ excæcandos.

Ἐνεργέω, ῶ, *propriè* intus ago, operor, *& ſimpliciter* ago, efficio. *Fut.* ἐνεργήσω. a. 1. act. ἐνήργησα, ας, ε. *Gal.* 2, 8. ὁ ἐνεργήσας (*part. a.* 1.) ἐν Πέτρῳ *&c.* ἐνήργησε (3. *ſing. a.* 1.) καὶ ἐμοὶ, *qui efficax fuit per Petrum, efficax etiam fuit per me. Hic* ἐνεργεῖν *ſignificat intimam præſentiam,* B *vim & efficacitatem, qua Deus intimè omnia operatur. Eph.* 1, 20. ὃν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, *quam (efficacitatem) exercuit in* CHRISTO. Præſ. med. ἐνεργόμαι, οῦμαι, *operor, perago.* 2. *Theſſ* 2, 7. ἤδη ἐνεργεῖται, *jam peragitur. Gal.* 5, 6. ἡ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη (*part. præſ. med.*) *fides per charitatem efficax.*

Ἐνέργημα, τος, τὸ, operatio, actio. 1. *Cor.* 12, 6. διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰ- C
σὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστι θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν, *diſtinctiones operationum ſunt, ſed idem eſt* DEUS, *operans omnia in omnibus.*

Εὐεργέτης, ου, ὁ, beneficus. *Luc.* 22, 25. οἱ εὐεργέται καλοῦνται, *benefici vocantur.*

Εὐεργετέω, ῶ, *cum Acc.* benefacio. *Act.* 10, 38. ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν, (*part. præſ. act.*) καὶ ἰώμενος πάντας, *qui obambulavit beneficiis afficiens & ſanans omnes. F.* ήσω. *aor.* 1. *act.* εὐηργέτησα, ας, ε, *Pſ.* 116, 7. *&* 57, 3. κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν, τὸν εὐεργετήσαντά με, *vociferabor ad Deum, qui me affecit beneficiis. Herodotus:* πολλὰ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθεὶς, *multis beneficiis ab eo affectus.*

Εὐεργεσία, ας, ἡ, beneficium. 1. *Tim.* 6, 2.

Εὐεργέτημα, ατος, τὸ, beneficium.

Εὐεργετικός, ἡ, ὸν, beneficus. *Sap.* 7, 22. (*Dicitur autem* εὐεργετικὸς *pro* ἐυεργετητικὸς; *ut* φιλικὸς, amabilis, *pro* φιλητικὸς, *à* φίλημα.)

Ἀμπελουργός, ῶ, ὁ, (*pro* ἀμπελοεργός, *ex* ἄμπελος, ου, ἡ, *vitis & ἔργον,* ου, τὸ, *labor*) vinitor. *Luc.* 13, 7. εἶπε δὲ πρὸς ἀμπελουργὸν, *dixit verò vinitori.*

Γενεσιουργός, ῶ, ὁ, originis autor & causa. *Sap.* 3. 5.

Γεωργός, ῶ, ὁ, (*ex* γῆ, ας, ἡ, *terra, & ἔργον opus, labor*) agricola, vinitor, *qui terram colit. Joh.* 15, 1. ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι, *Pater meus eſt agricola ille. Luc.* 20, 9. ἐξέδετο αὐτὸν (ἀμπελῶνα) γεωργοῖς, *elocavit illam vineam agricolis ſeu vinitoribus.*

Συγγεωργός, ῶ, ὁ, *agricolationis ſocius.*

Φιλογέωργος, ου, ὁ, ἡ, *agriculturæ amans, rei ruſticæ ſtudioſus.*

Γεωργία, ας, ἡ, agricultura. *Sap.* 7, 16.

Γεώργιον, ου, τὸ, arvum, ager. 1. *Cor.* 3, 9. θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε, *Dei ager, Dei ædificium eſtis.*

Γεωργέω, ῶ, agrum colo, *idem quod* ἐργάζομαι τὴν γῆν. 1. *Chr.* 27, 26. *Hebr. eleganter* עשי מלאכת השדה *oſe meléchetb haſſadè.* ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, *exercentes opus ruſticum.* D Fut. γεωργήσω. Præt. γεγεώργηκα. præſ. paſſ. γεωργόμαι, οῦμαι, excolor. *Heb.* 6, 7. εὔθετον ἐκείνοις, δι' οὓς γεωργεῖται, *accommodam iis, per quos excolitur terra.* γῆ γεωργουμένη *propriè* arvum, *hoc eſt, terra arata, culta.*

Ἀγεώργητος, ου, ὁ, ἡ, *incultus, a.*

Ἱερουργέω, ῶ, (*ex* ἱερὸς *ſanctus & ἔργον labor*) ſacra obeo, operor, ſacrifico, *cum Accuſ. Rom.* 15, 16. ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον, *operantem Evangelio.*

Κακό-

Κακοεργὸς, ὄ, ὁ, ἡ, (*ex* κακὸς *malus & ἔργον opus*) *contractè* κακοῦργος, ου, ὁ, *quod in prosa est usitatum*, maleficus, sceleratus. *Luc.* 23, 32. ἤγοντο καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι, *ducebantur etiam alii duo, isque facinorosi.*

Κακουργία, ας, ἡ, *maleficium. Psal.* 35, 20.

Κακουργέω, ῶ, *cum Accus.* depravo.

Λειτουργὸς, ὄ, ὁ, minister publicus. *ex* λεῖτος, ου, ὁ, *publicus, idem quod* δημόσιος. *& ἔργον opus, officium, qui publico fungitur munere.* λεῖτον, ου, τὸ, (*scilicet* δῶμα) curia, *publica domus,* πανδοκεῖον, *ampla & magnifica domus.* λειτουργὸς *contractè* λητουργὸς, *etiam usitatum est, pro quo tamen sæpius legitur* λειτουργός. *Stephanus in suo Thesauro* λεῖτος, ου, ὁ, *publicus, ponit ut* Thema. *Videri tamen posset* λεῖτος *dici pro* λῃστὴς *prædando partus, per syncopen literæ* σῖγμα, *unde à Suida vertitur* κτῆσις, acquisitus. *Scilicet quæ tempore belli prædando acquirebantur, saltem maximam partem, in Reip. bonum, seu in publicum cedebant commodum, unde per Synecd. speciei vertitur* publicus. *Thema sic foret* λεία, ας, ἡ, *præda, propriè idem quod* λάφυρα τὰ, *exuviæ, spolia, quæ vivo hosti detrahuntur.* τὰ σκῦλα *verò, quæ mortuo. pro* λεία, ας, ἡ, *dicitur etiam* λῃὶς, ιδος, ἡ, *unde* λῃΐζω *prædor. Rom.* 13, 6. λειτουργοὶ θεοῦ εἰσιν, *publici ministri DEI sunt, scilicet magistratus publici. Sic Josua dicitur Mosis* λειτουργός. *Ex.* 24, 13. *Jos.* 1, 1. 2. *Sam.* 13, 18. *Ammonis, filii Davidis, famulus vocatur* παιδάριον *puerulus: item* λειτουργός. ἐξήγαγον αὐτὸν (τὸν θαμὰρ ἀπὸ παρθενῶνος) ὁ λειτουργὸς ἔξω *& eduxit illam (Thamarem vitiatam) minister foras. Angeli dicuntur DEI* λειτουργοὶ. *Ps.* 103, 21. *Levitæ dicuntur* λειτουργοὶ (1. *Cor* 9, 13. οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι *qui sacris operantur*) *publici ministri DEI. Jer.* 33, 21.

Λειτουργέω, ῶ, ministro, *item* publicum munus obeo, inservio, *cum Dat. Heb.* 10, 11. ἕστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν (*part. præs.*) *astat quotidiè sacram functionem obiens. Act.* 13, 2. λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ, *illis autem sacram suam functionem obeuntibus, hoc est, Chrysostomo interprete, facientibus præconium.* imperf. ἐλειτούργουν, ου, ας, ας, ας, ει, ει. 1. *Reg.* 1, 4. καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ, *& inserviebat ei, nempe Davidi, ultima ejus uxor Schunamitis. Tribuitur sanctis* angelis *Dan.* 7, 10 χίλιαι χιλιάδες ἐλειτούργουν (3. *plural. imperf.*) αὐτῷ, *mille myriades ministrabant ei.* F. λειτουργήσω. *Num.* 1, 50. aor. 1. act. ἐλειτούργησα, ας, ε. *Rom.* 15, 27. ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι (*a.* 1. *act. inf.*) αὐτοῖς, *in carnalibus eis inservire, hoc est, in eos erogare eleemosynas. Præt.* λελειτούργηκα, ας, ε.

Λειτουργία, ας, ἡ, ministerium, publicum Ecclesiæ munus, functio officii Ecclesiastici. *Luc.* 1, 23. ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, *postquam impleti erant dies ministerii ejus, sc. Zachariæ, qui fuit pater Johannis Baptistæ,* τοῦ προδρόμου τοῦ σωτῆρος *Salvatoris prodromi.* sacrificium, *Phil.* 2, 17. Eleemosyna. 2. *Cor.* 9, 12. διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης, *nam subministratio eleemosynæ istius, seu, ut alii vertunt, oblationis istius. Est enim eleemosyna hostia quædam, quam DEO offerimus, benefaciendo egenis CHRISTI membris.* Officium fraternæ charitatis. *Phil.* 2, 30. ὑμῶν τὸ πρός με λειτουργίας, *vestri erga me officii, seu beneficentiæ.*

Λειτουργικός, ή, όν, ministratorius. Hebr. 1, 14. ἄγγελοι dicuntur πνεύματα λειτουργικά, spiritus ministratorii.

Λιθουργός, ῶ, ὁ, faber lapidarius, qui lapides operi aptat, Sir. 45, 11.

Λιθουργικός, ῶ, ὁ, lapidarius, adject. ut, λιθουργική scilicet τέχνη, ars lapidaria, sive peritia excidendorum lapidum.

Λιθουργέω, ῶ, &

Λιθουργίζω, lapides sculpo, elaboro. Ex. 35, 30.

Πανοῦργος, ος, ὁ, ἡ, callidus, astutus, a. (ex πᾶν omne & ἔργον opus. q. d. πανόεργος, & per syncopen τοῦ παῦ πανόεργος, & facta crasi πανοῦργος) 2. Cor. 12, 16. πανοῦργος &c. δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον, callidus, dolo vos cepi. vos circumveni. Prov. 12, 17. κρύπτει ὃ τλὼ ἐωτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος, abdit verò suam ignominiam callidus. in comparativo gradu πανουργότερος, astutior, Prov. 15, 5. in fœminino genere legitur Sir. 22, 30.

Πανουργία, ας, ἡ, callidi tas, astutia, vafrities. 1. Cor. 3, 19. ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, carpit sapientes in versutia eorum.

Πανουργέω, ῶ, callide sive astute ago vel cogito.

Πανούργημα, ατος, τὸ, callide factum aut cogitatum; it. in bonam partem, solerter factum, industria.

Πανούργδμα, ατος, τὸ, idem; formatur à præt. perf. verbi

Πανουργίνομαι, astu utor. 1. Sam. 23, 22.

Ῥαδιουργός, ῶ, ὁ, facinorosus, qui facilè ad scelus perpetrandum allicitur, cui non est religio perpetrare facinus, qui est vacuus timore DEI.

Πάρεργος, ος, ὁ, ἡ, qui est præter susceptum opus, ad susceptum opus accedens; mediocris, exiguus, 2. Macc. 15, 19. ὁ πάρεργος ἀγωνία, non mediocris sollicitudo.

Πάρεργον, τὸ, operis appendix sive accessio; res supervacanea. Item, quod obiter tractatur. ὁδῷ πάρεργον, in via transcursu, i. e. obiter.

Ῥαδιουργία, ας, ἡ, scelus à perfecta audacia profectum. Act. 13, 10.

Ῥαδιούργημα, τος, τὸ, idem. Act. 18, 14. ῥαδιουργὸς compositum ex ῥᾴδιος, ος, ον, facilis, & ἔργον factum, facinus.

Συνεργός, ῶ, ὁ, ἡ, adjutor, administer, administra. Rom. 16, 3. 21. Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, Timotheus adjutor meus. 1. Cor. 3. 9. θεοῦ γὰρ ἐσμὲν συνεργοί, DEI sumus administri. Phil. 2, 25. συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, adjutorem ac commilitonem meum. Phil. 6. 24. Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου, Demas, Lucas, adjutores mei. 3. Joh. 6. 8. συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ, unà operam impendamus veritati. In fœm. gen. legitur hæc vox apud Xenoph. lib. 2. memorabil. ἀγαπητὴ συνεργὸς (ἡ ἐστὶ) τοῖς τεχνίταις, virtus artificibus cara laborum socia.

Συνεργέω, ῶ, unà operor. Marc. 16, 20. πανταχοῦ τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ubique DOMINO cooperante. imperf. συνήργουν, ου. Jac 2, 22. ὅτι ἡ πίστις συνήργει (3. sing. imperf. act.) τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, fidem administram fuisse operum. Fut. συνεργήσω. aor. 1. act. συνήργησα. præt. act. συνήργηκα, ας, ε.

Ὑπουργός, ῶ, ὁ, ἡ, (poëticè ὑποεργός, ῶ, ὁ, ἡ,) minister, adjutor.

Ἀντιπουργός, ῶ, ὁ, ἡ, vicissim operam suam alii navans, mutuum officium præstans.

Συνυπουργός, ῶ, ὁ, ἡ, unà operam suam conferens.

Συνυπουργέω, ῶ, unà operam meam confero. 2. Cor. 1, 11. συνυπουργούντων (part.

(part. præs. act. gen. plural.) καὶ ὑμῶν, vobis unà conferentibus operam.

Χρυσουργὸς, ὁ, ὁ, aurifex, aurifaber, Sap. 15, 9.

Χρυσουργέω, ῶ, aurum tracto, auram elaboro.

Ἐργάζομαι, operor, lucror, negotior, ago, laboro, præsto, excolo, exerceo. Joh. 5, 17. ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. Pater meus hucusqve operatur, etiam ego operor. Joh. 6, 30. τί ἐργάζῃ; (2. sing. præs. indic.) qvid operaris? Rom. 13, 10. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται, charitas proximum non afficit malo. Jac. 2, 9. ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε (2. pl. præs. indic.) peccatum committitis. Apoc. 18, 17. πᾶς κυβερνήτης, καὶ ὅσοι τὸν τόπον πλέοντες ἐργάζονται (3. pl. præs.) nautæ, & qvotqvot ex mari qvæstum faciunt, vel qvotqvot mare sulcant. sicut usurpat hoc verbum Hes. in Theog. v. 440. ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, sulcare terram. Lucian. γῆν ἄλλως ἔσαν ἀνέργαστον, terram alioqvin inaratam, inexcultam. præs. imper. ἐργάζου, ἐσθω. Matth. 21, 28. σήμερον ἐργάζου (2. sing. præs. imper.) ἐν τῷ ἀμπελῶνι, hodie labora in vinea mea. Joh. 6, 27. ἐργάζεσθε (2. pl. præs. imper.) μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, omnem operam vestram impendite non cibo perenunti. Col. 3, 23. ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ex animo agite, hoc est, haud simulatè. præs. subj. ἐργάζωμαι, ῃ, ηται, operor. Gal. 6, 10. ἐργαζώμεθα (1. plur. præs. subj.) τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, benefici simus erga omnes. præs. inf. ἐργάζεσθαι, operari. Luc. 13, 14. ἐν οἷς δεῖ ἐργάζεσθαι, in qvibus oportet operari. Joh. 9, 4. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, oportet me operari ejus opera qvi misit me. 1. Cor. 9, 6. οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Annon licet nobis non operari? hoc est, abstinere à labore manuum, qvo victum acqvirimus. 1. Thess. 4, 11. καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶ, & operari propriis manibus. part. præs. Eph. 4, 28. ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν, operans manibus qvod bonum sit. Act. 10, 35. ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, operam dans justitiæ. Matth. 7, 23. οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, operam dantes iniqvitati. 1. Thess. 2, 9. ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, laborantes, ne cui vestrum oneri essemus. 1. Cor. 4, 12. ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ, laborantes nostris ipsorum manibus. 1. Cor. 9, 13. οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, qvi sacris operantur, qvi funguntur munere Ecclesiastico. imperf. med. ἐργαζόμην, η, ετο. Act. 18, 3. ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ ἐργάζετο (3. sing. imperf.) habitavit apud eos, & operabatur. Fut. ἐργάσομαι, ῃ, εται. tempus hoc insolentem patitur syncopen & crasin. pro 2. persona ἐργάσῃ operaberis, legitur per dialectum Bœoticam ἐργᾷ Ex. 20, 9. ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, sex diebus operaberis. Sic pro ἐργάσεται legitur ἐργᾶται. Jer. 34, 14. καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, & serviet tibi sex annos. Jer. 30, 8. οὐκ ἐργῶνται. 3. pl. fut. 1. med. contractè pro ἐργάσονται. scilicet σῖγμα tollitur & α o mutantur in ω. Aor. 1. med. ἐργασάμην, ω, ατο. 2. Joh. v. 8. ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν, ἃ εἰργασάμεθα (1. pl. aor. 1. med. indic.) ne perdamus, qvæ egimus. Marc. 14, 6. καλὸν ἔργον ἐργάσατο (3. sing. aor. 1. med. indic.) εἰς ἐμὲ, bonum opus operata est erga me. Hebr. 11, 33. ἐργάσαντο (3. pl. aor. 1. med. indic.) δικαιοσύνην, exercuerunt justitiam. Job. 24, 6. ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀστὶ ἐργάσαντο, vindemias impiorum sine mercede & cibo excoluerunt. aor. 1. med. subj. ἐργάσωμαι, ῃ, ῃται. 3. Joh. v. 5.

ὃ ἐὰν ἐργάσῃ (2. sing. aor. 1. med. subj.) quicquid beneficii præstiteris. præt. pass. εἴργασμαι. Deut. 21, 3. δάμαλιν οὐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται, vitulam de armento, quæ non ararit. Eccles. 5, 8. ἀγρὸς εἰργασμένος, ager aratus, vomere proscissus. Job. 3, 21. ὅτι κὺ θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα, quod secundùm Deum (hoc est, secundum voluntatem Dei) facta sint. aor. 1. pass. ἐργάσθη, ης, ῃ, excultus fui. fut. 1. pass. ἐργασθήσομαι, extolar. Ez 36, 34. ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, terra desolata excolebitur.

Ἐργασία, ας, ἡ, opera. Luc. 12, 58. δὸς ἐργασίαν, da operam, Latinismus. Lucrum, quæstus. Act. 16, 16. ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις, quæ quæstum magnum præbebat dominis.

Ἐργάτης, ου, ὁ, operarius. Luc. 10, 2. ὀλίγοι δὲ ἐργάται, pauci verò sunt operarii. Luc 10, 7. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστι, dignus est operarius mercede suâ. Luc. 13, 27. ἐργάται ἀδικίας, Hebraismus. operarii injustitiæ, operam dantes injustitiæ. 2. Cor. 11, 13. ἐργάται δόλιοι, operarii dolosi. 2. Tim. 2, 15. ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, operarium, cui non opus sit erubescere. Jac. 5, 4. μισθὸς ἐργατῶν, merces operariorum. Matth. 20, 1. μισθώσασθαι ἐργάτας, conducere operarios. ibid. v. 2. συμφωνεῖν μετὰ τῶν ἐργατῶν, pacisci cum operariis.

Ἐξεργάζομαι, efficio, perficio.

Ἐξεργαστικός, ου, ὁ, ad perficiendum idoneus. 2. Macc. 2, 31.

Ἐξεργασία, ας, ἡ, elaboratio, absolutio.

Κατεργάζομαι, perpetro, efficio, conficio, interficio. Rom. 7, 15. ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω, quod enim perpetro, non approbo. Rom. 4, 15. ὁ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται, lex iram (hoc est, iræ divinæ adversus peccata notitiam) operatur. 2. Cor 4, 17. αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, æternum pondus gloriæ conficit nobis. 2. Cor. 9, 11. ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ, quæ per nos efficit, ut gratiæ agantur Deo. Phil. 2, 12. μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε (2. plur. præs. imper.) cum timore & tremore salutem vestram operamini, Rom. 7, 18. τὸ δὲ καλὸν κατεργάζεσθαι (præs. inf.) τὸ καλὸν, οὐ θέλω, ut bonum perficiam, non assequor. part. præs. κατεργαζόμενος, η, ον. Rom 1, 27. τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, fœda (obscœnitatem) perpetrantes. Rom. 7, 13. κατεργαζομένη (ἁμαρτία) θάνατον, efficiens mortem. aor. 1. med. κατειργασάμην, ω, ατο. Rom. 7, 8. κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν, genuit in me omnem cupiditatem. 2. Cor. 7, 11. πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν; Quantum in vobis effecit studium? 1. Pet. 4, 3. βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι (aor. 1. med. inf.) satis sit, nos hactenus libidini gentium indulsisse. part. aor. 1. med. κατεργασάμενος, η, ον. 2. Cor 5, 5. ὁ δὲ κατεργασάμενος εἰς αὐτὸ τοῦτο ὁ θεός, porrò DEUS est is, qui ad hoc ipsum nos condidit. 1. Cor. 5, 3. ἤδη κέκρικα ὡς τοῦτο κατεργασάμενος, jam judicavi, ut is, qui hoc perpetravit. Eph. 6, 13. ἅπαντα κατεργασάμενοι, στῆναι (ut positis) omnibus confectis, hoc est, devictis & prostratis, stare. Chrysost. & Oecumenius interpretantur καταπολεμήσαντες καὶ ἀνελόντες, hoc est, debellatis & è medio sublatis. Xenophon. pæd. 4. κατεργάζεσθαι τὸν λέοντα, interficere leonem. Galli eodem modo desfaire dicunt. aor. 1. pass. κατειργάσθη, ης, η. 2. Cor. 12, 12. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν, indicia quidem apostoli edita sunt apud vos.

Πεγά-

Περίεργος, ου, ὁ, ἡ, curiosus, a. 1. Tim 5, 13. φλύαροι, περίεργοι, garrulæ, curiosæ. Act. 19, 19. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, non pauci verò ex iis, qui curiosa illa exercuerant.

Περιέργεια, ας, ἡ, curiositas, superfluanea diligentia, Sir 41, 28. Dicitur & περιεργία, ας, ἡ, idem.

Περιεργάζομαι, inaniter satago. 2. Thess. 3, 11. Sir. 3, 23.

Περιεργασία, ας, ἡ, curiositas.

Περιπραίζομαι, lucrifacio. Luc. 19, 16. ἡ μνᾶ σου προσηργάσατο (3. sing. aor. 1. med. indic.) δέκα μνᾶς, mina tua lucrifecit decem minas.

Ε'ΡΕ'ΘΩ (ab ἔρις, ιδος, ἡ, lis. Eustathius deriuat παρὰ τὸ εἴρω, necto, τὸ εἰς μάχην συμπλέκω, quod est ad pugnam concinno.) irritio, lacesso, provoco, poëtis usitatum. Ἰλιαδ. γ. 414. μή μ' ἔρεθε κρατερίη, μὴ χωομένη σε μετείω, ne me irrites misera, ne irata te desiram. Hinc est

Ἐρεθίζω, provoco. in bonam & malam partem accipitur. Deut. 21, 20. ubi filius refractarius & vino deditus dicitur ἐρεθίζειν, irritare parentes suos. & contrà Col. 3, 21. μὴ ἐρεθίζετε (3 pl. præs. imper.) τὰ τέκνα ὑμῶν, ne irritate liberos vestros. Fut. ἐρεθίσω. a. 1. ἠρέθισα. 2. Cor. 9, 2. ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε (3. sing. aor. 1. act. indic.) τοὺς πλείονας, & ex vobis ortus zelus provocavit complures. Hic in bonam partem accipitur, & idem valet, quod παροξύνω, παρομοιάω, incito, excito, προκαλέομαι, provoco. Præt. ἠρέθικα.

Ἐρεθισμός, οῦ, ὁ, irritatio; pruritus, libido. Sir. 31, 29. σὺν ἐρεθισμῷ καὶ ἀνταπώμασι, in irritatione & obnitentia.

Ε'ΡΕΙ'ΔΩ, figo, infigo, firmo, fulcio. Fut. ἐρείσω. Prov. 3, 26. Κύριος ἐρείσει σὸν πόδα, DOMINUS firmabit pedem tuum. aor. 1. ἔρεισα, ας, α. part. aor. 1. act. ἐρείσας, ασα, αν. Act. 17, 41. καὶ ἡ μὲν πρώρα ἐρείσασα (part. aor. 1. act. g. f.) ἔμεινεν ἀσάλευτος, prora quidem infixa mansit immota. Præt. ἔρεικα, ας, ε. ἐρείδομαι, figor, innitor, cum Dat. Prov. 30, 28. χερσὶν ἐρειδόμενος, manibus innitens.

Ἀντερείδω, contra fulcio. ἀντερείδομαι, obnitor, renitor, non cedo, certo. Sap. 15, 9. ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσουργός, sed concertat quidem cum aurifabris.

Ἀπερείδω & ἀπερείδομαι, firmiter figo. 1. Esd. 2, 10. ἀπηρείσατο (3. sing. a. 1. ind. med.) αὐτὰ εἰς τὸν ἑαυτοῦ εἰδωλεῖον, statuit ea in suo delubro.

Ἐναπερείδομαι, innitor, firmo. 2. Macc. 9. 4. ἐναπερείσασθαι τὴν κακίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, retorquere injuriam in Judæos.

Σφηρείδω, impressionem facio. 2. Macc. 8, 30. σφηρείσαντες, impressionem facientes.

Ε'ΡΕ'ΣΣΩ vel Atticè ἐρέττω, remigo. Fut. ἐρέσσω. Præt. ἤρεκα. præt. pass. ἤρεμαι, σαι, ται.

Ἐρεσία, ας, ἡ, remigatio. Poëticè εἰρεσία, ας, ἡ. Ionicè εἰρεσίη, ης, ἡ. Ὀδυσσ. μ. Duabus rebus nautis opus est, nempe ope DEI & labore. Ὀδυσσ. λ. v. ultimo: πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιστος ἄρορε, primùm quidem remorum agitatio, deinde optimus ventus.

Ὑπηρεσία, ας, ἡ, ministerium.

Ὑπηρετέω, ῶ, servio, ministro, cum Dativ. Sap. 16, 24.

Ἐρέτης, ου, ὁ, remex. ὑπηρέτης, ου, ὁ, q. d. subrémex, sicuti dicimus ὑποδιδάσκαλος, præceptor qui alii subest. per metaphoram verò synecdochicam à re navali desumptam, minister, famulus.

Ὑπηρέτης, ου, ὁ, ministra. 1. Cor. 4, 1. ὅτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ, sic de nobis reputet homo, ut de ministris CHRISTI. apparitor, lictor, lorarius. Marc. 14, 65. οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον, apparitores baculorum ictibus eum cædebant. custos carceris. Matth. 5, 25. καὶ ὁ κριτής σε παραδῶ τῷ ὑπηρέτῃ, & judex te tradat commentariensi, h. e. τῷ δεσμοφύλακι, custodi seu præfecto carceris.

Ὑπηρετέω, ῶ, inservio cum Dativ. ich warte auff. F. ήσω. a. 1. ὑπηρέτησα, ας, ε. Act. 20, 34. τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται, & iis, qui mecum sunt, manus istæ ministrarunt.

Τριήρης, εος, ἡ, triremis, navis bellica, 2. Macc. 4, 20.

Τριηρέτης, ου, ὁ, qui triremi vehitur.

ΕΡΕΥΓΩ, eructo, ructo. F. ἐρεύξω. Præt. perf. ἤρευγα. præt. pass. ἤρευγμαι, unde est

Ἐρευγμός, οῦ, ὁ, eructatio. a. 2. act. ἤρυγον. præs. med. ἐρεύγομαι, eructo. item per metaph. desumptam à fontis scaturigine éloqvor, edissero, palam proloqvor, idem qvod ἀποφθέγγομαι, Ps. 19, 3. ἡμέρᾳ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται, dies diei eructat, hoc est plena & plana voce edisserit. Verbo hoc notatur copia & perpetuitas, qvalis est in perenni scaturigine. Et Hebræum נבע qvod hac dictione redditum est, propriè significat scaturivit, exundavit, emanavit. Fut med. ἐρεύξομαι. Matth. 13, 35. ἐρεύξομαι τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, eructabo occultata à jacto mundi fundamento. Qvambis hoc ipsum verbum etiam leoni tribuatur, cujus vox est admodum sonora & terribilis. Hos. 11, 10. ὡς λέων ἐρεύξεται, ut leo rugiet. Amos. 3, 4. εἰ ἐρεύξεται λέων ἐν τῷ δρυμῷ; an rugiturus esset leo è sylva? 1. Macc. 3, 4.

Ἐξερεύγω, eructo. Sap. 19, 10. ἀντὶ δὲ ὑδάτων ἐξηρεύξατο (3. sing. a. 1. ind. med.) ὁ πνιγμὸς πλῆθος βατράχων, pro aqvatilibus autem eructavit fluvius multitudinem ranarum. Mendosè in qvibusdam exemplarib. ἐξηρεύσατο.

ΕΡΕΥΝΑ, ης, ἡ, investigatio. Etym. τὸ ζήτησις, qvæstio, παρὰ τὸ ἐρέω τὸ ζητῶ, ab interrogando & qværendo.

Ἐρευνάω, ῶ, investigo, indago, scrutor. Job 5, 39. ἐρευνᾶτε (2. pl. præs. act. indic.) τὰς γραφάς, scrutamini seu indagatis scripturas. Joel. 1, 7. ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτό. Hebraismus, scrutando scrutatus est eam. Hebraicè, nudando nudavit eam. Fut. ἐρευνήσω. aor. 1. act. ἠρεύνησα, ας, ε. Gen. 31, 33. Λάβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας, καὶ οὐχ εὗρεν, Laban inqvisivit in tentorium Leæ, & non invenit. Præt. ἠρεύνηκα, ας, ε.

Διερευνάω, indago, pervestigo, scrutor. Sap. 6, 3. τὰς βουλὰς διερευνᾷ, consilia pervestigabit.

Ἐξερευνάω, diligenter & accuratè inqviro, perscrutor. 1. Pet. 1, 10. περὶ ἧς ἐξηρεύνησαν (3. pl. aor. 1. act. indic.) οἱ προφῆται, qvam scrutati sunt prophetæ.

Ἀνεξερεύνητος, ου, ὁ, ἡ, imperscrutabilis. Rom. 11, 33. ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, qvam imperscrutabilia sunt judicia ejus.

ΕΡΕΦΩ, tego. f. ψω. p. φα, hinc

Ὀροφή, ῆς, ἡ, & Ὄροφος, ου, ὁ, tectum. Sap. 17, 2. it. contignatio.

Ὀροφηφόρος, tectum seu contignationem ferens; unde ὀροφηφόρον ζῶον,

ζῶον, tectum portans animal, quod alias ὀστρακόδερμον, testam gerens: quale est genus cochlearum.

Ὀρυφόω, ῶ, coneamero, contigno. Agg. 1, 4. Aqu.

Ὀρόφωμα, ατος, τὸ, tectum. 2. Paral. 3, 7.

Ὀρόφωσις, εως, ἡ, idem.

Ἐ'ΡΕΩ vide suprà εἴρω.

Ἔ'ΡΗΜΟΣ, ου, ὁ ἡ, (עִירוֹם) desertus, a, ἀνύδρος, ου, ὁ, ἡ, incultus, vastus. Act. 1, 20. ἡ ἔπαυλις ἔρημος, commoratio deserta. Legitur etiam fœmininum ἐρήμη, ης, ἡ. Ὀδυσσ. γ. 270. εἰς νῆσον ἐρήμην, in insulam desertam, εἰς γῆν ἀπάνθρωπον, in terram inhumanam seu carentem hominum frequentia. Matth. 14, 15. ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, desertus est locus. Marc. 1, 45. ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, in locis desertis erat. Luc. 13, 35. οἶκος ἔρημος, domus deserta. Gal. 4, 27. τέκνα τῆς ἐρήμου, liberi deserta, hoc est, viduæ. ἔρημος, ου, ἡ, substantivè capitur erémus, desertum, solitudo, locus vastus, incultus, saltuosus, non habitatus. ἔρημος subauditur χώρα vel γῆ, deserta regio, terra. Matth. 3, 1. κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, prædicans in deserto Judææ, hoc est, in regione saltuosa, in qua habitabat Zacharias, Luc. 1, 40. Joab, 2. Sam. 2, 34. Hujus deserti sex oppida numerantur Jos. 15, 51. Deut. 2, 7. ἔρημον μεγάλην, desertum magnum. Marc. 8, 4. ἔρημοι, ων, αἱ, scilicet χῶραι, regiones desertæ, incultæ, inaratæ. Luc. 1, 80. ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, fuitque in desertis illis locis.

Ἐρημικός, ή, όν, solitarius, a, um. Ps. 102, 7.

Ἐρημίτης, ου, ὁ, idem.

Ἐρημία, ας, ἡ, desertum. Matth. 15, 33. ἐν ἐρημίᾳ, in deserto. Marc. 8, 4. ἐπ' ἐρημίας, in deserto. Hebr. 11, 38. ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι, in desertis errantes.

Ἐρημόω, ῶ, vasto, desolo, desertum reddo, depopulor. Fut. ἐρημώσω, εις, ει. Es. 24, 2. Præt. ἠρήμωκα, ας, ε. 1. Macc. 15, 4. aor. 1. act. ἠρήμωσα, 2. Reg. 19, 17. Præs. pass. ἐρημόομαι, ῶμαι, vastor. Matth. 12, 25. πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται (pro ἐρημόεται contractè) omne regnum dissidens adversus sese, vastatur. Præt. pass. ἠρήμωμαι, σαι, ται. Ez. 26, 4. Apoc. 17, 16. ἠρημωμένην (part. præt. pass.) ποιήσουσιν αὐτήν, vastatam eam reddent. Aor. 1. pass. ἠρημώθην, ης, η. Apoc. 18, 16. ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος, una hora perierunt tot divitiæ. ibid. v. 19. μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη, una hora desolata est, scilicet urbs illa magna, ἡ ἑπτάλοφος, septicollis illa. Fut. 1. pass. ἐρημωθήσομαι, ῃ, εται, vastabor. Amos. 7, 9.

Ἐρήμωσις, εως, ἡ, vastatio, depopulatio. Luc. 21, 20. ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς, appropinquare vastationem ejus. Matth. 24, 15. ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, quum itaque videritis abominationem illam desolationis. Hypallage Hebraica, pro vastationem illam abominabilem. Th. Beza vertit, abominationem illam vastatricem.

Ἔ'ΡΙΟΝ, ου, τὸ, lana, ab εἴρω ἔριον, lana, & hoc ab εἴρω necto. Hinc fiunt fila, ex filis pannus, idque perpetua fusorum nec non radiorum circumvolutione, atque connexione. Apoc. 1, 14. ἔριον λευκόν, lana candida. Hebr. 9, 19. μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου, cum aqua & lana coccina. Es. 1, 18. ὡς ἔριον λευκανῶ, ceu lanam dealbabo.

Ἔρειος, ου, ὁ, ἡ, laneus. Lev. 13, 47. ἱμάτιον ἔρειον, vestis lanea.

Ἐριθος, ου, ὁ, ἡ, ἐργάτης, ου, ὁ, ἡ, qui vel qua lanificium exercet, Esa. 38, 12. Hinc est

Ἐρίθεια, quod propriè est μισθαρνία, ας, ἡ, acceptio mercedis, unde oritur contentio, & per synecd. spec. quævis contentio.

Ἔρις, ιδος, ἡ, contentio, concertatio. Rom. 1, 29. μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, plenos invidia, cade, contentione. in Accus. ἔριδα, sed frequentius ἔριν. Phil. 1, 15. διὰ φθόνον καὶ ἔριν, per invidiam & contentionem. 1. Cor. 1, 11. ἔριδες (nomin. pl.) ἐν ὑμῖν εἰσι, lites inter vos sunt, ἔριδες per syncopen ΙΣ Δ & crasin ἔρεις. 2. Cor. 12, 20. Gal. 5, 20. ἔρεις, ζῆλοι, lites, æmulationes. Tit. 3, 9. ἔρεις (accus. pl. contractè pro ἔριδας) καὶ μάχας νομικὰς παραίτου, contentiones & virulentas disputationes de lege cohibe.

Φιλέρις, ιδος, ὁ, litis amans.

Ἐρίζω, litigo. F. ἐρίσω. Matth. 12, 19. οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, non litigabit neque clamitabit. Præt. ἤρικα. a. 1. act. ἤρισα, ας, ε. 1. Sam. 12, 14. μὴ ἐρίσητε (2. pl. aor. 1. act. subj.) τῷ στόματι Κυρίου, ne rebellate instituto DOMINI. ad verbum, ne litigate, ne responsate ori DOMINI.

Ἐριστὴς, οῦ, ὁ, litigiosus. Ps. 139, 20. ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐριστά ἐστε, viri sanguinum, declinate à me, qui litigiosi estis. aor. 2. ἤριδον. in fut. 2. ἐριδῶ, unde formatur

Ἐριδέω, ῶ, contendo, unde est

Ἐριδόω, seu potius ἐριδόομαι, litigo, rixor. ἐριδίω per θ non per δ. Sunt verò literæ ejusdem organi & proinde ἐυμετάβολοι, hoc est, inter se permutabiles. qua voce Aristoteles utitur, unde est

Ἐριθεία, ας, ἡ, rixa. 2. Cor. 12, 20. ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, æmulationes, excandescentia, rixæ. At ἐρίθεια, ας, ἡ, contentio, rixa, ab ἔριθος, ου, ὁ, ἡ, vide ἔριον. Jac. 3, 14. 16. ὅπου ζῆλος καὶ ἐρίθεια, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ubi invidia & rixa est, ibi & inquieta vita, nec non quodvis opus pravum. Sed

Ἐριθεύω, ab ἔριθος, lana, significat lanam tracto, laboro, servio. Joh. 2, 11. ἠριθεύετο (3. sing. imperf. ind. med.) ἐν τοῖς γυναικείοις, lanam tractabat in gynæceis. Montanus: serviebat; alius: conductitias operas elaborabit.

Ἔριφος, ου, ὁ, ἡ, hœdus, partus capræ tener. q. d. qui vere nascitur ἔαρι φύς. Gen. 27, 9 λαβέ μοι δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς, sume mihi duos hœdos teneros. Hebr. lactentes. Hœdus latinum à גְּדִי. Germanicum Geiß ab עֵז, quæ omnia sunt συνώνυμα. Nec perperam fit, quum vocum originationes ad Hebræos revocantur fontes. Est enim lingua Hebræa omnium prima, & proinde אֵם כָּל־הַלְּשֹׁנוֹת mater omnium aliarum linguarum, scilicet appellatur. Matth. 25, 32. ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, separabit eos alios ab aliis, sicut pastor oves separat ab hœdis. Cant. 1, 8. βόσκε τοὺς ἐρίφους σου, pasce capellas tuas.

Ἐρίφιον, ου, τὸ, parvus hœdus, diminut. ab ἔριφος. Matth. 25, 33.

Ἑρμηνεύς, έως, ὁ, interpres. Videtur fluxisse à voce ἑρμῆς, οῦ, ὁ, Mercurius, παρὰ τὸ εἴρειν, à nuntiando. Hanc vocem autem vide statim subseqv. ubi etymon ejusdem à capite arcessitur. ἑρμηνεύω, interpretor. Fut. ἑρμηνεύσω. aor. 1. ἡρμήνευσα, ας, ε. Præt. ἡρμήνευκα. præs. pass. ἑρμηνεύομαι, explicor. Joh. 1, 38. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ῥαββί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε,

δάσκαλε, *illi verò dixerunt ei Rabbi, quod dicitur, si interpretaris, magister.*

Διερμηνεύω, interpretor. *Luc. 24, 27.* διηρμήνευεν (*3. sing. imperf. act.*) *exponebat.*

Μεθερμηνεύομαι, explicor. *Matth. 1, 23.*

Ἑρμηνευτής, οῦ, ὁ, interpres. *Gen. 42, 23.*

Διερμηνευτής, οῦ, ὁ, idem.

Δυσερμήνευτος, ος, ον, ἡ, difficilis explicatu. *Hebr. 5, 11.*

Ἑρμηνεία, ας, ἡ, *interpretatio. 1. Cor. 12, 10.*

Παρερμηνεία, ας, ἡ, *mala interpretatio.*

† ΕΡΜΗΣ (*Doricè* ἑρμᾶς) *pro* Ἑρμέας. *in Gen.* Ἑρμῆ. *ab* εἴρω, nuntio *q.* εἰρέας, *& per pleonasmum* ῆμῆ Ἑρμέας, Mercurius. *Act. 14, 12.* τὸν δὲ Παῦλον ἑρμῆν, *Paulum verò nominabant Mercurium. Pro* ἑρμῆς *dicitur etiam* ἑρμᾶς, ᾶ, ὁ, *Doricè Rom. 16, 14.*

† ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ους, ὁ, *Nomen viri. q. d.* ex Mercurio genitus. *2. Tim. 1, 15.*

ΕΡΠΩ *Gen. 1, 26. unde per metathesin*, repo, *item* serpo, *inde etiam ortum est, mutato spiritu aspero in σ, quod ipsum quoque in permultis aliis fieri constat. ut* ὕλη *sylva,* ὗς *sus,* ἑ *se,* ἕζω ἑδῶμαι *sedeo,* ἥλιος *sol, q. selius,* ὕδωρ *sudor,* ἅλς *sal &c. Soph.* ὡς ἡ τὸν ἔχουθ' ὁ φθόνος ἕρπει, *invidia illum comitatur, qui aliquid habet. Scilicet: Tutaque ab invidia vivit paupercula turba. Eurip. in Orest.* εἰς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν, *in publicum prodire virginibus non convenit.* Fut. ἕρψω. aor. 1. εἷρψα. *Ps. 105, 29.*

Ἑρπετὸν, οῦ, τὸ, reptile. *Gen. 1, 28.* ἄρχετε τῶν ἰχθύων καὶ πάντων ἑρπετῶν, *dominamini piscibus & omnibus reptilibus. Act. 10, 12.* ἐν ᾧ (σκεύει) ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, *in quo (vase) erant quadrupedia terræ, & feræ, ac reptilia, & volucres cœli.*

ΕΡΥΘΡΟΣ, ά, όν, ruber, a, um, *à Themate* ἐρεύθω, ους, ἡ, rubor, ruber color. *Act. 7, 36.* ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, rubrum mare (*vide infra* θάλασσα.) *Sic dictum ab arena rubra, testibus nautis, qui sinum illum lustrarunt. Eandem ob causam Pontus Euxinus vocatur* mare nigrum, *à nigra arena, unde mare circa litus nigrum apparet, quamvis revera ejusdem sit coloris cum reliquis aquis. Dissentit ab hac Etymologia Calepinus, qui à Rege* Erythra *in eo mari suffocato, vel cujus sepulcrum in Ogyri ejusdem insula erat (Vide Cluv. Geograph. lib. 1. c. 10.) mare illud rubrum, θάλασσαν ἐρυθρὰν dictum fuisse conjectat. Vide in nominibus propriis Dictionarii Calepini nomen* Erythræum. *Hebraicè mare illud vocatur* יַם סוּף *mare algæ, hoc est, algosum, ab algæ copia.*

Ἐρυθριάω, ῶ, *erubesco. Jer. 14, 4.* ἠρυθρίασαν (*3. pl. a. 1. act. indic.*) καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς, *erubuerunt (agricolæ) & operuerunt capita sua.*

Ἐρυθαίνω, rubefacio, *f.* ανῶ. *a. 1.* ἠρύθηνα. part. ἠρυθήνας, *Sap. 13, 14.*

ΕΡΥΩ, traho, custodio, servo, fut. ύσω. *a. 1.* εἔρυσα, *p.* εἔρυκα. *p. p.* εἔρυμαι. *a. 1. pass.* εἰρύθην.

Ἕρυμα, ατος, τὸ, tutamen, munimentum.

Ἐρυμνὸς, ή, ὸν, munitus. *2. Macc. 11, 5.* ἐν ἐρυμνῷ χωρίῳ, *in munito loco, vel castello. Alii* ἐμμνῷ, *mendosè,*

ut opinor; nisi per aphæresin ᾧ e dictum videatur. Vulgatus interpretatur augusto, quasi ad ῥύμην, plateam retulerit.

Ἐρυμνότης, ητος, ἡ, munitio. 2. Macc. 12, 14. πεποιηκότες τῇ τῶν τειχέων ἐρυμνότητι, confisi murorum firmitate.

ΕΡΧΟΜΑΙ, venio, proficiscor, eo, seqvor. Joh. 8, 14. ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, πόθεν ἔρχομαι, vos nescitis, unde venerim. Apoc. 2, 16. ἔρχομαί σοι τάχιον, veniam adversus te citò. Enallage temporis, ἔρχομαι pro ἐλεύσομαι, redeo. Joh. 14, 18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς. ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς, non relinqvam vos orphanos: redibo ad vos. Matth. 3, 14. καὶ σὺ ἔρχῃ (2. pers.) πρός με; & tu venis ad me? Matth. 11, 5. ἔρχεται σοι, venit tibi, hoc est, tuo bono. Luc. 12, 40. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται (pro ἐλεύσεται) vel μέλλει ἔρχεσθαι) filius hominis venturus est, Apoc. 1, 7. ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ νεφελῶν, ecce veniet super nubibus. Matth. 17, 11. Ἠλίας μὲν ἔρχεται (pro ἐλεύσεται)) Elias qvidem veniet. Luc. 14, 27. ἔρχεται ὀπίσω μου, venit pone me, hoc est, seqvitur me. Hebraismus, ubi refertur ad crucem, seu imitationem in cruce ferendâ. Scilicet verum Christianum tria decent, credere, justa facere, & injusta pati. glauben/ recht thun/und unrecht leiden. De tempore accipitur 1. Thess. 5, 2. ἔρχεται pro ἐλεύσεται), veniet. Joh. 21, 3. ἐρχόμεθα pro ἐλευσόμεθα, ibimus, Enallage temporis. Joh. 1, 27. Luc. 23, 29. ἰδοὺ ἔρχονται) (pro ἔσονται) ἡμέραι, ecce erunt dies. Marc. 2, 3. ἔρχονται (pro ἦλθον) εἰς οἶκον, venerunt domum. Joh. 11, 34. Κύριε ἔρχου (2. sing. imper.) καὶ ἴδε, Domine, veni & vide. Joh. 7, 37. ἐρχέσθω (3. pras. imper.) πρός με, veniat ad me. Luc. 14, 17. ἔρχεσθε (2. plur. pras. imper.) venite. Joh. 1, 39. ἔρχεσθε καὶ ἴδετε, venite & videte. Heb. 13, 23. ἐὰν τάχιον ἔρχηται) (3 sing. pras. subj.) si celeriùs venerit. Act. 24, 8. ἔρχεσθαι (pras. inf.) ἐπὶ σε, venire ad te. Joh. 6, 15. ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, qvod venturi essent. Matth. 11, 3. σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος; pro ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, an tu es, qvi venturus est? Act. 13, 44. τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ, seqvente autem sabbato. Hebr. 6, 7. γῆ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον ὑετὸν, terra, qvæ imbiberit in se depluentem imbrem. Joh. 16, 13. καὶ τὰ ἐρχόμενα (hoc est, τὰ μέλλοντα) ἀναγγελεῖ, & qvæ futura sunt, renuntiabit vobis. imperf. ἐρχόμην, ν, ετο. Joh. 8, 2. πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, totus populus veniebat ad ipsum. Marc. 1, 45. ἤρχοντο (3. pl. imperf.) πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν, veniebant ad eum undiqvè. Fut. 1. med. ἐλεύσομαι, η, εται. 1. Cor. 16, 5. ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, veniam ad vos. Format sua tempora ab ἐλεύθω, qvod in plerisqvè temporibus est inusitatum Luc. 20, 16. ἐλεύσεται (3. sing. fut.) pro qvo μέλλει ἔρχεσθαι legimus Matth. 16, 27. veniet. Joh. 14, 23. πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα (1. plur fut.) καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν, ad eum veniemus, & apud eum habitabimus. Joh. 11, 48. ἐλεύσονται (3. plur. fut.) οἱ Ῥωμαῖοι, venient Romani. Joh. 6, 15. (pro ἐλεύσονται) μέλλουσιν ἔρχεσθαι, venturi sunt. pro fut. 1. part. ὁ ἐλευσόμενος legimus Matth. 11, 14. ὁ μέλλων ἔρχεσθαι, qvi venturus erat. Præt. med. ἦλυθα (ab aor. 2. ἦλυθον) Atticè ἐλήλυθα véni. Luc. 5, 32. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, non veni vocatum justos, hoc est, hypocritas, qvi vana justitiæ persvasione turgent. Joh. 3, 2. ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας (2. pers. præt. act.) te à DEO venisse, te divinitus missum. Joh. 17, 1. πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, Pater, venit hora.

hora. Part. præt. ἐληλυθὼς, ῆα, ός. 1. Joh. 4, 2. Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, Christum in carnem venisse. Marc. 9, 1. ἐληλυθῆαν ἐν δυνάμει, regnum DEI venisse cum potentia, scilicet statim à gloriosa CHRISTI resurrectione. plusqvamp. ἐληλύθειν. Joh. 8, 20. οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ, nondum venerat hora ejus. Joh. 11, 19. ἐληλύθεισαν (3. pl. plusqvamp.) πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, venerant ad Mariam & Martham. πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν pro πρὸς τὴν Μάρθαν. Hellenismus est, de qvo vide infrà περί. Luc. 5, 17. οἱ ἦσαν ἐληλυθότες (pro οἱ ἐληλύθεσαν) qvi venerant. a. 2. act. ἤλυθον ab ἐλεύθω inusitato, mutato ω in ον, ε in η (qvod est augmentum temporale) & abjecto υ. Penultima enim in aor. 2. semper corripienda est, qvam ob causam duarum consonantium abjicitur posterior, duarum verò vocalium prior. In Novo Testamento pro ἤλυθον legitur per apocopen τοῦ υ ἦλθον, qvod ipsum cum suis ortis omnium temporum est usitatissimum, Matth 5, 17. οὐκ ἦλθον (1. pers. aor. 2.) καταλῦσαι (pro εἰς τὸ καταλῦσαι) scilicet τὸν νόμον, non veni ut legem (scilicet moralem) dissolvam, hoc est, aboleam, antiqvem, sed ut eam impleam, hoc est, rectè interpreter, eamqve à corruptelis Pharisæorum vindicem. Marc. 1, 24 ἦλθες (2. pers. aor. 2.) ἀπολέσαι ἡμᾶς (eadem ellipsis) venisti nos perditum. Judæ v. 14. ἰδὲ ἦλθε Κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, veniet DOMINUS cum millibus sanctis suis, scilicet in extremo judicio. ἦλθε pro ἐλεύσεται. Enallage temporis Hebraica. Joh. 6, 23. ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια, alia venerunt navigia. Hellenismus. Matth 2, 2. ἤλθομεν (pl. aor. 2. act. indic.) προσκυνῆσαι αὐτῷ, pro εἰς τὸ προσκυνῆσαι αὐτῷ, venimus ut adoremus eum. Matth. 25, 39. ἤλθομεν πρός σε, venimus ad te. Act. 28, 14. καὶ οὕτως εἰς Ῥώμην ἤλθομεν, atqve ita Romam profecti sumus, seu contendimus. Joh. 21, 8. ἦλθον πλοιαρίῳ, venerunt navigio. Luc. 2, 44. ἦλθον (3. pl aor. 2.) ἡμέρας ὁδὸν, iverunt viam unius diei. Ex. 19, 1. ἦλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον, venerunt in desertum. ἤλθοσαν per dialectum Bœoticam pro ἦλθον. 3. pl. a. 2. act. indic. Ps. 79, 1. ὁ θεὸς (Atticè pro ὦ θεὲ) ἤλθοσαν τὰ ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ὁ Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam. Imper. a. 2. ἐλθὲ, veni. Joh. 4, 16. ἐλθὲ ὧδε, veni huc. Dicitur ἐλθὲ pro ἔλθε, ad formam τοῦ εἰπὲ, εἰρέ. Luc. 11, 2. ἐλθέτω (3. pers. aor. 2. imper. act.) ἡ βασιλεία σου veniat regnum tuum. Subj. ἔλθω, ῃς, ῃ, veniam & venerim, hoc est, est præs. & præt. significationis. 2. Cor. 13, 2. ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, si rursus, si iterum venero. Rom. 15, 32. ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω, ut cum gaudio veniam. Luc. 9, 26. ὅταν ἔλθῃ (3. sing. aor. 2. act. subj.) ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, qvum venerit cum gloria sua, hoc est, gloriosè. Hebraismus. item in præsenti significatione. Luc. 1, 43. ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου πρός με, ut mater Domini veniat ad me. Luc. 16, 28. ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσι (3. plur. aor. 2. subj.) ne & ipsi veniant. 2. Cor. 9, 4. ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ, si venerint mecum. inf. a. 2. ἐλθεῖν, venire & venisse. Joh. 5, 40. οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε, non vultis venire ad me (hoc est, in me credere) ut viam habeatis. Act. 2, 20. πρὶν ἢ ἐλθεῖν, anteqvam veniat. Gal. 2, 12. πρὶν τοῦ ἐλθεῖν, idem. part. a. 2. ἐλθὼν, ῶσα, ὸν, veniens, & qvi venit. Luc. 15, 17. εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν, qvum autem ad se rediisset. 1. Thess. 3, 6. ἐλθόντος Τιμοθέου, qvum Timotheus

theus venisset. 2.Cor. 7, 5. ἐλθόντων ἡμῶν, quum venissemus. Marc. 12, 42. καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ, & quum venisset quædam vidua pauper. Gal. 2, 25. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, postquam autem venit fides. Marc. 16, 1. ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτὸν, ut venientes ungerent eum. Luc. 11, 25. καὶ ἐλθὸν (scilicet τὸ πνεῦμα) εὑρίσκει σεσαρωμένον, & veniens nempe malus spiritus, invenit domum versam. subintelligitur. Marc. 7, 4. καὶ ἀπ' ἀγορᾶς scilicet ἐλθόντες & à foro venientes. præt. med. ἐλήλυθα véni. Joh. 12, 46. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ego lux in mundum veni.

Ἔλευσις, εως, ἡ, adventus. Act. 7, 52. Deriватur ab obsoletis ἐλεύθω. F. ἐλεύσω. P. ἤλευκα. præt. pass. ἤλευμαι, ἤλευσαι, & hinc est ἔλευσις, abjecto augmento, & mutato αι in ις.

Ἀνέρχομαι, ascendo, q. d. sursum vado. a. 2. act. ἀνῆλθον ascendi. Gal. 1, 17. ἀνῆλθε (3. singul. aor. 2. indic.) εἰς τὸ ὄρος, ascendit verò in montem, Joh. 6, 3.

Ἐπανέρχομαι, redeo, revertor. Luc. 10, 35. ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με, quum redibo. Luc. 19, 15. ἐν τῷ ἐπανελθεῖν (aor. 2. inf.) αὐτὸν, quum rediisset.

Ἀπέρχομαι, abeo. Matth. 8, 19. ὅπου ἂν ἀπέρχῃ (2. perf. præs.) quocunque abiveris. Enallage temporis. Matth 25, 10. ἀπερχομένων (gen. plur. part. præs. g. f.) δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, quum autem abirent emptum. Fut. ἀπελεύσομαι. Rom. 15, 28. abibo. 1. pl. πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ad quem abibimus? Joh. 6, 68. 3. plur. ἀπελεύσονται. Matth. 25, 46. acr. 1. act. ἀπῆλθον, ες, ε. Luc. 24, 12. 3. plur. ἀπῆλθον, abiverunt. Matth. 8, 32. aor. 2. subj. ἀπέλθω, ῃς, ῃ. Joh. 16, 7. 2. pl. ἀπέλθητε. Matth. 10, 5. εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, in viam gentium ne abieritis. A 3. plur. ἀπέλθωσι. Matth. 28, 10. abeant. aor. 2. inf. ἀπελθεῖν, abire. Matth. 2, 22. Luc. 8, 37. part. aor. 2. ἀπελθὼν, Matth. 13, 46. ὀντος, ὀντι. Luc. 9, 59. ἀπελθόντες Matth. 8, 33. quum abiissent. ἀπελθοῦσα, ης, ῃ, quæ abiit. Marc. 7, 30. nom. plur. ἀπελθοῦσαι, sectatæ Jud. 8. 7. præt. med. ἀπεληλύθαμεν, ας, ε, abii. Jac. 1, 24. plusquamp. ἀπεληλύθει, abiveram. 3. pl. ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν. Joh. 4, 8. B abiverant in urbem.

Διέρχομαι, ῃ. 1. Cor. 16, 5. transeo. Matth. 12, 43. διέρχεται, transit. Luc. 19, 4. ἤμελλε διέρχεσθαι (præs. inf.) transiturus erat. Act. 17, 23. διερχόμενος (part. præs) pertransiens, præteriens. imperf. διηρχόμην, ῃς, ετο. Luc. 5, 15. διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος, dimanabat verò eò magis sermo. Luc. 19, 1. διέρχετο τὴν Ἰερειχώ, transibat Jerichuntem. Act. 15, 3. διήρχοντο (3. C pl. imperf.) τὴν Φοινίκην, peragrabant Phœnicen. F. διελεύσομαι, ῃ, εται. Luc. 2, 35. τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, animam tuam trajiciet gladius, a. 2. act. διῆλθον. Act. 20, 25. transivi. Rom. 5, 12. εἰς πάντας ὁ θάνατος διῆλθεν, in omnes mors pervasit, progressa est. Act 8, 4. οἱ μὲν διῆλθον (3. pl. aor. 2.) peragrarunt. aor. 2. subj. διέλθω. 1. Cor. 16, 5. ὅταν Μακεδονίαν διέλθω, quum Macedoniam pertransiero. Marc. 4, 35. διέλθωμεν (1. pl. aor. 2. subj.) εἰς τὸ πέραν, transeamus in ulteriorem ripam. 2. Cor. 1, 16. δι' ὑμῶν διελθεῖν (aor. 2. inf) per vos (hoc est, vestram terram) transire. Joh. 8, 59. διελθὼν (part. a. 2.) διὰ μέσου αὐτῶν, quum transiisset per medium eorum. Act. 13, 6. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον, peragrata verò insula. præt. med. διεληλύθαμεν, permeavi, penetravi. Hebr. 4, 14. διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, qui penetravit cœlos.

Εἰσέρ-

Ἐισέρχομαι, ῃ, εται, introeo, intro, ingredior, consvesco. *Heb. 9, 25.* ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται, *Pontifex ingreditur. Heb. 4, 3.* εἰσερχόμεθα (*1. pl.*) *Matth. 23, 13.* ὑμεῖς οὐκ εἰσέρχεσθε (*2. plur.*) *vos non intratis. Luc. 21, 21.* μὴ εἰσερχέσθωσαν (*3. plur. præs. imper.*) *ne intrent. Luc. 10, 5.* εἰς τὴν οἰκίαν εἰσέρχεσθε (*2. plur. præs. subj.*) *in qvam domum ingredimini.* part. præs. εἰσερχόμενος, η, ον. *Joh. 10, 1. Hebr. 6, 19. Matth. 15, 11.* Fut. εἰσελεύσομαι, ῃ, εται, intrabo. *Matth. 19, 23. 3. pl.* εἰσελεύσονται *Act. 20, 29.* ingressuri sunt. *Hebr. 3, 18.* μὴ εἰσελεύσεσθαι (*fut. inf.*) *non introituros.* aor. 2. εἰσῆλθον, introivi. εἰσῆλθες *Matth. 22, 12* ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες; *amice, qvomodo introivisti?* εἰσῆλθε. *Matt. 21, 12.* εἰσήλθομεν. *Act. 11, 12.* εἰσῆλθετε. *Luc. 11, 52.* introivistis. εἰσῆλθον, *Matth. 25, 10.* intraverunt. aor. 2. impER. εἴσελθε, intra, ingredere. *Gen. 16, 2.* εἴσελθε πρὸς τὴν παιδίσκην μου, *ingredere ad ancillam meam, hoc est, consuesce cum ea. Matth. 6, 6.* εἰσελθέτω, *Marc. 13, 15.* 2. *pl.* εἰσέλθετε, *intrate. Matth. 7, 13.* εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης, *intrate per angustam portam.* aor. 2. subj. εἰσέλθω, intravero. *Jer. 14, 18.* εἰσέλθῃς. *Luc. 7, 6.* subeas. εἰσέλθῃ, *Marc. 10, 15.* intraverit. *& Rom. 11, 25.* introierit. εἰσέλθωμεν. *Marc. 5, 12.* introeamus. εἰσέλθητε, *Luc. 9, 4.* intraveritis. *Luc. 22, 46.* introeatis. εἰσέλθωσι. *1. Cor. 14, 23.* ingrediantur. a. 2. inf. εἰσελθεῖν, *intrare. Act. 14, 22.* διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, *per multas afflictiones oportet nos ingredi in regnum Dei.* part. aor. 2. εἰσελθών, ὀντος, ὁ, qvi intravit *Luc. 19, 1.* Semel regredior. *Luc. 17, 7.* ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ, *qvi regresso ab agro servo dicat &c.* εἰσελθοῦσα, ούσης, ῆ. *Marc. 6, 22. & 16, 5.* præt. med. *Atticum* εἰσελήλυθα, intravi. εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. *Joh. 4, 28. & vos in labores eorum introivistis. Scil., prophetæ severunt, vos metetis. Jac. 5, 4.* εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν (*3. pl. præt. med.*) *ad aures Domini Sabaoth pervenerunt.*

Ἐπεισέρχομαι, supervenio, *aggredior. 1. Macc. 16, 16.* ἐπεισήλθοσαν (*pro* ἐπεισῆλθον, *Dial. Bœotica*) τοῦ Σίμωνι, *supervenerunt Simoni.*

Παρεισέρχομαι, clam & insidiosè irrépo. *Gal. 2, 4.* οἵτινες παρεισῆλθον (*3. pl. a. 2.*) κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, *qvi irrepserant ad explorandam libertatem nostram.* præterea introeo. *Rom. 5, 20.* νόμος δὲ παρεισῆλθεν (*3. sing. a. 2. act. ind.*) *Lex verò præterea introiit seu accessit.*

Συνεισέρχομαι, simul introeo. *regit Dat. vi præpositionis. Joh. 18, 15.* συνεισῆλθε (*3. sing. a. 2. act. indic.*) τοῦ Ἰησοῦ, *simul introiit cum* JESV.

Ἐξέρχομαι, exeo, egredior, prodeo, dimano, discedo. *Matth. 15, 18.* ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, *ex corde egrediuntur. Luc. 4, 36.* καὶ ἐξέρχονται, *& exeunt. Matth. 25, 6.* ἐξέρχεσθε (*2. pl. imper. præs.*) εἰς ἀπάντησιν, *exite in occursum. Hebr. 13, 13.* τοίνυν ἐξερχώμεθα (*1. pl. præs. subj.*) πρὸς αὐτόν, *exeamus igitur ad eum. Luc. 21, 37.* τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος, *noctu verò exiens. Matth. 10, 14.* ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, *egredientes domo. Hic vi præpositionis regit genit.* imperf. ἐξηρχόμην, *exibam. Luc. 4, 41.* ἐξήρχετο δὲ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, *exibant autem dæmonia è multis.* Hellenismus. *Joh. 8, 9.* ἐξήρχοντο (*3. plur. imperf.*) εἰς καθ' εἷς, *singulatim alius post alium exibant*, καθ' *pro* κατ' *& hoc pro* κάτω *ex* κοῦ *& εἶπα, vide suprà εἶπα.* Futur. ἐξελεύσομαι, ῃ, εται, exibo.

Matth.

Matth. 2, 6. ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, *ex te enim exibit dux. Matth. 13, 49.* ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, *prodibunt angeli. Act. 7, 7.* μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, *post hæc exibunt.* Præt. med. ἐξεληλύθα. *1. Thess. 1, 8.* ἡ πίστις ὑμῶν ἐξεληλύθε, *fides vestra dimanavit. Luc. 7, 24.* τί ἐξεληλύθατε; *quid exivistis spectaturi? 1. Joh. 4, 1.* πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον, *multi pseudoprophetæ venerunt in mundum. Hebr. 7, 5.* καίπερ ἐξεληλυθότας (*part. præt. med. accus. plur.*) ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ, *licet egressos ex lumbis Abrahami. Marc. 7, 30.* εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός (*part. præt. act. g. n.*) *invenit dæmonium exivisse.* plusq. perf. ἐξεληλύθειν. *Luc. 8, 2.* ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, *ex qua (Magdalena) dæmonia septem exierant.* aor. 2. act. ἐξῆλθον, ες, ε. *Matth. 12, 44.* ὅθεν ἐξῆλθον, *unde exivi. Joh. 16, 30.* ὅτι παρὰ θεοῦ ἐξῆλθες, *te à Deo prodiisse. Joh 19, 34.* καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν (*3. sing. a. 2.*) αἷμα καὶ ὕδωρ, *& statim exivit sanguis & aqua. Rom. 10, 18.* εἰς πᾶσαν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, *in omnem terram exivit sonus eorum. Act. 16, 29.* ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, periisse spem quæstus sui. *Act. 16, 13.* ἐξήλθομεν (*1. pl. aor. 2.*) ἔξω τῆς πόλεως, *egressi sumus ex urbe. Matth. 26, 55.* ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε (*2. pl. a. 2.*) *tanquam adversus latronem exivistis. Matth. 26, 30.* καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον (*3. pl. aor. 2.*) *& postquam hymnum cecinerunt, exierunt. Joh. 4, 30.* ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, *exiverunt ex urbe. Joh. 12, 13.* ἐξῆλθον (*3. pl a. 2. indic.*) εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, *prodierunt ei obviam.* imper. a. 2. ἔξελθε *Marc. 1, 25. exi. Luc. 5, 8.* ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, discede *à me. Act. 7, 3.* ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, *exi è terra tua, hoc est, è patria tua. Act. 22, 18.* σπεῦσον καὶ ἔξελθε, *festina & exi, hoc est, festinanter exi. Apoc. 18, 4.* ἐξέλθετε (*2. pl. a. 2. imper.*) ἀπ' αὐτῆς ὁ λαός μου (*Atticè pro* ὦ λαί μου) *exite ex ea (Babylone) populi mi.* Subj. aor. 2. ἐξέλθω, ῃς, ῃ. *Luc. 12, 59.* οὐ μὴ ἐξέλθῃς (*2. sing. aor. 2. act. subj.*) ἐκεῖθεν, *non exiveris illinc. Matth. 12, 43.* ὅταν ἐξέλθῃ (*3. sing. aor. 2. act. subj.*) *quum exierit. Apoc. 3, 12.* καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, *nec foras egredietur amplius, seu nec foras ejicietur. Sic in Syrus vertit per* נְפַק nephak, *quod & exire & ejici significat. unde Matth 8, 12. pro* ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος, *ejicientur in tenebras, in Syro est* נפקון לחשוכא; *Matth. 24, 26.* μὴ ἐξέλθητε (*2. pl. a. 2. subj.*) *ne exieritis.* inf. a. 2. ἐξελθεῖν. *1. Cor. 5, 10.* ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν, *alioquin debetis scilicet è mundo exire.* Part. aor. 2. ἐξελθών, όντος, ό. *Marc. 24, 1.* καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, *& egressus* JESUS. ἐξελθόντι. *Marc. 5, 2.* ἐξελθόντα. *Matth. 26, 71. Matth. 27, 53.* ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, *egressi è monumentis seu sepulcris suis, scil. qui cum* CHRISTO *resurrexerant. Luc. 10, 10.* ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας, *egressi in plateas.* ἐξελθοῦσα, ούσης, ῃ. *Matth. 6, 24.* ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ *illa (lasciva saltatricula) egressa dixit matri. Act. 28, 3.* ἔχιδνα ἐξελθοῦσα, *vipera prodiens. Marc. 28, 8.* ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου, *egressæ citò à sepulcro.* ἐξελθών, όντος, ῷ. *Marc. 5, 13.* ἐξελθόντα (*part. aor. 2. act. nomin. plur. gen. neut.*) ἐξῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, *egressi verò spiritus impuri, introierunt in porcos.*

Ἐπιέρχομαι, superveniо, incurso, invado; *it. ulciscor. Sap. 14, 31.*

Ἐπεξίλθυσις, εως, ἡ, vindicta.

Ἐπέρχομαι, supervenio, invado, succedo. *Luc.* 21, 26. τῶν ἐπερχομένων (*part. præs. gen. pl.*) τῇ οἰκουμένῃ, *superbenientium orbi terrarum, à nominat. sing.* ἐπέρχόμενος, ἡ, ον. *Eph.* 2, 7. τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις; *seculis succedentibus Jac.* 5, 1 ἐπὶ ταῖς συμφορᾶις ταῖς ἐπερχομέναις, *ejulantes super ærumnis vestris superbenturis.* F ἐπελεύσομαι. *Luc.* 1, 35. πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε, *Spiritus sanctus superveniet in te. Luc.* 21, 35. ὡς παγὶς ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας, *ut laqueus invadet in omnes.* aor. 2. ἐπῆλθον, ες, ε. *Act.* 14, 19. ἐπῆλθον (3. *pl. aor.* 2.) δὲ, *superveneruntautem quidam Judæi* Subj. a 2 ἐπέλθω ῃς, ῃ. *Act.* 8, 24. ἵνα μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ, *ne quid contingat mihi. Act.* 13, 40. βλέπετε, μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς; *videte, ne vobis superveniat.* part. aor. 2. ἐπελθὼν. *Luc.* 11, 22. *superveniens. Act.* 1, 8. ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς *sed recipietis virtutem Spiritus S. postquam superveneritin vos.*

Κατέρχομαι, descendo; devenio. *Jac.* 3, 15. σοφία ἄνωθεν κατερχομένη (*part præs. g. f.*) *sapientia supernè descendens.* aor. 1. κατῆλθον. *Luc.* 4, 31. Ε κατῆλθεν εἰς Καπερναούμ, *& descendit Capernaumum. Act.* 21, 10. κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, *descendit quidam ex Judæa. Act.* 27, 5. κατήλθομεν (1. *pl. aor* 2.) *devenimus. Act.* 18, 5. κατῆλθον (3 *pl.*) *advenerunt. Act.* 13, 4. κατῆλθον εἰς Σελεύκειαν, *descenderunt in Seleuciam.* inf. aor. 2. *Act.* 9, 32. κατελθεῖν πρὸς τοὺς ἁγίους, *devenire etiam ad sanctos.* part. aor 2. κατελθὼν, ὁ, ἡ, ὁ, *qui descendit. Act.* 12, 19. & 15, 1.

Παρέρχομαι, prætereo, transeo, transgredior, mutor, abeo, accedo, A intervenio. *Luc.* 18, 37 ὅτι ὁ Ἰησοῦς παρέρχεται, *Jesum transire. Luc.* 11, 42. παρέρχεσθε τὴν κρίσιν, *præteritis judicium.* Fut. παρελεύσομαι *Jac.* 1, 10. ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται, (3. *sing. fut. med.*) *velut flos herbæ præteribit. Matth.* 24, 35. οὐρανὸς καὶ γῆ παρελεύσονται (3. *plur fut med.*) *cœlum & terra præteribunt sed mutabuntur.* aor. 2. παρῆλθον, ες, ε. *Luc.* 15, 29. οὐδέ ποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, B *nunquam mandatum tuum transgressus sum. Apoc.* 21, 1. πρώτη γῆ παρῆλθε, *prima terra abierat. Matth.* 14, 15. ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθε, *tempus jam præteriit, elapsum est.* imperf. a. 2. παρῆλθε. *Matth.* 26, 39. παρελθέτω (3 *sing. a.* 2. *imper.*) ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, *abeat à me poculum hoc.* subj. a 2. παρέλθω, ῃς, ῃ. *Matth.* 5, 18. & c. 24, 34. οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, *nequaquam præterierit ætas hæc.* C *Marc.* 13, 31. οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι (3 *plur. a.* 2. *subj.*) *sermones autem mei nequaquam præterierint.* inf. a. 2. *Marc.* 6, 48. καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτοὺς, *volebat eos præterire.* part. a 2. *Act.* 24, 7. παρελθὼν δὲ ὁ Λυσίας, *Lysias verò interveniens. Luc.* 12, 37. καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς, *& accedens serviet iis. Luc.* 17, 7. παρελθὼν ἀνάπεσαι, *pro* πάρελθε καὶ ἀνάπεσαι, *accede & accumbe. Act* 16, D 8. παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, *prætervect: verò Mysiam.* P æt. med. παρελήλυθα. 1. *Petr* 4, 3. ὁ παρεληλυθὼς (*part. præt. med.*) χρόνος, *tempus præterlapsum.*

Ἀντιπαρέρχομαι, ex adverso prætereo. *Luc.* 10, 31. Ε ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθε, (3. *singul. aor.* 2. *indic.*) *& viso eo, ex adverso ejus præteriit. Alius vertit, à via deflexit.* contravenio. *Sap.* 16, 10. τὸ ἔλεος γὰρ σου ἀντιπαρῆλθεν, *misericordia*

enim tua contrabenit, intercessit.

Περιέρχομαι, circumeo, oberro, circumvagor. Act. 19, 13. οἱ περιερχόμενοι, circulatores. 1. Tim. 5, 13. περιερχόμενοι (part. præs. nomin. pl. g. f.) πατὰ οἰκίας, circumeuntes domos. Heb. 11, 37. περιῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) ἐν μηλωταῖς, oberrarunt ovillis pellibus induti. Job. 1, 7. περιελθὼν τὴν γῆν, perbagatus terram Satanas.

Προέρχομαι, prævenio, præcedo, præeo, prior venio, progredior. Luc. 22, 47. προήρχετο (3. sing. imperf.) αὐτῶν, præibat iis, q. d. ἤρχετο πρὸ αὐτῶν, ibat ante eos. Regit Genit. bi præpositionis πρό. Marc. 6, 33. καὶ προῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) αὐτοὺς, & prævenerunt eos. Act. 12, 10. προῆλθον (3. pl. a. 2. indic.) ῥύμην μίαν, & progressi sunt per unum vicum, seu per unam plateam. 2 Cor. 9, 5. ἵνα προέλθωσιν (3. pl. aor. 2. subj.) εἰς ὑμᾶς, ut priores venirent ad vos. Marc. 14, 35. & προελθὼν (part. aor. 2.) μικρὸν, & progressus paululum. Act. 20, 5. προελθόντες (part. aor. 2. nomin. pl.) ἔμενον ἡμᾶς, qvum præivissent, exspectarunt nos. Luc. 1, 17. αὐτὸς προελεύσεται (3. sing. fut.) ἐνώπιον αὐτοῦ, ipse præcedet ante eum. Hebraismus.

Προσέρχομαι, accedo, adeo, venio ad, construitur cum Dat. vel absolutè ponitur. 1 Tim. 6, 3. καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, neqve accedit sanis sermonibus, seu, ut vulgatus habet interpres, non acqviescit, hoc est, non adstipulatur, non assentitur, non consentit. Matth. 9, 14. τότε προσέρχονται αὐτῷ, tunc accedunt ad eum. Heb. 10, 22. προσερχώμεθα (1. pl. præs. subj.) accedamus. Act. 24, 23. προσέρχεσθαι (inf. præs.) αὐτῷ, adire eum. part. præs. προσερχόμενος, ου, ον. Luc. 9, 42. ἔτι δὲ προσερχόμενος (part. præs. genit. cas.) αὐτοῦ, ipso verò adhuc accedente. Luc. 23, 36. καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι (part. præs. nominat. pl.) & milites accedentes. imperf. προσηρχόμην, ου, ετο. Act. 28, 9. προσήρχοντο (3. pl. imperf.) accedebant. Fut. προσελεύσομαι. præt. med. προσεληλύθα. Heb. 12, 18. οὐ προσεληλύθατε ὄρει, non accessistis ad montem. aor. 2. προσῆλθον, ες, ε. Matth. 26, 69. προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, accessit ad eum qvædam ancilla. Joh. 12, 21. οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ, isti ergo venerunt ad Philippum. imper. aor. 2. πρόσελθε, accede. Act. 8, 29. Part. a. 2. προσελθὼν, όντος, ό, Matth. 8, 19. προσελθὼν εἷς γραμματεὺς, & qvum accessisset qvidam scriba. προσελθοῦσα, ούσης, ἡ, Matth. 28, 9. προσελθοῦσαι (part. a. 2. nom pl. g. f.) ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, illæ verò accesserunt & amplexæ sunt pedes ejus.

Προσήλυτος, ου, ὁ, ἡ, proselytus, proselyta, advena, qvi ex paganismo ad Judaismum conversus erat, q. d. accessorius. Per se est adjectivum. Act. 2, 10. qvem alibi scriptura vocat σεβόμενον, religiosum. Act. 13, 43. Populus Dei olim dividebatur in cives natos, & factos. Facti dicebantur προσήλυτοι, qvi ex gentibus ad Ecclesiasticæ politiæ communionem admittebantur. Illi indigenæ, αὐτόχθονες, ἐγχώριοι. Hebr. גֵּרִים, bi גֵּר, אֶזְרָח, προσήλυτοι, προσηλύτοις, alienigenæ in scripturâ nominantur. Ex. 12, 48. 49. Hinc ponitur pro peregrino. Ex. 22, 21. προσήλυτον οὐ κακώσεις, ὅτι προσήλυτοι ἐν Αἰγύπτῳ, peregrinum non affligetis, eratis enim peregrini in Ægypto. Matth. 23, 15. περιάγετε τὴν θάλασσαν & τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον. προσήλυτος, ου, ὁ, ἡ. (Sunt enim adj composita gen. com.) deriratur ab obsoleto προσελεύθω. F. σω.

P. προσ-

P. προσήλυκα. præs. pass. προσήλυμαι, σαι, ται, hinc προσέλυτος, sed pro hoc usitatum est προσήλυτος, retento augmento, & abjecta prima vocali, nempe ε in penultima.

Προσηλυτεύω, sum proselytus, habito apud aliqvem Ps. 5, 5.

Συνέρχομαι, convenio, unà venio, comitor, consvesco. Marc 3, 20. συνέρχεται πάλιν ὄχλος, convenit rursus turba. 1. Cor. 11, 17. ἀλλ' εἰς τὸ κρεῖττον συνέρχεσθε, sed cum detrimento conveniis. Marc. 14, 53. καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες, cum qvo convenerunt omnes. 1. Cor. 11, 34. ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχεσθε (2. pl. præs. subj à 1. pers. συνέρχομαι) ne ad condemnationem convenatis. part. præs. συνερχόμενος, η, ον. 1. Cor. 11, 33. συνερχόμενοι, convenientes. 1. Cor. 11, 18. συνερχομένων (part. præs. genit. pl.) ὑμῶν, convenientibus vobis. imperf. συνηρχόμην, ης, ετο. Luc. 5, 15. συνήρχοντο (3. plur.) ὄχλοι πολλοί, & conveniebat turba multa. aor. 2. συνῆλθον, ες, ε. Act 2, 6. συνῆλθε τὸ πλῆθος, convénit multitudo. Act. 10, 45. ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, qvi venerant cum Petro. Matth. 1, 18. πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς (inf. a. 2. act.) priusqvam convenissent, hoc est, anteqvam Maria cum Josepho consvevisset. Eodem sensu accipitur hoc verbum 1. Cor. 7, 5. part. aor 2. συνελθών, ὖσα, ὸν. Act. 15, 38. μὴ συνελθόντα (acc. cas. aor. 2. part.) αὐτοῖς qvi eorum comes non fuisset. Act. 1, 6. οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, qvum igitur convenissent. Joh. 11, 33. καὶ τοὺς συνελθόντας (part. aor. 2. accus. plur.) αὐτῇ, & eos, qvi unà venerant cum ea. Act. 16, 13. ἐλαλοῦμεν συνελθούσαις γυναιξί, allocuti sumus mulieres, qvæ convenerant. Præt. med. συνελήλυθα. convéni. Act 10, 27. εὑρίσκει (pro εὗρε) συνεληλυθότας πολλούς, inventos multos, qvi convenerant. plusqvamperf. med. συνεληλύθειν, εις, ει. Act. 19, 32. τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν, cujus rei causa convenissent.

ΕΡΩΤΆΩ, ῶ, (ab ἔρομαι interrogo, & hoc ab εἴρω dico) interrogo, scisciter, percontor, πυθάνομαι. item oro, precor. Regit accus. sæpè etiam geminum, unum personæ, alterum rei. Sed varia hujus verbi syntaxis colligi potest ex seqq. exemplis. Luc. 14, 19. ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον, oro te, habe me excusatum. Joh. 17, 9. οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, non oro pro mundo. Luc. 14, 32. ἐρωτᾷ (3. sing. præs. indic.) τὰ πρὸς εἰρήνην, rogat ea, qvæ ad pacem spectant. 1 Thess. 4, 1. ἐρωτῶμεν (1. pl. præs.) ὑμᾶς, ἵνα &c. rogamus vos, ut Joh. 16, 30. οὐ χρείαν ἔχεις, ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ (3. sing præs. act. subj.) non opus est tibi, ut qvis te interroget. Luc 19, 31. ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ (pro ἐρωτάῃ contracte 3. singul. præs. act. subj.) si qvis vos interroget. Joh. 16, 19 ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν (præs. act. inf.) qvòd vellent eum interrogare. Luc. 7, 3. ἐρωτῶν (part. præs. act.) αὐτὸν, ὅπως διασώσῃ, rogans eum, ut servaret. Joh. 8, 7. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες (part. præs. plur.) εἶπε, qvum autem perseverarent eum interrogare, dixit. Act. 18, 20. ἐρωτώντων (pro ἐρωτιόντων) δὲ αὐτῶν, ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι, petentibus autem illis, ut diutiùs apud ipsos maneret. imperf. act. ἠρώτων, ας ας, ας α. Matth. 16, 13. ἠρώτα (3. sing. imperf. act.) τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, interrogabat discipulos suos, dicens. Joh. 4, 47. ἠρώτα αὐτὸν, ἵνα καταβῇ, rogabat eum, ut descenderet. Joh. 9, 15. πάλιν ἠρώτων (3 pl. imperf. act.) αὐτὸν, πῶς ἀνέβλεψεν, rursus interrogarunt eum, qvomodo videndi facultatem

tem esset adeptus. Joh. 4, 40. ἠρώτων αὐτὸν, μεῖναι παρ' αὐτοῖς, rogabant eum, ut apud ipsos maneret. μεῖναι pro ὅπως μείνῃ. Fut. 1. act. ἐρωτήσω, εις, ει. Luc. 20. 3. ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, interrogabo vos & ego aliqvid. λόγον ἕνα pro πρᾶγμά τι rem qvampiam. Est Hebraismus. Joh. 16, 26. ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν, ego orabo Patrem pro vobis. Joh. 16, 23. ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε (2. plur. fut. act. indic.) οὐδέν, me non rogabitis qvicqvam. Præt. perf. ἠρώτηκα. præt. pass. ἠρώτημαι, unde est nomen verbale

Ἐρώτημα, τος, τὸ, qvæstio. a. 1. act. ἠρώτησα, ας, ε. Marc. 4, 10. ἠρώτησαν (3 pl. a. 1. act. indic.) αὐτὸν, οἱ περὶ αὐτὸν, τὰς παραβολὰς, interrogabant eum, qvi circa ipsum erant, de parabola. Luc. 8, 37. ἠρώτησαν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, rogarunt eum, ut discederet ab ipsis. Joh. 9, 21. αὐτὸν ἐρωτήσατε (2. pl. aor. 1. act. imper.) ex eo qvarite. 1. Joh. 5, 16. ἵνα ἐρωτήσῃ (3. sing. aor. 1. act. subj.) ut oret. Luc. 22, 68. ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω (1. sing. aor. 1. act. subj.) οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, qvod si vos etiam interrogavero, neqvaqvam responderitis mihi. Joh. 1, 19. ἵνα ἐρωτήσωσιν (3. pl. aor. 1. act. subj.) αὐτὸν, σὺ τίς εἶ; ut interrogarent eum, qvisnam esset? Luc. 9, 45. ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι (a. 1. act. inf.) αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου, metuerunt interrogare eum de hoc dicto. Act. 23, 20. συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως ἄυριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν παῦλον, constituerunt te rogare, ut cras Paulum deducas in consessum.

Ἐπερωτάω, ῶ, interrogo, item consulo, item rogo, peto, regit geminum Accus. sicut simplex. Joh. 18, 21. τί με ἐπερωτᾷς; (2. sing. præs. act. indic.) qvid me interrogas? Marc. 7, 5. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν (3. pl. præs. indic. act.) αὐτὸν, deinde interrogarunt eum. ἐπερωτῶσιν pro ἐπηρώτησαν. Luc. 20, 40. ἐπερωτᾶν (præs. act. inf.) αὐτὸν οὐδὲν, nec interrogare eum qvicqvam. Luc. 2, 46. ἐπερωτῶντα (part. præs. act.) αὐτοὺς, interrogantem eos. imperf. act. Marc. 5, 9. καὶ ἐπηρώτα (3. sing. imperf. contracte pro ἐπηρώτασε) αὐτὸν, tunc interrogabit eum. ἐπηρώτα pro ἐπηρώτησεν. Marc. 7, 17. ἐπηρώτων (3. plur. imperf. act.) αὐτὸν οἱ μαθηταὶ περὶ τῆς παραβολῆς, interrogarunt eum discipuli de parabola. Rursus ἐπηρώτων pro ἐπηρώτησαν. Fut. 1. act. Marc. 11, 29. ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, interrogabo vos etiam ego rem qvampiam. Hebraismus. vide supra. præt. act. ἐπηρώτηκα. aor. 1. ἐπηρώτησα, ας, ε. Marc. 9, 16. ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς, τί συζητεῖτε; Interrogavit scribas, qvid altercamini? Matth. 16, 1. ἐπηρώτησαν (3. pl. aor. 1. act. ind.) αὐτὸν σημεῖον ἐπιδεῖξαι, rogarunt eum, ut signum ostenderet. Joh. 18, 21. ἐπερώτησον (2. sing. aor. 1. act. imper.) τοὺς ἀκηκοότας, interroga eos, qvi audiverunt. Matth. 22, 46. οὐδὲ ἐτόλμησέ τις &c. ἐπερωτῆσαι (aor. 1. act. inf.) αὐτὸν, neqve ausus fuit qvisqvam interrogare illum. aor. 1. pass. ἐπηρωτήθην, ης, η. Luc. 17, 20. ἐπερωτηθεὶς (part. a. 1. pass.) ὑπὸ τῶν φαρισαίων, interrogatus verò a pharisæis.

Ἐπερώτημα, τος, τὸ, interrogatio, interpellatio. 1. Petr. 3, 21. συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα, conscientiæ bonæ interrogatio, NB. Scil. in precibus, qvæ sunt electorum cum Deo colloqvia. * Preces verò proficiscuntur

* conscientiæ bonæ interrogatio est, qva bona conscientia intuitu meriti Christi seipsum

„ſcuntur ex fide in Chriſtum, qva „ſola (tanqvam organo) ſervamur „& conſeqvimur remiſſionem pecca„torum. Pſal. 32, 6. pro hac (remiſ„ſione peccatorum) orabit te omnis „ſanctus. vide in hunc Petri locum „ſcholia Joh. Piſcatoris.

Διερωτάω, ῶ, percontor. *Act.* 10, 17. διερωτήσαντες (*part. aor.* 1. *act.*) τὸν οἰκίαν Σίμωνος, *percontati de domo Simonis.*

Ἐσθίω, comedo. *Fut.* ίσω. *P.* ἤσθικα. *Legitur tantùm in præſ. & imperf. Matth.* 9, 11. μετὰ τελωνῶν ἐσθίει, *cum publicanis cómedit. Matth.* 15, 27. τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων, *catelli cómedunt ex micis. Marc.* 7, 5. ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον, *illotis manibus comedunt panem.* præſ. imper. ἔσθιε, έτω. 2. *Theſſ.* 3, 10. εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. *ſi qvis nolit operari, etiam non edito. Luc.* 10, 8. ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα, *comedite qvæ apponuntur. 2. Reg.* 4, 21. ἐσθιέτωσαν *comedant.* præſ. ſubj. ἐσθίω, ῃς, ῃ. *Lucæ* 22, 30. ἵνα ἐσθίητε (2. *pl. præſ. ſubj.*) *ut comedatis. 2. Theſſ.* 3, 12. τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν (3. *plur. præſ. act. ſubj.*) *ſuum ipſorum panem comedant.* præſ. inf. ἐσθίειν, *comedere. Act.* 27, 35. κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν, *& qvum fregiſſet, cœpit comedere.* part. præſ. ἐσθίων, οντος, ὁ. *Marc.* 14, 18. ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ, *qui comedit mecum.* ἐσθίουσα, ης, ἡ. *Eſ.* 29, 6. imperf. & aor. 2. *hic coincidunt,* ἤσθιον, ες, ε, *comedebant & comédi. Luc.* 15, 16. ὧν (*pro* ἃ, *Helleniſmus*) ἤσθιον (3. *pl. imperf. act.*) οἱ χοῖροι, *qvas (ſiliqvas) comedebant porci. Luc.* 17, 27. ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, *edebant, bibebant, nuptias celebrabant. 1 Cor.* 11, 26. ὁσάκις ἂν ἐσθίητε (2. *pl. aor.* 2. *act. ſubj.*) τὸν ἄρτον τοῦτον, *qvotiescunqve comederitis panem hunc.*

Καταθίω, devoro. *Matth.* 23, 14. καταθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, *devoratis domos viduarum.* conſumo, conficio. *Gal.* 5, 15. ἀλλήλους δάκνετε καὶ καταθίετε, *vos invicem mordetis & conſumitis.* imperf. κατήθιον, ες, ε, *veſcébar. Gen.* 40, 7. τὰ πετεινὰ κατήθιον αὐτά, *volucres devorabant illa. Marc.* 14, 40. οἱ καταθίοντες *pro* τῶν καταθιόντων, *ſimilia id genus ἀνταπτώσεως exempla vide apud Euſtath. in* Ἰλιαδ. 15. σ. v. 353. *ubi ponitur* ἀστράπτων *pro* ἀστράπτοντα, *&* φαίνων *pro* φαίνοντα *&c. Num.* 13, 33. γῆ κατεσθίουσα τοὺς κατοικοῦντας, *terra conſumens incolas ſuos.*

Συνεσθίω, cómedo, *regit Dativum vi præpoſitionis. Luc.* 15, 2. συνεσθίει αὐτοῖς, *cómedit cum illis. item ſeqventi* præpoſ. μετά. *Gal.* 2, 12. μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν (3. *ſing. imperf. act. indic.*) *cum gentibus cibum ſumebat. Gen.* 43, 32. οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν ἑβραίων ἄρτους, *non enim poterant Ægyptii ſumere cibum cum Hebræis: ſeu potiùs, ex prava conſvetudine ſibi non licere putabant.*

† Ἐσαί, ὁ, *Nomen viri* ἄκλιτον. *Luc.* 3, 25. *ab* אֵצֶל axilla, *& in pl. num.*

ſeipſum examinat & abſolvit, atqve ſic de gratia Dei certior facta, pacata redditur & tranqvilla; Seu, qva Luth. ſententia videtur eſſe, qva Deus in baptiſmo ſolenni conventione, confœderatione & mutua obligatione, homini ſuam gratiam offert, applicat & obſignat, & homo vicißim in conſcientia ſua de gratia Dei certus, ſtipulatur ſe credere remiſſionem peccatorum & ad obſeqvium Deo ſeſe aſtringit.

pl. num. principes, magnates, proceres, q d. princeps meus.

Ἑ΄σπε΄ρα, ας, ἡ, vespera, à masculino ἕσπερος, ου, ὁ, vesper. item Hesperus, stella Veneris, quæ solem antegrediens φωσφόρος luciferi, eundem verò subsequens ἕσπερος appellatur. Sic dici putatur q. ἕω πέρας lucis diurnæ terminus.

Ἕως, ω, ἡ, aurora, lux diurna, diluculum.

Πέρας, ατος, τὸ, terminus. Job 9, 9. ὁ ποιῶν πλειάδα & ἕσπερον, faciens Pleiades & Hesperum. Luc. 24, 29. πρὸς τῷ ἑσπέρας ἐστὶ, advesperascit. Act. 4, 3. ἤδη γὰρ ἑσπέρα ἦν, nam erat jam vespera. Gen. 19, 1. ἑσπέρας, vesperi. Ex. 12, 6. πρὸς ἑσπέραν circa vesperam. Act. 28, 23. ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας, à matutino tempore usque ad vesperam.

Ἑσπερινὸς, ἡ, ὸν, vespertinus, a, um. Lev. 23, 5.

† Ἑ΄σρω΄μ, ὁ, Esrom. Matth. 1, 3. Luc. 3, 33. Nomen viri ἄκλιτον, filius Judæ 1. Chr. 4, 1. Hebraicum origine חֶצְרוֹן chetzrón. Græci provoluerunt μ. componitur ex חֵץ sagitta, à radice חָצַץ, & רוֹן, hoc est, exultatio, à radice רָנַן cecinit, cantillavit. Vel derivatur à חָצִיר gramen, & Nun in fine est heemanticum, sicut in voce שְׁלֹמֹה.

Ἑ΄στι΄α, ας, ἡ, focus, lar, domus.

Ἑστάω, ῶ, convivio excipio, f. άσω, p. εἱστάκα.

Ἑστίαμα, ατος, τὸ, epulum.

Ἑστίασις, εως, ἡ, epulatio.

Ἑστάτωρ, ορος, ὁ, convivator.

Ἀφέστος, ου, ὁ, qui abest à domo, non domesticus.

Ἐφέστος, ου, ὁ, domesticus. Sir. 37, 11.

Ἑ΄σχα΄ρα, ας, ἡ, focus, ara. Sir. 50, 12. παρὰ ἐσχάρᾳ βωμοῦ, ad focum altaris.

Ἐσχαρὶς, ίδος, ἡ, focus, craticula. Exod 30, 3.

Ἐσχαρίτης, ου, ὁ, placenta, q. d. focalis sive in foro cocta.

Ἔ΄σχα΄τος, η, ον, ultimus, a, um. παρὰ τὸ ἔχειν à continendo & cohibendo, id videlicet, in quo necesse est, ut consistamus: sicut Latinè ultimum dicitur, ultra quod pergere non liceat. Matth. 20, 16. οὕτως ἔσονται οἱ πρῶτοι ἔσχατοι, sic erunt primi ultimi. Luc. 14, 9. τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν, ultimum locum occupare. Joh. 6, 40. ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, in extremo die, hoc est, die judicii extremi. Aliquando præponitur σὺν. Joh. 7, 37. σὺν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, ultimo autem illo die, scilicet festi. Heb. 1, 2. ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν, ultimis temporibus. 2. Pet. 2, 20. γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων, facta est ultima eorum conditio deterior priore. Sir. 28, 6 μνήσθητι τὰ ἔσχατα, memento novissima. posterior, & opponitur τῷ πρώτῳ, priori. 1. Cor. 15, 45. ὁ ἔσχατος Ἀδάμ, posterior Adamus, qui ipse ibid. v. 47. vocatur ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, secundus homo. ἔσχατον, ου, τὸ (subaudi μέρος) extremitas. sed Hellenismus est, non ellipsis. Adjectiva neutra Græcè eleganter ponuntur pro substantivis, ut τὸ χρηστὸν pro ἡ χρηστότης, benignitas, Rom 2, 2. τὸ ἐπιεικὲς pro ἡ ἐπιείκεια, æquitas. Phil. 4, 5. Act. 1, 8. ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, usque ad extremitatem terræ. 2. Pet. 3, 3. ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου ἡμερῶν ἐμπαῖκται, venient in extremitate dierum, h. e. erunt postremis temporibus irrisores, seu epicuri de grege porci, qui cum Festo Act. 26, 24 deridebunt doctrinam de extremo judicio. Accipitur etiam adverbialiter 1. Cor. 15, 8.

15, 8. ἔχατον πάντων, *ultimò omnium*.

Ἐχάτως *Adv.* extremè. *Marc.* 5, 23. τὸ θυγάτριόν μου ἐχάτως ἔχει, *filiola mea extremè habet, hoc est, in mortis versatur agone.*

Ἐχατίζω, *extremus sum.*

Ἐχατόω *idem. 1. Macc.* 5, 53.

Ἐχαθγηρὼς, ὼ, ὁ, *extremè senex, decrepitus, silicernium. Sir.* 41, 4.

ΕΣΩ *Adv.* intra *cum Genit.* (ἔξω, *extra*) *Derivatur ab* εἰς *præpositione* in, *pro quo poëtæ dicunt* ἐς, *quamvis* & ἔσω *pro* ἔσω *sit usitatum. Marc.* 15, 16. ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, *abduxerunt eum intra aulam. Sine casu*, & *vertitur* intus. *Joh.* 20, 26. *Act.* 5, 25. ἔσω οὐδένα εὕρομεν, *intus neminem invenimus. Joh.* 20, 26. πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ, *rursus erant intus discipuli.* ὁ ἔσω *scilicet* ὢν, interior, internus. *Eph.* 3, 16. εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, *in interiore homine.*

Ἔσωθεν *Adv.* intrinsecus. *Matth.* 7, 15. ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες, *intus autem sunt lupi rapáces. 2. Cor.* 7, 5. ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι, *foris pugnæ, intus timor.* Motum è loco *significat Marc.* 7, 23. τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, *mala ex interiori, h. e. ex animo egrediuntur.* ὁ ἔσωθεν *internus*, ἡ ἔσωθεν *scil.* οἶκος *interna. 2. Cor.* 4, 16. ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται, *internus homo renovatur.* ἐσώτερος, α, ον, interior, intimus, a, um. *Act.* 16, 24. ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, *conjecit eos in intimum carcerem. Heb.* 6, 19. εἰς τὸ ἐσώτερον *scilicet* μέρος, *in interiorem partem.*

ΕΤΑΖΩ, examino, exploro, exquiro, (*ubi scrutor* τὸ ἐτὸν, *id quod verum est*) Fut. ἐτάσω. a. 1. act. ἤτασα. *præt. perf.* ἤτακα. 1. *Chr.* 29, 17. Κύριε, σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, *Domine, tu es qui scrutaris corda.*

Ἐτασμὸς, οῦ, ὁ, examinatio, quæstio. 2. *Macc* 7, 37.

Ἐξετάζω diligenter examino. *præpos.* ἐξ *auget significationem F.* ἐξετάσω. *aor.* 1. ἐξήτασα, ας, ε. *Matth.* 2, 8. ἐξετάσατε (2. *pl. a.* 1. *act. imper.*) ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου, *accuratè exquirite de puerulo illo.* interrogo. *Joh.* 21, 12. ἐξετάσαι (*aor.* 1. *act. inf.*) αὐτὸν, σὺ τίς εἶ; *Interrogare eum, quisnam es?* Præt. ἐξήτακα. præt. pass. ἐξήτασμαι, σαι, *unde est*

Ἐξέτασις, εως, ἡ, *examen, diligens exploratio.* ἐξέτασις ὅπλων *recensio, lustratio armorum. Thuc.* ἐξέτασιν ποιεῖσθαι τῶν στρατιωτῶν, *lustrare milites.*

Ἐξετασὴς, οῦ, ὁ, *examinator.*

Ἐξετασμὸς, οῦ, ὁ, inquisitio.

Διεξετάζω, perquiro, pervestigo.

Ἀδιεξέτασ-ος, ον, ὁ, ἡ, impervestigabilis. *Sir.* 21, 18. ἀδιεξέτασται λόγοι, *sermones obscuri & ænigmatici.*

Ἀνετάζω, perquiro, quæstioni subjicio. *Germani vocant* foltern/ peinigen. *Galli dicunt* donner la gehenne. *Hanc gehennam homines sibi struxerunt ipsis. Nullum est de ea mandatum* DEI. *Fut.* ἀνάσω. *Præt.* ἀνήτακα. *Act.* 22, 29. οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν, *qui fuerant in eum inquisituri seu tormentis subjecturi. Jud.* 6, 29. ἀνέτασον, *percontabantur. præs. pass.* ἀνετάζομαι, quæstioni subjicior, examinor. *Act.* 22, 24. ἐκέλευσεν αὐτὸν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι, *jussit ut flagris haberetur quæstio de eo.*

ΕΤΑΙΡΟΣ, ου, ὁ, sodalis, socius. (*ab* ἕτης, ου, ὁ, *socius*) *Matth.* 11, 16. προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, *acclamant sodalibus suis* amicus. *Matth.* 26, 50. ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; *amice, quorsum ades? Amici appellatio ex ardenti amoris affectu proficiscitur, eaque Dominus beneficia sua Judæ in*

animum revocare & eundem à susceptô facinore avocare atqve serian- & veram pœnitentiam in animo ejus exsu citare voluit q d. NB. amice, sub- ,, limem tibi in Ecclesia dederam ,, locum, Apostolus eras, domesticus ,, meus eras, patefeceram tibi ver- ,, bum, dederam sacra fœderis signa, ,, sed te vicissim qvomodo geris? Matth. 20, 13. ἑταῖρε οὐκ ἀδικῶ σε, *amice, nullam tibi facio injuriam. Matth. 22, 12.* ἑταῖρε πῶς εἰσῆλθες; *amice, qvomodo introisti? His duobus dictis* ἑταῖρε *non est vocabulum amoris sed status. Sic Gallis familiare est, ut dicant* compagnon. *Et veteres Græci dixerunt* ὦ πάν *pro* ὦ ἑταῖρε, *ô amice.* ἑταῖρε *Doricè pro* ἑτᾶρε *ab* ἑτᾶς ᾱ, ὁ, *idem qvod* ἑταῖρος, socius. *Demosth. olynth. 1 & 3.*

Ἑταίρα, ας, ἡ, *meretrix. Prov. 19, 13.* μίσθωμα ἑταίρας, *merces meretricis.*

Ἑταιρία, ας, ἡ, *sodalitium.*

Ἑταιρίζω, *f. ἰσω,* sodalis fio.

Ἑταιρίζομαι, meretricor. *Sir. 9, 3.* γυναικὶ ἑταιριζομένῃ, *mulieri meretricanti.*

Συνεταῖρος, ου, ὁ, sodalis, *3. Esd. 6, 3. fœm.*

Συνεταιρὶς, ίδος, ἡ, sodalis, socia, *Judic. 11, 37. 38.*

Συνεταιρισμὸς, sodalitatem ineo *cum aliqvo;* Bud.

ἘΤΕΡΟΣ α, ον, alius, a, ud. *Act. 4, 12.* οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανόν, *neqve enim est aliud nomen sub cœlo.* alter, *& tum de duobus tantùm dicitur. Matth. 6, 24.* καὶ τὸν ἕτερον καταφρονήσει, *& alterum spernet.* sequens. *Act. 27, 3.* τῇ ἑτέρᾳ *scil.* ἡμέρᾳ, *aliàs* τῇ ἑξῆς *vel* τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, *die seqv. Gall. le jour suivant.* peregrinus. *Act. 2, 4.* ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, *cœperunt loqvi*

A *peregrinis linguis.*

Ἑτέρως, *adv.* aliter. *Phil. 3, 15.*

Μηδέτερος, α, ον,

Οὐδέτερος, α, ον, *q. d.* οὐδὲ ἕτερος, neuter, a, um.

Μετιξέτερος, *idem qvod* ἔνιοι, *qvidam, nonnulli.*

Ἀμφότερος, *utrqve.* ἀμφότερος, ambo. *Gen. 40, 5.*

Ἀμφοτερίζω, *cum utrisqve facio.*

B Ἀμφοτεροδέξιος, ου, ὁ, *ambidexter. Jud. 20, 16.*

Ἑκάτερος alteruter *usitatè, rarissimè* unusqvisqve. *Ez. 1, 11.*

ἔΤΙ, adhuc, *Adverb. temporis. Matth. 12, 46.* ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, *ipso autem adhuc loqvente. Luc. 18, 22.* ἔτι ἕν σοι λείπει, *adhuc unum tibi deest. Job. 20, 1.* σκοτίας ἔτι οὔσης, *qvum adhuc essent tenebræ.* ampliùs. *Matth. 26, 65.* τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων;

C *Qvid nobis opus est ampliùs testibus? Job 14, 30.* οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν, *non loqvar ampliùs multa vobiscum* atqve adeo, *Act. 2, 26.* ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου, *atqve adeò caro mea.* insuper. *Heb. 11, 36.* ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς, *insuper & vincula & carcerem.* porro. *Apoc. 22, 11.* ἔτι *non est particula comparandi pro* μᾶλλον *vel* πλέον, *sed temporis pro* πρότερον. ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι, *justus justificetur porro.*

D Μηκέτι, non ampliùs. *Job. 8, 11.* πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε, *vade & non ampliùs pecca.* ne posthac. *2. Cor. 5, 15.* μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, *ne posthac sibi vivant.*

Οὐκέτι non ampliùs. *Matth. 22, 46. Philem. v. 16.* οὐκέτι ὡς δοῦλον, *non ampliùs, ut servum.*

Προσέτι insuper. *2. Macc. 10, 3. Cap. 12, 14.*

ἘΤΟΙΜΟΣ, η, ον, & ἕτοιμος, ου, ὁ, ἡ,

ος, ὁ, ἡ, (q. d. ἐτὸς εἰς οἶμον, *missus in viam.*) paratus, a, um promptus, *qui in promptu & ad manum est. Luc.* 22, 33 Κύριε, μετά σου ἕτοιμός εἰμι, *Domine, tecum paratus sum. Matth.* 25, 10. αἱ ἕτοιμοι *scilicet* παρθένοι, *virgines paratæ, instructæ. Act.* 23, 15. ἕτοιμοι τοῦ ἀνελεῖν *pro* πρὸς τὸ ἀνελεῖν, *parati ad interficiendum. Hebraismus* ה *n. ex literis* בכלם bachlam, *Græcè per Genitivum quandoque redditur. Cæteroquin explicari per* εἰς τὸ *vel per* πρὸς τὸ, *& causam finalem indicare solet. Luc* 12, 40. ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, *vos sitis parati. 1. Pet.* 1, 5. εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην, *ad salutem paratam.* certus, ratus, *2. Cor.* 9, 5. ταύτην ἑτοίμην εἶναι, *hanc paratam esse.* ἐν ἑτοίμῳ, in promptu, *3. Macc.* 5. ἐν τῷ παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρῳ, *à præ entissima morte.* ἐν ἑτοίμῳ ἔχω, paratus sum. *Seq. infinit. 2 Cor.* 10, 6. καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι, *& paratum habendo, quo vindicemus.*

Ἑτοίμως, *adv.* promptè. ἑτοίμως ἔχω *idem quod* ἐν ἑτοίμῳ ἔχω, *Act.* 21, 13. δεδεμένος ἑτοίμως ἔχω, *vinciri paratus sum, 1. Pet.* 4, 5.

Ἑτοιμάζω, paro. Fut. ἑτοιμάσω. Præt. ἡτοίμακα. aor. 1. act. ἡτοίμασα, ας, ε. *Matth.* 22, 4. ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, *ecce prandium meum paravi. Luc.* 2, 31. ὃ ἡτοίμασας, *quam (salutem) paravisti. 1. Cor.* 2, 9. ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν, *quæ paravit Deus iis, à quibus ipse diligitur. Matth.* 26, 19. ἡτοίμασαν (3. pl. a. 1. act. ind.) τὸ πάσχα *pararunt pascha. Luc.* 24, 1. ἡτοίμασαν, præparaverant, *ubi aor. 1. habet significationem plusquamp. conf. exemplum simile suprà in Them.* ἀγόρασον, *verbum* ἠγόρασαν. aor. 1. act. imper. ἑτοίμασον, ἄτω. *Luc.* 17, 8. ἑτοίμασον τί δειπνήσω, *para quod cœnem. Matth.* 3, 3. ἑτοιμάσατε (2. pl. aor. 1. act. imper.) τὴν ὁδὸν Κυρίου, *parate viam* DOMINI. *Act.* 23, 23. ἑτοιμάσατε στρατιώτας, *parate milites.* aor. 1 act. subj. ἑτοιμάσω, ῃς, ῃ. *Joh.* 14, 3 ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, *quum profectus fuero, vobisque paravero locum. Matth.* 26, 17. πῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν (1. pl. a. 1. act. subj.) σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; *ubi vis, paremus tibi ad comedendum pascha?* aor. 1. act. inf. ἑτοιμάσαι. *Luc.* 1, 76. ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, *ut pares vias ejus.* præt. act. ἡτοίμακα, ας, ε. præt. pass. ἡτοίμασται, σται. *Marc.* 10, 40. οὐκ ἔστι ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται, *non est meum dare, sed (dabitur) quibus paratum est.* part. præt. pass. ἡτοιμασμένος, η, ον. *Apoc.* 9, 15. οἱ ἡτοιμασμένοι, *parati. Matth.* 25, 34. κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν, *possidete regnum paratum vobis.* ibid. v. 41. πορεύεσθε εἰς τὸ πῦρ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ, *abite in ignem illum æternum, paratum diabolo.* a. 1. pass. ἡτοιμάσθη ν, ῃς, ῃ. *1. Macc.* 1, 17. ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ, *formatum seu stabilitum fuit regnum ipsius. Apoc.* 16, 12. ἵνα ἡτοιμασθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) ἡ ὁδὸς, *ut paratur via.*

Ἑτοιμασία, ας, ἡ. præparatio. *Eph.* 6, 15. ἐν ἑτοιμασίᾳ, *in præparatione.*

Προετοιμάζω, præparo. *Fut.* άσω. Præt. προήτοιμακα. a. 1. act. προητοίμασα, ας, ε. *Rom.* 9, 23. ἃ (σκεύη) προητοίμασεν εἰς δόξαν, *quæ (vasa) præparavit ad gloriam. Eph.* 2, 10. ἃς (*pro* ἃ) προητοίμασεν ὁ θεός, *quæ præparavit* DEUS.

ΕΤΟΣ, εος, τὸ. annus. *Matth.* 9, 20. αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, *sanguinis profluvio laborans duodecim annos. Marc* 5, 25. οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη. ἔτη *contractè pro* ἔτια ex-

istens in fluxu sanguinis duodecim annos. Luc. 15, 29. τοσαῦτα ἔτη δουλεύω (*pro* ἐδούλευσα) *tot annos servivi. Luc. 2, 41.* κατ' ἔτος, quotannis, *singulis annis. Joh. 8, 57.* πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, *quinquaginta annos nondum habes, hoc est, nondum es quinquaginta annorum, seu nondum es quinquagenarius. Luc. 12, 19.* εἰς πολλὰ ἔτη, *in multos annos. Act. 19, 10.* ἐπὶ ἔτη δύο, *per biennium. Act. 24, 10.* ὁν πολλῶν ἐτῶν, *à multis annis, hoc est, post multos annos. Rom. 15, 23.* ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν idem. *Act. 9, 33* δὶ ἐτῶν πλειόνων, *pluribus annis interjectis, intervenientibus. 2. Cor. 12, 2.* πρὸ ἐτῶν, *ante annos. 1. Tim. 5, 9.* μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, *non infra sexaginta annos. 2. Pet. 3, 8.* χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία, *mille anni ut dies unus. Es. 65, 20.* ὁ ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν (ἔσται) ἐπικατάρατος, *peccator etiam centum annorum, erit maledictus.*

Ἐπίτειος, ου, ὁ, ἡ, anniversarius, annuus, *Sir. 37, 11.* μισθὸς ἐπιτείου, *cum mercenario annuo; alii legunt* οἰκείου, *domestico.*

Πολυετὴς, ές, ὁ, ἡ, qui multorum est annorum, *annosus, Sap. 4, 16.*

Πολυετία, ας, ἡ, multitudo annorum, *annositas. Ex* πολὺς & ἔτος.

Διετὴς, ές, ὁ, ἡ, bimulus. *Matth. 2, 16.* ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, *à bimulis & infrà. ad verb. à bimulo.*

Διετία, ας, ἡ, biennium. *Act. 24, 27.* διετίας δὲ πληρωθείσης, *biennio verò completo.*

Τρίετης, ου, ὁ, & τριετὴς, ές, ὁ, ἡ, triennis, trimus. τριετὴς παῖδιον, *puer trimus, qui trium est annorum. 2. Chr. 31, 16.* ἀπὸ τριετοῦς *à trimo. 2. Macc. 4, 23.* μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον, *post autem triennii tempus.*

A Τριετία, ας, ἡ, triennium. *Act. 20, 31.*

Ἑκατονταέτης, ου, ὁ, centenarius, *centum annos natus. Rom. 4, 19.* ἑκατονταετὴς, ές, ὁ, ἡ, *idem. Gen. 17, 17.* εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; *An centenario nascetur filius?* τετρακοντατὴς, ές, ὁ, ἡ, quadragenarius, *Act. 7, 23. Sic*

Πεντατὴς, ές, ὁ, ἡ, quinquennis. *Leu. 27, 5.*

B Πεντατία, ας, ἡ, quinquennium.

Πεντετὴς & πεντατετὴς, ὲς, ὁ, ἡ, idem. *Unde*

Πεντετηρικὸς & πεντατετηρικὸς, ὸν, ὁ, quinquennalis. *2. Macc. 4, 18.* ἀγομένου δὲ πεντατετηρικοῦ ἀγῶνος, *cum autem celebraretur quinquennale certamen; quinquennale dicitur, quod quinto quoque anno celebraretur. Sic Ludi quinquennales Romæ, de quibus*

C *Flor. lib 2. cap. 7.*

Πεντηκοντατὴς, ές, ὁ, ἡ, quinquagenarius. *Num. 4, 24.*

Ἑξηκοντατὴς, ές, ὁ, ἡ, sexagenarius. *Leu. 27, 3.*

† ΕΥΑ, ης, ἡ, Eva. *Nomen proprium primæ mulieris, communis nostræ omnium parentis. Hebraicum origine* חַוָּה. Chavva. *sic appellata*

D כִּי הָיְתָה הִיא אֵם כָּל־חָי *quod mater fuerit omnium viventium. & derivatur à radice* חָיָה *vixit. in pihel* חִיָּה vivificavit. *Dicitur verò* חַוָּה *pro* חַיָּה, *mutato* jod *in* vau. *2. Cor. 11, 3.* ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησε, serpens Evam decepit. *1. Tim. 2, 13. Hic mutatur accentus nominativi præter morem. Rabbini illi ineptiunt, qui à* חָוָה indicavit, *vocem hanc derivant, quod mulier ad indicandum, deferendum & loquen-*

Franckesche Stiftungen zu Halle

loqvendum sit pronior. Nam habemus hic scripturam ipsam interpretem omni exceptione majorem, Gen. 3, 20.

† Ἐ῎ΥΒΟΥΛΟΣ, ου, ὁ, Eubúlus. *Nomen viri, origine Græcum, compositum ex* εὖ bene *&* βουλὴ consilium, *q. d. prudens, bene consulens. 2. Tim. 4, 21.*

ΕΥ᾽ΔΙ᾽Α, ας, ἡ, serenitas diei. *idem est qvod* εὐκαιρία *vel* εὐημερία. *compos. ex* εὖ *&* διὸς *jovis, à nominativo* ζεὺς, *qvæ vox etiam aërem qvandoqve significat. Sicut Latini qvoqve dicunt* sub dio. *& Horatius* sub jove frigido. *Matth.16,20.* ὀψίας γινομένης λέγετε εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανὸς, *vespertino tempore dicitis: serenitas erit: nam cœlum rubet. Prov.* ἐν εὐδίᾳ μέμνησο ζάλης, *in serenitate memento tempestatis.*

ΕΥ᾽ΔΩ, dormio. *Fut.* εὑδήσω.

Καθεύδω, idem *Marc. 14,37.* Σίμων καθεύδεις; *Simon, dormisne? Lucæ 8, 52.* καθεύδει *dormit, h. e. mortuus est. Luc.22, 46.* τί καθεύδετε (*2.plur. præs. indic.*) *qvid dormitis? Marc. 14, 41.* καθεύδετε (*2.pl. præs. imper.*) *dormite. Ironia.* præs. subj. καθεύδω, ῃς, ῃ. *1. Thess. 5, 6.* μὴ καθεύδωμεν (*1. pl. præs. subj.*) *ne dormiamus part. præs.* καθεύδων, οντος, ὁ, *dormiens. Eph.5, 14.* διὸ λέγει, ἔγειραι ὁ καθεύδων, *propterea dicit, surge, qvi dormis. surge, evigila scilicet ex somno peccatorum.* imperf. ἐκάθευδον, ες, ε. *Matth. 8,24.* αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε, *ille verò dormiebat. Matth. 25, 5.* & ἐκάθευδον (*3. plur. imperf. act.*) *& dormierunt. Hic imperfectum supplet defectum aoristi.*

Παρακαθεύδω, *q. addormio alicui*, juxta dormio. *Judith 10, 12.* οἱ παρακαθεύδοντες Ὀλοφέρνῃ, *juxta Holofernem dormientes, cubicularii.*

ΕΥ᾽ΘΥ᾽Σ, εῖα, ὺ, rectus, a, um, planus, *Matth 3, 3.* εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους, *complanate semitas ejus. 2. Pet. 2, 15.* καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, *relictâ rectâ viâ.*

Εὐθὺς, statim. *Adv. Marc. 1, 28.* ἐξῆλθε ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς, *emanavit autem fama ipsius statim. Joh. 19, 34.* καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα, *& statim profluxit sangvis. Joh. 21, 3.* & ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς, *& ascenderunt in navem statim.*

Εὐθέως, *Adv.* statim, è vestigio. *Marc.2,12.* καὶ ἠγέρθη εὐθέως, *& surrexit statim. Luc.21, 9.* οὐκ εὐθέως τὸ τέλος, *non statim erit finis.*

Εὐθύτης, ητος, ἡ, rectitudo. *Heb. 1, 8.* ῥάβδος εὐθύτητος virga rectitudinis. *Hebraismus.* virga recta, *hoc est, recta administratio regni tui.* εὐθύω complano. *part. præs.* εὐθύων, οντος, ὁ, gubernator. *Jac 3, 9.* Fut. εὐθυῶ. Præt. εὔθυγκα. aor. 1. act. εὔθυνα *vel Atticè* ἤυθυνα, ας, ε. *Joh. 1, 23.* εὐθύνατε (*2. pl. a. 1. act. imper.*) τὴν ὁδὸν Κυρίου *complanate viam DOMINI. item,* punio, *3 Macc. 2.* μηδὲ εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βιβηλώσει (τούτων) *neve punias nos in pollutione horum.*

Εὐθύνη, ης, ἡ, disqvisitio, accusatio, pœna, crimen.

Εὐθύνα, ης, ἡ, idem.

Κατευθύω, dirigo. a. 1. act. κατεύθυνα, ας, ε. *Luc. 1, 79.* τοῦ κατευθῦναι (*a. 1 act. infinit.*) τοὺς πόδας ἡμῶν, (*subintelligo* ἕνεκα) *ut dirigat pedes nostros. 1. Thess. 3, 11.* κατευθύναι (*3. sing. aor. 1. act. opt.*) τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, *dirigat viam nostram ad vos. 2. Thess. 3, 5.* ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι (*3. sing. aor. 1. act. opt.*) ὑμῶν τὰς καρδίας. *DOMINUS verò dirigat corda vestra. It. neutraliter* bene & feliciter ago, *sum felix, dives,*

βες, *Sir. 29, 20.* ἰσχὺν πολλοὺς ἀπώλεσε καταδυνεύοντας, *sponsio multos perdidit divites, sive qui benè & prospere degebant; talis enim divitum vita vulgo putatur.* Præs. pass.

Κατευθύνομαι, dirigor, *nempè ad amussim recti;* rectè me gero. *a. 1. pass.* κατευθύνθην, *Sir. 49, 2.*

Κατευθυντήρια, ας, ἡ, amussis, *regula fabrilis.*

† ΕΥΝΕΙΚΗ, ης, ἡ, Eunice, *hoc est, bona victoria, ex* εὖ bene & νίκη victoria. *Fuit mater Timothei. 2. Tim. 1, 5. vel potiùs ex* εὖ & νεῖκος, εος, τὸ, contentio, jurgium, bellum. νεῖκος, *ex* νὴ & εἴκω, *hoc est, non cedo.* ἐυνείκη *ergo significat,* non abs re expostulantem.

† ΕΥΟΔΙΑ, ας, ἡ, Euódia. *Nomen mulieris, ex* εὖ & ὁδὸς, ὅ, ἡ, via, *q. d.* ἡ ἐυοδεμένη, prosperè agens, ders wohlgehet. *Phil. 4, 2. Alii scribunt* ἐυωδία, *quæ vox significat* bonum odorem *seu* bonam fragrantiam, & *appellativè legitur 2. Cor. 2, 15.*

ΕΥΡΙΣΚΩ (*ab* εὕρεν, ινος, ὁ, ἡ, *sagax, q. d. sagaciter deprehendo, per metaphoram desumptam à canibus insectantibus*) invenio, *q. d. in rem præsentem venio. Propriè dicimus* invenire rem amissam. *item,* incidere in rem, *quam quærimus, quamcunque licet non amissam. Luc. 13, 7.* καὶ οὐχ εὑρίσκω, & *non invenio. Rom. 7, 18.* τὸ καλὸν οὐχ εὑρίσκω, *bonum non* assequor. *Metaphora. Joh. 18, 38.* οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ, *nullum crimen* deprehendo *in illo. Act. 10, 27.* καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλοὺς, & *invenit (offendit) multos, qui convenerant. Act. 23, 9.* οὐδὲν κακὸν εὑρήκαμεν, *nihil mali invenimus, h. e. nullum errorem deprehendimus.* part. præs. εὑρίσκων, ουσα, ον. *Matth. 7, 14.* ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν, *pauci sunt qui inveniunt (portam) illam. Luc 11, 24.* καὶ μὴ εὑρίσκον (*part. præs. act. g. n.*) & *non inveniens.* imperf. ἔυρισκον, ες, ε *Marc. 14, 55.* καὶ οὐχ εὕρισκον (*3. plur. imperf.*) & *non inveniebant. Act. 7, 11.* καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα, & *non inveniebant cibos.* Fut. 1. act. εὑρήσω, εις, ει. *Matth. 17, 27.* εὑρήσεις στατῆρα, *invenies statéram, hoc est, monetam, cujus pondus est quatuor drachmarum. Luc. 12, 43.* ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως, *quem, quum venerit DOMINUS, inveniet facientem ita. Joh. 7, 35.* ὅπου ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν (*1. plur. fut. 1.*) αὐτόν, *quod ipsum non sumus inventuri. Luc. 2, 12.* εὑρήσετε (*2. pl. fut. 1. act.*) βρέφος ἐσπαργανωμένον, *invenietis infantem fasciis involutum.* aor. 1. act. εὕρησα ας, ε. *Apoc. 18, 14.* καὶ οὐκέτι μὴ εὑρήσῃς (*2. sing. aor. 1. act. subj.*) αὐτά, & *non amplius inventeris illa.* aor. 2. act. εὗρον, ες, ε. *Matth. 8, 10* οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον, *ne in Israël quidem tantam fidem inveni.* nanciscor. *Luc. 1, 30.* εὗρες χάριν παρὰ τῷ θεῷ, *nacta es gratiam apud Deum. Hebr. 12, 17.* μετανοίας τόπον οὐχ εὗρε, *resipiscentiæ, seu revocationis locum (apud patrem) non reperit. Act. 5, 23.* ἔσω οὐδένα εὕρομεν (*1. pl. a. 2.*) *intus neminem invenimus. Matth. 2, 11.* εὗρον (*3. pl. aor. 2. act. indic.*) τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς, *invenerunt puerulum cum Maria matre. Jer. 14, 3.* οὐχ εὗρον (*pro* εὕρον. *3. pl. a. 2. act. Bœoticè*) ὕδωρ, *non invenerunt aquam.* aor. 2. opt. εὕροιμι, οις, οι. *Act. 17, 27.* εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν (*3. pl. a. 2. act. opt.*) *si fortè palpando eum invenirent.* aor. 2. subj. εὕρω, ῃς, ῃ. *2. Cor. 12, 20.* φοβοῦμαι γὰρ, μήπως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω, εὕρω (*1. sing. a. 2. act subj.*) ὑμᾶς,

ὑμᾶς, metuo ne quum venero, ne, quales velim, inveniam vos. Luc. 15, 8. ἕως ὅτου (Attice pro ὅ) εὕρῃ (3. sing. aor. 2. subj.) usque quò (eam) invenerit. Heb. 4, 16. καὶ χάριν εὕρωμεν (1. pl. a. 2. subj.) ut gratiam inveniamus, conseqvamur. Matth. 2, 8. ἐπὰν δὲ εὕρητε (2. pl. a. 2. act. subj.) postqvam autem inveneritis. Luc. 6, 7. ἵνα εὕρωσι (3. pl. a. 2. act. subj.) κατηγορίαν αὐτοῦ, ut invenirent (arriperent) accusationem adversus eum. a. 2. act. inf. εὑρεῖν, invenire. Matth. 18, 13. καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, qvod si acciderit, ut inveniat eam (ovem.) part. aor. 2. act. εὑρὼν, ὄντος, ὁ, in f. g. εὑρεῖσι, ῆς, ἡ. Matth. 10, 39. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, qui invenerit (hoc est, servaverit) animam (hoc est, vitam) suam. Joh. 9, 35. εὑρὼν αὐτὸν, postqvam incidisset in eum. Joh. 6, 25. καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, & qvum invenissent eum trans mare. Luc. 15, 9. εὑρεῖσα συγκαλεῖται τὰς φίλας, (eam) nacta convocat amicas. Luc. 24, 23. καὶ μὴ εὑρεῖσαι (part. aor. 2. act. plur. gen. f.) τὸ σῶμα αὐτοῦ, & qvum non invenissent corpus ejus. præt. act. εὕρηκα, ας, ε. Apoc. 3, 2. οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα, non enim comperi opera tua. Ex 33, 17. εὕρηκας χάριν ἐνώπιόν μου, gratiam invenisti in oculis meis. Hebraismus, hoc est, diligo te. Joh. 1, 41. εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, invenimus Messiam. Rom. 4, 1. τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι (præt. act. inf.) κατὰ σάρκα; Qvid igitur dicemus Abrahamum, patrem illum nostrum, adeptum esse secundùm carnem? præs. pass. εὑρίσκομαι, ῇ, εται. 1. Cor. 15, 15. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες, reperimur autem etiam falsi testes. imperf. pass. εὑρισκόμην, ῇ, ετο. Heb. 11, 5 καὶ οὐχ εὑρίσκετο (pro οὐχ εὑρέθη) & non inventus fuit. præt. pass. εὕρεμαι, σαι, ται. Hos. 14, 9. ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρεται, ex me (Deo tuo) fructus tuus præstò est. Sine me nihil habes. 1. Sam. 10, 2. εὕρεται αἱ ὄνοι, inventæ sunt asinæ. Arist. ῥᾷον τοῖς εὑρεθεῖσι τι προσθεῖναι, facilè est inventis aliqvid addere. aor. 1. pass. εὑρέθην, ῆς, ῇ, feci, ut invenirer. Rom. 10, 20. εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, feci, ut invenirer ab iis, qui me non qværebant. inventus fui. Matth. 1, 18. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα, inventa est gravida. 1. Pet. 2, 22. οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, neqve inventus fuit dolus in ore ejus. Gal. 2, 17. εὑρεθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, inventi sumus & ipsi peccatores. aor. 1. pass. subj. εὑρεθῶ, ῆς, ῇ. Phil. 3, 9. καὶ εὑρεθῶ, & comperiar. 1. Cor. 4, 2. ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ, ut qvis fidus reperiatur. Act. 5, 39. μὴ ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε (2. pl. a. 1. pass. subj.) ne qvo modo etiam cum Deo pugnare comperiamini. 2. Pet. 3, 14. σπουδάσατε ἀμώμητοι εὑρεθῆναι, (a. 1. pass. inf.) studete, ut inculpabiles ab eo inveniamini. Phil. 2, 7. σχήματι εὑρεθεὶς (part. a. 1. pass.) ὡς ἄνθρωπος, habitu inventus ut homo. fut. 1. pass. εὑρεθήσομαι, ῇ, εται, inveniar. 2. Cor. 5, 3. εἴ γε καὶ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα, non nudi reperiemur. a. 1. med. εὑρησόμην, ῃ, ατο, & per syncopen duarum literarum η σ, εὑρήμην, ῃ, ατο, invéni, consecutus sum. Hebr. 9, 12. αἰωνίαν εὑρόμενος (part. aor. 1. med.) λύτρωσιν, æternam adeptus redemptionem.

Εὕρεμα sive εὕρημα, τος, τὸ, lucrum, Jer. 38, 2.

Ἐξεύρεμα, ατος, τὸ, adinventio, lucrum, Sir. 35, 10.

Εὕρεσις, εως, ἡ, inventio, Sir. 13, 32.

Εὑρετὴς, οῦ, ὁ, inventor, Prov. 10, 20.

Ἐξεύ-

Ἐξεύρίσκω, adinvenio, excogito. aor. 2. ἐξεῦρον, *adinveni. Bar. 3, 36.* part. ἐξευρὼν, *2. Macc. 7, 23.*

Ἐξεύρεσις, εως, ἡ, adinventio. *Bar. 3, 18.*

Ἀνεύρίσκω, invenio. *Luc. 2, 16.* ἀνεῦρον (*3. pl. a. 2. act. indic.*) τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, *invenerunt Mariam & Josephum. Act. 21, 4.* ἀνεύρόντες (*part. a. 2. act.*) τοὺς μαθητὰς, *postquam invenissemus discipulos.*

Ἐφεύρίσκω, *invenio, excogito, deprehendo.* Ὀδυσ. τ.

οὐδέ τιν' ἄλλω
Μῆτιν ἐφευρίσκω,

neque aliud consilium invenio.

Ἐφευρετὴς, οῦ, ὁ, inventor. *Rom. 1, 30.* ἐφευρεταὶ κακῶν, *inventores malorum.*

Εὖ (*& poëticè epenthesi* εὐς) εἶος, *poëticè etiam* εὖος, bonus. *pro eodem etiam dicitur* ἠΰς. Ἰλιαδ. Ο. ἠΰς τε μέγας τε, *bonusque magnusque. Hinc est Adv.*

Εὖ, bene. (*pro* εὐ *poëticè* ἐὺ, εὔφρων, ονος, ὁ, ἡ, hilaris, *cujus mens bene habet, & poëtica dialysi* ἐύφρων.) *in compositione vertitur* facilè. εὐμετάδοτος, *facilis ad impertiendum. 1. Tim. 6, 18.* εὔπιστος, *credulus,* εὐπειθὴς, *obsequiosus, Jac. 3, 17.* Feliciter, *ut* εὐτυχὴς, *felix.* Benè, εὐποιὸς, *beneficus.* εὐχάμων, *decens, Marc. 15, 43.* εὔνους, *benè significans, 1. Cor. 14, 9.* εὔθυμος, *qui est bono animo. Act. 27, 36.* valdè. *Luc. 23, 10.* εὐτόνως, *valdè intensè.* εὐφορέω, ῶ, *exubero. Luc. 12, 16.* rectè, rectè sanè, *idem quod* ἐυγε. *Matth. 25, 21.* εὖ, θέλε πιστὲ, *bene est, serve fidelis. Marc. 14, 7.* δυνάσθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι, *potestis eis benefacere. Act. 15, 29.* εὖ πράξετε. ἔρρωσθε. *bene agetis. valete. In initiis literarum Graeci scribunt* χαίρειν. *Act. 23, 25. item* εὖ πράττειν. *Latini, Salutem plurimam. Hebraei* שָׁלוֹם. *Eph. 6, 3.* ἵνα εὖ σοι γένηται, *ut benè tibi sit.*

Εὖγε *Adv. laudantis,* rectè, rectè sanè, euge, *Ps. 37, 2.*

† ΕΥΤΥΧΟΣ, ου, ὁ, Eutychus, *hoc est, felix, prosper, fortunatus, ex* εὖ & τύχη fortuna. *Fuit nomen adolescentis, quem Apostolus Paulus virtute* CHRISTI *ex mortuis excitavit, Act. 20, 9.*

† ΕΥΦΡΑΤΗΣ, ου, ὁ, Euphrates *nomen fluvii. Apoc. 9, 14. & 16. Hebr.* פָּרַת *a* פָּרָה fœcundavit.

ΕΥΧΗ, ῆς, ἡ, votum. περὶ τὸ εὖ χέειν, *benè fundere. Eustath.* περὶ τὸ εὖ ἔχειν τῷ θεῷ, *adhærere numini. Act. 18, 18.* εἶχε γὰρ εὐχὴν, *habebat enim votum, nuncupaverat enim votum.* precatio. *Jac. 5, 15.* ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, *precis fidei (ex fide profectæ) servabunt laborantem.*

Εὔχομαι, voveo, vota facio, opto. *Gen. 28, 20. Num. 6, 2. & c. 21, 2.* εὔχεσθαι εὐχὴν τῷ θεῷ, *Deo votum nuncupare. 3. Joh. 2.* εὔχομαί σε εὐοδεῖσθαι, *opto, ut prosperè agas. 2. Cor. 13, 7.* εὔχομαι γὰρ πρὸς τὸν θεὸν, *opto enim à Deo. 2. Cor. 13, 9.* τοῦτο γὰρ καὶ εὐχόμεθα, *hoc autem etiam optamus. Jac. 5, 16.* εὔχεσθε (*2. pl. præs. med. imp.*) ὑπὲρ ἀλλήλων, *orate alii pro aliis.* imperf. med. εὐχόμην *vel Atticè* ἠυχόμην, ου, ετο. *Rom. 9, 3.* ἠυχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, *optarim enim ego ipse anathema esse pro fratribus meis. Act. 27, 29.* ἤυχοντο ἡμέραν γενέσθαι, *optabant diem oriri.* Fut. εὐξομαι, η, εται. *Es. 19, 21.* εὐξονται εὐχὰς τῷ Κυρίῳ, *vota nuncupabunt DOMINO.* aor. 1. med.

med. ἐυξάμλω, & Atticè ἠυξάμλω, ἠύξω, ἠύξατο. Jon. 2, 10. ὅσα ἠυξάμλω, ἀποδώσω σοι, quæ voveri, rependam. Gen. 31, 30. ἠύξω μοι ὀλεῖ ἐυχλὼ, nuncupasti mihi ibi votum. Jud. 11, 30. ἤυξατο Ἰεφθάε ἐυχλὼ τῷ Κυρίῳ, nuncupavit Jephtha votum DOMINO. aor. 1. med. opt. ἐυξαίμλω, αιο, αιτο. Act. 26, 29. ἐυξαίμλω ἂν τῷ θεῷ &c. σε γενέσθαι, optarim à Deo, ut fieres.

Κατεύχομαι, precor; benè precor, εὐλογέω, 2. Macc. 15, 12. κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰουδαίων συστήματι, benè precari omni Judæorum cætui.

Προσεύχομαι, precor, preces fundo, cum Dat. Sæpiùs absolutè sine casu ponitur. Ridicula est notatio q. προσοχὴ, ῆς, ἡ, attentio. Etymon enim simplicis hîc spectandum, non plausibilis compositi cum alia voce similitudo. Phil. 1, 9. ἵνα προσεύχομαι, ἵνα &c. hoc oro, ut. Act. 9, 11. ἰδὲ γὰρ προσεύχεται, ecce enim precatur. 2. Thess. 1, 11. εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, cujus etiam rei gratia oramus semper pro vobis. Luc. 20, 47. προφάσει μακρᾷ προσεύχονται, in speciem longis precibus utuntur. præs. imper. προσεύχου, ἐσθω. 1. Cor. 14, 13. προσευχέσθω, ἵνα διερμηνεύῃ precetur (ita tamen) ut (ignota vocabula) interpretetur. 1. Thess. 5, 17. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, indefinenter orate. Matth. 26, 41. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, vigilate & orate. præs. subj. προσεύχωμαι, ῃ, ηται. 1. Cor. 14, 14. ἐὰν προσεύχωμαι γλώσσῃ, si orem linguâ (aliis ignota) Luc. 11, 2. ὅταν προσεύχησθε (2. pl. præs. med. subj.) votum oratis. præs. inf. προσεύχεσθαι Luc. 11, 1. διδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, doce nos orare. 1. Tim 2, 8. βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, volo igitur viros precari in quovis loco. 1. Cor. 11, 13. τῷ θεῷ προσεύχεσθαι, Deum orare. part. præs. προσευχόμενος, η, ον. Matth. 26, 39. ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος, procidit in faciem suam, orans. Eph. 6, 18. προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ, orantes omni tempore. 1. Cor. 11, 5. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη, omnis mulier orans. imperf. προσεύχομαι, & Atticè προσηυχόμλν, ω, ετο. Marc. 1, 35. ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο, abiit in desertum locum, & ibi orabat. Luc. 18, 11. ταῦτα προσηύχετο, hæc orabat. Luc. 1, 10. ὁ πλῆθος προσευχόμενον (pro προσηύχετο) ἔξω multitudo verò foris precabatur. Fut. προσεύξομαι, Matth. 26, 36. orabo. aor. 1. med. προσηυξάμλν, ω, ατο, (Atticè) orabi. Matth. 26, 44. πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, rursus orabit tertia vice, nempe JESUS. Jac. 5, 17. προσευχῇ προσηύξατο (Hebraismus) Elias orando orabit, hoc est, ardentissimè orabit. Act. 21, 5. θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα, positis genibus in littore orabimus. O verum valedicendi morem, Christianis dignum! Hodie pseudochristiani poculis sese injurgitant, bibentes in salutem principum, in suam ipsorum verò perniciem. Pro quibus orare debebant, pro iis bibere malunt, quæ turpissima κυκλοπτοία & ipsorum principum derisio, à parasitis suam traxit originem. Act. 8, 15. προσηύξαντο (3. pl. a. 1. med. indic.) περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον, orarunt pro iis, ut acciperent Spiritum sanctum, hoc est, dona Spiritus sancti ad obeundum munus Ecclesiasticum necessaria. aor. 1. med. imper. προσεύξαι, άσθω. Matth. 6, 6. προσευξαι τῷ πατρί σου ἐν τῷ κρυπτῷ, ora PATREM tuum in occulto. Jac. 5, 14. προσευξάσθωσαν (3. pl. a. 1. med. imper.) ἐπ' αὐτὸν, precentur pro eo. a. 1. med. subj.

προσ-

προσεύξωμαι, ἢ, ηται. Marc. 14, 32. καθήσατε ὧδε, ἕως προσεύξωμαι, sedete hic, usque dum orabero. Matth. 19 13. προσεύξηται & oret, nempe pro puerulis. Rom. 8, 26. τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα, καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, quid enim oremus, ut oportet, non nobimus. aor. 1. med. inf. προσεύξασθαι. Matth 14, 23. ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσευξασθαι (pro τοῦ προσεύξασθαι ἕνεκα) ascendit in montem privatim ad orandum. Act. 10, 9. ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, ascendit Petrus in solarium (seu in tectum) ut oraret. part. a. 1. med. προσευξάμενος, η, ον. Act. 6, 6. προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, precati imposuerunt eis manus. Act. 13, 3. νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι, quum jejunassent & orassent.

Προσευχή, ῆς, ἡ, precatio. Matth. 17, 21. Marc. 9, 29. Τοῦτο τὸ γένος (τῶν δαιμονίων) οὐ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, hoc genus dæmoniorum nullo modo potest exire, nisi orando & jejunando. Luc. 6, 12. ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ, (genitivus objecti) in precatione ad DEUM. Phrasis, σχολάζειν τῇ προσευχῇ, vacare precibus. προσκαρτερεῖν τῇ προσευχῇ, perdurare in oratione. Col. 4, 2. ἐγκόπτειν προσευχῶν. 1. Petr. 3, 7 precationem impedire, seu interrumpere. προσευχαί, ῶν, αἱ, preces. Eph 1, 16. ποιούμενος προσευχάς, preces fundere. Col. 4, 12. ἐν ταῖς προσευχαῖς, in precibus. Philem v. 4. ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, in precibus meis.

Προσευχή, ῆς, ἡ, proseucha, domus orationis. Act. 16, 16 πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν euntibus nobis ad proseucham seu domum orationis. Marc. 11, 17. ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, domus mea domus precationis vocabitur; ex Es. 56, 7.

A Hinc Synagogæ inter gentes videntur dictæ fuisse προσευχαί, proseuchæ, quambis Henricus Stephanus in Thesauro linguæ Græcæ aliter hæc exponat.

ΕΥΩΧΙΑ, ας, ἡ, convivium epulum. παρὰ τὸ εὖ ἔχειν, bene esse. Dicimus ei bene esse, qui lautè accipitur, qui bene curat corpus. Gallicè, faire bonne chere. Germanicè, guter dinge seyn. Seu potius ex εὖ & B ὀχή, ῆς, ἡ, cibus, quod corpus eo continetur & conservetur, q. d. lauta epulæ, lautus cibus. Th. ἔχω.

Εὐωχίω, ῶ, convivio excipio. εὐωχίομαι, ῶμαι, convivio excipior, convivor, epulor. Judith. 1, 16. ἦν ἐκεῖ θυμιῶν καὶ εὐωχούμενος, erat ibi otia & convivia agitans. imperf. εὐωχούμην ὑμῶν.

Συνευωχίομαι, ῶμαι, unà convivor. 2. Pet. 2, 13. συνευωχούμενοι ὑμῖν, dum C vobiscum epulantur. Judæ v. 12. συνευωχούμενοι ὑμῖν, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, dum vobiscum convivantur, securè seipsos pascentes. Xenoph. lib. 3 memorab. in fine de hoc verbo ita scribit: ἔλεγε δὲ καὶ ὡς τὸν εὐωχούμενον σὺν τῇ Ἀθηναίων γλώττῃ εὖ εἶναι καλοῦσι τὸν δὲ εὖ προσκείμενον, ἔφη, ἐπὶ τῷ πάνυ εὖ εἶναι, ἄπτεσθαι μήτε τῷ ψυχῷ, μήτε τῷ σώματι λυποῦν, μήτε δυσεύρετα εἶναι, ὥστε καὶ τὸν εὐωχούμενον τοῖς κοσμίως D ἀφικνουμένοις ἀπιέναι. hoc est: Ajebat etiam verbum εὐωχούμενον linguâ Atheniensium edendi significationem habere. Additam verò esse voculam εὖ, ut ea comedantur, quæ neque animam, neque corpus lædant, nec inventu difficilia sunt. Itaque verbum etiam hoc victu decenter utentibus tribuebat.

Εἰλαπίνη, ης, ἡ, convivium magnificè instructum. videtur idem apud poëtas significare. παρὰ τὸ εἰλαπαχεῖν pro

pro λελαπάχθαι à λαπάζω evacuo.

Εἰλαπινάζω, convivor. *Hom.* Ὀδυσσ. *p.* 536.

† Ἔ΄ΦΕΣΟΣ, ου, ἡ, Ephesus, *Minoris Asiæ metropolis. 1. Cor. 16, 8. Act. 18, 21. Derivatur à Græco verbo* ἐφίεμαι, peto, desidero, cupio, appeto. ἐφιεὶς ἀρετῆς, virtutis esse studiosum. ἔφεσις, εως, ἡ, appetitus, desiderium. *item* appellatio *seu provocatio à judicio inferiori ad superius.* ἐφέσιμος δίκη, *causa, quæ post appellationem agitur. Suprema curia solet esse in metropoli, unde forte urbs hæc nomen accepit.* Gen. ἐφέσου, *Act. 18, 21.* Dat. ἐφέσῳ, *1. Cor. 16, 8.* Acc. ἔφεσον, *Act. 18, 19. Hinc derivatur*

Ἐφεσῖνος, ίνη, ῖνον, Ephesinus, a, um. *Apoc. 2, 1.*

Ἐφέσιος, ία, ιον, Ephesensis *vel* Ephesius, *Act. 19, 34. &c.*

† Ἐ΄ΦΡΑΘΑ, ης, ἡ, *vide suprà* ἐνθαλείμ.

† Ἐ΄ΦΡΑΙΜ, ὁ, *nomen proprium viri, filii secundi Josephi. Hebr.* אֶפְרַיִם *cujus notationem reddidit ipse Josephus pater, Gen. 41, 52. ubi ait:* כִּי הִפְרַנִי אֱלֹהִים *quia me fructuosum reddidit* DEUS. *Est etiam nomen urbis. Joh. 11, 54.* εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν. *Metathesis, pro,* εἰς πόλιν τὴν λεγομένην Ἐφραίμ, *in urbem, quæ dicitur Ephraim.*

†† Ἐ΄ΦΦΑΘΑ΄. *Marc. 7, 34. Syriacè* אִתְפַּתַּח *imperativi ithpael à radice* פְּתַח. *Græcè vertitur* διανοίχθητι, aperitor, *cujus analysin vide infrà in* οἴγω.

Ἐ΄ΧΘΡΟΣ, ὰ, ὸν, inimicus, a, um. ἐχθρὸς, ὴ, ὸν, *in N. T. substantivè ponitur, & vertitur* hostis. *Derivatur ab* ἔχθω, odi. *unde est* ἔχθος, εος, τὸ, odium. Ὀδυσσ. ξ. ἔχθιστος πᾶσι, *omnibus erat odio.*

Ἀπεχθὴς, ές, ὁ, ἡ, invisus.

Ἀπεχθῶς, *adverb.* inimice, inhospitaliter. *Sap. 19, 15.* odiosè. *3. Macc. 5.* ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, *odiosè affectos in Judæos.*

Ἀπεχθάνομαι, invisus sum. fut. ἀπεχθήσομαι.

Εἰδεχθὴς, ές, ὁ, ἡ, aspectu deformis, qui est odioso aspectu.

Εἰδέχθεια, ας, ἡ, aspectus deformis vel odiosus. *Sap. 16, 3. Ex* εἶδος, *aspectus, quod est ab* εἶδω, *&* ἔχθος. *Luc. 6, 27.* ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, *diligite hostes vestros.* κατ' ἐξοχὴν diabolus *dicitur* ἐχθρὸς *hostis. Matth. 13, 39. Luc. 10, 19.* ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, *supra omnem vim inimici, hoc est, diaboli.*

Ἔχθρα, ας, ἡ, inimicitia (*differt ab* ἐχθρὰ *inimica, solo accentu.*) *Luc. 23, 12.* σὺν ἔχθρᾳ εἶναι, *inimicitias exercere, inimicum esse. Rom. 8, 7.* τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν, *sensus carnis est inimicitia adversus Deum.*

Ἐχθραίνω, odio prosequor, *odio habeo, pro hoste habeo. Sir. 28, 6.* μνήσθητι τὰ ἔσχατα, καὶ παύσαι ἐχθραίνων, *memento novissima, & desine inimicitias exercere.*

Ἐχθρεύω, inimicus sum, *inimicor. Verba in εύω explicari solent per* sum. *Ex. 13, 22.* ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου, *inimicabor inimicos tuos, hostiliter agam cum hostibus tuis.* conf. *2. Macc. 10, 26.*

Ἔ΄ΧΙΣ, ιδος, *vel* εως, ἡ, vipera. *mas.* παρὰ τὸ ἔχεσθαι, *quod facile adhærescat.* ἔχομαι *adhæreo.*

Ἔχιδνα, ης, ἡ, vipera, *fœmina, sic dicta Latinè, quod* vi pariat. *Græcè verò, ut nonnulli conjectant,* παρὰ τὸ

ἔχει σὺν ἑαυτῇ τὸν γενεὸν ἄχρι θανάτου, *quod ad interitum usque fœtum in se contineat. Bestiarum est venenosissima, ut liquet ex Act. 28, 4. 5. Per metaph.* mali & improbi homines, *quorum animi veneno iracundiæ & perfidiæ tument. item* adulteri. *Athen. lib. 7. legimus*, μύραιναν ἔχει μίγνυθαι, *muræna cum vipera* ἀποτίκτειν *consvescere. Matth 3, 7.* γεννήματα ἐχιδνῶν, *progenies viperarum, q. d. mali corvi, malum ovum. Serpens generat serpentem. Vos Pharisæi malorum majorum estis mali posteri. Vos estis semen antiqui illius serpentis. Gen. 3, 15. Vos estis callidi insidiatores, pleni veneno, adulteri (Joh. 8, 7.) Vos impletis mensuram patrum vestrorum. Matth. 23, 32. Alii per* metaphoram *sic explicant: Sicut viperæ, dum nascuntur, matrem occidunt, ita & Judæi occiderunt prophetas, per quos spiritualiter, saltem aliqui, erant regeniti, & quos ipsimet audire debuissent.*

Ἐχιδνάω, ῶ, ῶσω, *viperinus, a, um.*

Ἐ΄ΧΥΡΟΣ, ὰ, ὸν, *munitus, tutus, a, um.*

Ἐνέχυρον, ου, τὸ, pignus, *quo scilicet aliquid* ἐχυρὸν, *hoc est, tutum redditur.*

Ἐνεχυράζω, *pignora capio. Deut. 24. 10.*

Ὀχυρὸς, ὰ, ὸν, *idem quod* ἐχυρὸς, *munitus.*

Ὀχυρόω. ῶ, *munio.* F. ώσω. P. ὠχύρωκα. *Præt. pass.* ὠχύρωμαι *munitus fui, unde est nomen verbale*

Ὀχύρωμα, τος, τὸ, munitio. *2 Cor. 10, 4.* πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, *ad destructionem munitionum.* carcer. *Gen 39. 20.* ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς ὀχύρωμα, *conjecit eum in carcerem.*

Ὀχυρωμάτων, ου, τὸ, munitiuncula, *1. Macc. 16, 15.*

Ὀχύρωσις, εως, ἡ, munitio. *1. Macc. 10, 11.*

Περιοχυρόω, ῶ, *insuper seu præterea* munio, *1. Macc 13, 48.* καὶ περιωχύρωσεν αὐτὴν, *& præterea munivit eam.*

Ἔ΄ΧΩ, habeo. *Act. 3, 6.* ὃ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι, *quod habeo, hoc tibi do. 1. Cor. 4, 7.* τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; *quid habes, quod non acceperis? Joh. 9, 21.* αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, *ipse ætatem habet. 1. Joh. 2, 1.* παράκλητον ἔχομεν (*1. plur. præs.*) πρὸς τὸν πατέρα, *advocatum habemus apud Patrem. 1. Joh. 5, 15.* ἔχομεν αἰτήματα, impetramus *petitiones. Col. 4, 1.* ἔχετε (*2. pl. præs.*) Κύριον ἐν οὐρανοῖς, *vos habere* DOMINUM *in cœlis. Joh. 15, 22.* νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι (*3. plur. præs.*) *nunc non habent, qui prætexant.* possum, *Luc. 14, 14* οὐκ ἔχουσι ἀντιποδοῦναί σοι, *non possunt tibi par pari referre, non* possunt *tibi retribuere. Luc. 14, 18.* ἔχε (*præs. imper. 2. sing.*) με παρῃτημένον, *habe me excusatum. 1. Cor. 7, 2.* ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω (*3. sing. præs. imper. act.*) *suam quisque uxorem habeat. Jac. 2, 1.* μὴ ἔχετε (*2. pl. præs. imper.*) *ne habete. Luc. 9, 3. legitur infinitivus* ἔχειν, *pro 2. pl. imper.* ἔχετε. Hellenismus. *subintelligitur* ὀφείλετε *debetis. Sic Phocyl.* μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, *pro* μὴ πλούτει ἀδίκως, *ne ditesce injuste.* præs. optat. ἔχοιμι, οις, οι. *Act. 17, 11.* εἰ ἔχοι (*3. sing. præs. opt.*) ταῦτα οὕτως, *an hæc ita se habuerint. Act. 24, 19.* εἴ τι ἔχοιεν (*3. pl. præs. opt.*) πρός με, *si quid haberent adversus me.* præs. ἔχω, ῃς, ῃ. *2. Cor. 2, 3.* ἵνα μὴ λύπην ἔχω, *ne tristitiam capiam. Eph. 4, 28.* ἵνα ἔχῃ (*3. sing. præs. subj. act.*) μεταδοῦναι τῷ χρείαν ἔχοντι, *habeat, quod impertiat egenti. 1. Joh. 2, 28.* ἵνα ἔχωμεν

μεν (1. pl. præs. subj.) παῤῥησίαν, ut habeamus fiduciam. 1. Joh. 1, 3. ἵνα κοινωνίαν ἔχητε (2. plur. præs. subj.) μεθ' ἡμῶν, ut communionem habeatis nobiscum. Joh. 8, 6. ἵνα ἔχωσι (3. pl. præs. subj.) κατηγορεῖν αὐτοῦ, ut possent eum accusare. Hellenismus. Act. 24, 9. φάσκοντες, ταῦτα οὕτως ἔχειν (præs. inf. act.) ajentes, hæc ita se habere. part. præs. ἔχων, ουσα, ον. Phil. 3, 4. ἔχων, præcedenti καίπερ, participiis præponi solito. 1. Tim. 6, 16. ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, qui solus habet immortalitatem, hoc est, qui solus est immortalis & æternus. Matth. 25, 29. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, omni enim habenti dabitur. 1. Pet. 4, 5. τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι, qui paratus est adjudicandum. ago, sum. Joh. 11, 17. τέσσαρας ἤδη ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ, qui jam quatuor dies fuerat in sepulcro. οἱ ἔχοντες, οἱ κεκτημένοι τὰς οὐσίας habentes, possidentes facultates, h. e. divites. 1. Cor. 11, 22. καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας, & pudefacitis eos, qui non habent. Sic Sophocles πρὸς ἣ ἔχει θ' ὁ φθόνος ἕρπει, invidia illum comitatur, qui aliquid habet. Apoc. 12, 2. ἐν γαστρὶ ἔχουσα, prægnans, gravida. 1. Tim. 5, 12. ἔχουσαι κρῖμα, habentes damnationem, h. e. damnandæ. Act. 24, 25. τὸ νῦν ἔχον, hoc est, ut nunc se res habet. ubi impersonaliter accipitur. ἔχον ibi est accus. casus g. n. præs. part. act. τὸ νῦν ἔχον Ellipsis ⸗ κατὰ, quasi dicas, secundùm id, quod nunc se habet, hoc est, rebus ita stantibus. Atticismus. Sic etiam impersonaliter usurpatur, ἔξον, δέον. sustineo. Phil. 1, 30. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, idem certamen sustinentes. ἔχοντες pro ἔχοντές ἐστε sustinetis. Hebraismus. ubi participium pro præsenti indicativi ponitur. Quamvis etiam Græci eleganter participio cum verbo substantivo utantur pro indicativo. ut Lucian. δῆλος εἶ ἀγνοῶν, manifestè es ignorans, pro manifestè ignoras. Arist. top. 3. 1. ἀνῃρηκὼς ἔσομαι, tollam, negabo. item δεδειχὼς ἔσομαι pro δείξω, demonstraturus sum. Marc. 8, 1. ἐχόντων pro ἔχοντος, scilicet ὄχλου, quod est nomen multitudinis. Act. 15, 12. Μωσῆς ἔχει τοὺς κηρύσσοντας, Moses solet prædicari. imperf. εἶχον, ες, ε. 3. Joh. 6. 13. πολλὰ εἶχον (1. sing. imperf.) γράφειν, multa possem scribere. Joh. 19, 11. οὐκ εἶχες (2. sing. imperf.) ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, non haberes potestatem in me. Marc. 16, 8. εἶχε (3. sing. imperf.) δὲ αὐτοὺς τρόμος, tenebat enim tremor eos. Marc. 10, 22. ἦν γὰρ ἔχων (pro εἶχε) κτήματα πολλά, habebat enim possessiones multas. Hebr. 6. 13. εἶχε posset, Hebr. 12, 9. πατέρας εἴχομεν (1. pl. imperf.) παιδευτὰς, castigatores habuimus patres. Luc. 17, 6. εἰ εἴχετε (2. pl. imperf.) πίστιν, si haberetis fidem. Joh 9, 41. οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν, non haberetis peccatum. Marc 11, 32. ἅπαντες γὰρ εἶχον (3. pl. imperf.) Ἰωάνην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, omnes enim sentiebant de Johanne quòd vere propheta esset. Fut. ἕξω (scribitur spiritu aspero, ut discernatur ab Adverbio ἔξω foris.) Matth. 19, 21. ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, habebis thesaurum in cœlis. Matth. 1, 23. ἐν γαστρὶ ἕξει (3. sing. fut. 1. act. indic.) erit gravida. Joh. 16. 33. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔξετε (2 plur. fut. indic.) in mundo (hoc est, inter impios homines) afflictionem habituri estis, hoc est, affligemini. 1. Cor. 7, 28. θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν (3. pl. fut.) afflictionem in carne habituri sunt. Præt. act. ἔσχηκα, ας, ε, (ab obsoleto σχέω) 2. Cor. 2, 13. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, adverb. non habui quietem in spiritu

ritu meo, hoc est, non potui conqvi- A
escere. 2. Cor. 7, 5. ἀδεσμίαν ἔχηκεν (3. sing. præt. act. indic.) ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, nullam habuit relaxationem carо nostra. Rom. 5, 2. προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν (1. pl. præt. act. indic.) τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην, aditum habuimus fide in gratiam hanc. Marc. 5, 15. τὸν ἐσχηκότα (part. præt. accus. sing. g. m.) τὸν λεγιῶνα, qvi habuerat legionem. aor. 2. ἔσχον, ες, ε, (ἀ σχίω) Jud. 8, 3. ἀνάγκην ἔσχον (1. sing. a. 2. act.) γράψαι ὑμῖν necesse habui vobis scribere. Joh. 4, 18. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες (2. sing. a. 2. act. indic.) qvinqve enim viros habuisti. Joh. 4, 52. εὖ ἢ κομψότερον ἔσχε (3. sing. a. 2. act. indic.) qvâ melius habuerat. Marc. 2, 25. ὅτε χρείαν ἔσχε (scilicet ἄρτων) qvum egeret panibus seu cibo. Marc. 14, 8. ὃ ἔσχεν αὕτη, ἐποίησε, hoc, qvod potuit, fecit. Luc. 20, 33. ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα, septem habuerunt eam uxorem. Rom. 1, 13. ἵνα καρπόν τινα σχῶ (1. sing. aor. 2. act. subj.) ut fructum aliqvem conseqvar. præs. pass. ἔχομαι, cohæreo. Heb. 6, 9. ἐχόμενα (part. præs. pass. accus. pl. g. n.) σωτηρίας, cum salute conjuncta, vel saluti adhærentia, vel ad salutem pertinentia. σωτηρίας hic est genit. sing ἔχεσθαι cum Genit. idem est qvod κολλᾶσθαι cum Dat. adhærere. conf. paulò post ἀντίχομαι. Luc. 13, 33 τῇ ἐχομένῃ scil. ἡμέρᾳ, sicut plenè legimus Act. 21, 26. die seqventi. Marc. 1, 38. ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας (acc. plur. part. præs. pass.) κωμοπόλεις, eamus in (cohærentia) contigua oppidula. Observentur phrases ab hoc verbo: χρείαν ἔχειν τινὸς πράγματος, egere re qvapiam, Luc. 22, 71. ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν, Act. 24, 16. salvam, illæsam habere conscientiam, sibi bene conscium esse. τιμὴν ἔχειν, Joh. 4, 44. in pretio esse. ἔχειν γυναῖκα, Matth. 22, 28. uxoratum esse. ἔχειν ἄνδρα, Job 4, 18. maritatam esse. ἀνάγκην ἔχειν, Luc. 23, 17. cogi, oportere, necesse habere. ἔχειν ἀγάπην ἐν ἀλλήλοις, Joh. 13, 35. se mutuò amare. χάριν ἔχειν τινί. idem qvod χάριν εὕδειν τινί, 1. Tim 1, 12. gratiam alicui habere. μορφὴν ἔχειν πρός τινα, Col. 3, 13. qvertelam habere adversus aliqvem. ἔχειν ἀσθένειαν, Hebr. 7, 28. laborare infirmitate. ἔχειν χρήματα, Lucæ 18, 24. B abundare divitiis, in re lauta esse. πρόφασιν ἔχειν, Joh. 15, 22. aliqvid obtendere. λύπην ἔχειν. Joh. 16, 21. tristitiâ affici κακὼς ἔχειν. Marc. 6, 55. malè habere. κομψότερον ἔχειν, Joh. 4, 52. convalescere. ἑτοίμως ἔχειν, Act. 21, 13. paratum esse. ἔχειν ἔτη, Joh. 8, 57. annos agere. ἔχειν ἁμαρτίαν, 1. Joh. 1, 8. esse peccatorem. ἔχειν ἄνεσιν 2. Cor. 2, 12. habere relaxationem, &c. C

Ἕξις, εως, ἡ, habitus, qvasi formetur præt. act. εἶχα, unde fit præt. pass. εἶγμαι, εἕξαι, unde abjecto augmento ἐῶσα & mutato αι in ις formatur ἕξις. Non itaqve semper seqvitur, orta sunt usitata: Ergò etiam prima, unde oriuntur. Hebr. 5, 14. διὰ τὴν ἕξιν, propter habitum.

Σχῆμα, τος, τὸ, figura. A præt. act. ἔσχηκα fit pass. præt. ἔσχημαι, & hinc D est

Σχῆμα. 1. Cor. 7, 31. τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου παρέρχεται, figura hujus mundi præterit. habitus. Phil. 2, 7. σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, habitu compertus ut homo. A nomine σχῆμα deriva tur verbum

Σχηματίζω, effingo.

Μετασχηματίζω, transfigúro, figura transfero. F. ἰσω. Phil. 3, 21. μετασχηματίσει (3. sing. fut. 1. act. ind.) τὸ σῶμα ἡμῶν, transfigurabit corpus nostrum.

nostrum. Præt. μετεσχημάτικα. aor. 1. act. μετεσχημάτισα. 1. Cor. 4, 6. ταῦτα μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλώ, hæc figurâ quadam transtuli seu traduxi ad me & Apollum. 2. Cor 11, 14. αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται (3. sing. præs. pass. ind.) εἰς ἄγγελον φωτός, ipse enim Satanas se transformat in angelum lucis.

Συσχηματίζω, ex σὺν & σχηματίζω, ubi ν abjicitur ob sequentes duas consonantes σχ, construitur cum Dativo, vi præpositionis. conformo. Rom. 12, 2. μὴ συσχηματίζεσθε (præs. pass. inf.) τῷ αἰῶνι τούτῳ, ne vos conformetis huic seculo. 1. Pet. 1, 14. μὴ συσχηματιζόμενοι (part. præs. pass. nomin. pl. g. m.) ταῖς πρότερον ἐπιθυμίαις, qui non conformamini pristinis libidinibus.

Εὐσχήμων, ονος, ὁ, ἡ, καὶ τὸ εὔσχημον (ex εὖ bene & σχῆμα) honestus, decens. Marc. 15, 43. εὐσχήμων βουλευτής, honorabilis senator. Act. 13, 50. σεβομένας γυναῖκας καὶ εὐσχήμονας religiosas mulieres & honoratas. 1. Cor. 7, 35. πρὸς τὸ εὔσχημον, ad id, quod honestum est. 1. Cor. 12, 24. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, quæ enim in nobis sunt decora. Hinc adverbium

Εὐσχημόνως, decenter, honestè, compositè. Rom. 13, 13. περιπατῆσαι εὐσχημόνως, compositè incedere, hoc est, honestè vivere. 1. Cor. 14, 40. πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω, omnia decenter & ordine fiant.

Εὐσχημοσύνη, ης, ἡ, decor. 1. Cor. 12, 23.

Ἀσχήμων, ονος, ὁ, ἡ, καὶ τὸ ἄσχημον, indecorus. 1. Cor. 12, 23. τὰ ἀσχήμονα, scilicet μέλη, indecora membra.

Ἀσχημοσύνη, ης, ἡ, fœda actio, propriè obscœni gestus. σχῆμα inter alia significat gestum. Rom. 1, 27.

Ἀσχημονέω, ῶ, indecorè ago. 1. Cor. 13, 5. οὐκ ἀσχημονεῖ, non indecorè agit. 1. Cor. 7, 36. ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ, indecorum quid committere in virginem suam, hoc est, in filiam suam virginem. scilicet dum eam viro maturam non elocat matrimonio.

Ἀνέχω, sursum tollo. ἀνέχομαι, verb. med. tolero, suffero, construitur cum Genitivo: 1. Cor. 4, 12. διωκόμενοι ἀνεχόμεθα (1. pl. præs. med.) persecutione pressi sustinemus, scilicet illas. 2. Cor. 11, 19. ἡδέως ἀνέχεσθε (2. pl. præs. med.) τῶν ἀφρόνων, libenter toleratis insipientes. 2. Thess. 1, 4. ἐν πασαῖς θλίψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε, in afflictionibus, quas sufferitis. αἷς pro ὧν Hellenismus, ubi relativum casu etiam convenit cum nomine præcedente, ad quod refertur. Heb. 13, 22. ἀνέχεσθε (2 pl præs. imper.) τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως, sufferte sermonem exhortationis. Col. 3, 13. ἀνεχόμενοι (part. præs. med. nomin. pl.) ἀλλήλων, sufferentes alii alios. imperf. ἀνειχόμην & ἠνειχόμην, ου, ετο, tolerabam. 2. Cor. 11, 1. ὄφελον ἀνείχεσθέ μου (2. pl. imperf. med.) τῆς ἀφροσύνης utinam sufferretis meam desipientiam. verba curandi regunt genitivum, quam syntaxin imitatur verbum ἀνέχομαι, tolero. Quem enim curamus, seu cujus gerimus curam, in eo multa toleramus. Ponitur etiam sine casu, qui tamen subintelligi debet. 2. Cor. 11, 4. καλῶς ἠνείχεσθε, rectè toleraberitis, scilicet illum. ἠνείχεσθε 2. pl. imperf. med. cum duobus augmentis, quorum prius in præpositione est anomalum, posterius verò ex additione τοῦ ἰῶτα est regulare. Act. 18, 14. ἠνεχόμην ὑμῶν, sufferrem seu tolerarem vos. ἠνεχόμην 1. sing. aor. 2. med. indic. Duplex est augmentum. 1. est aug-

est augmentum usitatum. ἐχόμω. aor. 2. med. derivatur ab aor. 2. act. ἔχον, qui est à ἔχω, sicut à φιλέω est aor. 2. ἔφιλον, à ἡμάω ἔημον, ita à ἔχω inusitato est ἔχον, ας, ε, augmentum est anomalum in præpositione ἀνὰ, ubi priùs α mutatur in η. Simile exemplum vide in ἀνόλγω. Fut. 1. med. ἀνέξομαι, sufferam. *Marc.* 9, 19. ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; quousque sufferam vos? 2. *Tim* 4, 2. ἔσται καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, (3. pl. *fut.* 1. med. *indic.*) erit tempus, quum sanam doctrinam non tolerabunt.

Ἀνεκτὸς, ἡ, ὸν, tolerabilis. *in comparativo gradu* ἀνεκτότερος, *tolerabilior. Matth.* 11, 22. τύρῳ ἀνεκτότερον (*g. n.*) ἔσται, *scilicet* κρίμα, *Tyro tolerabilius erit judicium.*

Ἀνοχὴ, ῆς, ἡ, tolerantia. *Rom.* 2, 4.

Ἀντέχομαι, *cum Genit.* nitentem, *sed invalidum* adjuvo, sublevo. 1. *Thess.* 5, 14. ἀντέχεσθε (2 pl. *præs. imper. med.*) τῶν ἀσθενῶν, *sublevate infirmos*, tenax sum. *Tit.* 1, 9. ἀντεχόμενον (*part. præs. med. accus. sing. g. m.*) τοῦ πιστοῦ λόγου, *tenacem fidelis illius sermonis.* F. ἀνθέξομαι, adhærebo. *Matth.* 6, 24. ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται (3. *sing. fut.* 1. med. *indic.*) *aut uni adhærebit.*

Ἀπέχω, recipio, reporto, refero. *Fut.* ἀφέξω. *Præt.* ἀπέσχηκα. *aor.* 2. ἀπέσχον. *Phil.* 4, 18. ἀπέχω δὲ πάντα, *accepi autem omnia. Luc.* 6, 24. ἀπέχετε (2. plur. *præs. indic.*) τὸν παράκλησιν ὑμῶν, *recepistis solatium vestrum. Matth.* 6, 5. ἀπέχουσι (3. pl.) μισθὸν αὐτῶν, *receperunt mercedem suam. Hbi nota*, verbum hoc in præsenti etiam significationem præteriti temporis admittere. *Philem.* v. 15. ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς (2. *sing. præs. subj. act.*) *ut eum perpetuum recipias.* absum, disto. *Matth.* 15, 8. ἡ καρδία πόρρω ἀπέχει (3. *sing. præs.*) *cor procul distat. Luc.* 15, 20. αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος (*part. præs. act.*) *quum adhuc longè abesset. Luc.* 24, 13. εἰς κώμην, ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, *in vicum, distantem stadiis sexaginta Hierosolymis. Marc.* 14, 41. ἀπέχει, sufficit. ἀπέχομαι, verb. *med.* abstineo, *regit Genit.* 1. *Thess.* 5, 22. ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε (2. pl. *præs. imper. med.*) *ab omni specie mali abstinete.* 1 *Thess.* 4, 3. ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, *ut abstineatis à scortatione.* 1. *Pet.* 2, 11. ἀπέχεσθαι (*præs. inf. med.*) τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, *abstineatis à carnalibus cupiditatibus. Act.* 15, 20. τοῦ ἀπέχεσθαι (*scilicet* ἕνεκα) ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων, *ut abstineant à pollutionibus.* imperf. ἀπεσχόμην, ου, ετο. Fut. 1. med. ἀφέξομαι. *Prov.* 22, 5. ἀφέξεται ἀπ' αὐτῶν, *scilicet* ὁδῶν σκολιῶν, *cavebit sibi à viis illis pravis.*

Ἐνέχω, immineo *cum Dat. Luc.* 11, 53 ἤρξαντο δεινῶς ἐνέχειν, *cœperunt vehementer illi imminere. Marc.* 6, 19. ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν (3. *sing. imperf.*) αὐτῷ. *Herodias autem imminebat ei.* præs. pass. ἐνέχομαι, implicor. *Gal.* 5, 1. μὴ ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε (2. pl. *imper. pass.*) *ne jugo servitutis implicamini. item* teneor, obligor.

Ἐνοχὴ, ῆς, ἡ, obligatio.

Ἔνοχος, ου, ὁ, obnoxius, reus. *cum Genit. Matth.* 26, 66. ἔνοχος θανάτου ἐστὶ, *reus mortis est. Heb.* 2, 15. ἔνοχοι ἦσαν δουλείας, *obnoxii erant servituti cum Dativ. Matth.* 5, 22. ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν (*pro* τῇ γέεννῃ, Hebraismus) *igni gehennæ tenebitur. Matth.* 5, 21. ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει, *obnoxius erit judicio.*

Πρω-

Προεπέχω, jam ante implico, 2. Macc. 5, 18. προεπέχοντος πολλοῖς ἁμαρτήμασι, multis peccatis jam ante implicatum teneri.

Ἐξέχω, excello. cum Genit.

Ἐξοχή, ῆς, ἡ, excellentia. Act. 25, 23. τῆς κατ' ἐξοχὴν ὄσι, eminentioribus.

Ἐξόχως, adverb. eminenter, eximiè.

Ἐπέχω, attendo cum Dat. Luc. 14, 7. ἐπέχων, observans. 1. Tim. 4, 16 ἔπεχε (2. sing. præs. act. imper.) σεαυτῷ, attende tibi ipsi. prætendo. Phil. 2, 16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες (part. præs. act.) sermonem vitæ prætendentes. Act. 3, 5. ὁ δὲ ἐπεῖχεν (3. sing. imperf. act.) αὐτοῖς, intendebat in illos, scilicet oculos. subsisto. Fut. ἐφέξω. P. ἐπέχηκα. a. 2. ἐπέσχον. Act. 19, 22. ἐπέσχε (3. sing. a. 2. act. indic.) χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν (pro ἐν τῇ Ἀσίᾳ) substitit ad tempus in Asia.

Κατέχω, retineo, teneo. 1. Cor. 15, 2. εἰ κατέχετε (2. pl. præs. act. indic.) si retinetis. Luc. 8, 15. τὸν λόγον κατέχουσι, sermonem retinent, hoc est, surdis auribus eum non transmittunt. 1. Thess. 5, 21. τὸ καλὸν κατέχετε (2 pl. imper.) quod bonum est, retinete. Heb. 10, 23. κατέχωμεν (1. pl. præs. act. subj.) τὴν ὁμολογίαν, teneamus professionem. obtineo. Luc. 14, 9. τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν (præs. inf. act.) ultimum locum occupare. obsto. 2. Thess. 2, 7. μόνον ὁ κατέχων (part. præs. act.) ἄρτι, tantùm qui nunc obstat. 2. Thess. 2, 6. καὶ νῦν τὸ κατέχον (part. præs. act. gen. n.) & nunc quid obstet, quid removetur. 2. Cor. 6, 10. ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες, (part. præs. nomin. pl. g. m.) ut nihil habentes, & omnia obtinentes. 1. Cor. 7, 30. ὡς μὴ κατέχοντες, tanquam non obtinentes. detineo. Rom. 1, 18. τὴν ἀλήθειαν κατεχόντων (part. præs. act. gen. pl.) veritatem detinentium, seu supprimentium. imperf. Luc. 4, 42. κατεῖχον (3. pl. imperf.) αὐτόν, detinebant ipsum. tendo. Act. 27, 40. κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν, tendebant ad litus. Fut. καθέξω. P. κατέχηκα. aor. 2. κατέσχον, ες. occupo. Matth. 21, 38. καὶ κατέχωμεν (1. pl. aor. 2. act. subj.) τὴν κληρονομίαν, & occupemus hæreditatem. Hebr. 3, 6. μέχρι τέλους βεβαίαν κατέχωμεν, usque ad finem firmam retinuerimus. præs. pass. κατέχομαι, detineor. Job. 5, 4. ὃ δήποτε κατείχετο (3. sing. imperf. pass.) νοσήματι, quocunque detineretur morbo.

Κατάσχεσις, εως, ἡ, possessio. a 2. perf. præt. pass. κατέσχημαι, mutato αι in ες, η in ε, & abjecto augmento. Act. 7, 5. εἰς κατάσχεσιν, in possessionem. occupatio. Act. 7, 45.

Ἀκατέχετος, ου, ὁ, ἡ, qui coërceri neqvit. ex α & κατέχω, detentibus. Jac. 3, 8. κακὸν ἀκατέχετον, malum, quod coërceri neqvit. Ἰλιαδ. ε. 892. ῥῶς ἀάσχετον pro ἀκατάσχετον, ingenium intractabile, indomitum.

Διακατέχω, teneo, insideo. Judith 4, 7. διακατέχειν τὰς ἀναβάσεις, insidere adscensiones.

Μετέχω, particeps sum. cum Genit. 1. Cor. 10, 30. εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, h. e. εἰ ἐγὼ σὺν θεῷ μετέχω τῆς τροφῆς, si ego Dei beneficio participo cibum. 1. Cor. 10, 17. πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν, (1. plur. præs. indic. act.) omnes ex uno pane participamus. 1. Cor. 10, 21. οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν, (præs. inf. act.) non potestis participes esse mensæ Domini. Heb. 5, 13. πᾶς ὁ μετέχων (part. præs. act.) γάλακτος, quisquis enim alitur lactis participatione. Fut. μεθέξω. Præt. μετέχηκα. Heb. 7, 13. φυλῆς

λῆς ἑτέρας μετέχηκεν, *ad aliam tribum pertinet.* aor. 2. μετέχον, ες, ε. *Heb.* 2, 14. μετέχε τῶν αὐτῶν, *particeps factus est eorundem.*

Μετοχή, ῆς, ἡ, consortium. 2. *Cor.* 6, 14.

Μέτοχος, ε, ὁ, socius. *Luc.* 5, 7. κατένευσαν τοῖς μέτοχοις, *innuerunt sociis*, sie haben gewincket. consors. *Heb.* 3, 1. κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, *vocationis cælestis consortes.* particeps. *Heb.* 12, 8. οὗ μέτοχοι γεγόνασι πάντες, *cujus participes facti sunt omnes.*

Συμμετέχω, una particeps sum, 2. *Macc.* 5, 20. συμμετειχὼν, *particeps factus.*

Συμμέτοχος, ε, ὁ, ἡ, unà particeps. *Eph.* 3, 6. & 5, 7. *ex* σὺν & μέτοχος, ν *mutatur in* μ, εὐφωνίας ἕνεκα.

Νευρικός, ός, ὁ, ἡ, cordatus, *ex* νοῦς, νοῦς, mens. *in accus.* νόον νοῦν, & ἔχω habeo.

Νευρικῶς, cordatè. *Adv. Marc.* 12, 34. νευρικῶς ἀπεκρίθη, *cordatè respondit. Dicitur etiam eodem sensu* νευρόντως. *Demosth. Arist.* 3. *Eth.* 3. §. 1. *pro* νευρικὸς *ait* ὁ νοῦν ἔχων, & *huic opponit* τὸν ἠλίθιον ἢ μαινόμενον, *hominem stolidum vel furiosum.*

Παρέχω, exhibeo, præbeo. 1. *Tim.* 1, 4. παρέχουσι (3. *pl. præs. act. ind.*) μᾶλλον ζητήσεις, *potiùs quæstiones præbent.* *Luc.* 6, 29. πάρεχε (*præs. imper. act.* 2. *sing.*) καὶ τὸν ἄλλον, *obverte etiam alteram.* *Luc.* 11, 7. μή μοι κόπους πάρεχε, *ne molestias mihi crea, ne facesse negotium.* *Gal.* 6, 17. κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω (3. *sing. imper. act.*) *Marc.* 14, 6. τί αὐτῇ κόπους παρέχετε (2. *pl. præs. imper. act.*) *quid ei molestiam exhibetis?* præs. inf. παρέχειν, *Luc.* 18, 5. *exhibere.* imperf. παρεῖχον. *Act.* 16, 16. ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε (3. *sing. imperf.*) *quæstum magnum afferebat.* *Act.* 28, 2. παρεῖχον (3. *pl. imperf.*) φιλανθρωπίαν, *exhibebant humanitatem.* part. præs. παρέχων, οντος, ὁ. 1. *Tim.* 6, 17. τοῦ παρέχοντος ἡμῖν πλουσίως πάντα, *qui præbet nobis copiosè omnia.* Præsto. Fut. 1. act. παρέξω. Præt. παρέχηκα. aor. 2. παρέσχον, ες, ε. *Act.* 22, 2. παρέσχον (3. *pl. a.* 2. *act. indic.*) ἡσυχίαν, *præstiterunt silentium.* *Act.* 17, 31. πίστιν παρασχὼν (*part. aor.* 2. *act.*) πᾶσιν, *fide palàm facta omnibus.* Præs. med. παρέχομαι, præsto, præbeo. *Col.* 4, 1. τὸ ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε (2. *pl. imper. med.*) *quod æquum est, servis præstate.* *Tit.* 2, 7. σεαυτὸν παρεχόμενος (*part. præs. med.*) τύπον, *te ipsum præbens exemplar.* imperf. παρειχόμην, ε, ετο. *Act.* 19, 24. παρείχετο (3. *sing. imperf. med.*) τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, *præbebat artificibus non exiguum quæstum.* Fut. 1. παρέξομαι, ῃ, εται. *Luc.* 7, 4. ἄξιός ἐστιν, ᾧ παρέξῃ (2. *sing. fut.* 1. *med.*) *dignus est, cui hoc præstes.* παρέξῃ Atticè *pro* παρέξῃ. *Sic* ὄψει *pro* ὄψῃ *à* 1. *pers.* ὄψομαι. *Vide* ὀπτάνω.

Περέχω, contineo. 1. *Petr.* 2, 6. περέχει (3. *sing. præs. act. pro* περέχεται) ἐν τῇ γραφῇ, *continetur in Scriptura.* *Sic Hippocr. aphor.* 56. *lib.* 4. μηκύει ἡ νοῦσος, *pro* μηκύεται, *prorogatur morbus:* *Vide* ἀναπαύω, *ubi similis est formæ Enallage, hoc est, ubi activum ponitur pro passivo.* *Act.* 23, 25. γράψας ἐπιστολὴν, περέχουσαν (*part. præs. act. g. f. acc. sing.*) τὸν τύπον τοῦτον, *scripta epistola, cujus hoc erat argumentum, seu quæ complectebatur brevem hanc summam.* occupo. *Luc.* 5, 9. θάμβος περέσχεν (3 *sing. a.* 2. *act. indic.*) αὐτὸν, *pavor occuparat eum.*

Περε-

Περιοχή, ῆς, ἡ, comprehensio, complexio. *unde apud Rhetores idem est quod ἡ περίοδος, exponitur etiam* propugnaculum, munitio, præsidium. *1. Sam. 22, 4* ὄντος τοῦ Δαβὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, *quibus David erat in eo propugnaculo. Vocatur etiam* argumentum libri alicujus, *seu* summa partis. *Act. 8, 32.* ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, *οὗ ἀνεγίνωσκεν, οὗτος, locus autem Scripturæ, quem legebat, hic erat.*

Περέχω adhibeo, *scilicet* τὸν νοῦν, *hoc est*, caveo. *item* attendo. *Syntaxis observetur ex seqq. exemplis. 1. Tim. 4, 13.* πρόσεχε (*2. sing. præs. act. imper.*) τῇ ἀναγνώσει, *attende lectioni, scil. sacrarum literarum. Matth. 7, 15.* προσέχετε (*2. pl. præs. act. imper.*) ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, *cavete vobis à pseudoprophetis. Lucas addit* ἑαυτοῖς, *Luc. 12, 1* προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, *cavete vobis à fermento. Act. 5, 35.* προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, *attendite vobis ipsis, quod ad istos homines attinet. Matth. 6, 1.* προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, *attendite, ne eleemosynam vestram detis coram hominibus. Act. 16, 14.* προσέχειν (*præs. inf. act.*) τοῖς λαλουμένοις, *ut mentem adverteret ad ea, quæ dicebantur. Hebr. 2, 1.* προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, *advertere animum ad ea, quæ audivimus.* part. præs. προσέχων, ὄντος, ὄ. *1. Tim. 4, 1.* προσέχοντες (*nom. pl.*) πνεύμασι πλάνοις, *attendentes spiritibus impostoribus.* operam do. *1. Tim. 3, 3.* μὴ πολλῷ οἴνῳ προσέχοντας (*accus. pl.*) *non multo vino deditos.* imperf. προσεῖχον, ες, ε, *Act. 8, 10.* ᾧ προσεῖχον (*3. pl. imperf.*) πάντες, *quem attendebant seu auscultabant omnes, cui præbebant aures patulas.* Curo. F. προσίξω. Præt. προσέσχηκα. *Heb. 7, 13.* ἀφ' οὗ οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ, *ex qua (tribu) nullus curavit altare seu cultui divino in altari peragi solito præfuit.*

Προσοχή, ῆς, ἡ, attentio, *Sap. 6, 19.* προσοχὴ νόμων, *attentio ad leges, observatio legum.* attentio ad rem, *tenacitas, parsimonia, Sir. 11, 18.*

Πρέχω, præsto, antecello, primas teneo *cum Dat. Thucyd. 1.* πλήθει πρέχοντας (*per crasin pro* προέχοντας) *eximios, præstantes, plebi anteferendos.* προέχομαι, *verb. med.* idem. *Rom. 3, 9.* τί οὖν; προεχόμεθα; (*1. plur. præs. med. indic.*) *Quid igitur? præcellimune?*

Συνέχω, constringo. *2. Cor. 5, 14.* ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει (*3. sing. præs. act.*) ἡμᾶς, *amor* CHRISTI *constringit nos, seu nos totos possidet. Luc. 8, 45.* οἱ ὄχλοι συνέχουσί (*3. pl.*) σε, *turba te constringit.* unà teneo. *Luc. 22, 63.* οἱ συνέχοντες (*nom. plur. part. præs. act.*) τὸν Ἰησοῦν, *qui unà tenebant Jesum.* Fut. συνέξω. *Luc. 19, 43.* συνέξουσί (*3. pl. fut. 1. act.*) σε πάντοθεν, *constringent te undique, hoc est, obsidione te cingent.* Præt. act. συνέχηκα. comprimo. a. 2. συνέσχον, ες, ε. *Act. 7, 57.* συνέσχον (*3. pl. a. 2. act. indic.*) τὰ ὦτα αὐτῶν, *compresserunt aures suas.* præs. pass. συνέχομαι, coarctor. *Phil. 1, 23.* συνέχομαι δὲ τῶν δύο, *coarctor utrinque. Luc. 12, 50.* καὶ πῶς συνέχομαι, *& quomodo coarctor. Matth. 4, 27.* βασάνοις συνεχομένοις (*part. præs. pass. acc. pl.*) *cruciatibus detentos. Luc. 4, 38.* οὗ συνεχομένη (*pro* συνέχετο) πυρετῷ μεγάλῳ, *laborabat gravi febri. Act. 18, 5.* συνέχετο (*3. sing. imperf. pass.*) τῷ πνεύματι, Spiritus S. afflatu corripiebatur: *idem quod* θεοφορούμενος, *divino numine agebatur. Plato* ἐνθουσιῶν ὄντα καὶ κατεχόμενον ὑπὸ θεοῦ,

vocat virum divinitus afflatum. Luc. 8, 37. φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο (3. pl. imperf. pass.) magno timore tenebantur.

Συνοχὴ, ῆς, ἡ, anxietas, coarctatio, qua voce Livius usus est lib. 7. de Bello Punico. Et sic accipitur συνίχομαι, vide paulò antè. Luc. 21, 25. συνοχὴ ἐθνῶν, anxietas gentium. 2. Cor. 2, 4. συνοχὴ καρδίας, anxietas cordis.

Ἐπισυνίχω, insuper mecum teneo, habeo. 3. Esd. 9, 17.

Ὑπερίχω, superemineo, præstantior sum, supero. 1. Pet. 2, 13. βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, (part. præs. act. dat. c.) regi ut superemineenti. Phil. 2, 3. ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας (part. præs. accus. pl.) ἑαυτῶν, alii alios sibi præcellere existimantes. Phil. 4, 7. ἡ ὑπερέχουσα (part. præs. act. g. f.) πάντα νοῦν, qua superat omnem intellectum. Rom. 13, 1. ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις, potestatibus supereminentibus. ὑπερέχον, ος, ον, τὸ, (part. præs. act. g. n.) ponitur substantivè excellentia, eminentia. Phil. 3, 8. διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως, propter eminentiam notitiæ CHRISTI.

Ὑπεροχὴ, ῆς, ἡ, eminentia. 1. Cor. 2, 1. καθ' ὑπεροχὴν λόγου, cum eminentia facundiæ. 1. Tim. 2, 2. τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, in eminentia constitutis. 2. Macc. 3, 10. ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου, viri in eminentia positi seu constituti.

Ὑπέχω, sustineo. Judæ v. 7. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι, (part. præs. act. nomin. pl. g. f.) ignis æterni pœnam sustinentes.

Δαδοῦχος, ου, ὁ, facem seu tædam habens.

Δαδουχέω, ῶ, facem teneo, præluceo.

Δαδουχία, ας, ἡ, facis gestatio. 2. Macc. 4, 22.

A Εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuchus, castratus. ad verb. ὁ δοῦλον ἔχων, qui lecti curam gerit. q. Latine dicatur lecticustos, cubicularius. Sic ναῦχος, ου, ὁ, qui navem custodit, πολιοῦχος, ου, ὁ, urbis custos, &c. Phav. παρὰ τὸ εὖ νοῦν ἔχειν, bonum animum habere. eviratus Es. 56, 3. μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος, ὅτι ξύλον ἐγώ εἰμι ξηρόν, ne dicat eunuchus, ego lignum aridum sum. princeps, præfectus, nobilis

B aulicus. Act. 8, 27. ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, ecce vir Æthiops Eunuchus. Es. 39, 7. vertitur δωφάτης, ου, ὁ. Quam variè accipiatur, videre licet Matth. 19, 12. & proinde eunuchi quoque dici queunt, qui integri sunt corpore & conjuges, domitaque habent libidines.

Εὐνουχίζω propriè castro, éviro, qua voce Varro utitur, hoc est, virilia réseco. item constante proposito u-

C xorem non duco. Matth. 19, 12. item libidines édomo. a. 1. pass. εὐνουχίσθην, ης, η. Nullum est augmentum ob diphthongum ου immutabilem.

Εὐεκτέω, ῶ, bene habeo, valeo. Inf. εὐεκτεῖν. Prov. 17, 23.

Εὐεξία, ας, ἡ, bona corporis habitudo. Sir. 30, 15. ὑγίειαν καὶ εὐεξίαν, sanitas & bona valetudo.

Κακουχέω, ex ἔχω, malè habeo, ve-

D xo. F. ήσω. P. κεκακούχημαι. κακουχόομαι, ούμαι, malè vexor. Hebr. 11, 37. κακουχούμενοι (part. præs. pass. nomin. pl. g. m.) à nominat. sing. κακουχούμενος.

Συγκακουχόομαι, ούμαι, unà malè vexor, Heb. 11, 25.

Ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, lictor, apparitor. ex ῥάβδος, ου, ἡ, baculus, virga. & ἔχω habeo, αἱ ῥάβδοι, Latinè dicebantur fasces. Act. 16, 35. ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, præfecti mi-

serunt

serunt lictores. Alii vertunt viatores.

Πλεονέκτης, ου, ὁ, avarus. *q. d. avens aurum. Est vox Græca παρὰ τὸ πλέον ἔχειν, à plus habendo, 1. Cor. 6, 10.*

Πλεονεκτέω, ῶ, *propriè* plus habere cupio, *item in bonam partem*, plus perfero, *ut apud Xenoph.* τὸν ἄρχοντα δεῖ τῷ ἡλίῳ πλεονεκτεῖν πάντα φανερὸν εἶναι, *Imperatorem oportet solis æstum perpeti supra omnes. item* præsto. πλεονεκτεῖν παῖς, *honoribus præcellere. Accipitur in malam partem pro* præripere alii commodum, einem ein Abbruch thun. *apud Xenoph.* qvæstui habere. *cum Acc. 1. Th ſſ 4, 6.* τὸ μὴ πλεονεκτεῖν (*inf. præs. act.*) τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, *non habere qvæstui, seu non circumvenire fratrem suum.* Fut. πλεονεκτήσω. a. 1. ἐπλεονέκτησα. *2. Cor. 12, 17.* δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; *num per qvenqvam qvæstui vos habui? 2. Cor. 7, 2.* οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν, *neminem qvæstui habuimus, hoc est, nemini qvicqvam per avaritiam eripuimus seu extorsimus.* præs. pass. πλεονεκτέομαι, οῦμαι, superor *per Gneed. speciei. Variè qvis circumveniri potest: hic verò fraudibus & insidiis usurariorum, negotiatorum. 2. Cor. 2, 11.* ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν (*1. pl. aor. 1. pass. subj.*) ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, *ne superemur à Satana. Per* metaphoram *comparatur Satanas cum avaris illis sangvisugis, viduarum, orphanorum &c. domos devorantibus.*

Πλεονεξία, ας, ἡ, acqvirendi cupiditas, aviditas illa inexhausta facultates suas augendi. nimia habendi cupido, *sive ea sit opum, sive honorum, sive libidinum. Luc. 12, 15.* ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πᾶσης πλεονεξίας, ἐπεὶ οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν, *ὧν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, videte & cavete ab acqvirendi cupiditate, siqvidem non in redundando cuiqvam ipsi vita est ex eis, qvæ possidet. Significare autem his verbis voluit vitam hominis non in eo sitam esse, qvo facultates ejus justam & sufficientem sortem exsuperent, & qvo per interversas res alienas auctiores factæ sint.* avaritia, *Eph. 5, 3.* ἡ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, *avaritia neqve nominetur inter vos. 2 Cor. 9, 5.* ὡς πλεονεξίαν, *ut* extortum *aliqvid. metaphora desumpta ab avaris, à qvibus etiam, qvæ debentur, extorqvenda sunt. Et bona, qvæ habemus, non sunt nostra, sed eorum sumus œconomi, reddituri Deo de iis rationem. Ergò qvi hic viscera & manus claudit, na is iniqvus est dispensator! Eph. 4, 19.* ἐν πλεονεξίᾳ, certatim.

Ἑψω, coqvo, *fut.* ἑψήσω, *aor. 1.* ἥψησα, *tanqvam ab* ἑψάω *vel* ἑψέω.

Ἕψημα, ατος, τὸ, coctile. *Draco 40.*

Ἕψεμα, ατος, τὸ, idem.

Ἑῶ, induo. *F* ἕσω (*poëticè* ἕσσω) *a. 1. act.* ἕσσα, ας, ε, *augetur additione* σ ἐσσα. *a. 1. med.* ἐσσάμην *& poëticè* ἐσσάμην, ω, ατο. *præt. pass.* ἕαμαι, *unde est*

Εἷμα, τος, τὸ, vestis. *cujus diminutivum est*

Εἱμάτιον, ου, τὸ, *sicut à* κτῆμα, *possessio, oritur* κτημάτιον *possessiuncula. Sed in prosa pro* εἱμάτιον *usitatum est* ἱμάτιον τὸ, vestimentum, vestis. *nomini* ἕμα ἵματος *affine est Germanicum* Hemd. *Matth. 11, 8.* μαλακὰ ἱμάτια, *molles vestes. Jac. 5, 2.* ἱμάτια σητόβρωτα, *vestimenta à tineis consumpta. Hebr. 1, 11.* πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, *omnes ut vestimentum veterascent.* pallium. *Joh. 19, 5.* τὸ πορφυ-

πορφυρῶν ἱμάτιον, purpureum pallium. Act. 12, 8. βάλε τὸ ἱμάτιόν σου, amicitor pallio tuo.

Ἱματίδιον, ου, τὸ, palliolum.

Ἱματοφύλαξ, ακος, ὁ, vestium custos, 2. Reg. 22, 14. quì etiam dicitur σολιστὴς, οῦ, ὁ. 2. Reg. 10, 23.

Ἱματίζω, vestio, amicio. Fut. ἱματίσω. Præt. act. ἱμάτικα. Præt. pass. ἱμάτισμαι. Luc. 8, 35. εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον &c. ἱματισμένον (part. præt. pass.) καὶ σωφρονοῦντα, invenerunt hominem sedentem, vestitum & sanâ mente præditum.

Ἱματισμὸς, οῦ, ὁ, vestitus, vestis. Matth. 27, 35. ἱματισμὸς πολυτελὴς, vestis pretiosa. 1. Tim. 2, 9. ἱματισμὸς ἔνδοξος, vestis splendida, regia. Luc. 7, 25. οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν, quì vestitu magnifico utuntur, & in luxu versantur, sunt in palatiis regiis.

Ἐσθὴς, ῆτος, ἡ, vestis, unde hæc vox Latina orta est, præposita litera vau, quæ Græci carent, & mutato θ in τ. Latini enim adversantur literas aspiratas. Luc. 23, 11. βαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, postquam amicivisset ipsum veste splendida. Act. 12, 21. ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν, indutum veste regiâ. Jac. 2, 2. ἐσθὴς ῥυπαρὰ, vestis sordida.

Ἐσθῆσις, εως, ἡ, vestis. Luc. 24, 4. ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις, vestibus fulgurantibus. Pro ἕω dicitur etiam ἐνύω vel ἔνυμι, induo.

Ἀμφιέννυμι vel ἀμφιεννύω amicio, circumvestio. Matth. 6, 30. ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι χόρτον, DEUS sic vestit gramen. F. ἀμφιέσω. præs. pass. ἀμφιέννυμαι, vestior. præt. pass. ἠμφίεσμαι, vestitus sum vel fui. part. præt. pass. ἠμφιεσμένος, η, ον, vestitus, a, um. Matth. 11, 8. Luc. 7, 25. ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένοι, mollibus vestibus indutum.

Ἕω, mitto, ex quo est ἱέω, unde ἵημι. Fut. ἥσω. P. εἷκα. a. 1. ἧκα. a. 2. ἷν, ad formam verbi τίθημι, θήσω, τέθεικα, ἔθηκα, ἔθεν.

Ἀνίημι, laxo, relaxo, remitto, omitto, dimitto, desero. part. præs. ἀνιεὶς, ἐντος, ὁ. Eph. 6, 9. ἀνιέντες τὴν ἀπειλὴν, remissis (hoc est, omissis) minis. Fut. ἀνήσω. Jer. 15, 6. οὐκέτι ἀνήσω αὐτοὺς, non amplius deseram eos. Es. 5, 6. ἀνήσω τὸ ἀμπελῶνά μου, deseram vineam meam. Jos. 24, 9. οὐκ ἀνήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, non remittet peccata vestra. præt. ἀνεῖκα, ας, ε. aor. 1. act. ἀνῆκα, ας, ε. Es. 37, 27. aor. 2. act. ἀνῆν, ῆς, ῆ. aor. 2. act. imper. ἄνες, remitte. 2. Chr. 21, 15. aor. 2. subj. ἀνῶ, ῇς, ῇ. Hebr. 13, 5. οὐ μὴ σε ἀνῶ, neqquaquam te deseram. part. a. 2. ἀνεὶς, ἐντος, ὁ. Act. 27, 40. ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, laxatis vinculis gubernaculorum. præs. pass. ἀνίεμαι. imperf. pass. ἀνιέμην, σο, το, Ez. 1, 25. præt. pass. ἀνεῖμαι, σαι, ται. Es. 3, 8. ὅτι ἀνεῖται Ἱερουσαλὴμ, quum Hierosolyma ruerit. part. præt. pass. ἀνειμένος. Mal. 4, 2. ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα, ex vinculis relaxata. χεῖρες ἀνειμέναι, manus remissæ. Es. 35, 3. aor. 1. pass. ἀνέθην, ης, η. Act. 16, 26. πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη, omnium vincula fuerunt laxata.

Ἄνεσις, εως, ἡ, relaxatio. Act. 24, 23. ἔχειν τε ἄνεσιν, ut haberet relaxationem. 2. Cor. 2, 13. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, non fuit relaxatio spiritui meo. 2. Cor. 7, 5. οὐδεμίαν ἔσχεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, nullam habuit relaxationem caro nostra. Opponuntur ἄνεσις & θλῖψις, afflictio. 2. Cor. 8, 13. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, non enim dico, ut aliis sit relaxatio, nobis autem afflictio.

Ἀφίημι, remitto, dimitto, sino, relinquo,

linqvo, missum facio, permitto, omitto. *Joh. 14, 27.* εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, *pacem* relinqvo *vobis. Matth. 4, 11.* τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, *tunc missum eum fecit diabolus. Luc. 7, 49.* τίς ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; *Qvis est ille, qvi etiam peccata* remittit? *Matth. 6, 12.* ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν, *sicut & nos* remittimus. *Marc. 7, 12.* οὐκέτι ἀφίετε, *neqve ampliùs* permittitis. præs. imper. act. ἀφίεθι, ἐτω, *1. Cor. 7, 12.* μὴ ἀφίετε αὐτόν, *ne eam* dimittito. *Marc. 11, 25.* ἀφίετε (*2. pl. præs. act. imper.*) *remittite.* præs. inf. act.) ἀφιέναι. *Matth. 9, 6.* ἀφιέναι ἁμαρτίας, remittere *peccata. Luc. 11, 42.* ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι, *hæc oportuit facere, & illa non* omittere. *1. Cor. 7, 11.* καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι, *& vir uxorem ne dimittito.* ἀφιέναι *pro* ἀφιέτω. *Infinitivus pro imperativo.* Hellenismus. Fut. ἀφήσω. *Matth. 18, 21.* καὶ ἀφήσω αὐτῷ, *& remittam ei. Joh. 14, 18.* οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, *non* relinqvam *vos orphanos. Matth. 6, 14.* ἐὰν ἀφῆτε (*2. plur. aor. 2. act. subj.*) ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει (*3. sing. fut 1. act. indic.*) καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν, *si remiseritis hominibus offensas eorum, remittet etiam vobis Pater vester. Apoc. 11, 9.* οὐκ ἀφήσουσι (*3. plur. fut. 1. act.*) τεθῆναι εἰς μνήματα, *non* sinent *poni* (*cadavera eorum*) *in monumentis, hoc est, insepulta relinqvent.* præt. act. ἀφεῖκα, ας, ε, *Atticè* ἀφέωκα, ας, ε. aor. 1. act. ἀφῆκα, ας, ε. *Matth. 18, 32.* πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, *totum debitum illud remisi tibi. Apoc. 2, 4.* ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας, *qvod charitatem tuam primam* omiseris. *Matth. 8, 15.* ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, dimisit *eam febris. Joh. 4, 28.* ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν, relinqvit *ergo hydriam. Act. 14, 17.* οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, non passus est *se esse expertem testimonii. Luc. 12, 39.* εἰ ἤδει, οὐκ ἀφῆκε, *si sciret, non* sineret. *Marc. 5, 19.* οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, *non* admisit *eum. Matth. 19, 27.* ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, *ecce nos* reliqvimus *omnia. Matth. 23, 23.* ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, omisistis, *qvæ in lege sunt graviora.* a. 2. act. ἀφλῶ, ῆς, ῆ. & ἤφλον, ῆς, ῆ. (*ab* ἀφλάω) *Marc. 11, 16.* καὶ οὐκ ἤφλεν (*3. sing. aor. 2. act. indic.*) *nec* sinebat. a. 2. act. imper. ἄφες, ἄτω. *Matth. 3, 15.* ἄφες ἄρτι, omitte *me nunc. Matth. 5, 24.* ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου, relinqve *istic donum tuum. Matth. 27, 49.* ἄφες, ἴδωμεν, sine, *videamus. Luc. 13, 8.* Κύριε, ἄφες αὐτὸν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, *Domine, relinqve eam etiam hoc anno. Joh. 18, 8.* ἄφετε (*2. pl. aor. 2. act. imper.*) τούτους ὑπάγειν, *sinite hos abire. Luc. 18, 16.* ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, *sinite puerulos venire ad me.* aor. 2. act. subj. ἀφῶ, ῆς, ῇ. *Marc. 12, 19.* καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, *& filios non* reliqverit. *Joh. 11, 48* ἐὰν ἀφῶμεν, (*1. pl. a. 2. act. subj.*) αὐτὸν οὕτω, *si* omittamus *eum ita. Matth. 6, 14* ἐὰν ἀφῆτε (*2. pl. aor. 2. act. subj.*) *si remiseritis. Joh 16, 32* καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε (*pro* ἀφήπτε) *meqve solum* relinqvetis. *Enallage temporis.* part. a. 2. act. ἀφεὶς, ἐντος, ὁ. *Matth. 26, 44.* καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο, *& relictis illis abiit & rursus oravit. Matth. 4, 20.* αὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, *statim relictis retibus. Rom. 1, 27.* ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν, *relicto naturali usu.* præs. pass. ἀφίεμαι, σαι,ται. *Matth. 23, 38.* ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος, *relinqvitur vobis domus vestra deserta. Matth 24, 40.* ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται, *unus assumitur, al-*

ter deseritur. *Joh. 20, 23.* ἄν τινων ἀφῶτε (2. pl. a. 2. act. subj.) τὰς ἁμαρτίας ἀφίεν) αὐτοῖς, *si qvorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* præt. pass. ἀφεῖμαι, *Atticè* (ἀφιωμαι) *Matth. 9, 5.* ἀφίωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, *remissa sunt tibi peccata.* ἀφίωνται *pro* ἀφεῖνται *Atticè.* a. 1. pass. ἀφέθη, ης, ἡ *Rom. 4, 7.* μακάριοι ὧν ἀφέθησαν (3. pl. aor. 1. pass. indic.) αἱ ἀνομίαι, *beati, qvibus remissæ sunt legis transgressiones. Marc. 4, 12.* καὶ ἀφεθῇ (3. sing. a. 1. pass. subj.) αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα, *& remittantur iis peccata. Marc. 13, 2.* μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, *non relinqvetur lapis super lapide.* Fut. 1. pass. ἀφεθήσομαι, ῃ, εται. *Matth. 12, 31.* οὐκ ἀφεθήσεται) τοῖς ἀνθρώποις, *non remittetur hominibus. Act. 8, 22.* εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι, *si fortè remittatur tibi.*

Ἄφεμα, ατος, τὸ, remissio, id ipsum qvod dimittitur.

Ἐξαφίημι, dimitto. *2. Macc. 12, 24.* ἐξαφεῖναι σῶον, *dimittere salvum.*

Ἄφεσις, εως, ἡ, remissio. *Heb 9, 22.* χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις, *absqve sanguinis effusione non fit remissio.* liberatio, dimissio. *Luc. 4, 18.* κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, *ut prædicem captivis dimissionem. ibidem.* εἰς ἄφεσιν *pro* εἰς ἄφεσιν *in* libertatem.

Καθίημι, demitto. F. καθήσω. P. καθεῖκα. a. 1. act. καθῆκα. *Luc. 5, 19.* διὰ τῶν κεραμίων καθῆκαν (3. pl. a. 1. act. indic.) αὐτὸν, *per tegulas demiserunt eum, hoc est, perfosso seu perrupto tecto. Act. 9, 25.* καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους, *demiserunt eum per murum.* præs. pass. καθίεμαι, εσαι, εται, demittor. part. præs. pass. καθιέμενος, η, ον. *Act. 10, 11.* σκεῦος καθιέμενον ἐπὶ τὴν γῆν, *vas, qvod demittebatur in terram. Act. 11, 5.* ὀθόνιον καθιεμένον, *linteum, qvod demittebatur.* καθίειν λόχους, *est insidias collocare.*

Ἐγκαθίημι, immitto, *unde est*

Ἐγκάθετος, ου, ὁ, subdolus insidiator, *Luc. 20, 20.*

Παρίημι, *remitto.* præs. pass. παρίεμαι, remissus fio. *Heb. 12, 12.* χεῖρες παρειμέναι (part. præt. pass.) *manus remissæ, Sir 25, 26.*

Πάρεσις, εως, ἡ, remissio. *Rom. 3, 25.* διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγενημένων ἁμαρτημάτων, *propter remissionem ante commissorum peccatorum.*

Προίημι, præmitto, projicio, jacio. *2. Macc. 10, 34.* λόγους ἀθεμίτους προίεντο (3. pl. imperf. ind. med.) *sermones nefandos jaciebant.* Præs. med.

Προίημαι, rejicio, contemno, negligo, *Demosthenes usitatissimum, cum Accus. Olynth. 1. & 2. Prov. 5, 9.* ἵνα μὴ προῇς. (2. pers. sing. a. 2. med. subj.) ἄλλοις ζωὴν σου, *ne rejicias aliis vitam tuam. Prov. 30, 32.* ἐὰν προῇς, *si contempseris.* aor. 2. med. inf. προοῖσθαι.

Συνίημι, *Atticè* ξυνίημι, intelligo, *cum Accus. Matth. 13, 13.* συνιοῦσι *intelligunt* (*pro* συνιεῖσι *tanqvam* ἀ συνιῶ ῶ.) *2. Cor. 10, 12.* οὐ συνιοῦσι, *non animadvertunt.* præs. imper. act. συνιέτω, ἐτω. *Matth 15, 10* ἀκούετε καὶ συνίετε, *audite & intelligite.* præs. subj. συνιῶ, ῇς, ῇ. *Matth. 13, 15.* μὴ ποτε τῇ καρδίᾳ συνιῶσι (3. pl. præs. act. subj.) *ne qvando corde intelligant. Marc. 4, 12.* καὶ μὴ συνιῶσι, *& ne intelligant.* præs. inf. συνιέναι, *intelligere. Luc. 24, 45.* Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, *tunc aperuit illorum mentem, ut intelligerent scripturas.* τοῦ συνιέναι. Hebraismus, *pro* εἰς τὸ συνιέναι. *potest etiam sub ntelligi* ἕνεκα. part. præs. συνιεὶς, ἐντος, ὁ. *Matth 13 19. Eph. 5, 17.* συνιέντες τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, *intelligentes, qva*

qvæ sit voluntas DOMINI. item part. præs. σωιῶν, contractè pro σωιέων à σωιέω, ad formam verbi ποιέω, φιλέω, verba in ει qvandoqve ad formam verborum contractorum, unde ipsa qvoqve suam traxerunt familiam, conjugantur. Rom. 3, 11. οὐκ ἔστιν ὁ σωιῶν, non est qvi intelligat. Fut. σωήσω, εις, ει. Rom 15, 21. καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι, σωήσουσι, qvi non audierunt, intelligent. præt. perf. σωεῖκα. a. 1. act. σωῆκα. (Atticè ξωῆκα & poëticè ξωίηκα,) ας, ε, intellexi. Matth. 13, 51. σωήκατε πάντα πάντα; intellexistis hæc omnia? Luc. 2, 50. καὶ αὐτοὶ οὐ σωῆκαν τὸ ῥῆμα, & illi non intellexerunt verbum, hoc est, sermonem seu verba illa. a. 2. act. σωῶ, ῆς, ῆ. a. 2. act. imper. σώσς. Dan. 8, 17. σώσς, υἱὲ ἀνθρώπου, animadverte, fili hominis. aor. 2. act. subj. σωῶ, ῇς, ῇ. Matth. 13, 14. ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ σωῆτε (2. pl. a. 2. act. subj.) audiendo audietis, & non intellexeritis. part. aor. 2. act. σωεὶς, έντος, ὁ, & σωιὼν, όντος, ὁ, Matth. 13, 23. ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ σωιὼν, qvi sermonem DEI audit & intellexit. De duplici aoristo 2. act. vide paulò antè ἀφίημι.

Σώσσις, εως, ἡ, intelligentia. Marci 12, 33. καὶ ἐξ ὅλης τῆς σωέσεως, & ex tota intelligentia. Luc. 2, 47. ἐξίσταντο ἐπὶ τῇ σωάσει καὶ τοῖς ἀποκρίσεσιν αὐτῶν, percellebantur super ejus intelligentia (acumine) & responsis. 2. Tim. 2, 7. δώη σοι ὁ Κύριος σώσσιν ἐν πᾶσι, det tibi DOMINUS intelligentiam in omnibus.

Σωετὸς, ἡ, ὸν, intelligens, prudens. Matth. 11, 25. Act. 13, 7. 1. Cor. 1, 19.

Σωετῶς, adv. intelligenter, prudenter.

Ἀσώετος, ος, ὁ, ἡ, desipiens, amens. Matth. 15, 16. ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; adhuc & vos intelligentiæ caretis? Rom. 1, 21. ἐσκοτίσθη ἡ ἀσώετος αὐτῶν καρδία, obtenebratum est desipiens cor eorum. Rom. 10, 19. ἐπὶ ἔθνει ἀσωέτῳ per gentem intelligentiæ expertem.

Σωετίζω, intelligentem reddo, cum Accus. Fut. σωετίσω & Atticè σωετῶ. a. 2. ἐσωέτισα, Ps. 32, 8.

ΕΩΣ, Adverb. temporis, donec (עַד) qvousqve, usqve ad, ita ut tempus seqvens excludatur. Matth. 2, 13. ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι, esto ibi (in Ægypto) donec dixero tibi. ibid. v. 15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, & fuit ibi (Josephus) usqve ad mortem Herodis. conf. Gen. 27, 44. & c. 49, 10. Vel ita, ut seqvens tempus non excludatur, ut Matth. 1, 25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, non cognovit eam, qvousqve peperisset filium illum suum primogenitum. Matth. 28, 20. μεθ' ὑμῶν εἰμι ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, vobiscum sum usqve ad consummationem seculi. Conf. Gen. 28, 15. 2. Sam. 6, 23. Aliqvando negat, idemqve significat qvod nunqvam. Matth. 5, 26. οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸ ἔσχατον κοδράντην, non exiberis illinc donec solveris ultimum qvadrantem, hoc est, nunqvam exibis. item simpliciter negat. Rom. 3, 12. οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός, non est usqve ad unum, hoc est, planè nullus est, seu nullo prorsus excepto. Prout & Latini dicunt, omnes ad unum sunt cæsi, h. e. ad internecionem usqve sunt deleti, nullo prorsus excepto. Hebr. אֵין גַּם־אֶחָד etiam non unus. Qvandoqve est concessionis particula, Matth. 5, 18. ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ,